

Projekt

Zatwierdzony przez Radcę Prawnego

**UCHWAŁA NR XV/.../2025
RADY GMINY LUBIEWO**

z dnia 26 czerwca 2025 r.

w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025 - 2033”

Na podstawie art. 10e ust. 1 oraz 2-4, art. 10f ust. 4 i art. 18 ust. 2 pkt 6a ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) w związku z art. 18 pkt 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2025 r. poz. 198), Rada Gminy Lubiewo uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się "Strategię Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033" stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Lubiewo.

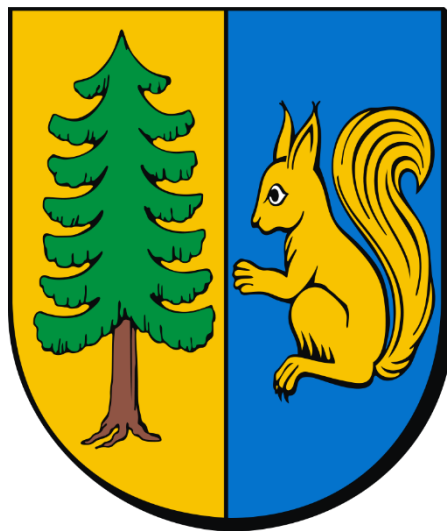
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wójt Gminy Lubiewo

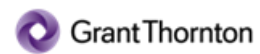
Joanna Jastak

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XV/.../2025
Rady Gminy Lubiewo
z dnia 26 czerwca 2025 r.

Strategia Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033



Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Prosta spółka akcyjna
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl



Data: marzec 2025 r.

Spis treści

SPIS TABEL.....	5
SPIS SCHEMATÓW	5
SPIS MAP	5
WPROWADZENIE	6
ROZDZIAŁ I.....	8
WNIOSKI Z DIAGNOZY.....	8
1.1. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA GMINY LUBIEWO – ANALIZA SWOT	8
1.2. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY SPOŁECZNEJ	9
1.3. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY PRZESTRZENNEJ	10
1.4. WNIOSKI Z DIAGNOZY DLA SFERY GOSPODARCZEJ	11
ROZDZIAŁ II.....	12
CELE STRATEGICZNE ROZWOJU W WYMIARZE SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM I PRZESTRZENNYM.....	12
ROZDZIAŁ III.....	16
KIERUNKI DZIAŁAŃ PODEJMOWANYCH DLA OSIĄGNIĘCIA CELÓW STRATEGICZNYCH.....	16
ROZDZIAŁ IV.	20
OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ, W TYM W WYMIARZE PRZESTRZENNYM, ORAZ WSKAŹNIKI ICH OSIĄGNIĘCIA.....	20
ROZDZIAŁ V.	36
MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY, ROZUMIANY JAKO DOCELOWY UKŁAD ELEMENTÓW SKŁADOWYCH PRZESTRZENI.....	36
5.1. STRUKTURA SIECI OSADNICZEJ WRAZ Z ROLĄ I HIERARCHIĄ JEDNOSTEK OSADNICZYCH.....	36
5.2. SYSTEM POWIĄZAŃ PRZYRODNICZYCH	39
5.3. GŁÓWNE KORYTARZE I ELEMENTY SIECI TRANSPORTOWYCH, W TYM PIESZYCH I ROWEROWYCH.....	44
5.4. GŁÓWNE ELEMENTY INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ	47
5.5. WIZJA ROZWOJU GMINY LUBIEWO	49
5.6. KONCEPCJA ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO GMINY LUBIEWO NA TLE KONCEPCJI ROZWOJU FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEGO WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO- POMORSKIEGO	50
ROZDZIAŁ VI.	53
USTALENIA I REKOMENDACJE W ZAKRESIE KSZTAŁTOWANIA I PROWADZENIA POLITYKI PRZESTRZENNEJ W GMINIE	53
6.1. ZASADY OCHRONY ŚRODOWISKA I JEGO ZASOBÓW, W TYM OCHRONY POWIETRZA, PRZYRODY I KRAJOBRAZU.....	53
6.2. ZASADY OCHRONY DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	53
6.3. KIERUNKI ZMIAN W STRUKTURZE ZAGOSPODAROWANIA TERENÓW, W TYM OKREŚLENIE SZCZEGÓLNYCH POTRZEB W ZAKRESIE NOWEJ ZABUDOWY MIESZKANIOWEJ	54
6.4. ZASADY LOKALIZACJI OBIEKTÓW HANDLU WIELKOPOWIERZCHNIOWEGO W ROZUMIENIU USTAWY Z DNIA 27 MARCA 2003 R. O PLANOWANIU I ZAGOSPODAROWANIU PRZESTRZENNYM	55
6.5. ZASADY LOKALIZACJI KLUCZOWYCH INWESTYCJI CELU PUBLICZNEGO	55
6.6. KIERUNKI ROZWOJU SYSTEMÓW KOMUNIKACJI, INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ I SPOŁECZNEJ.....	56
6.7. ZASADY LOKALIZACJI URZĄDZEŃ WYTWARZAJĄCYCH ENERGIĘ O MOCY ZAINSTALOWANEJ PRZEKRACZAJĄCEJ 500 kW	57
6.8. ZASADY LOKALIZACJI PRZEDSIĘWZIĘĆ MOGĄCYCH ZNACZĄCO ODDZIAŁYWAĆ NA ŚRODOWISKO	58
6.9. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ROLNICZEJ I LEŚNEJ PRZESTRZENI PRODUKCYJNEJ	59
6.10. ZASADY KSZTAŁTOWANIA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO NA OBSZARACH ZDEGRADOWANYCH I OBSZARACH REWITALIZACJI ORAZ OBSZARACH WYMAGAJĄCYCH PRZEKSZTAŁCEŃ, REHABILITACJI, REKULTYWACJI LUB REMEDIACJI	60
ROZDZIAŁ VII.	61
OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI OKREŚLONE W STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA WRAZ Z ZAKRESEM PLANOWANYCH DZIAŁAŃ.....	61

7.1. „STRATEGIA PRZYSPIESZENIA 2030+”	61
7.2. WYZWANIA ROZWOJOWE WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO WYNIKAJĄCE ZE STRATEGII PRZYSPIESZENIA 2030+	62
7.3. WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO	62
7.4. CELE I KIERUNKI ROZWOJU WOJEWÓDZTWA	63
7.5. OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI W WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM	66
7.6. SPÓJNOŚĆ KIERUNKÓW DZIAŁAŃ ZAPLANOWANYCH W STRATEGII ROZWOJU GMINY LUBIEWO Z KIERUNKAMI ROZWOJU OKREŚLONYMI W STRATEGII PRZYSPIESZENIA 2030+	69
ROZDZIAŁ VIII.	83
SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	83
8.1. ODPOWIEDZIALNOŚĆ ZA REALIZACJĘ STRATEGII	83
8.2. WYTYCZNE DO SPORZĄDZENIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH	94
8.3. SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII	97
ROZDZIAŁ IX.	103
RAMY FINANSOWE I ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	103
ROZDZIAŁ X.	112
ODSTĄPIENIA OD PRZEPROWADZENIA STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	112
ZAŁĄCZNIKI	113

Spis tabel

Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej	9
Tabela 2. Analiza SWOT w sferze przestrzennej	10
Tabela 3. Analiza SWOT w sferze gospodarczej	11
Tabela 4. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej	13
Tabela 5. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej	14
Tabela 6. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej	14
Tabela 7. Planowane kierunki działań	16
Tabela 8. Planowane kierunki działań	21
Tabela 9. Podział gminy Lubiewo na sołectwa z wyróżnionymi miejscowościami	37
Tabela 10. Hierarchia sieci osadniczej i liczba ludności w jednostkach ewidencyjnych gminy Lubiewo	38
Tabela 11. Filary „Strategii Przyspieszenia 2030+” oraz ich rola w kształtowaniu jakości życia i konkurencyjności gospodarki	63
Tabela 12. Cel nadrzędny, cele główne oraz cele operacyjne „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”	65
Tabela 13. Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030	67
Tabela 14. Spójność kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo z kierunkami rozwoju Strategii Przyspieszenia 2030+	70
Tabela 15. Ramy realizacyjno-organizacyjne planowanych działań strategii	85
Tabela 16. Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii	95
Tabela 17. Lista wskaźników wraz z określeniem wartości oraz tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji strategii	97
Tabela 18. Ramy finansowe i źródła finansowanie działań Gminy Lubiewo	104

Spis schematów

Schemat 1. Analiza SWOT	8
Schemat 2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym	15
Schemat 3. Obszary strategicznej interwencji – sposób rozumienia, rodzaje i sens ich identyfikacji	61
Schemat 4. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii	84

Spis map

Mapa 1. Zagęszczenie zabudowy na terenie gminy Lubiewo	39
Mapa 2. Mapa typów pokrycia terenu gminy Lubiewo wraz z otoczeniem wg Corine Land Cover - CLC2006	43
Mapa 3. Infrastruktura drogowa i kolejowa na terenie gminy Lubiewo	45

Wprowadzenie

Strategia Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 powstała z inicjatywy władz lokalnych, dostrzegających potrzebę zdefiniowania kierunków kompleksowego rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy. Głównym jej celem jest wskazanie kierunków rozwoju Gminy, z wykorzystaniem potencjału gospodarczego i ludzkiego.

W pracach nad przygotowaniem Strategii brali udział przede wszystkim przedstawiciele władz Gminy, przedstawiciele jednostek organizacyjnych gminy, pracownicy Urzędu Gminy Lubiewo oraz mieszkańcy.

Strategia jest podstawowym i najważniejszym dokumentem na szczeblu lokalnym, wskazującym problemy, cele i kierunki interwencji polityki rozwoju.

Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o zapisy art. 10e i 10f ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 609, 721).

Zgodnie z wyżej wskazanymi przepisami prawnymi, niniejsza Strategia zawiera następujące elementy:

1. wnioski z diagnozy,
2. cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym,
3. kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych,
4. oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia,
5. model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni,
6. ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie,
7. obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań,
8. system realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
9. ramy finansowe i źródła finansowania.

Dla niniejszej Strategii nie opracowano rozdziału „Obszary strategicznej interwencji kluczowe dla gminy”, gdyż na terenie Gminy Lubiewo nie zostały takie obszary zdefiniowane.

Integralną częścią Strategii jest **„Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Lubiewo na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033”**, stanowiąca załącznik nr 1 do Strategii. Diagnoza pozwoliła przygotować ogólną ocenę stanu istniejącego Gminy oraz określić jej mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia. Stanowiła ona punkt wyjścia całego procesu planowania strategicznego.

Głównym celem Strategii jest umożliwienie i sprzyjanie efektywnemu, prawidłowemu i szybkiemu rozwojowi Gminy zgodnie z przyjętym planem. Dokument wspiera pozytywne zmiany zachodzące na obszarze Gminy i pomaga w minimalizowaniu lub przewyżnianiu pojawiających się barier. W tym kontekście istotna jest współpraca z innymi jednostkami samorządu terytorialnego. Dokument ten ułatwia lokalnym władzom rozwiązywanie problemów gospodarczych, społecznych, ekologicznych i prawnych oraz pozwala na racjonalne organizowanie przyszłych działań. Opracowanie strategii jest ponadto ważne z punktu widzenia możliwości ubiegania się o środki zewnętrzne – krajowe i zagraniczne, w tym środki z Unii Europejskiej.

W proces tworzenia Strategii włączeni zostali mieszkańcy, którzy mieli możliwość wypowiedzieć się na temat postrzegania jakości życia na terenie Gminy oraz na temat swoich oczekiwań w zakresie kierunków rozwoju w latach obowiązywania Strategii w przeprowadzonej **ankiecie**. **Raport z ankiet** stanowi załącznik nr 2 do Strategii. Ponadto dnia 16.07.2024 roku zostało zorganizowane spotkanie warsztatowe, podczas którego pracowano nad zdefiniowaniem kierunków rozwoju Gminy.

Do pracy nad Strategią wyznaczeni zostali przede wszystkim pracownicy Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego. Ponadto w pracach nad Strategią brali udział przedstawiciele jednostek podległych Gminy Lubiewo.

Przy opracowywaniu strategii wykorzystano metodę ekspercką i uspołecznioną planowania strategicznego. Strategia została przygotowana w oparciu o dokumentację oraz analizę danych statystycznych i informacji, jakich dostarczyły konsultacje i spotkania robocze z przedstawicielami wszystkich środowisk Gminy, a także dokumenty strategiczne.

Dokument uwzględnia wnioski i sugestie sformułowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji.

Rozdział I.

Wnioski z diagnozy

1.1. Wnioski z diagnozy dla Gminy Lubiewo – analiza SWOT

Bazą dla formułowania celów strategicznych są wnioski wyciągnięte z etapu diagnostycznego. Najpopularniejszą metodą oceny stanu obecnego Gminy jest analiza SWOT. Nazwa tej metody wywodzi się od pierwszych liter angielskich słów – silne strony (strenghts), słabe strony (weaknesess), szanse (opportunities) i zagrożenia (therats) – jednocześnie stanowią one pole do przyporządkowania czynników mogących mieć wpływ na powodzenie planu strategicznego.

Opierając się na wnioskach z przeprowadzonej diagnozy w sferach społecznej, przestrzennej i gospodarczej, zidentyfikowano poszczególne elementy analizy SWOT – silne i słabe strony (cechy Gminy, czynniki zależne od jej decyzji) oraz szanse i zagrożenia (czynniki zewnętrzne, niezależne od Gminy, pojawiające się w otoczeniu).

Wyniki analizy SWOT są punktem wyjścia do opracowania wyzwań rozwojowych lub scenariuszy rozwoju, próbujących opisywać prawdopodobne procesy w zależności od tego, jakie zostaną zastosowane rozwiązania bądź, które z czynników zewnętrznych (zagrożenia, szanse), urzeczywistnią się. Następnym wyborem jednego z takich scenariuszy będzie określony schemat celów.

Kolejnym etapem będzie ocena ważności poszczególnych czynników i wybór tych, które będą mieć dla procesów rozwoju Gminy priorytetowe znaczenie. Taką uporządkowaną analizę stopnia oddziaływania poszczególnych czynników na siebie wzajemnie i prognostycznych skutków takich relacji traktuje się jako punkt wyjścia do sformułowania strategii i celów rozwoju Gminy.

Schemat 1. Analiza SWOT

CZYNNIKI	POMOCNE W OSIĄGANIU CELU	SZKODLIWE W OSIĄGANIU CELU
WEWNĘTRZNE (cechy obszaru)	MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
ZEWNĘTRZNE (cechy otoczenia)	SZANSE	ZAGROŻENIA

Źródło: Opracowanie własne

Analiza SWOT dla Gminy Lubiewo została opracowana dla każdej z przebadanych sfer osobno i przedstawiona w kolejnych podrozdziałach w ujęciu tabelarycznym.

1.2. Wnioski z diagnozy dla sfery społecznej

Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej

Sfera społeczna	
Mocne strony	Słabe strony
Stabilna liczba mieszkańców gminy Aktywna działalność instytucji kultury i sportu Aktywna działalność świetlic wiejskich Dobrze rozwinięta infrastruktura obiektów sportowych oraz infrastruktura rekreacyjna Aktywne wspieranie rozwoju sportu Dbanie o lokalne tradycje i zwyczaje Dbanie o aktywność fizyczną dzieci i młodzieży Zapewnienie opieki żłobkowej Szeroka oferta zajęć dla dzieci w Przedszkolu Samorządowym Rozwinięta infrastruktura edukacyjna i oferta zajęć dodatkowych w szkołach podstawowych Malejąca liczba rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej Spora liczba organizacji pozarządowych na terenie Gminy i dobra współpraca z nimi Aktywna działalność OSP i dobre wyposażenie remiz	Starzejące się społeczeństwo Niski poziom aktywności mieszkańców w zakresie korzystania z proponowanej oferty kulturalnej Słabe wyniki egzaminu ósmoklasisty Niski poziom zaufania społecznego Brak dostatecznej liczby lekarzy specjalistów Niewystarczająca infrastruktura obiektów ochrony zdrowia Wzrastająca liczba wydanych niebieskich kart Niewystarczająco rozwinięty system monitoringu na terenie Gminy
Szanse	Zagrożenia
Zwiększenie aktywności społecznej i kulturalnej mieszkańców Możliwość wykorzystania dotacji zewnętrznych na realizację projektów o charakterze społecznym i edukacyjnym Wykorzystanie potencjału osób, które dotąd nie uczestniczyły w życiu społecznym Gminy Wykształcona, zaangażowana i doświadczona kadra nauczycielska w szkołach gminy Zachowanie i kultywowanie tradycji, obrzędów i zwyczajów lokalnych Wypromowanie produktów lokalnych Dalszy rozwój usług społecznych Poprawa jakości usług zdrowotnych	Pogłębianie się niekorzystnych trendów demograficznych w kraju Ubożenie społeczeństwa Odływ zdolnej młodzieży z terenu Gminy Wzrost bezrobocia, załamanie dochodów gospodarstw domowych, a w konsekwencji poszerzenie się sfery ubóstwa Pogarszający się system ochrony zdrowia Rozluźnianie więzi społecznych i rodzinnych

Źródło: Opracowanie własne

1.3. Wnioski z diagnozy dla sfery przestrzennej

Tabela 2. Analiza SWOT w sferze przestrzennej

Sfera przestrzenna	
Mocne strony	Słabe strony
Wysokie walory przyrodnicze i krajobrazowe obszaru Gminy Bardzo duża lesistość terenu Liczne formy ochrony przyrody, duża powierzchnia obszarów chronionych Dobre warunki do rozwoju turystyki i rekreacji – malownicze krajobrazy, wiele lasów i jezior Dużo szlaków turystycznych Wiele ciekawych zabytków Zmodernizowane oświetlenie uliczne Sukcesywnie rozbudowywana sieć światłowodowa Wysoki stopień zwodociągowania Rozwój OZE	Niewystarczające wykorzystanie posiadanego potencjału do rozwoju turystyki Niewystarczające wyeksponowanie walorów krajobrazowych dla rozwoju turystyki Niekorzystne położenie komunikacyjne Zły stan dróg gminnych i powiatowych Słabo rozwinięta sieć ścieżek pieszo-rowerowych Brak połączeń kolejowych Stosunkowo niski stopień skanalizowania, wynikający z zabudowy rozproszonej Niski stopień zgazyfikowania Gminy Sukcesywnie rosnąca liczba odpadów
Szanse	Zagrożenia
Rozwój walorów turystycznych i rekreacyjnych Wzrost aktywności turystycznej Polaków Wzrost świadomości ekologicznej Zwiększenie skali promocji walorów Gminy Możliwość wykorzystania dotacji zewnętrznych na realizację projektów o charakterze infrastrukturalnym Inwestycje w drogi lokalne, ścieżki pieszo-rowerowe i infrastrukturę komunikacyjną Dalszy rozwój OZE	Zmieniający się klimat Pogarszający się stan środowiska naturalnego Zmieniające się przepisy prawne Brak możliwości wykorzystania dofinansowania inwestycji ze środków unijnych

Źródło: Opracowanie własne

1.4. Wnioski z diagnozy dla sfery gospodarczej

Tabela 3. Analiza SWOT w sferze gospodarczej

Sfera gospodarcza	
Mocne strony	Słabe strony
Wzrastająca liczba podmiotów gospodarczych Niski poziom bezrobocia	Mało atrakcyjnych terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod rozwój gospodarczy Pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy
Szanse	Zagrożenia
Zmiana mentalności odnośnie podejmowania własnej działalności gospodarczej Uproszczenie procedur administracyjnych w zakresie zakładania działalności gospodarczej Podnoszenie kwalifikacji/przekwalifikowywanie osób bezrobotnych Zachęcenie inwestorów do tworzenia nowych miejsc pracy	Możliwość pogorszenia się sytuacji finansowej Gminy w przyszłości Pogłębiające się bezrobocie Możliwość braku podjęcia działań aktywizujących osoby bezrobotne w przyszłości Brak oferty edukacyjnej dającej możliwości przekwalifikowania się/podnoszenia kwalifikacji Zmieniające się przepisy w prawie dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział II.

Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym

Wnioski z wykonanej diagnozy stały się podstawą dla opracowania części programowej strategii rozwoju Gminy Lubiewo, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Cel definiowany jest jako stan/efekt/sytuacja/rozwiązanie problemu, do którego się dąży, czemu coś ma służyć. Opisuje on przejście od sytuacji zastanej, wyjściowej (zdiagnozowanej) do sytuacji pożądanej. Cele rozwojowe opisują stan docelowy, który powstanie w wyniku wdrożenia strategii rozwoju. Powinny one pozostawać w ścisłej relacji z wnioskami z diagnozy. Jednocześnie realizują one wizję rozwoju, którą obrazuje model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy. Wizja z kolei opisuje pożądany stan Gminy w perspektywie długookresowej.

Cele strategiczne mają charakter długofalowy, przedstawiają generalny kierunek postępowania w realizacji planowanej wizji rozwoju Gminy. Odpowiadają one ponadto na ogólne pytanie „co chcemy osiągnąć?”.

Cele operacyjne dotyczą średniego horyzontu czasowego, określając narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych, jednocześnie odpowiadając na pytanie: „jak to chcemy osiągnąć?”.

Ważne jest, by cele, a następnie kierunki działań odpowiadały na potrzeby rozwojowe Gminy i:

- rozwiązywały najważniejsze problemy,
- zmniejszały bariery rozwojowe,
- wzmacniały potencjał lokalny,
- wykorzystywały zasoby własne i szanse pojawiające się w otoczeniu,
- łączyły działania z różnych dziedzin w zintegrowane projekty.

Cele formułowane są w odpowiedzi na problemy (słabe strony, zagrożenia), które zidentyfikowano na etapie diagnostycznym oraz dla lepszego wykorzystania istotnych zasobów i potencjałów Gminy (mocne strony, szanse). Każdy z celów powinien być określony w sposób SMART:

- SPECIFIC – konkretny, określony, jasno zdefiniowany, dokładny,
- MEASURABLE – mierzalny, możliwy do wyrażenia w przyjętych jednostkach miary,
- ATTAINABLE – osiągalny, możliwy do zrealizowania, niekiedy odczytywany jeszcze jako ACCEPTABLE – akceptowalny (przez wiele współpracujących podmiotów) oraz AMBITIOUS – ambitny,
- REALISTIC – realistyczny przy istniejących zasobach, a także RELEVANT – istotny z punktu widzenia celów interwencji,
- TIME-BOUNDED – zdefiniowany, określony w czasie, a także TRACKABLE – możliwy do śledzenia.

Zidentyfikowane w analizie SWOT, zarówno problemy, jak i mocne strony wymagają określenia celów strategicznych dla Gminy Lubiewo, które stanowią bezpośrednią odpowiedź na istniejące tam trudności rozwojowe i potencjały. To właśnie te cele pomagają określić kierunki rozwoju Gminy.

Niniejsza strategia wyznacza cele strategiczne osobno dla każdej z trzech analizowanych sfer, tj.:

- dla sfery społecznej,
- dla sfery przestrzennej,
- dla sfery gospodarczej.

Realizacja celów strategicznych możliwa będzie poprzez zdefiniowanie, a następnie osiągnięcie konkretnych celów operacyjnych.

W wizji Gminy Lubiewo w 2033 roku założono uzyskanie określonego stanu jej rozwoju, gdzie wskazano na rozwiniętą infrastrukturę i ofertę edukacyjną, kulturalną, sportową i zdrowotną oraz na dostosowanie infrastruktury technicznej do potrzeb mieszkańców i określonych standardów. Ponadto zaplanowano wsparcie rozwoju przedsiębiorczości i lokalnego rynku pracy. W ten sposób zostały wyłonione najważniejsze „wyzwania” stojące przed Gminą Lubiewo, zarówno w obszarze społecznym, przestrzennym, jak i gospodarczym.

Działania w zakresie obszaru społeczeństwa nie ograniczają się jedynie do zapewnienia samej infrastruktury zaspokajającej potrzeby socjalne, edukacyjne czy kulturalne ludności. W grę wchodzi również działania „miękkie” w zakresie m.in. edukacji, czy usług społecznych. Ponadto znajdują się tu także działania zmierzające do szeroko pojętego aktywizowania mieszkańców.

Spełnienie wizji będzie wymagało zrealizowania poszczególnych działań we wszystkich obszarach aktywności Gminy Lubiewo. Stąd konieczność określenia celów strategicznych, których osiągnięcie zagwarantuje wypełnienie wizji.

Na podstawie informacji uzyskanych w wyniku diagnozy obszaru, ankiet, analizy SWOT oraz spotkań warsztatowych i konsultacyjnych, wypracowano szkielet Strategii, który złożony jest z trzech celów strategicznych, których uszczegółowieniem będą z kolei cele operacyjne, do których będą przypisane określone kierunki działań.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze społecznej:

Tabela 4. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze społecznej

CEL STRATEGICZNY I:		
Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA SPOŁECZNA	I.1	Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi
	I.2	Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej
	I.3	Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców
	I.4	Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne

Rozwój lokalny i regionalny nie wynika wyłącznie z inwestowania w infrastrukturę. Szczególnie ważnym komponentem jest potencjał kapitału ludzkiego i odpowiednie jego wykorzystanie. Zdolność społeczności lokalnej do integracji i samoorganizacji gwarantuje jednostce trwały rozwój, będący odpowiedzią na potrzeby mieszkańców. Tworzenie warunków dla zwiększania aktywności i integracji społecznej powinno stanowić ważny element w planowaniu przyszłości Gminy i jej mieszkańców. Pobudzanie aktywności społeczności lokalnej pozwoli na aktywne włączenie mieszkańców w działania na rzecz najbliższego otoczenia. Przyczyni się tym samym do zwiększania konsekwentnego wysokiego potencjału miejsca zamieszkania. Pozwoli także na wypracowanie właściwych narzędzi współpracy i partnerstwa rozumianego jako płaszczyzna współpracy władz gminnych, organizacji (stowarzyszeń) działających na terenie Gminy, środowisk związanych z lokalną przedsiębiorczością oraz gmin ościennych.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze przestrzennej:

Tabela 5. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze przestrzennej

CEL STRATEGICZNY II:		
Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA PRZESTRZENNA	II.1	Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego
	II.2	Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej
	II.3	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej
	II.4	Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne

Źródło: Opracowanie własne

Obszar środowiska naturalnego to przede wszystkim działania z zakresu ochrony środowiska, przeciwdziałające zanieczyszczeniom obszaru i sprzyjające podnoszeniu świadomości ekologicznej.

Rozwój infrastruktury technicznej jest jednym z głównych czynników wpływających na stworzenie mieszkańcom właściwych warunków życia, a tym samym zagwarantowanie im określonego poziomu atrakcyjności pod względem miejsca zamieszkania.

W wyniku realizacji działań infrastrukturalnych można zagwarantować mieszkańcom wysoką, jakość życia, co w konsekwencji generuje rozwój społeczny, a także gospodarczy obszaru. Zapewnienie odpowiedniej infrastruktury przyczyni się do podniesienia konkurencyjności Gminy, a także może stanowić doskonały argument zachęcający do osiedlania się nowych mieszkańców na jej terenie.

W poniższej tabeli przedstawiono cel strategiczny oraz cele operacyjne w sferze gospodarczej:

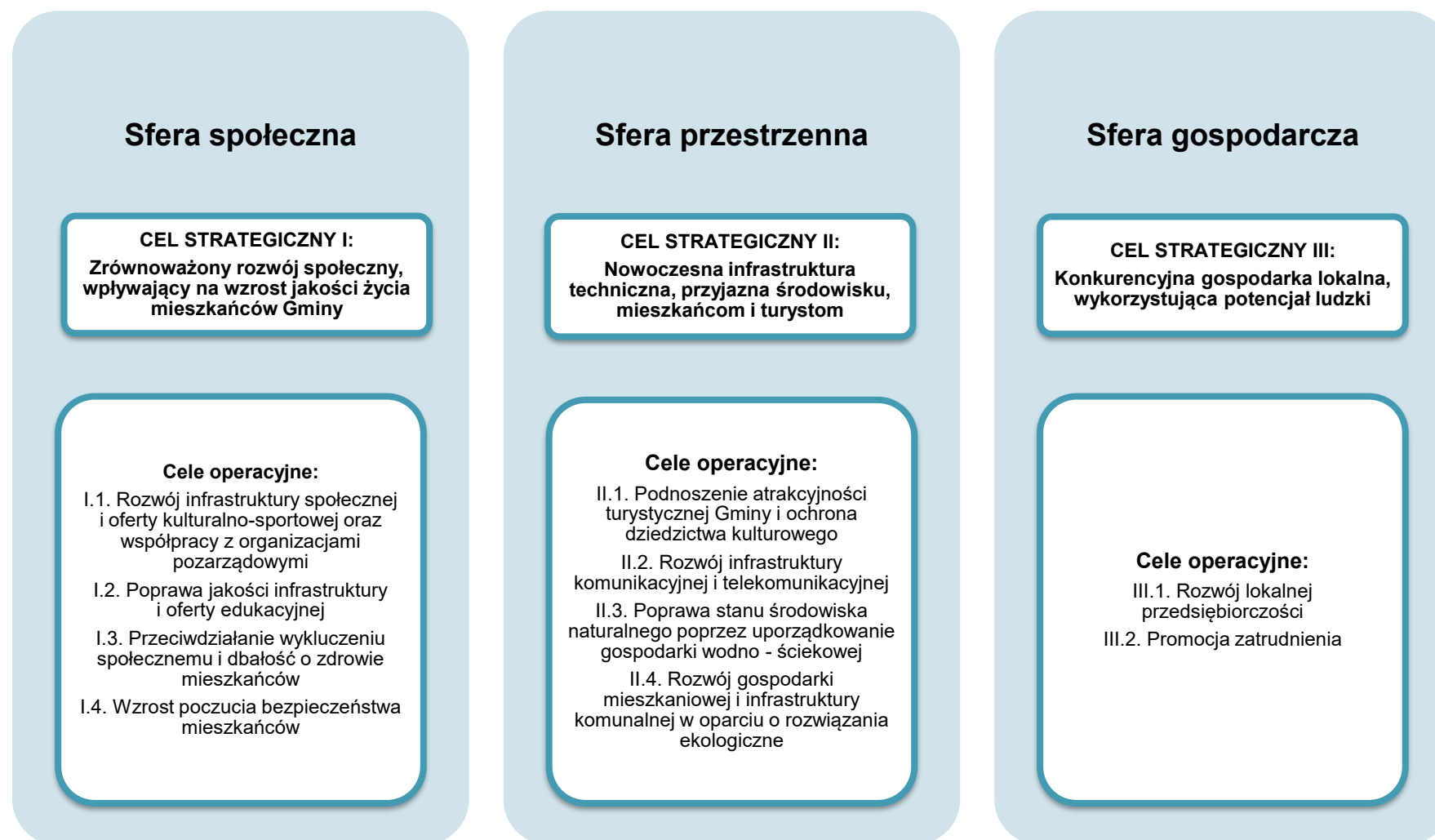
Tabela 6. Cel strategiczny i cele operacyjne w sferze gospodarczej

CEL STRATEGICZNY III:		
Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki		
	Lp.	Cel operacyjny
SFERA GOSPODARCZA	III.1	Rozwój lokalnej przedsiębiorczości
	III.2	Promocja zatrudnienia

Źródło: Opracowanie własne

Bezpośrednio realizacja tego celu strategicznego oraz celów operacyjnych ma spowodować rozwój lokalnej przedsiębiorczości. Będzie to sprzyjało wzrostowi konkurencyjności gospodarczej Gminy mierzonej wartością wytworzonych dóbr i usług oraz bezpośrednio i pośrednio wzrostowi przedsiębiorczości. Sam proces stymulowania rozwoju działalności gospodarczej podniesie również atrakcyjność inwestycyjną obszaru. Punktem wyjścia do realizacji tego celu będą wewnętrzne zasoby posiadane przez Gminę.

Schemat 2. Cele strategiczne rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym i przestrzennym



Źródło: Opracowanie własne

Rozdział III.

Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych

Strategia, oprócz wskazania celów strategicznych i podporządkowanych im celów operacyjnych, pokazuje również kierunki działań bądź, jeśli to możliwe, konkretne działania. Podstawą ich określania jest identyfikacja kluczowych zmian, które niezbędne są do realizacji założonych celów.

Kierunki działań wskazują zaplanowane do realizacji rodzaje przedsięwzięć, które podejmowane będą przez samorząd oraz jego partnerów publicznych, społecznych i gospodarczych. Ponadto służą one realizacji założonych celów i są podstawą wdrażania strategii.

Kierunki działań niezbędne do przeprowadzenia, aby osiągnąć postawione sobie cele przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 7. Planowane kierunki działań

Lp.	Kierunki działań
Cel strategiczny I. Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy	
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi	
I.1.1	Rozbudowa i przebudowa istniejącej świetlicy wiejskiej usytuowanej na terenie działki o nr ewid. 243/5 położonej w miejscowości Trutnowo, gm. Lubiewo wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną, utwardzeniem terenu z budową obiektów małej architektury w miejscu publicznym w postaci urządzeń do zabawy dla dzieci
I.1.2	Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu
I.1.3	Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo
I.1.4	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Bysław
I.1.5	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Lubiewo
I.1.6	Budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych (m. in. doposażenie i remonty placów zabaw oraz boisk sportowych na terenie Gminy)
I.1.7	Zagospodarowanie terenu przy B-CKiP, w tym: budowa zadaszanej sceny z zapleczem i magazynem do przechowywania sprzętów, budowa altan, oświetlenia zewnętrznego, przenośnych trybun zewnętrznych, ogrodzenie terenu i wykonanie nasadzeń
I.1.8	Zakup mobilnej sceny
I.1.9	Rozwój oferty kulturalnej
I.1.10	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi
Cel operacyjny I.2. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej	
I.2.1	Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu
I.2.2	Bieżące remonty budynków szkół i przedszkola wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele edukacyjne

I.2.3	Doposażenie szkół i przedszkola w niezbędne wyposażenie, w tym m. in. w pomoce dydaktyczne, monitory interaktywne, meble i sprzęt komputerowy
I.2.4	Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkół
I.2.5	Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach
I.2.6	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo
I.2.7	Realizacja zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów
I.2.8	Realizacja programu „Aktywna szkoła”
I.2.9	Organizacja warsztatów dla rodziców uczniów w ramach pomocy specjalistycznej
I.2.10	Dokształcanie kadry pedagogicznej szkół i przedszkola
Cel operacyjny I.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców	
I.3.1	Rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy (m. in. asystent osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa)
I.3.2	Rozwój systemu pomocy społecznej
I.3.3	Rozwój oferty zajęć dla seniorów
I.3.4	Zakup busa dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych
I.3.5	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych
I.3.6	Rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia na terenie Gminy Lubiewo
I.3.7	Realizacja programów profilaktycznych
Cel operacyjny I.4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	
I.4.1	Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu
I.4.2	Wymiana samochodu w OSP Bysław oraz doposażenie remiz OSP na terenie Gminy Lubiewo
I.4.3	Rozwój systemu monitoringu na terenie Gminy Lubiewo
Cel strategiczny II. Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom	
Cel operacyjny II.1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego	
II.1.1	Rozbudowa i przebudowa budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim
II.1.2	Odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami
II.1.3	Odnowa infrastruktury na trasie PZU Zdrowie
II.1.4	Modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego
II.1.5	Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo

II.1.6	Odnowa/przebudowa/rozbudowa obiektów zabytkowych na terenie Gminy Lubiewo
Cel operacyjny II.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej	
II.2.1	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej
II.2.2	Rozbudowa drogi gminnej nr 010612C Lubiewo – Jania Góra
II.2.3	Budowa drogi gminnej nr 010646C Minikowo – Rabuškowo
II.2.4	Budowa drogi Klonowo – Wypychowo
II.2.5	Budowa drogi gminnej nr 010639C ul. Witosa
II.2.6	Budowa drogi gminnej nr 010647C Klonowo – Osady etap II
II.2.7	Budowa drogi gminnej nr 010631C ul. Zbysława oraz drogi gminnej nr 010645C Modrakowa w Bysławiu
II.2.8	Rozbudowa drogi gminnej nr 010616C Sucha - Jania Góra
II.2.9	Rozbudowa drogi wewnętrznej Płazowo – Dziuki
II.2.10	Budowa drogi gminnej nr 010606C Bysław – Lubiewo
II.2.11	Budowa dróg wewnętrznych w Bysławku
II.2.12	Budowa drogi wewnętrznej Welpin – Teolog
II.2.13	Budowa/przebudowa drogi gminnej nr 010620C Sucha Młyn – Cierplewo
II.2.14	Budowa drogi gminnej nr 010605C Bysław – Trutnowo
II.2.15	Budowa drogi wewnętrznej w Trutnowie
II.2.16	Budowa drogi gminnej nr 010601C Nowe Dziuki – Szumiąca
II.2.17	Przebudowa dróg gminnych i dojazdowych pozostałych
II.2.18	Rozwój infrastruktury światłowodowej
Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej	
II.3.1	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław i Lubiewo
II.3.2	Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo
II.3.3	Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu
II.3.4	Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo
II.3.5	Rekultywacja stawów – mała retencja
II.3.6	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo
II.3.7	Modernizacja/przebudowa/rozbudowa SUW w Suchej

II.3.8	Budowa ujęcia wody w miejscowości Sucha
II.3.9	Stworzenie elektronicznego systemu szczytowania liczników wody
Cel operacyjny II.4. Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne	
II.4.1	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Lubiewo
II.4.2	Wymiana źródeł ciepła w budynkach socjalnych i budynkach użyteczności publicznej
II.4.3	Rozwój OZE na budynkach użyteczności publicznej
II.4.4	Budowa siedziby Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo wraz z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi i warsztatowo-magazynowymi
II.4.5	Doposażenie Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo
II.4.6	Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej
II.4.7	Budowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Lubiewo
Cel strategiczny III. Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki	
Cel operacyjny III.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości	
III.1.1	Rozwój współpracy z lokalnymi przedsiębiorcami
III.1.2	Promowanie lokalnych przedsiębiorców
Cel operacyjny III.2. Promocja zatrudnienia	
III.2.1	Aktywizacja osób poszukujących pracy

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział IV.

Oczekiwane rezultaty planowanych działań, w tym w wymiarze przestrzennym, oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Strategia definiuje oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia wraz ze wskazaniem źródeł ich pomiaru. Rezultaty to efekt planowanych działań, zmiany pożądane w kontekście podejmowanych interwencji. Rezultaty, tak jak cele są weryfikowalne i mierzalne. Oznacza to określenie rezultatów planowanych działań w ujęciu wskaźnikowym.

Wskaźniki to ważny element strategii przyczyniający się do jej efektywnej realizacji. Wskaźniki pokazują stopień realizacji przyjętych celów, opisanych za pomocą mierników.

Wskaźnik jest zmienną, która może przyjmować różne wartości, pozostającą w stałym związku z cechami analizowanych obiektów czy stanów rzeczy. Wskaźnik określa się jako miarę celu, który ma zostać osiągnięty, zaangażowanych zasobów, uzyskanego efektu, miernik jakości lub zmienną kontekstową.

Wskaźniki dla zaplanowanych działań określono z uwzględnieniem ich kształtowania się w czasie i przestrzeni, co pozwala na bieżący monitoring planowanych działań i lepsze ukierunkowanie na osiągnięcie założonych celów strategicznych.

Dla wszystkich wcześniej zdefiniowanych kierunków działań określono planowane rezultaty ich przeprowadzenia oraz wskaźniki wraz ze sposobem ich monitorowania, czyli podaniem źródła informacji, skąd wynikać będzie planowana do osiągnięcia wartość wskaźnika.

W poniższej tabeli dla każdego z zaplanowanych przedsięwzięć przypisano konkretne wskaźniki oraz źródła ich pomiaru.

Tabela 8. Planowane kierunki działań

Lp.	Kierunki działań	Rezultaty	Wskaźniki	Źródła pomiaru wskaźnika
Cel strategiczny I. Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi				
I.1.1	Rozbudowa i przebudowa istniejącej świetlicy wiejskiej usytuowanej na terenie działki o nr ewid. 243/5 położonej w miejscowości Trutnowo, gm. Lubiewo wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną, utwardzeniem terenu z budową obiektów małej architektury w miejscu publicznym w postaci urządzeń do zabawy dla dzieci	1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej dla mieszkańców 2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich – 250 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.2	Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu	1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej dla mieszkańców 2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich – 500 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.3	Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo	1. Rozwój oferty społecznej i kulturalnej dla mieszkańców 2. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług społecznych	1. Liczba przebudowanych/zmodernizowanych świetlic wiejskich – 4 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty przebudowanych/zmodernizowanych świetlic wiejskich – 800 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.4	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Bysław	1. Rozbudowa oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów	1. Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 1 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		2. Dbalność o zieleń 3. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom i turystom	2. Liczba osób korzystających z oferty rekreacyjnej – 1700 os/rok	- Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.5	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Lubiewo	1. Rozbudowa oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów 2. Dbalność o zieleń 3. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom i turystom	1. Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty rekreacyjnej – 260 os/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.6	Budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych (m. in. doposażenie i remonty placów zabaw oraz boisk sportowych na terenie Gminy)	1. Rozbudowa oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów 2. Dbalność o zieleń 3. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom i turystom	1. Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 4 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty rekreacyjnej – 500 os/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.7	Zagospodarowanie terenu przy B-CkiP, w tym: budowa zadaszonej sceny z zapleczem i magazynem do przechowywania sprzętów, budowa altan, oświetlenia zewnętrznego, przenośnych trybun zewnętrznych, ogrodzenie terenu i wykonanie nasadzeń	1. Rozbudowa oferty rekreacyjnej dla mieszkańców i turystów 2. Dbalność o zieleń 3. Rozwój infrastruktury służącej mieszkańcom i turystom	1. Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty rekreacyjnej – 500 os/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.1.8	Zakup mobilnej sceny	1. Rozbudowa oferty czasu wolnego 2. Aktywizacja i integracja mieszkańców gminy	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych – 3 szt./rok 2. Liczba osób biorących udział w zorganizowanych wydarzeniach kulturalnych – 600 osób/rok	- Raporty z organizacji wydarzeń - Dokumentacja zdjęciowa z realizacji wydarzenia
I.1.9	Rozwój oferty kulturalnej	1. Rozbudowa oferty czasu wolnego 2. Aktywizacja i integracja mieszkańców gminy	1. Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych – 3 szt./rok	- Raporty z organizacji wydarzeń

			2. Liczba osób biorących udział w zorganizowanych wydarzeniach kulturalnych – 700 osób/rok	- Dokumentacja zdjęciowa z realizacji wydarzenia
I.1.10	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	1. Wspieranie inicjatyw oddolnych 2. Aktywizacja i integracja mieszkańców miasta i gminy	1. Liczba wspartych organizacji pozarządowych – 25 szt./rok	- Podpisane umowy
Cel operacyjny I.2. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej				
I.2.1	Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu	1. Wzrost aktywności fizycznej dzieci i młodzieży 2. Podniesienie poziomu jakości infrastruktury przyszkolnej 3. Lepsze warunki do nauczania	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych obiektów przyszkolnych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z rozbudowanych/przebudowanych obiektów przyszkolnych – 600 os./rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.2.2	Bieżące remonty budynków szkół i przedszkola wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele edukacyjne	1. Podniesienie poziomu jakości infrastruktury szkolnej i przedszkolnej 2. Lepsze warunki do nauczania	1. Liczba wyremontowanych budynków szkolnych – 2 szt. 2. Liczba wyremontowanych budynków przedszkolnych – 1 szt. 3. Liczba osób korzystających z budynków szkolnych – 660 os./rok 4. Liczba osób korzystających z budynków przedszkolnych – 220 os./rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.2.3	Doposażenie szkół i przedszkola w niezbędne wyposażenie, w tym m. in. w pomoce dydaktyczne, monitory interaktywne, meble i sprzęt komputerowy	1. Podniesienie poziomu jakości infrastruktury szkolnej 2. Lepsze warunki do nauczania 3. Podniesienie poziomu nauczania	1. Liczba doposażonych budynków szkolnych – 2 szt. 2. Liczba doposażonych budynków przedszkolnych – 1 szt. 3. Liczba osób korzystających z budynków szkolnych – 660 os./rok	- Protokoły odbioru doposażenia - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury

			4. Liczba osób korzystających z budynków przedszkolnych – 220 os./rok	
I.2.4	Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkół	1. Poprawa estetyki terenów przyszkolnych	1. Liczba zagospodarowanych terenów przyszkolnych – 2 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
I.2.5	Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach	1. Wspieranie uczniów w kształtowaniu właściwej wymowy	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programu – 100 osób 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 90 osób	- Dokumentacja z realizacji programu
I.2.6	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo	1. Wspieranie uczniów w podnoszeniu kompetencji 2. Poprawa jakości kształcenia	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programu – 250 osób 2. Liczba nauczycieli objętych wsparciem w ramach programu – 50 osób 3. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 200 osób 4. Liczba nauczycieli, którzy podnieśli kwalifikacje zawodowe po opuszczeniu programu – 45 osób	- Dokumentacja z realizacji programu
I.2.7	Realizacja zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów	1. Wspieranie uczniów w podnoszeniu kompetencji 2. Poprawa jakości kształcenia	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programu – 280 osób 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 250 osób	- Dokumentacja z realizacji programu

I.2.8	Realizacja programu „Aktywna szkoła”	1. Wspieranie uczniów w podnoszeniu kompetencji 2. Poprawa jakości kształcenia	1. Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programu – 300 osób 2. Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programu – 270 osób	- Dokumentacja z realizacji programu
I.2.9	Organizacja warsztatów dla rodziców uczniów w ramach pomocy specjalistycznej	1. Budowanie relacji rodzinnych 2. Rozwiązywanie konfliktów, przeciwdziałanie przemocy w rodzinie	1. Liczba osób biorących udział w warsztatach – 400 osób	- Ewidencja osób korzystających z warsztatów
I.2.10	Dokształcanie kadry pedagogicznej szkół i przedszkola	1. Podnoszenie kompetencji lub nabywanie kwalifikacji związanych z zawodem 2. Podnoszenie kompetencji kluczowych i społeczno-emocjonalnych nauczycieli 3. Zdobywanie umiejętności udzielania pomocy uczniom	1. Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty objętych wsparciem – 60 osób 2. Liczba przedstawicieli kadry szkół i placówek systemu oświaty, którzy uzyskali kwalifikacje – 55 osób	- Dokumentacja z realizacji programu
Cel operacyjny I.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców				
I.3.1	Rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy (m. in. asystent osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa)	1. Zapewnienie odpowiedniej opieki osobom potrzebującym wsparcia 2. Odciążenie rodzin osób potrzebujących wsparcia w opiece nad nimi 3. Poprawa jakości życia osób objętych usługami opiekuńczymi	1. Liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych i specjalistycznych, w tym asystenta osobistego osób niepełnosprawnych, opieki wytchnieniowej – 20 osób/rok	- Decyzja administracyjna - Informacja o przyznaniu wsparcia - Karty usług
I.3.2	Rozwój systemu pomocy społecznej	1. Rozwój form wsparcia dla osób/rodzin dotkniętych problematyką przemocy, trudności opiekuńczo – wychowawczych 2. Zwiększenie jakości świadczonych usług przez GOPS	1. Liczba pozaustawowych (dodatkowych) form wsparcia realizowanych przez GOPS dla osób zagrożonych lub dotkniętych problematyką przemocy domowej,	- Zaświadczenia o uczestnictwie w formie wsparcia - Sprawozdawczość (np. do Rady Gminy)

			trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi – 2 szt./rok 2. Liczba pracowników GOPS podnoszących i/lub uzupełniających kwalifikacje, kompetencje, umiejętności – 7 osób/rok	- Zaświadczenia/certyfikaty lub inne dokumenty potwierdzające podnoszenie/uzupełnianie kwalifikacji/kompetencji
I.3.3	Rozwój oferty zajęć dla seniorów	1. Stworzenie atrakcyjnej oferty spędzania czasu wolnego dla seniorów	1. Liczba seniorów korzystających z dedykowanej im oferty – 300 osób/rok	- Dokumentacja zdjęciowa
I.3.4	Zakup busa dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	1. Zwiększenie dostępności usług realizowanych na terenie gminy	1. Liczba zakupionych pojazdów – 1 szt.	- Protokół odbioru
I.3.5	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	1. Zwiększenie dostępności usług realizowanych na terenie gminy	1. Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – 4 szt. 2. Liczba osób korzystających z budynków użyteczności publicznej – 6600 os./rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
I.3.6	Rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia na terenie Gminy Lubiewo	1. Zapewnienie dostępu do dobrej jakości usług zdrowotnych 2. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców gminy	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych ośrodków zdrowia – 2 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych ośrodków zdrowia – 5450 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Rejestr pacjentów
I.3.7	Realizacja programów profilaktycznych	1. Wzrost bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców	1. Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych – 1 szt./rok 2. Liczba osób korzystających z programów profilaktycznych – 50 osób/rok	- Raporty z realizacji programów profilaktycznych - Rejestr osób korzystających z infrastruktury
Cel operacyjny I.4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców				

I.4.1	Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu	1. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców 2. Wzrost jakości usług świadczonych przez OSP	1. Liczba przebudowanych/rozbudowanych/zmodernizowanych remiz – 2 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
I.4.2	Wymiana samochodu w OSP Bysław oraz doposażenie remiz OSP na terenie Gminy Lubiewo	1. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców 2. Wzrost jakości usług świadczonych przez OSP	1. Liczba zakupionych pojazdów – 1 szt. 2. Liczba doposażonych remiz – 10 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
I.4.3	Rozwój systemu monitoringu na terenie Gminy Lubiewo	1. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców	1. Liczba monitorowanych obiektów użyteczności publicznej – 11 szt.	- Protokoły odbioru
Cel strategiczny II. Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom				
Cel operacyjny II.1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego				
II.1.1	Rozbudowa i przebudowa budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim	1. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów 2. Rozbudowa oferty turystycznej gminy 3. Wzrost aktywności mieszkańców	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych obiektów turystycznych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej – 4 000 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
II.1.2	Odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami	1. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów 2. Rozbudowa oferty turystycznej gminy 3. Wzrost aktywności mieszkańców	1. Liczba odnowionych obiektów turystycznych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej – 200 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
II.1.3	Odnowa infrastruktury na trasie PZU Zdrowie	1. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów	1. Liczba odnowionych obiektów turystycznych – 1 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		2. Rozbudowa oferty turystycznej gminy 3. Wzrost aktywności mieszkańców	2. Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej – 300 osób/rok	- Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
II.1.4	Modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	1. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów 2. Rozbudowa oferty turystycznej gminy 3. Wzrost aktywności mieszkańców	1. Liczba zmodernizowanych obiektów turystycznych – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej – 20 000 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
II.1.5	Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo	1. Stworzenie atrakcyjnej infrastruktury spędzania czasu wolnego dla mieszkańców i turystów 2. Rozbudowa oferty turystycznej gminy 3. Wzrost aktywności mieszkańców	1. Liczba rozbudowanych/przebudowanych obiektów turystycznych – 3 szt. 2. Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej – 4 000 osób/rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury
II.1.6	Odnowa/przebudowa/rozbudowa obiektów zabytkowych na terenie Gminy Lubiewo	1. Poprawa stanu zabytków 2. Dbłość o dziedzictwo wcześniejszych pokoleń	1. Liczba odnowionych obiektów zabytkowych – 3 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
Cel operacyjny II.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej				
II.2.1	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej	1. Zwiększenie funkcjonalności podróży rowerem 2. Podniesienie komfortu jazdy na rowerze 3. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 4. Zmniejszenie emisji spalin	1. Długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych – 4000 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.2	Rozbudowa drogi gminnej nr 010612C Lubiewo - Jania Góra	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 1541 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg		
II.2.3	Budowa drogi gminnej nr 010646C Minikowo – Rabuńskowo	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 1801 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.4	Budowa drogi Klonowo - Wypychowo	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 860 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.5	Budowa drogi gminnej nr 010639C ul. Witosa	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 160 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.6	Budowa drogi gminnej nr 010647C Klonowo – Osady etap II	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 730 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.7	Budowa drogi gminnej nr 010631C ul. Zbysława oraz drogi gminnej nr 010645C Modrakowa w Bysławiu	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 570 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg		
II.2.8	Rozbudowa drogi gminnej nr 010616C Sucha – Jania Góra	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 2800 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.9	Rozbudowa drogi wewnętrznej Płazowo – Dziuki	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 1300 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.10	Budowa drogi gminnej nr 010606C Bysław – Lubiewo	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 1969 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.11	Budowa dróg wewnętrznych w Bysławku	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 970 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.12	Budowa drogi wewnętrznej Wępin - Teolog	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 990 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg		
II.2.13	Budowa/przebudowa drogi gminnej nr 010620C Sucha Młyn - Cierplewo	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 520 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.14	Budowa drogi gminnej nr 010605C Bysław - Trutnowo	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 2770 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.15	Budowa drogi wewnętrznej w Trutnowie	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 310 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.16	Budowa drogi gminnej nr 010601C Nowe Dziuki - Szumiąca	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa 3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 2000 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.2.17	Przebudowa dróg gminnych i dojazdowych pozostałych	1. Poprawa stanu technicznego dróg na terenie gminy 2. Zwiększenie poziomu bezpieczeństwa	1. Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg – 500 m	- Protokoły odbioru prac budowlanych

		3. Zmniejszenie emisji spalin 4. Zwiększenie stopnia funkcjonalności dróg		
II.2.18	Rozwój infrastruktury światłowodowej	1. Polepszenie jakości Internetu	1. Długość wybudowanej sieci światłowodowej – 1000 m	- Protokoły odbioru
Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej				
II.3.1	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław i Lubiewo	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba wybudowanych studni głębinowych – 2 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych studni głębinowych – 2650 os.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.3.2	Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej – 1 km 2. Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej – 6 km 3. Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacji deszczowej – 1 km 4. Liczba osób korzystających z wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wod-kan – 200 os.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.3.3	Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba /przebudowanych/rozbudowanych oczyszczalni ścieków – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z przebudowanych/rozbudowanych oczyszczalni ścieków – 2700 os.	- Protokoły odbioru prac budowlanych

II.3.4	Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba przebudowanych/rozbudowanych przepompowni ścieków – 9 szt. 2. Liczba osób korzystających z przebudowanych/rozbudowanych przepompowni ścieków – 2700 os.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.3.5	Rekultywacja stawów – mała retencja	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba zrehabilitowanych stawów – 1 szt.	- Protokoły odbioru prac
II.3.6	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 10 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków – 30 os.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.3.7	Modernizacja/przebudowa/rozbudowa SUW w Suchej	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba zmodernizowanych/przebudowanych/rozbudowanych stacji uzdatniania wody – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych/przebudowanych/rozbudowanych stacji uzdatniania wody – 330 osób	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.3.8	Budowa ujęcia wody w miejscowości Sucha	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców	1. Liczba wybudowanych ujęć wody – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z wybudowanych ujęć wody – 330 osób	- Protokoły odbioru prac budowlanych

II.3.9	Stworzenie elektronicznego systemu sczytywania liczników wody	1. Poprawa komfortu życia mieszkańców	1. Liczba wprowadzonych elektronicznych systemów sczytywania liczników wody – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z elektronicznych systemów sczytywania liczników wody – 3000 osób	- Protokoły odbioru prac
Cel operacyjny II.4. Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne				
II.4.1	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Lubiewo	1. Zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza 2. Poprawa stanu środowiska naturalnego 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców 4. Spadek emisji gazów cieplarnianych	1. Liczba budynków poddanych modernizacji energetycznej – 1 szt.	- Protokoły odbioru robót budowlanych
II.4.2	Wymiana źródeł ciepła w budynkach socjalnych i budynkach użyteczności publicznej	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców 3. Poprawa stanu zdrowia mieszkańców 4. Spadek emisji gazów cieplarnianych	1. Liczba budynków, w których wymieniono źródło ciepła – 5 szt.	- Protokoły odbioru robót budowlanych
II.4.3	Rozwój OZE na budynkach użyteczności publicznej	1. Produkcja energii elektrycznej z nowych mocy wytwórczych instalacji wykorzystujących OZE 2. Dodatkowa zdolność wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych 3. Spadek emisji gazów cieplarnianych	1. Liczba budynków, na których zamontowano instalacje wykorzystujące OZE – 3 szt.	- Protokoły odbioru robót
II.4.4	Budowa siedziby Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo wraz z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi i warsztatowo- magazynowymi	1. Zwiększenie dostępności usług realizowanych na terenie gminy	1. Liczba wybudowanych budynków – 1 szt. 2. Liczba osób korzystających z budynku Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo – 1000 os./rok	- Protokoły odbioru prac budowlanych - Dokumentacja zdjęciowa osób korzystających z infrastruktury

II.4.5	Doposażenie Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo	1. Poprawa stanu środowiska naturalnego 2. Poprawa komfortu życia mieszkańców	1. Zakupione doposażenie służące rozwojowi infrastruktury wod.-kan. na terenie gminy Lubiewo oraz poprawie funkcjonowania Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych i Oczyszczalni ścieków w m. Bysław – 1 szt.	- Protokoły odbioru doposażenia
II.4.6	Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	1. Poprawa dostępności do mieszkań	1. Liczba wybudowanych obiektów – 1 szt. (12 mieszkań)	- Protokoły odbioru prac budowlanych
II.4.7	Budowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Lubiewo	1. Poprawa bezpieczeństwa na terenie Gminy 2. Efektywne wykorzystanie energii elektrycznej 3. Zmniejszenie kosztów zużycia energii elektrycznej	1. Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych – 10 szt.	- Protokoły odbioru prac budowlanych
Cel strategiczny III. Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki				
Cel operacyjny III.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości				
III.1.1	Promowanie lokalnych przedsiębiorców	1. Ożywienie gospodarcze gminy 2. Wsparcie rozwoju przedsiębiorczości 3. Wzrost zatrudnienia	1. Liczba przedsiębiorstw, z którymi podjęto współpracę w zakresie promocji lokalnej przedsiębiorczości – 5 szt./rok	- Dokumentacja fotograficzna
Cel operacyjny III.2. Promocja zatrudnienia				
III.2.1	Aktywizacja osób poszukujących pracy	1. Wzrost zatrudnienia 2. Aktywizacja osób poszukujących zatrudnienia	1. Liczba osób, które podniosły/uzupełniły/nabyły nowych umiejętności, kompetencji, kwalifikacji – 4 rocznie 2. Liczba wydanych Kart aktywności zawodowej – 8 rocznie	- Zaświadczenia o ukończeniu kursów/szkoleń itp. - Karty aktywności zawodowej

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział V.

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy, rozumiany jako docelowy układ elementów składowych przestrzeni

5.1. Struktura sieci osadniczej wraz z rolą i hierarchią jednostek osadniczych

Gmina Lubiewo pod względem administracyjnym położona jest w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego, a dokładniej w południowej części powiatu tucholskiego. Współrzędne geograficzne gminy to 53°28' N i 18°01'E. Obszar gminy charakteryzuje się zwięzłym, foremnym kształtem, nieznacznie wydłużonym w kierunku północ-południe. Pod względem fizyczno-geograficznym jest to obszar pogranicza południowej części Borów Tucholskich i Wysoczyzny Świeckiej, umiejscowiony nad wschodnim brzegiem rzeki Brdy i Zalewu Koronowskiego. Powierzchnia gminy wynosi 16280 ha, co stanowi około 15% powierzchni powiatu. W porównaniu do innych gmin województwa kujawsko-pomorskiego jest to gmina o ponadprzeciętnej wielkości. Na 144 gminy w województwie zajmuje 35 miejsce, a biorąc pod uwagę 92 gminy wiejskie - miejsce 16.

Zachodnia granica gminy biegnie od okolic miejscowości Wielonek, wzdłuż wschodniego brzegu i wód Zalewu Koronowskiego i rzeki Brdy, na północ, aż do okolic miejscowości Piła-Młyn, gdzie skręca na północny-wschód, biegnąc skrajem lasu. Północna granica przebiega doliną rzeki Szumionka, aż do miejscowości Szumiąca, później na północ, głównie wzdłuż drogi powiatowej 1034C. Skręca na wschód za rzeczką Bursztynicą, obiegając skrajem lasu tereny wsi Płazowo, aż do brzegu jeziora Gwiazda. Biegąc na południe zachodnim brzegiem jeziora Gwiazda mija miejscowość Huta i dalej wyznaczana jest przez brzeg jeziora Drzycimskiego. Dochodząc do skraju lasu skręca na wschód, przecina drogę powiatową 1030C i dociera do granic miejscowości Kosowo. Wschodnia granica gminy Lubiewo przebiega od okolic miejscowości Kosowo do granicy lasu przecinającej się z drogą powiatową 1035C, dalej lasem i jego skrajem do skrzyżowania dróg powiatowych nr 1040C i 1041C. Dalej jest to sztuczna granica, częściowo biegnąca granicami lasów w okolicach miejscowości Świekatowo, Jania Góra. Granica południowa wyznaczona jest sztucznie, od drogi w okolicach Rudzianek do wód Zalewu w okolicach Wielonka.

Gmina Lubiewo leży w obrębie dwóch mezoregionów. Zachodnia część gminy należy do mezoregionu Doliny Brdy (314.72), który charakteryzuje się młodoglacjalnym krajobrazem doliny rzecznej przecinającej formacje sandrowe, porośnięte borem sosnowym. Pozostały obszar gminy wchodzi w skład mezoregionu Wysoczyzny Świeckiej (314.73), na którym dominuje krajobraz młodoglacjalnych równin i wzniesień morenowych, a miejscami płatów sandrów na pojezierzu. Dlatego też teren gminy jest z reguły równinny, tylko sołectwo Minikowo charakteryzuje ukształtowanie pagórkowate. Oba te mezoregiony wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego (314.6-7).

Największą pod względem ludności miejscowością w gminie jest Bysław, jednak to wieś Lubiewo jest siedzibą władz gminnych. W praktyce taki układ reguluje swoisty bimodalny rozwój osadniczy w gminie. Zarówno Bysław (1728 osób), jak i Lubiewo (1061 osób) zaliczają się do dużych w skali całego województwa - miejscowości wiejskich, których ogólna średnia ludność to około 220 mieszkańców.

Administracyjnie gmina Lubiewo sąsiaduje z czterema innymi gminami. Od południa jest to gmina Koronowo, leżąca w powiecie bydgoskim, od wschodu Świekatowo w powiecie świeckim, a od północy i zachodu leżące również w powiecie tucholskim gminy Cekcyn i Gostycyn. Gmina Lubiewo podzielona jest na 11 sołectw, w obrębie których znajduje się łącznie 20 miejscowości.

Tabela 9. Podział gminy Lubiewo na sołectwa z wyróżnionymi miejscowościami

Nazwa	Powierzchnia [ha]	Miejscowości i integralne części miejscowości
Bysław	2104,53	Bysław, Teolog
Bysławek	519,48	Bysławek
Cierplewo	295,59	Cierplewo, Wielonek
Klonowo	1017,39	Klonowo
Lubiewice	682,30	Lubiewice
Lubiewo	1954,67	Lubiewo, Brukniewo
Minikowo	3522,87	Minikowo, Zamrzenica, Wandowo
Płazowo	520,57	Płazowo, Szumiąca
Sucha	4801,95	Sucha, Bruchniewo, Koźliny, Sokole-Kuźnica
Trutnowo	343,68	Trutnowo
Wełpin	516,97	Wełpin

Źródło: Opracowanie własne

W wyniku działań czynników społecznych, kulturowych, środowiskowych oraz gospodarczych zostało ukształtowane aktualne zagospodarowanie terenu gminy Lubiewo. Podział strukturalny terenów gminy obejmuje trzy zasadnicze jednostki:

- jednostkę leśną - obejmującą głównie zachodnią i południowo-wschodnią część gminy, pokrytą lasem, z małą gęstością zabudowy, predysponowaną do rozwoju turystyki;
- jednostkę wysoczyznową - obejmującą centralną i północną część gminy, na której rozwinęła się sieć osadnicza i zabudowa mieszkalna, rolnicza i usługowa;
- jednostkę leśno-gospodarczą - jako wyspę śródleśną na południu gminy, o mniejszej ilości zabudowy i dominującej gospodarce rolnej i leśnej.

Główne elementy sieci osadniczej zlokalizowane są w obrębie jednostki wysoczyznowej (Lubiewo, Bysław). Sieć osadnicza występuje również w jednostce leśno-gospodarczej na południu gminy (Sucha, Cierplewo). Jednostki te oddzielone są od siebie pasem zalesienia o przebiegu równoleżnikowym na granicy obrębów Sucha, Klonowo, Lubiewo, w okolicach miejscowości Bruchniewo.

Tabela 10 przedstawia hierarchię sieci osadniczej w gminie Lubiewo. Najwyższy poziom w tej hierarchii zajmują dwie największe miejscowości - Lubiewo i Bysław. Lubiewo jako siedziba gminy zrzesza główne instytucje i placówki obsługujące mieszkańców gminy. Bysław natomiast znalazł się na tym samym poziomie z powodu bazy usługowej (baza gastronomiczna, zakład usług komunalnych, strzeżone kąpielisko), ale także z powodu liczby mieszkańców. Łącznie w tych dwóch miejscowościach zamieszkuje prawie połowa całej populacji gminy (46%). Bipolarna koncentracja ludności sprzyja rozwojowi społeczno-gospodarczemu i przestrzennemu.

Na drugim szczeblu drabiny osadniczej występują miejscowości Sucha, Klonowo i Bysławek, w których znajdują się pojedyncze jednostki usługowe, o dużym znaczeniu dla lokalnej społeczności, takie jak szkoły, punkty przedszkolne, poczta, kościoły.

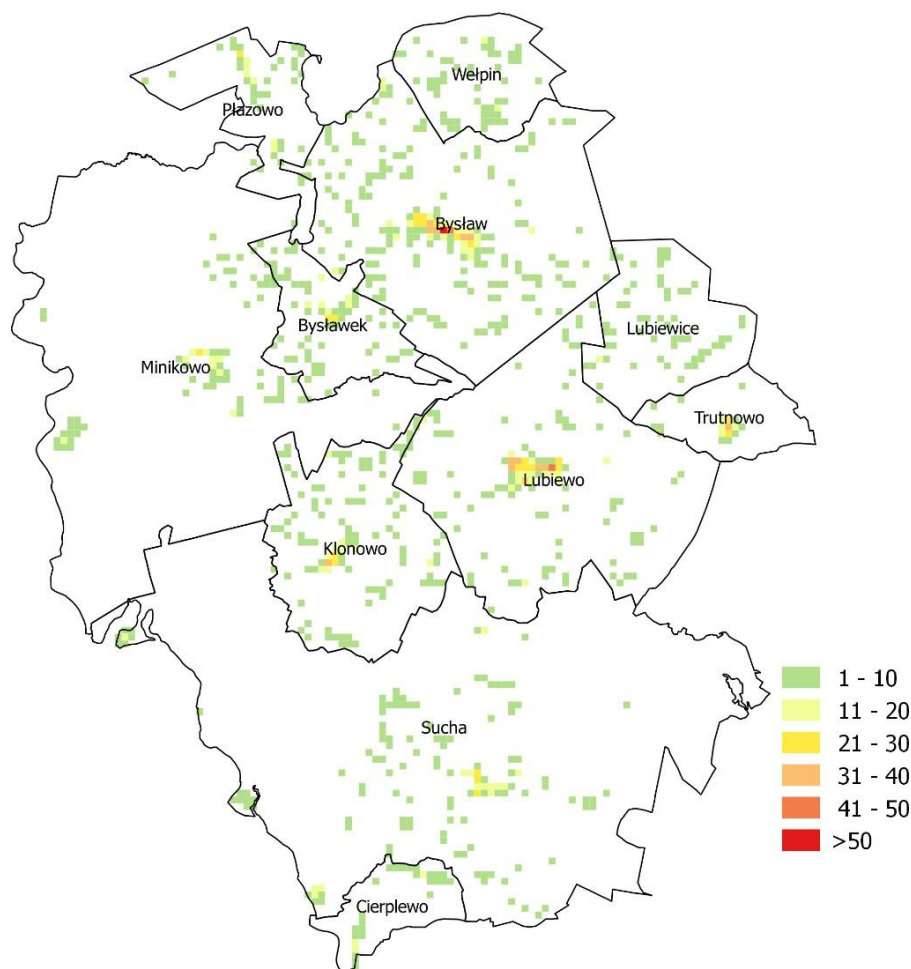
Pozostałe miejscowości, mimo że zostały sklasyfikowane na najniższym stopniu hierarchicznym, pełnią często bardzo istotną rolę w skali całej gminy. To najczęściej w tych miejscowościach koncentruje się ruch turystyczny, będący najbardziej perspektywicznym, ze względu na uwarunkowania, kierunkiem rozwoju. Liczba 200 osób jest uznawana za graniczną wielkość, powyżej której miejscowości nabierają cech demograficznych ułatwiających rozwój. Powyżej tej wartości miejscowości mają szansę na rozwój w oparciu o ruch naturalny poprzez reprodukcję rozszerzoną. Uzasadnione staje się wtedy również lokowanie pojedynczych usług, a wartości wskaźników uzasadniających inwestycje infrastrukturalne ulegają poprawie. Miejscowości takie można uznać za rozwojowe.

Tabela 10. Hierarchia sieci osadniczej i liczba ludności w jednostkach ewidencyjnych gminy Lubiewo

Nazwa sołectwa	Liczba ludności sołectwa	Udział w ludności gminy	Miejscowości i integralne części miejscowości	Liczba ludności wsi	Udział w ludności gminy
Bysław	1787	29,54%	Bysław	1727	28,55%
			Teolog	60	0,99%
Lubiewo	1093	18,07%	Lubiewo	1066	17,62%
			Brukniewo	27	0,45%
Klonowo	649	10,73%	Klonowo	649	10,73%
Sucha	625	10,33%	Sucha	564	9,32%
			Bruchniewo	54	0,89%
			Koźliny	1	0,02%
			Sokole-Kuźnica	6	0,10%
Minikowo	422	6,98%	Minikowo	377	6,23%
			Zamrzenica	45	0,74%
Bysławek	395	6,53%	Bysławek	395	6,53%
Płazowo	287	4,74%	Płazowo	235	3,88%
			Szumiąca	51	0,84%
			Wandowo	1	0,02%
Lubiewice	273	4,51%	Lubiewice	273	4,51%
Wępin	213	3,52%	Wępin	213	3,52%
Trutnowo	209	3,46%	Trutnowo	209	3,46%
Cierplewo	96	1,59%	Cierplewo	93	1,54%
			Wielonek	3	0,05%
SUMA:	6049	100%	SUMA	6049	100,00%

Źródło: Opracowanie własne

Mapa 1. Zagęszczenie zabudowy na terenie gminy Lubiewo



Źródło: Opracowanie własne

5.2. System powiązań przyrodniczych

Ważną cechą położenia gminy jest fakt, iż jest ona niemal w całości otoczona lasami, z terenami rolniczymi w centralnej i południowej części, a tereny zabudowane mają charakter wyspowy. Taki układ przestrzenny obszarów leśnych, rolniczych oraz terenów zurbanizowanych ukierunkował zarówno procesy naturalne, jak i społeczno-gospodarcze.

Obecna struktura funkcjonalna gminy Lubiewo charakteryzuje się zróżnicowaniem pod względem kształtujących się stref funkcjonalnych, pod względem ich intensywności, wielkości i dominujących funkcji. Duży wpływ mają na to uwarunkowania środowiskowe. Duże kompleksy leśne, bariera wodna w postaci rzeki Brdy, potencjał rolniczy gleb. Nie bez znaczenia jest układ infrastruktury, z dominującym wpływem drogi wojewódzkiej nr 240 - jednak taki przebieg infrastruktury również wykształcony został częściowo poprzez uwarunkowania naturalne terenu. Wszystkie te czynniki wpłynęły na duże zróżnicowanie osadnictwa w poszczególnych strefach. Strefy osadnicze nie są jednorodne pod względem funkcji, wiążą je natomiast jednostki obsługujące mieszkańców, takie jak punkty opieki zdrowotnej czy szkoły. W związku z tym, głównym czynnikiem mającym wpływ na kształtowanie się powiązań funkcjonalnych między strefami jest dostępność komunikacyjna między mniejszymi ośrodkami a ośrodkami głównymi, ale także zakres i jakość usług w ośrodku obsługującym obszar, powiązania własnościowe oraz gęstość i ciągłość zabudowy.

Uwarunkowania sąsiedztwa gminy Lubiewo, zważając zarówno na aspekty przyrodnicze, jak i administracyjne, są zróżnicowane. Pod względem przyrodniczym od gmin Cekcyn i Koronowo oddzielają ją kompleksy leśne (od gminy Koronowo dodatkowo dolina rzeki Brdy). Na granicy z gminą

Świekatowo występują również kompleksy leśne oraz zabagniona dolina Rowu Trutnowskiego, utrudniająca połączenia komunikacyjne. Granica z gminą Gostycyn biegnie wzdłuż rzeki Brdy, której poziom wody jest dodatkowo spiętrzony w wyniku oddziaływania cofki zapory w Koronowie. Z tego powodu bezpośrednie sąsiedztwo miejscowości gminy Lubiewo takich jak Sucha i Cierplewo, które są otoczone kompleksami leśnymi, traci na znaczeniu, ponieważ kiedy rozpatrujemy sąsiedztwo pod względem dostępności komunikacyjnej, to okazuje się, że znacznie łatwiej dostać się z tych miejscowości do bardziej oddalonych gmin takich jak Cekcyn, Lniano, Świekatowo i Tuchola.

W obszarze gminy Lubiewo znajdują się liczne formy ochrony przyrody i krajobrazu:

Tucholski Park Krajobrazowy został utworzony w 1985 r. w ramach ustanawiania parków i rezerwatów przyrody, w celu ochrony południowo-wschodniego regionu Borów Tucholskich. Obecnie tereny położone w granicach Tucholskiego Parku Krajobrazowego sankcjonują: Uchwała nr XII/211/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 26 września 2011 r. w sprawie nadania statutu Tucholskiego Parku Krajobrazowego wraz ze zmianą w uchwale numer XXXII/571/13 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 25 marca 2013 r. w sprawie zmiany statutu Tucholskiego Parku Krajobrazowego oraz Rozporządzenie nr 2/2009 Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 10 kwietnia 2009 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Tucholski Park Krajobrazowy zajmuje północno-zachodnią część gminy Lubiewo – 225,4 ha co stanowi jedynie 0,6% ogólnej powierzchni Parku. Plan ochrony wprowadza ustalenia do studiów uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń zewnętrznych w zakresie:

- kształtowania zabudowy i zagospodarowania na obszarze Parku,
- zagospodarowania jednostek przestrzennych,
- zasad gospodarowania przestrzenią turystyczno-rekreacyjną.

Obszar Chronionego Krajobrazu Zalewu Koronowskiego utworzony został w 1991 roku na mocy Rozporządzenia nr 9/91 Wojewody Bydgoskiego z dnia 14 czerwca 1991 roku. Obejmuje powierzchnię 27854,23 ha. W granicach gminy Lubiewo znajduje się na jej zachodzie, zajmując 6041,24 ha, co stanowi 21,67% ogólnej powierzchni Obszaru. Celem ochrony jest zachowanie różnorodności biologicznej siedlisk, ochronę zbiorników wód powierzchniowych (naturalnych i sztucznych, płynących i stojących) wraz z pasem otaczającej roślinności, prowadzenie racjonalnej gospodarki leśnej w Dolinie Brdy zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych tam, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-leśnej, tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych.

Śliwicki Obszar Chronionego Krajobrazu utworzony został Rozporządzeniem nr 11 Wojewody Kujawsko – Pomorskiego z dnia 9 czerwca 2005 r. w sprawie obszarów chronionego krajobrazu. Obejmuje powierzchnię 14,15 ha na terenie gminy Lubiewo. Celem ochrony jest racjonalna gospodarka leśna, polegająca na zachowaniu różnorodności biologicznej siedlisk kompleksu Borów Tucholskich.

Uchwała nr VI/106/11 Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 21 marca 2011 r. w sprawie wyżej wymienionych obszarów chronionego krajobrazu wprowadza na ich terenie następujące zakazy:

- zabijania dziko występujących zwierząt, niszczenia ich nor, legowisk, innych schronień i miejsc rozrodu oraz tarlisk, złożonej ikry, z wyjątkiem amatorskiego połowu ryb oraz wykonywania czynności związanych z racjonalną gospodarką rolną, leśną, rybacką i łowiecką;
- realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;

- likwidowania i niszczenia zadrzewień śródpolnych, przydrożnych i nadwodnych, jeżeli nie wynikają one z potrzeby ochrony przeciwpowodziowej i zapewnienia bezpieczeństwa ruchu drogowego lub wodnego lub budowy, odbudowy, utrzymania, remontów lub naprawy urządzeń wodnych;
- wykonywania prac ziemnych trwale zniekształcających rzeźbę terenu, z wyjątkiem prac związanych z zabezpieczeniem przeciwpowodziowym lub przeciwsuwiskowym lub utrzymaniem, budową, odbudową, naprawą lub remontem urządzeń wodnych;
- dokonywania zmian stosunków wodnych, jeżeli służą innym celom niż ochrona przyrody lub zrównoważone wykorzystanie użytków rolnych i leśnych oraz racjonalnej gospodarcze wodnej lub rybackiej;
- likwidowania naturalnych zbiorników wodnych, starorzeczy i obszarów wodno-błotnych;
- lokalizowania obiektów budowlanych w pasie szerokości 100 m od linii brzegów rzek, jezior i innych zbiorników wodnych, z wyjątkiem urządzeń wodnych oraz obiektów służących prowadzeniu racjonalnej gospodarki rolnej, leśnej lub rybackiej.

Granice oraz wyjątki od wymienionych zakazów w obszarach chronionego krajobrazu uzyskały w ostatnich czasach precyzyjny przebieg w kolejnych uchwałach Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Obszar Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 zajmuje powierzchnię 3 222 535,9 ha. Swym zasięgiem zajmuje północną część gminy Lubiewo o powierzchni 3091,28 ha, głównie tereny o rolniczym użytkowaniu. Obszar Borów Tucholskich obejmuje wschodnią część makroregionu Pojezierza Południowopomorskiego. Obszar jest dość jednolitą równiną sandrową, rozciętą dolinami Brdy i Wdy oraz urozmaiconą licznymi jeziorami, oczkami wodnymi i wzniesieniami o charakterze moreny dennej. Dominują siedliska leśne, przede wszystkim bory sosnowe. Rzeźba terenu ostoi jest urozmaicona, występują tu wysoczyzny i rozległe wzgórza, liczne pagórki oraz doliny i rynny. Sieć wodna jest silnie rozwinięta (wody zajmują około 14% powierzchni). Ostoję odwadnia rzeka Brda wraz ze swymi licznymi dopływami, z których najważniejszym jest Zbrzyca. Wiele rzek charakteryzuje duży spadek i silny prąd. Lasy stanowią około 70% obszaru, są to głównie bory świeże, ale także bagienne i suche; występują też grądy, lasy bukowo-dębowe, łęgi i olsy. Grunty orne, łąki i pastwiska pokrywają około 15% terenu. W ostoi występuje co najmniej 28 gatunków ptaków z Załącznika i Dyrektywy Ptasiej, 6 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi (PCK). Gniazduje tu 107 gatunków ptaków. W okresie lęgowym obszar zasiedla co najmniej 1% populacji krajowej następujących gatunków ptaków: bielik, kania czarna, kania ruda, podgorzałka, puchacz, rybitwa czarna, rybitwa rzeczna, zimorodek, żuraw, gągoł, nurogęś, tracz długodzioby; w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje błotniak stawowy. W okresie wędrówek występuje na tym obszarze co najmniej 1% populacji szlaku wędrówkowego łabędzia krzykliwego (do 400 osobników) i żurawia (do 1800 osobników na noclegowisku). Obszar ten to największe w skali regionu skupienie jezior lobeliowych. Występują dobrze zachowane torfowiska i zbiorowiska leśne. Wśród zagrożeń wymienia się:

- eksploatacja torfu, kredy, piasku;
- zmiany stosunków wodnych, zagrożenie eutrofizacją siedlisk oligotroficzných;
- presja turystyczna, zabudowa letniskowa, zabudowa rozproszona;
- kłusownictwo;
- drapieżnictwo ze strony norki amerykańskiej;
- odpady, ścieki;
- zanieczyszczenie wód;
- zakładanie upraw plantacyjnych (borówka amerykańska).

Na obszarze Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 obowiązują zakazy i nakazy zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy i Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gdańsku z dnia 31 marca 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie PLB220009 (DZ. Urz. Woj. Kuj.-Pom. Poz. 1183).

W granicach gminy znajdziemy również 104 użytki ekologiczne o niewielkich powierzchniach, zlokalizowanych na łąkach, torfowiskach, głównie w obrębie terenów leśnych. W analizowanym obszarze ustanowiono również 16 pomników przyrody, są to drzewa i ich skupiska, zlokalizowane w centralnej części gminy. Kilka okazów występuje też na południu.

W granicach gminy na przełomie lat 2024 i 2025 utworzono dwa rezerваты przyrody:

„Brzozowe Bagno” – rezerwat obejmuje obszar o powierzchni 3,67 ha, położony jest w całości na terenie gminy Lubiewo. Cel ochrony to zachowanie śródleśnego torfowiska, położonego w głębokiej misie pojeziornej, wraz z otaczającym drzewostanem. Na jego obszarze występuje wiele cennych i objętych ochroną gatunków roślin m.in. rosiczka okrągłolistna, bagnica torfowa (ściśła ochrona gatunkowa), widłak jałowcowaty, bagna zwyczajne i różne gatunki torfowców. Do powierzchni rezerwatu włączone zostały również okalające drzewostany sosnowe w wieku 124 lat z domieszką brzozy.

„Bruchniewska Ostoja” – rezerwat leśny obejmuje obszar o powierzchni 43,30 ha (otulina 32,88 ha), położony jest w całości na terenie gminy Lubiewo. Cel ochrony to zachowanie kompleksu złożonych ekosystemów leśnych, stanowiących ostoję zwierząt. Drzewostany przedmiotowego obszaru zbudowane są z głównie sosny w wieku do 159 lat, dębu szypułkowego do 159 lat, buka pospolitego do 134 lat, modrzewia europejskiego do 134 lat, brzozy do 63 lat, olszy czarnej do 134 lat, grabu pospolitego do 101 lat, jawora do 63 lat. Zróżnicowane pod względem struktury gatunkowej oraz wiekowej lasy, tworzą bardzo dobre warunki siedliskowe dla różnych gatunków zwierząt, w tym dziuplaków związanych ze środowiskiem wodnym, bielika oraz wilka, dla których zidentyfikowano także miejsca rozrodu.

Specyficzne uwarunkowania środowiskowe centralnej i północnej części gminy objęte zostały również ochroną w formie **Rezerwatu Biosfery Bory Tucholskie**, który zajmuje powierzchnię 319 524,61 ha. Należy on do międzynarodowej sieci rezerwatów biosfery, utworzonej w ramach Międzynarodowego Programu „Człowiek i Biosfera”, zapoczątkowanego przez UNESCO. Rezerwat podzielony został na trzy strefy: rdzenną, buforową i tranzytową. W granicach gminy Lubiewo do strefy buforowej włącza się Tucholski Park Krajobrazowy, a do strefy tranzytowej niemal wszystkie pozostałe tereny gminy (poza częścią południową), w tym nieobjęte formami ochrony przyrody.

Zachodnie tereny gminy Lubiewo zlokalizowane są w zasięgu korytarza ekologicznego Doliny Brdy i Zalewu Koronowskiego o znaczeniu nie tylko lokalnym, ale też ponadregionalnym, który wykracza znacznie poza granice gminy. Dodatkowo przedmiotowy obszar, z wyjątkiem niewielkich enklaw w centrum gminy, znajduje się w zasięgu korytarza ekologicznego, wyznaczonego przez Instytut Biologii Ssaków PAN Bory Tucholskie – Dolina Noteci, który na zachód od granic gminy Lubiewo łączy się z korytarzem Pomorze 2. Ze względu na zasięg, można zaliczyć je do korytarzy o zasięgu ponadregionalnym, o szczególnym znaczeniu migracyjnym dla ornitofauny, a także ssaków. Zachowanie korytarzy ekologicznych jest szczególnie ważne w kontekście wymiany gatunkowej, przez co przyczyniają się do zachowania różnorodności biologicznej kraju.

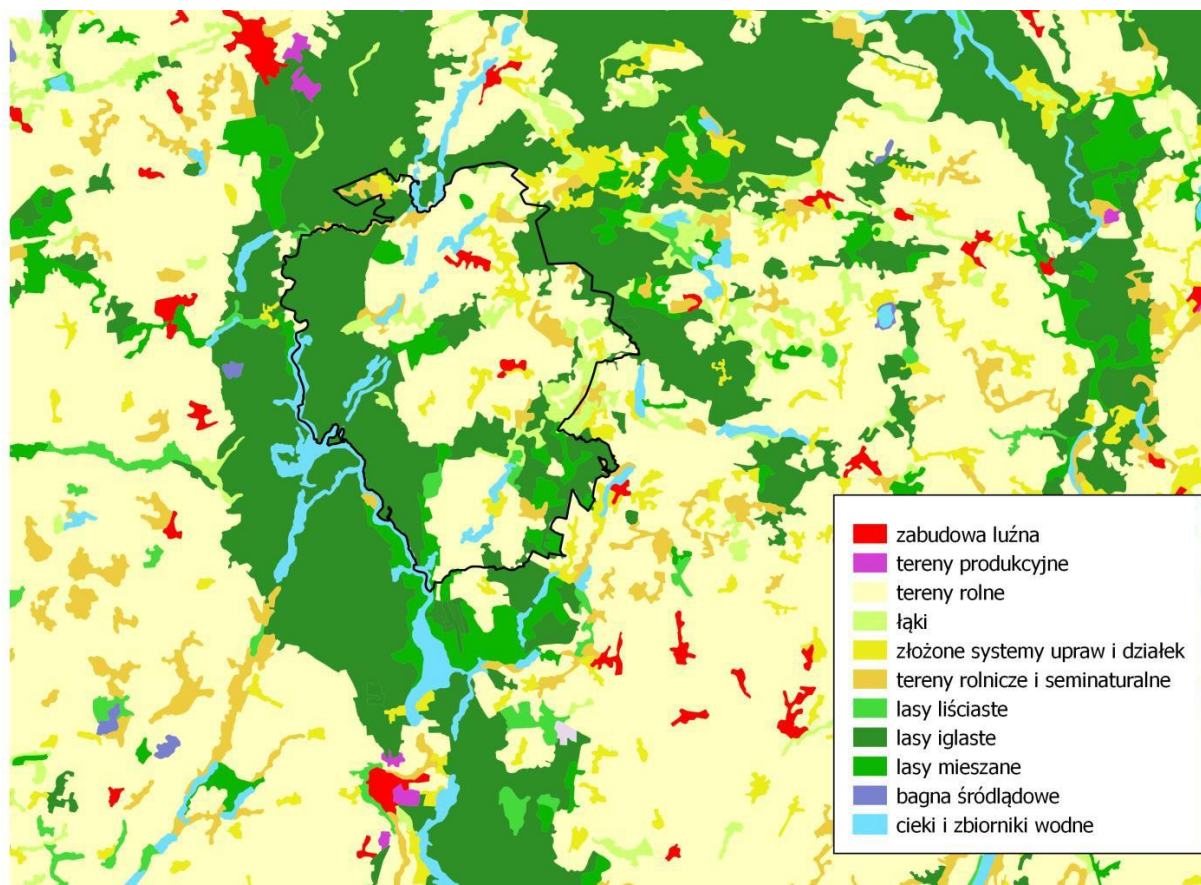
Cennym walorem przyrodniczym są powierzchnie leśne lasów gospodarczych. Zasięgi lasów w gminie wynikają głównie z warunków siedliskowych, ale determinowanych warunkami naturalnymi. Największe obszary leśne znajdują się w zachodniej części gminy w dolinie Brdy. Rzeka jako naturalna bariera rozwoju sieci infrastruktury, a także słaba żyzność gleb i pagórkowate ukształtowanie tego terenu sprawiły, że stał się on mało atrakcyjny dla rolnictwa, co było również powodem słabszego rozwoju sieci osadniczej. W efekcie główne powiązania przyrodnicze skierowane są w gminie na zewnątrz poprzez korytarze ekologiczne biegnące doliną Brdy i lasami we wschodniej części gminy, łącząc tereny chronione Zalewu Koronowskiego i Tucholskiego Parku Krajobrazowego. Natomiast połączenia społeczno-gospodarcze z terenami ościennymi ukierunkowane są przede wszystkim w stronę Tucholi i Świecia, co wynika z układu komunikacyjnego. W ramach jednostek krajobrazowych, ekologicznych i gospodarczych wykształciły się powiązania z szerokim otoczeniem terenów poza granicami gminy. Takie zróżnicowanie wpływa na uwarunkowania rozwoju gminy zarówno w strefie planowania, jak i późniejszej realizacji celów polityki przestrzennej.

Część niezalesiona w gminie Lubiewo posiada charakterystyczne cechy przyrodnicze i uwarunkowania środowiskowe dla terenów wysp śródlęśnych. Są to tereny o rozwiniętej strukturze agrarnej, otwarte, bezleśne. Środowisko na tych terenach zostało w wielu przypadkach znacznie przekształcone przez wieloletnią produkcję rolną. Mała przydatność rolnicza gleb na terenie gminy sprawiła jednak, że udział upraw wymagających dobrych warunków glebowych na terenie gminy jest bardzo niski. Gminę cechuje jednak najwyższy w powiecie udział pastwisk, stanowiących 25% wszystkich pastwisk w powiecie.

Pod względem administracyjnym, jak wcześniej wspomniano, gmina leży na granicy trzech powiatów, co powoduje specyficzne warunki sąsiedztwa wynikające z wpływów trzech ośrodków. Najsilniejszy jest wpływ powiatów tucholskiego i świeckiego wynikający z położenia na głównej trasie łączącej dwa ośrodki powiatowe - Tucholę i Świecie. Wpływ trzeciego powiatu - bydgoskiego wynika głównie ze wspólnego zarządzania zasobami środowiskowymi obszarów doliny Brdy.

Powiązania przestrzenne warunków występujących na poszczególnych terenach w gminie z terenami sąsiednimi sięgają daleko poza jej granice administracyjne. Łączność tą widać na mozaice typów pokrycia terenu CLC2006 - Corine Land Cover1. Wyraźnie widoczne są wspomniane wcześniej powiązania ekologiczne skierowane na północ i południe, których kierunek wyznacza korytarz wzdłuż doliny rzeki Brdy. Jeżeli chodzi o powiązania stref zurbanizowanych to widoczne jest wyspowe rozmieszczenie głównych miejscowości gminy oraz powiązania z terenami Tucholi, Cekcyna i w stronę Świecia (wsie Bukowiec i Świekatowo). Natomiast kierunki połączeń ekologicznych wskazują rejony, gdzie należy unikać planowania funkcji mogących stanowić zagrożenie dla funkcjonowania środowiska, a zwłaszcza generowania zjawisk barierowości w korytarzach migracji.

Mapa 2. Mapa typów pokrycia terenu gminy Lubiewo wraz z otoczeniem wg Corine Land Cover - CLC2006



Źródło: Opracowanie własne

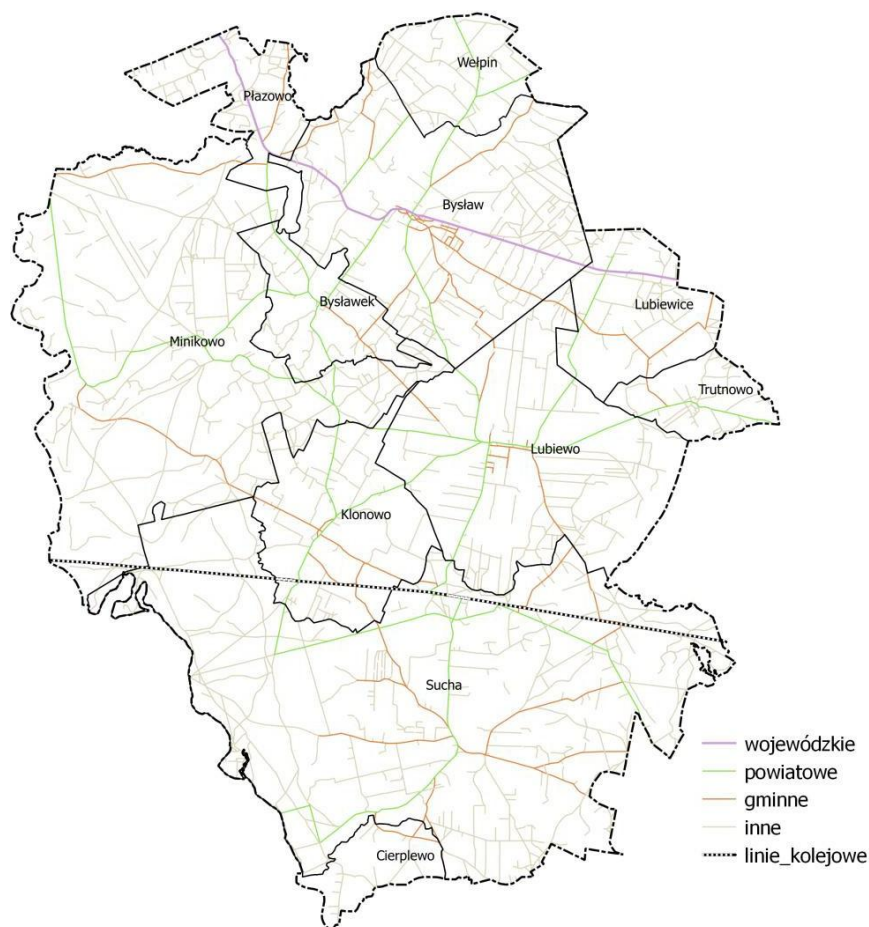
5.3. Główne korytarze i elementy sieci transportowych, w tym pieszych i rowerowych

Szkielet komunikacyjny gminy stanowią drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne. Na terenie gminy nie występują drogi krajowe, ekspresowa ani autostrady. Główne powiązania funkcjonalne skierowane są wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 240 (Chojnice-Tuchola-Świecie), a im dalej od przebiegu tej drogi, tym słabszy jej wpływ na rozwój miejscowości - przykładem jest miejscowość Bysław, leżąca bezpośrednio przy DW nr 240. Rozwój przestrzenny tych jednostek następował głównie w granicach istniejącej zabudowy, w formie zabudowy uzupełniającej, wypełniającej niezagospodarowane przestrzenie oraz wzdłuż głównych dróg. Zaobserwować można również wypieranie zabudowy gospodarczej związanej z rolnictwem z centrum tych miejscowości, poprzez budowę osiedli domków jednorodzinnych i zabudowy usługowej, na terenach wcześniej użytkowanych rolniczo. Taki model rozwoju sprzyja, ze względów ekonomicznych i ekologicznych, racjonalnemu zarządzaniu gminą, w przeciwieństwie do rozpraszania zabudowy na terenach rolnych w formie zabudowy siedliskowej, które należy uznać za zjawisko niekorzystne.

Na większości obszarów gminy zabudowa rozwijała się w systemie ruralistycznym. Główne miejscowości Lubiewo i Bysław rozwinęły się na układzie zabudowy typu ulicówek, jednak wraz z postępującą zabudową nabierają cech typu wielodrożnicy - zwłaszcza w Bysławiu. Układ zabudowy pozostałych miejscowości zależny był od przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych i jest zróżnicowany, np. Trutnowo – wielodrożnica; Sucha, Minikowo – widlice; Cierplewo, Płazowo - rzędówki. W mniejszych miejscowościach dominuje zabudowa wiejska rozproszona.

W przypadku gmin wiejskich takich jak właśnie Lubiewo, komunikacja jest kluczowa dla funkcjonowania i rozwoju. Dostępność komunikacyjna do większych miejscowości i ośrodków powiatowych oraz wojewódzkich jest bardzo ważnym aspektem dla życia mieszkańców. Sieć połączeń komunikacyjnych na terenie gminy obrazuje poniższa mapa.

Mapa 3. Infrastruktura drogowa i kolejowa na terenie gminy Lubiewo



Źródło: Opracowanie własne

Układ komunikacji drogowej w gminie Lubiewo składa się z trzech poziomów. Kluczowa dla funkcjonowania gminy jest jedyna droga wojewódzka na jej obszarze, droga nr 240. Łączna długość tej drogi wynosi 78 km i biegnie ona ze Świecia przez Tucholę do Chojnic, z czego na terenie województwa kujawsko-pomorskiego znajduje się odcinek o długości 54,9 km. Droga ta istotna jest dla ruchu o charakterze tranzytowym, a także sezonowo turystycznym. Mimo, że nie jest drogą krajową, stanowi istotny element dla dostępności zewnętrznej województwa kujawsko-pomorskiego poprzez połączenie centralnej części kraju (drogi krajowej nr 91) z Pomorzem Środkowym. Długość odcinka drogi wojewódzkiej nr 240 na terenie gminy Lubiewo wynosi około 11 km. Trasa ta przebiega przez miejscowości takie jak Płazowo, Szumiąca, a przede wszystkim przez największą miejscowość gminy, czyli Bysław. Takie umiejscowienie stwarza szanse dla rozwoju tych miejscowości, ale jednocześnie może wpływać na pogorszenie bezpieczeństwa (duży ruch) oraz komfortu życia (spaliny, drgania, hałas).

Kolejny poziom infrastruktury drogowej gminy stanowi dziewięć dróg powiatowych:

- nr 1030 – Cekcyn – granica gminy – Welpin – Bysław – Lubiewo – Bruchniewo – Sucha – Cierplewo – granica gminy – droga powiatowa nr 1514 (gm. Koronowo),
- nr 1034 – Szumiąca (DW 240) – granica gminy Cekcyn (kierunek Świt),
- nr 1035 – Welpin – granica gminy – droga powiatowa nr 1031 (Iwiec, gm. Cekcyn),
- nr 1036 – Szumiąca (DW 240) – Bysławek – Klonowo – granica gminy – Jania góra – droga powiatowa nr 1240 (gm. Świekatowo),
- nr 1037 – DW 240 – Teolog,
- nr 1038 – Bysław (DW 240) – Bysławek – Minikowo – granica gminy – Piła Młyn – DW 237 (gm. Gostycyn),
- nr 1039 – Lubiewo – DW 240 (Lubiewice),

- nr 1040 – Minikowo – Lubiewo – Trutnowo – granica gminy (droga powiatowa nr 1041, gm. Świekatowo),
- nr 1045 – Lubiewo – Klonowo.

Drogi te pełnią również bardzo ważną funkcję łącząc najważniejsze miejscowości w gminie między sobą, a także pozwalając na połączenie z gminami ościennymi oraz drogami wojewódzkimi. Łączna długość dróg powiatowych na terenie gminy wynosi około 74,5 km i wszystkie mają nawierzchnię bitumiczną.

Ostatni poziom, jeżeli chodzi o drogi zarządzane przez administrację państwową, stanowią drogi gminne, których łączna długość w gminie Lubiewo wynosi 78,413 km. Drogi o nawierzchni utwardzonej stanowią 43,59%. Drogi te mają za zadanie zapewnić komunikację mieszkańcom mniejszych miejscowości, a także są elementem sieci ulic w większych miejscowościach.

Łączna długość dróg znajdujących się pod administracją jednostek samorządowych, czyli dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych na terenie gminy Lubiewo wynosi 163 km. Pozostałe drogi to drogi wewnętrzne, dojazdowe i inne, nie posiadające numeracji. Zazwyczaj posiadają one nawierzchnię gruntową, tłuczniovą lub żwirową.

Na południu, ze wschodu na zachód gminę przecina wyłączona obecnie z ruchu i częściowo zlikwidowana linia kolejowa. Linia ta powstała w 1909 roku i miała za zadanie łączyć Świecie ze Złotowem. Połączenia pasażerskie zostały na niej zawieszone w 2005 r. Nieczynna linia może posłużyć rozwojowi turystyki. Na odcinku Złotów - Kujany tory zostały rozebrane w celu utworzenia w tym miejscu trasy rowerowej. Torowisko zostało w dużej części rozebrane. Stan techniczny linii uniemożliwia eksploatację bez uprzedniego generalnego remontu. Fizyczna likwidacja torów nie spowodowała zmiany statusu linii kolejowej i nadal są to tereny zamknięte.

Najbliższym portem lotniczym jest Port Lotniczy w Bydgoszczy, do którego dojazd trwa około godziny (około 60 km). Znajduje się on jednak po południowej stronie Bydgoszczy, dlatego aby się tam dostać należy albo przejechać przez całe miasto albo wykorzystać obwodnicę w szlaku drogi S5. Dzięki dobremu połączeniu ze Świeciem, a co za tym idzie z drogą S5 i autostradą A1, skróciła się dostępność do Portu Lotniczego im. Lecha Wałęsy w Gdańsku i wynosi ona około 1 godz. 30 min (158 km). Dodatkowo port ten obsługuje znacznie większą ilość połączeń niż port w Bydgoszczy i jest bezpośrednio powiązany z autostradą poprzez obwodnicę Trójmiasta.

Walory przyrodnicze gminy predysponują ją do rozwoju turystyki opartej o aktywne formy wypoczynku. W tym celu niezbędna jest rozbudowana infrastruktura turystyczna. Dzięki bliskości Brdy i Zalewu Koronowskiego możliwe jest wyznaczanie tras spływów kajakowych, natomiast rozległe tereny leśne są idealnym miejscem do rozwoju sieci szlaków pieszych jak i rowerowych.

Przy zachodniej granicy gminy przebiega kajakowy szlak Brdy, który rozciąga się od Starej Brdy, aż do Bydgoszczy. Do obsługi tego szlaku predysponowana jest miejscowość Zamrzenica.

Najważniejszym szlakiem rowerowym na terenie gminy jest niebieski szlak rowerowy, który prowadzi z Bydgoszczy poprzez Park Narodowy Bory Tucholskie do Chojnic. W gminie Lubiewo przebiega obok terenu, gdzie do niedawna funkcjonował Rezerwat Czapliniec Koźliny, a także przez miejscowości Bruchniewo, Klonowo, Bysławek i Szumiąca. Oprócz tego głównego szlaku rowerowego, również wiele szlaków pieszych jest przejezdnych dla rowerów. Przy południowo-wschodniej granicy gminy przebiega międzynarodowy szlak rowerowy Euro Route R1.

Turystyka piesza, również ma do dyspozycji kilka tras, najważniejszymi szlakami pieszymi na terenie gminy są:

- Zielony - Szlak Jezior Koronowskich (przejezdny rowerem)
- Niebieski - Szlak Brdy (częściowo przejezdny rowerem)
- Niebieski – Bydgoszcz – Chojnice (rowerowy)
- Żółty - Szlak im. Leona Wyczółkowskiego (przejezdny rowerem)
- Żółty - Szlak Gackowskiego (częściowo przejezdny rowerem)

- Żółty – Szlak im. B. Nowodworskiego

W gminie Lubiewo istnieją dwa szlaki tematyczne, oparte o konkretne zabytki. Pierwszy z nich, szlak pieszo-rowerowy pozwala na zwiedzenie zabytkowych kościołów w Bysławiu i Lubiewie oraz klasztoru w Bysławku. Z tego powodu nazwany został szlakiem Trzech Wież nad Borami im. Włodka Dębickiego i oznaczony kolorem czerwonym. Drugi z nich ma postać ścieżki dydaktycznej z zakresu ochrony środowiska i gospodarki leśnej. Na jego trasie znajdują się tablice edukacyjne, a sam szlak rozpoczyna się w Zamrzenicy i nosi nazwę "Nad Zamrzonką".

5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej

Głównym ośrodkiem działalności kulturalnej w gminie jest Biblioteka - Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo. W Lubiewie znajduje się również Gminna Biblioteka, posiadająca filię w Bysławiu. Bardzo istotne dla utrzymywania aktywności kulturalnej mieszkańców gminy są liczne świetlice wiejskie w miejscowościach Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Lubiewo, Lubiewice, Minikowo, Płazowo, Sucha, Trutnowo i Wępin. Dzięki tym placówkom możliwa jest integracja społeczna mieszkańców, przyczyniająca się do rozwoju kulturalnego, ale także mogąca przyczynić się do aktywizacji gospodarczej poprzez inicjatywy podejmowane przez mieszkańców. Jako kolejne korzystne zjawisko zakwalifikować można istnienie w gminie wielu stowarzyszeń, zarówno kulturalnych, jak i sportowych czy turystycznych. Najważniejsze z nich to np.:

- Parafialny oddział Akcji Katolickiej Diecezji Pelplińskiej Parafii Przemienienia Pańskiego
- Parafialny Zespół CARITAS
- Fundacja Chrześcijańska „JEREMIASZ”
- Polski Komitet Pomocy Społecznej
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło nr 5 w Lubiewie
- Polski Związek Wędkarski- Zarząd Koła nr 102 Lubiewo
- Fundacja CUDAWIANKI
- Stowarzyszenie Emerytów i Rencistów „Senior w Bysławiu”
- Stowarzyszenie Bysławska Grupa Odtwórstwa Historycznego w Bysławiu
- Stowarzyszenie Wrzos w Wielonku z siedzibą w Ośrodku wczasowym Wielonek
- Stowarzyszenie Kulturalne „Cisowy Łuk”
- Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory”
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Bysławek „OdNowa”
- Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo n. Brdą „Klon” w Klonowie
- Stowarzyszenie wspierania zdolnej i aktywnej młodzieży „SKAŁA”
- Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły Lubiewo „Szkoła z Pomysłem”
- Osada Leśna Borowiak
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Sokół” w Lubiewie
- Uczniowski Klub Sportowy „Kadet” przy Szkole Podstawowej w Bysławiu
- Uczniowski Klub Sportowy „Grom” przy Szkole Podstawowej w Lubiewie
- Akademia Piłkarska Gminy Lubiewo
- Bysławski Klub Piłkarski
- Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Gminny w Lubiewie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bysławiu
- Ochotnicza Straż Pożarna w Bysławku
- Ochotnicza Straż Pożarna w Klonowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Sucheju
- Ochotnicza Straż Pożarna w Minikowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Wępinie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Trutnowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Płazowie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Cierplewie
- Ochotnicza Straż Pożarna w Lubiewie
- Stowarzyszenie „Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Lubiewie”

- Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławiu „Borowiacka Kraina”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Lubiewie „Lubiewianki”
- Koło Gospodyń Wiejskich w Klonowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławku
- Koło Gospodyń Wiejskich w Lubiewicach
- Koło Gospodyń Wiejskich w Trutnowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Minikowie „Lawendowe Babeczki”
- Stowarzyszenie Morsy z Borów Tucholskich
- Koło Gospodyń Wiejskich "WESOŁE BABKI" w Płazowie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Suchej "Słowianki"
- Koło Gospodyń Wiejskich w Cierplewie
- Koło Gospodyń Wiejskich w Wełpinie
- Stowarzyszenie CON AMORE
- Stowarzyszenie "Dobrze, że jesteś!"

Odpady na terenie gminy odbierane są z gospodarstw domowych oraz przedsiębiorstw i wywożone poza teren gminy. Do niedawna na terenie gminy istniało składowisko odpadów w okolicach miejscowości Bysławek. Składowisko to zostało jednak zamknięte i poddane rekultywacji. Do obecnych zadań związanych z gospodarką odpadami należy:

- prowadzenie PSZOK zlokalizowany na terenie gminy Lubiewo w Bysławiu przy ul. Słonecznej;
- objęcie wszystkich mieszkańców systemem odbioru odpadów oraz selektywnego zbierania odpadów;
- kontrola podmiotów prowadzących działalność w zakresie odbierania, zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów;
- likwidacja „dzikich wysypisk” odpadów;
- monitoring zrehabilitowanego składowiska w m. Bysławek;
- pomoc w usuwaniu azbestu.

W gminie Lubiewo dostęp do komunalnego wodociągu ma 96% mieszkańców. Na terenie gminy funkcjonują ujęcia wody w Lubiewie, Bysławiu i Suchej oraz 173,5 km sieci wodociągowej. Bardzo dobrze, na tle innych powiatów, wygląda obsługa w zakresie odprowadzenia ścieków. Ze zbiorczej sieci kanalizacyjnej o długości 50,1 km korzystać może obecnie 42,2% mieszkańców. W gminie przyjęto

zintegrowany system odprowadzania ścieków podłączony do oczyszczalni ścieków komunalnych w Bysławiu.

Niektóre miejscowości w gminie Lubiewo znajdują się w zasięgu aglomeracji „Aglomeracja Lubiewo” o równoważnej liczbie mieszkańców 3222 z oczyszczalnią ścieków w Bysławiu. Według uchwały nr XXVII/217/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji aglomeracji Lubiewo w skład aglomeracji wchodzi wsie: Bysławek, Bysław, Klonowo, Minikowo, Sucha, Lubiewo, Zamrzenica.

Gmina Lubiewo ma ograniczoną dostępność do sieci przesyłowych i zasilających wysokich napięć. Leży poza przebiegiem rurociągów paliw, a sieć zasilająca w zakresie energii elektrycznej jest rozwinięta słabiej, niż przeciętnie. Na terenie gminy nie znajdują się linie elektroenergetyczne wysokich napięć. Sieć dystrybucji energii elektrycznej oparta jest o linie średniego napięcia 15 KV. Głównym punktem zasilania gminy jest GPZ w Tucholi, z którego poprowadzone są linie napowietrzne średniego napięcia. Sieć rozdzielcza została wykonana głównie jako sieć napowietrzna. Na obszarze gminy znajduje się 100 stacji transformatorowych, głównie są to stacje słupowe. Z powodu zbyt długich obwodów niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych starego typu, wybudowanych w latach 60. i 70-tych ubiegłego wieku, konieczna jest modernizacja infrastruktury elektroenergetycznej. Stan sieci ogranicza możliwości przyłączenia źródeł OZE z terenu gminy.

Biegące przez teren gminy gazociągi wysokiego ciśnienia DN150 DN100, DN80 MOP 5,5 MPa stanowią część systemu służącego do zaopatrywania odbiorców na poziomie lokalnym. Odcinek biegnący przez powiat łączy Świecie z Chojnicami (przebieg gazociągu jest zbliżony do przebiegu drogi 240; gazociąg biegnie przez gminy Lubiewo, Cekcyn, Gostycyn, Tuchola oraz Kęsowo) i zasila obecnie stację redukcyjno-pomiarową w Lubiewie. Rozwój sieci gazowej jest niewielki i obejmuje wyłącznie miejscowość Lubiewo, pomimo obecności gazociągu, który mógłby stanowić podstawę dla rozwoju sieci dystrybucyjnej np. w Bysławiu. Pozostali mieszkańcy gminy korzystają z gazu bezprzewodowego, dostarczanego w butlach. Gazyfikacja gminy jest niezadowolająca. Gazociągi wysokiego ciśnienia posiadają strefy kontrolowane zgodnie z przepisami szczegółowymi. W Lubiewie zlokalizowane są dwie stacje gazowe: średniego i wysokiego ciśnienia. Stanowią one ważne elementy infrastruktury przesyłowej, ale same w sobie nie rozwiązują problemu dostępu mieszkańców do gazu w gospodarstwach domowych.

Zlokalizowane na terenie gminy obiekty mieszkalne i niemieszkalne na potrzeby grzewcze oraz na przygotowanie ciepłej wody użytkowej zasilane są w ciepło z własnych indywidualnych źródeł. Ze względu na fakt, iż gmina jest częściowo zgazyfikowana, pokrycie zapotrzebowania na ciepło na terenie gminy opiera się na spalaniu gazu ziemnego, węgla kamiennego, biomasy (popularnej ze względu na bliskość terenów leśnych) oraz oleju opałowego z minimalnym udziałem gazu płynnego. Mieszkańcy korzystają również z ogrzewania elektrycznego oraz pomp ciepła.

5.5. Wizja rozwoju Gminy Lubiewo

Biorąc pod uwagę ograniczenia wynikające z położenia gminy i jej otoczenia, a także szanse wynikające z posiadanej infrastruktury oraz systemu osadniczo-gospodarczego, na które składają się głównie:

- naturalna bariera ograniczająca kierunki rozwoju w kierunku zachodnim - Dolina Brdy, tereny zalesione, charakter bezleśnej wyspy terenów osadniczo-rolnych w kompleksie leśnym;
- słaby stan infrastruktury, w tym elektroenergetycznej, oddalenie od dróg szkieletowych systemu komunikacyjnego;
- położenie gminy na obszarze peryferyjnym, z dala od dużych miast generujących rozwój;
- słaba dostępność komunikacyjna do dużych miast z miejscowości na południu gminy;
- brak istotnych ośrodków gospodarczych i produkcyjnych;
- wysokie walory przyrodnicze leśnej i rolnej przestrzeni produkcyjnej;
- ciszę akustyczną oraz brak zanieczyszczenia światłem;

można sformułować następującą wizję rozwoju gminy:

Gmina Lubiewo w 2033 roku to gmina o dobrym środowisku dla życia mieszkańców, dzięki rozwojowi infrastruktury oraz dbałości o dostęp do lokalnych usług społecznych, kultywowanie zwyczajów oraz oferty edukacyjnej w zakresie podstawowym. To również gmina o urozmaiconej ofercie usług dla osób, które wymagają wsparcia oraz nastawiona na aktywność w obszarze krzewienia lokalnej kultury, obyczajów i sportu. To także gmina utrzymująca porządek i bezpieczeństwo publiczne oraz wysoki poziom ochrony zdrowia.

Gmina Lubiewo w 2033 roku to gmina o rozbudowanej infrastrukturze technicznej, w tym opartej na rozwiązaniach ekologicznych. To gmina z dużymi zasobami mieszkaniowymi o wysokiej jakości, a także z rozwiniętą gospodarką wodno-ściekową i odpadową. To również gmina, która stawia na silny rozwój infrastruktury transportowej i przestrzeni publicznych.

Gmina Lubiewo w 2033 roku to gmina stawiająca na rozwój przedsiębiorczości i aktywizację zawodową. To gmina, gdzie panują dobre warunki inwestycyjne oraz sprzyjające rozwojowi przedsiębiorczości i aktywizacji osób bezrobotnych.

5.6. Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego Gminy Lubiewo na tle koncepcji rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego

Koncepcja rozwoju funkcjonalno-przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia sposób jego funkcjonowania i rozwoju do roku 2030 na podstawie zbioru podstawowych założeń, zasad i relacji. Dodatkowo określa niezbędne działania w przestrzeni społeczno-gospodarczej województwa.

Ww. koncepcja zawiera sześć podstawowych elementów, stanowiących ogólne ramy rozwoju regionu. Są to:

- **system przyrodniczy** – obszary kluczowe ze względu na charakter walorów środowiskowych;
- **system osadniczy** – stymulowanie rozwoju obszarów i dziedzin funkcjonowania życia społecznego i gospodarczego;
- **system transportowy** – relacje transportowe o znaczeniu międzyregionalnym, międzynarodowym oraz sposób organizacji relacji wewnątrzwojewódzkich, w tym wskazanie dominującego środka transportu publicznego w relacji węzły powiatowe – stolice województwa;
- **kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa** – możliwość uruchomienia nowych procesów rozwojowych, znacząco zwiększających możliwości rozwoju województwa;
- **zidentyfikowane obszary wymagające rozwiązania sytuacji problemowej** – obecność ograniczeń rozwojowych na tyle ważnych, że mogą zagrażać prawidłowemu rozwojowi województwa jako spójnemu systemowi społeczno-gospodarczemu;
- **założenia polityki terytorialnej województwa** – zbiór zasad, które dotyczą świadomego różnicowania polityki rozwoju w ujęciu terytorialnym w powiązaniu z hierarchią sieci osadniczej, na bazie miejskich obszarów funkcjonalnych. Formułują one metodę identyfikacji zasięgu przestrzennego poszczególnych obszarów różnicowania interwencji oraz dziedziny wsparcia dla poszczególnych kategorii obszarów.

System przyrodniczy:

Na terenie Gminy Lubiewo znajdują się obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo, do których należą:

- **1 park krajobrazowy**
 - Tucholski Park Krajobrazowy
- **2 obszary chronionego krajobrazu:**
 - Zalewu Koronowskiego
 - Śliwicki
- **2 rezerваты przyrody:**
 - Brzozowe Bagno (ustanowiony 21.12.2024 r.)
 - Bruchniewska Ostoja (ustanowiony 08.01.2025 r.)
- **1 obszar Natura 2000:**
 - Bory Tucholskie
- **16 pomników przyrody,**
- **104 użytki ekologiczne.**

Ponadto przez teren Gminy Lubiewo przebiega korytarz ekologiczny: Bory Tucholskie – Dolina Noteci (KPn-17A).

System osadniczy:

Sieć osadniczą województwa kujawsko-pomorskiego tworzy 56 miast dość równomiernie rozmieszczonych w przestrzeni województwa, które koncentrują 59% mieszkańców regionu

oraz 3419 zamieszkiwanych miejscowości wiejskich. Województwo charakteryzuje się czytelną hierarchią jednostek osadniczych, w której identyfikuje się pięć głównych poziomów:

- ośrodki stołeczne województwa – Bydgoszcz i Toruń
- ośrodki regionalne – Włocławek, Grudziądz, Inowrocław
- ośrodki powiatowe – Aleksandrów Kujawski, Brodnica, Chełmno, Golub-Dobrzyń, Lipno, Mogilno, Nakło nad Notecią, Radziejów, Rypin, Sępólno Krajeńskie, Świecie, Tuchola, Wąbrzeźno, Żnin
- ośrodki uzupełniające ośrodki powiatowe - Więcbork, Chełmża, Łasin, Strzelno, Nowe, Szubin
- ośrodki lokalne – pozostałe miasta, nie zaliczone do wyższych poziomów hierarchicznych oraz miejscowości wiejskie stanowiące siedziby gmin.

W związku z powyższym Gmina Lubiewo w hierarchii sieci osadniczej uznana została za **ośrodek lokalny**, odpowiedzialny za wspieranie ośrodków powiatowych w stymulowaniu rozwoju powiatów poprzez wybrane rodzaje działalności, istotne dla mieszkańców całego powiatu lub znacznej jego części.

System transportowy:

Przez teren Gminy Lubiewo przebiega **droga wojewódzka nr 240 o kluczowym znaczeniu dla zapewnienia spójności komunikacyjnej województwa**. Jest to najważniejszy ciąg komunikacyjny na terenie gminy. Przez jej obszar nie przebiegają żadne drogi krajowe, ani inne drogi wojewódzkie.

W Gminie Lubiewo występuje **problem dotyczący peryferyjności transportowej**.

Na terenie Gminy Lubiewo nie został zlokalizowany żaden projekt kluczowy.

Kluczowe elementy budujące potencjał ponadregionalny i przewagi konkurencyjne województwa:

W modelu funkcjonalno-przestrzennym rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego identyfikuje się miejsca, obiekty i dziedziny rozwoju specyficzne dla województwa, a przez to szczególnie istotne dla jego rozwoju. Zidentyfikowane poniżej dotyczą bądź zagadnień o szczególnie dużym znaczeniu regionalnym, bądź szczególnie dobrze eksponowanych w skali kraju, względnie impulsów nowych o spodziewanym na tyle dużym znaczeniu, że będą oddziaływać na rozwój w skali całego województwa lub znacznej jego części. Są to następujące zagadnienia:

- 1) Uczelnia badawcza – jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z faktu nadania Uniwersytetowi Mikołaja Kopernika w Toruniu tytułu uczelni badawczej jako jednej z dziesięciu w kraju.
- 2) Strategiczne tereny inwestycyjne – jako narzędzie wykorzystania specyficznych uwarunkowań wybranych terenów inwestycyjnych do rozwoju gospodarczego regionu:
 - a. Centralny Park Inwestycyjny Dźwierzno – potencjalnie najbardziej atrakcyjny wielkoobszarowy teren inwestycyjny w skali kraju,
 - b. Bydgoski Park Przemysłowo-Technologiczny – ośrodek silnego rozwoju innowacyjności i wielodzielinowej współpracy gospodarczej,
 - c. Brzeska Strefa Gospodarcza – ośrodek rozwoju gospodarczego w rejonie o stosunkowo niekorzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej.
- 3) Makroobszary inwestycyjne – strefy rozwoju przedsiębiorczości i innowacyjności.
- 4) Bydgoski Klaster Przemysłowy – krajowy lider branży narzędziowej i przetwórstwa tworzyw polimerowych.
- 5) Obszar zasobu gleb najwyższych klas – rolnicza przestrzeń produkcyjna jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie produkcji żywności.
- 6) Toruń – obiekt Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO.
- 7) Chełmno – Pomnik Historii oraz ośrodek dziedzictwa historyczno-kulturowego.
- 8) Uzdrowiska: Ciechocinek, Inowrocław, Wieniec Zdrój – jako narzędzie wykorzystania szansy, wynikającej z bycia jednym z krajowych liderów w dziedzinie lecznictwa uzdrowiskowego.

- 9) Węzeł Logistyczny Bydgoszcz jako narzędzie wykorzystania szansy wynikającej z przebiegu przez region multimodalnych międzynarodowych szlaków transportowych, umożliwiających powiązanie regionu z m.in. portami morskimi w Trójmieście.
- 10) Tramwaj metropolitalny relacji Bydgoszcz – Toruń jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy wynikającej z bliskiego położenia dwóch ośrodków regionalnych, umożliwiającej wykorzystanie i integrację łącznego potencjału tych miast.
- 11) Linia kolejowa Trzciniec – Port Lotniczy – Solec Kujawski jako narzędzie służące wykorzystaniu szansy rozwoju gospodarczego i wzrostu konkurencyjności, wynikającej z możliwości zbudowania spójnego układu transportu kolejowego oraz powiązanie transportu kolejowego z lotniczym.

W ramach Koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego, Gmina Lubiewo została zaliczona do „gmin wymagających wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym”.

Projekty kluczowe, które zostały uznane za niezbędne do przyspieszenia rozwoju województwa:

Na terenie Gminy Lubiewo nie został zlokalizowany żaden projekt kluczowy.

Pomimo braku projektów kluczowych Strategii Przyspieszenia 2030+ zidentyfikowanych na terenie gminy, gmina Lubiewo leży w powiecie tucholskim, w którym zidentyfikowano projekt kluczowy nr 423 „Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej – brak basenu/krytej pływalni w powiecie tucholskim”.

Założenia polityki terytorialnej województwa:

Polityka terytorialna województwa kujawsko-pomorskiego w okresie programowania 2021-2027 realizowana jest w ujęciu następujących poziomów:

- poziom służący rozwojowi funkcji o znaczeniu regionalnym (realizowanych dla mieszkańców i obszaru całego województwa) i ponadregionalnym (tworzących relacje i powiązania międzyregionalne i międzynarodowe),
- (II) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków wojewódzkich (Bydgoszcz i Toruń) oraz (III) poziom związany z budowaniem relacji wewnętrznych i podnoszeniem potencjału rozwojowego miejskich obszarów funkcjonalnych ośrodków regionalnych (Włocławek, Grudziądz, Inowrocław),
- (IV) poziom związany z miastami powiatowymi oraz obszarami powiązаныmi z nimi funkcjonalnie (za które na poziomie powiatowym należy uznać obszary powiatów), mający na celu przede wszystkim kształtowanie warunków dla wysokiej jakości życia (przede wszystkim w zakresie usług publicznych typowych dla poziomu powiatu) oraz konkurencyjności gospodarczej i rynków pracy na poziomie powiatów,
- (V) poziom dotyczący rozwoju na płaszczyźnie lokalnej, związany z inicjatywami oddolnymi realizowanymi w oparciu o liderów lokalnych (obszar objęty Lokalnymi Strategiami Rozwoju), który odpowiada zasięgowi działania poszczególnych lokalnych grup działania (LGD).

Gmina Lubiewo przynależy do OPPT Tucholi (poziom IV). Ponadto zalicza się do OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą, w której występują problemy niskiego poziomu przedsiębiorczości. Południowo-zachodnia część gminy leży na terenie obszaru niedoboru wody dla rolnictwa.

Ustalenia modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy przedstawione na jednej mapie stanowią załącznik nr 3 do niniejszej Strategii.

Rozdział VI.

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

6.1. Zasady ochrony środowiska i jego zasobów, w tym ochrony powietrza, przyrody i krajobrazu

W zakresie ochrony środowiska przewiduje się następujące zasady ochrony środowiska, powietrza, przyrody i krajobrazu:

- dla terenów w granicach Tucholskiego Parku Krajobrazowego i jego otuliny, Obszarów Chronionego Krajobrazu (Śliwickiego oraz Zalewu Koronowskiego) a także Obszaru Natura 2000 Bory Tucholskie należy stworzyć podstawy polityki przestrzennej i zasady działania umożliwiające zachowanie wartości środowiska przyrodniczego oraz wykorzystania obszarów zgodnie z przyrodniczymi i prawnymi uwarunkowaniami,
- konieczność ochrony krajobrazu wizualnego gminy, polegającej na świadomym kształtowaniu wnętrza krajobrazowych, otwarcie i osi widokowych, z uwzględnieniem zaleceń audytu krajobrazowego województwa kujawsko-pomorskiego,
- na obszarach o słabej izolacji pierwszego użytkowego poziomu wodonośnego zastosowanie systemowych rozwiązań w celu ochrony wód gruntowych przed zanieczyszczeniem,
- na obszarach o silnym stopniu zanieczyszczenia wód dążyć do ograniczenia lokalizacji inwestycji mogących pogorszyć ten stan,
- obowiązek ograniczenia uciążliwości istniejących i nowo realizowanych obiektów do granic terenu działki, a także stosowanie środków technicznych skutecznie chroniących środowisko.

Teren gminy Lubiewo leży częściowo w obszarach szczególnego zagrożenia powodzią. Są to wyłącznie tereny w dolinie Brdy obejmujące wypłaszczenia terasy zalewowej. Na ich obszarze obowiązują ściśle zakazy inwestycyjne regulowane przepisami odrębnymi.

Ponadto, zgodnie z mapami zagrożenia powodziowego (MZP) i mapami ryzyka powodziowego, opracowanymi w ramach projektu „Informatyczny system osłony kraju przed nadzwyczajnymi zagrożeniami” (ISOK) na terenie gminy Lubiewo, poza obszarami szczególnego zagrożenia powodzią, występują również obszary zagrożone powodzią o niskim prawdopodobieństwie wystąpienia powodzi wynoszącym 0,2% (raz na 500 lat). Na obszarach tych nie występują ograniczenia w zagospodarowaniu.

6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej

Na obszarze gminy większość obiektów zabytkowych została wpisana do rejestru zabytków lub została ujęta w gminnej ewidencji zabytków. Nieruchomości, które zostały objęte kartą zabytku nieruchomego podlegają następującym rygorom konserwatorskim:

- wymagane jest uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków prac remontowych, adaptacyjnych i rozbiórkowych;
- wskazane jest dostosowanie nowej zabudowy wprowadzanej w obszar działki do istniejących budynków historycznych pod względem gabarytów, kompozycji bryły, kolorystyki i detalu, geometrii dachu itp. oraz uzgadnianie z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

W przypadku zabytków obowiązują zasady:

- naukowego badania i dokumentowania zabytków;
- prowadzenia prac konserwatorskich, restauratorskich i robót budowlanych przy zabytku;
- zabezpieczenia i utrzymania zabytku oraz jego otoczenia w jak najlepszym stanie;
- korzystania z zabytku w sposób zapewniający trwałe zachowanie jego wartości;
- popularyzowania i upowszechniania wiedzy o zabytku oraz jego znaczeniu dla historii i kultury;
- wymaga się uzyskania pozwolenia Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na dokonywanie:
 - wszelkich działań, które mogłyby prowadzić do naruszenia substancji lub zmiany wyglądu zabytku,
 - zmian podziału własnościowego i geodezyjnego;

Celem działalności konserwatorskiej jest zachowanie zabudowy historycznej, jej konserwacja, rewaloryzacja, rekonstrukcja, zachowanie towarzyszącej historycznej zieleni komponowanej, usuwanie obiektów dysharmonizujących, dostosowanie współczesnych funkcji do wartości zespołu zabytkowego, eliminacja funkcji uciążliwych. Zabytki ujęte w gminnej ewidencji zabytków podlegają rygorom uzgodnienia z Konserwatorem Zabytków:

- remontów, modernizacji, adaptacji, zmian sposobu użytkowania, obiektów ujętych w ewidencji zabytków, uzupełnień zabudowy, wprowadzania małych form architektonicznych, prac ziemnych;
- lokalizacji nowych budynków;
- dokonywania zmian podziału geodezyjnego lub innych zmian mających wpływ na ukształtowany historycznie układ zabudowy lub innych obiektów położonych w strefie, w tym małej architektury i innych obiektów budowlanych oraz istniejących drzew.

Celem działalności konserwatorskiej jest zachowanie historycznego układu zabudowy (linie zabudowy, proporcje gabarytów i wysokości, podziały historyczne, wkomponowanie w krajobraz naturalny), zachowanie zabudowy historycznej (jej konserwacja i rewaloryzacja), dostosowanie nowej zabudowy do historycznej kompozycji, zachowanie kompozycji i układów zieleni historycznej, parków i cmentarzy, usuwanie obiektów dysharmonizujących.

W obrębie stanowisk archeologicznych posiadających karty w gminnej ewidencji zabytków, znajdują się tereny o rozpoznanej, na podstawie badań archeologicznych, zawartości ważnych relikwów archeologicznych. Na obszarze strefy wszelka działalność inwestycyjna musi być poprzedzona badaniami archeologicznymi na koszt inwestora. Zakres prac archeologicznych określa się przy uzgadnianiu projektu budowlanego.

Gmina zobowiązana jest utrzymywać politykę w stosunku do substancji zabytkowych w Programie opieki nad zabytkami, który powinien być aktualizowany co 4 lata.

6.3. Kierunki zmian w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

Na terenie gminy Lubiewo nie występują szczególne potrzeby w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej, które wypełniałyby znamiona par. 3 ust. 10 rozporządzenia Ministra Rozwoju i Technologii z dnia 8 grudnia 2023 r. w sprawie projektu planu ogólnego gminy, dokumentowania prac planistycznych w zakresie tego planu oraz wydawania z niego wypisów i wyrysów (Dz. U. z 2023 r. poz. 2758). Według przepisu rozporządzenia dopuszcza się określenie wyższego zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową, niż wynika to ze wzoru, o którym mowa w ust. 2, jeżeli jest to uzasadnione

szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej, określonymi w strategii rozwoju gminy, strategii rozwoju ponadlokalnego lub strategii rozwoju obszaru otoczenia Centralnego Portu Komunikacyjnego, o której mowa w art. 120^{zi} ustawy z dnia 10 maja 2018 r. o Centralnym Porcie Komunikacyjnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 892, 1113, 1688 i 1890).

Szczególne potrzeby w tym zakresie występują, gdy przewiduje się, że na teren gminy prowadzone zostaną duże inwestycje, lub gdy nastąpią przekształcenia, które mogłyby skutkować napływem znacznej ilości nowych mieszkańców. Na dzień uchwalenia strategii nie są znane przesłanki, które pozwalałyby na określenie szczególnych wymagań w zakresie zapotrzebowania na nową zabudowę. Projektowanie nowej zabudowy powinno przebiegać w z uwzględnieniem przepisów określających sposób sporządzenia planu ogólnego gminy, przy zachowaniu sposobu obliczania zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w poszczególnych strefach.

6.4. Zasady lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego w rozumieniu ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym

Za obiekty handlu wielkopowierzchniowego należy rozumieć obiekty handlowe o powierzchni sprzedaży przekraczającej 2000 m². Ze względu na charakter gminy i potrzeby jej mieszkańców, na jej terenie nie wyznacza się terenów dla lokalizacji obiektów handlu wielkopowierzchniowego.

6.5. Zasady lokalizacji kluczowych inwestycji celu publicznego

Realizacja inwestycji celu publicznego o znaczeniu lokalnym stanowi zadanie własne gminy. Zadania te są określone w wieloletnich programach inwestycyjnych gminy i finansowane ze środków budżetu gminy. Inwestycjami celu publicznego o znaczeniu lokalnym są również zadania i cele zapisane w strategicznych dokumentach gminy. Zadania celu publicznego określają przepisy odrębne. Do zadań tych na terenie gminy Lubiewo należą m.in.:

- wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, drogi rowerowe i drogi wodne, budowa, utrzymywanie oraz wykonywanie robót budowlanych tych dróg, obiektów i urządzeń transportu publicznego, a także łączności publicznej i sygnalizacji;
- budowa i utrzymywanie publicznych urządzeń służących do zaopatrzenia ludności w wodę, gromadzenia, przesyłania, oczyszczania i odprowadzania ścieków oraz odzysku i unieszkodliwiania odpadów, w tym ich składowania;
- budowa oraz utrzymywanie obiektów i urządzeń służących ochronie środowiska, zbiorników i innych urządzeń wodnych służących zaopatrzeniu w wodę, regulacji przepływów i ochronie przed powodzią, a także regulacja i utrzymywanie wód oraz urządzeń melioracji wodnych, będących własnością Skarbu Państwa lub jednostek samorządu terytorialnego;
- opieka nad nieruchomościami stanowiącymi zabytki w rozumieniu przepisów o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami;
- budowa i utrzymywanie pomieszczeń dla urzędów organów władzy, administracji, szkół publicznych, a także publicznych: obiektów ochrony zdrowia, przedszkoli, domów opieki społecznej, placówek opiekuńczo-wychowawczych i obiektów sportowych;
- zakładanie i utrzymywanie cmentarzy;
- ustanawianie i ochrona miejsc pamięci narodowej;
- ochrona zagrożonych wyginięciem gatunków roślin i zwierząt lub siedlisk przyrody;
- inne cele publiczne określone w odrębnych ustawach.

6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

W zakresie komunikacji na terenie gminy Lubiewo obowiązują kierunki rozwoju obejmujące:

- rozbudowa, przebudowa i remonty dróg powiatowych i gminnych do standardu przypisanego kategorii i klasie tych dróg, a w szczególności do utwardzenia nawierzchni i urządzenia ulic i dróg;
- rozwój urządzeń komunikacyjnych, obsługujących intensywnie wzrastający ruch drogowy, przede wszystkim stacji paliw i parkingów przydrożnych, gwarantujących zaspokojenie popytu na usługi związane z obsługą samochodów i podróży, tj. zaopatrzenie w paliwo, odpoczynek, gastronomia;
- realizacja w miarę możliwości i potrzeb nowych ulic (dróg gminnych), przede wszystkim w aspekcie obsługi nowych terenów przewidzianych do zainwestowania, z zachowaniem odpowiednich parametrów przekroju poprzecznego, umożliwiającą lokalizację pasów zieleni oddzielających chodniki od jezdni, a tym samym ograniczających negatywny wpływ ruchu pojazdów na tereny otaczające;
- dalsza rozbudowa systemu komunikacji rowerowej – trasy lokalne mogą być alternatywą dojazdu do pracy, szkół i usług, ale przede wszystkim dodatkowym atutem w dziedzinie turystyki i rekreacji;
- budowa nowych dróg gminnych - wprowadzenie powiązań komunikacyjnych o charakterze lokalnym poszczególnych fragmentów w gminie, jako rozbudowa sieci dróg gminnych w terenach zainwestowanych oraz wynikających z ustaleń sporządzanych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego.

W zakresie gospodarki wodno-ściekowej przyjęto kierunki rozwoju:

- rozbudowa sieci wodociągowych umożliwiających bezawaryjną dostawę wody do nowych odbiorców;
- budowa nowych odcinków sieci wodociągowych dla terenów nowych inwestycji;
- przebudowa i wymiana istniejących odcinków sieci wodociągowych w gruntach prywatnych i pasie drogowym;
- budowa kolektorów sanitarnych grawitacyjnych, dla terenów które mogą zostać objęte zbiorczym systemem kanalizacji;
- budowa kolektorów i kanałów deszczowych dla terenów nowych inwestycji;
- rozbudowa, przebudowa i wymiana kanalizacji sanitarnej - gmina należy do „Aglomeracji Lubiewo”
- realizacja systemów podczyszczalni wód opadowych przed odprowadzeniem ich do odbiornika,
- budowa kolektorów tłocznych oraz przepompowni ścieków dla terenów, których system odprowadzania ścieków może być połączony z układem kanalizacji gminy,
- realizacja nowoczesnych zbiorników na nieczystości płynne miejscowościach w których budowa systemu kanalizacji nie ma ekonomicznego uzasadnienia.

W zakresie gospodarki odpadami przyjęto następujące ustalenia:

- prowadzić kontrolę nad prawidłowością postępowania z odpadami, w szczególności kontrolę udokumentowania przez właścicieli nieruchomości;
- przy realizacji programów nauczania przywiązywać większą wagę do gospodarki odpadami oraz kształtowania właściwych postaw i nawyków u dzieci i młodzieży.

W zakresie melioracji przyjęto następujące ustalenia:

- modernizację i odbudowę melioracji szczegółowych objętych ewidencją;
- utrzymanie melioracji podstawowej – otwartych rowów we właściwym stanie technicznym.

W zakresie elektroenergetyki przyjęto następujące ustalenia:

- budowę nowych odcinków sieci rozdzielczej średniego i niskiego napięcia oraz stacji transformatorowych dla zasilania nowych inwestycji;
- w ramach modernizacji sieci, sukcesywnie wprowadzanie sieci kablowej niskiego napięcia, na terenach zwartej zabudowy mieszkaniowej;
- realizację stacji transformatorowych na terenach zainwestowanych, wynikającą ze zwiększonego obciążenia;
- przy sporządzaniu miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego należy wprowadzać pasy ochrony funkcyjnej terenów wokół projektowanych i istniejących linii elektroenergetycznych napowietrznych.

W zakresie gazownictwa przyjęto następujące ustalenia:

- rozbudowa sieci dystrybucji gazu w miejscowości Bysław

W zakresie ciepłownictwa przyjęto następujące ustalenia:

- wyeliminowanie źródeł charakteryzujących się największą uciążliwością dla otoczenia - do tej grupy należą piece węglowe w budynkach mieszkalnych i usługowych,
- w zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i w indywidualnych gospodarstwach, a szczególnie w nowych budynkach mieszkalnych wymagane stosowanie systemów grzewczych, preferujących paliwa ekologiczne, takie jak energia elektryczna, olej opałowy, gaz, odnawialne źródła energii itp. eliminujące zanieczyszczenia atmosfery,
- należy wyeliminować lokalizację pionowych kolektorów do poboru ciepła ziemi w obszarach zasobowych ujęć wody, strefach ochronnych, obszarach spływu wód do ujęć - ze względu na ochronę jakości wód podziemnych przeznaczonych do spożycia.

W zakresie telekomunikacji przyjęto następujące ustalenia:

- dalsze unowocześnianie sieci i urządzeń telekomunikacyjnych;
- docelowo wymianę napowietrznych i kablowych linii telekomunikacyjnych na rzecz podziemnego okablowania światłowodowego;
- rozwój systemów telekomunikacyjnych i teleinformatycznych przewodowych i bezprzewodowych stosownie do wzrostu zapotrzebowania na usługi telekomunikacyjne i teleinformatyczne w gminie i regionie.

6.7. Zasady lokalizacji urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW

Do odnawialnych źródeł energii, które potencjalnie mogłyby być zlokalizowane na terenie gminy, zalicza się elektrownie wiatrowe wykorzystujące siłę wiatru, panele fotowoltaiczne i kolektory słoneczne, wykorzystujące energię słoneczną oraz biogazownie i elektrownie na biomasę zakładające wykorzystanie energetyczne stałych i suchych odpadów biomasy. Wszystkie obiekty OZE lokalizowane na terenie gminy muszą spełniać przepisy i normy szczególne mające odniesienie do ich rodzaju, wielkości i charakterystyki technicznej. Lokalizacja i budowa urządzeń odnawialnych źródeł energii winny odbywać się zgodnie z przepisami odrębnymi.

W zakresie lokalizacji instalacji produkcji energii z odnawialnych źródeł energii przewiduje się, że na terenie gminy Lubiewo:

- z uwagi na ochronę ludności i krajobrazu, nie występują dogodne warunki dla lokalizacji elektrowni wiatrowych z tego względu nie przewiduje się lokalizacji elektrowni wiatrowych
- dopuszcza się lokalizację elektrowni wiatrowych w mikroinstalacjach prosumenckich;
- na terenach rolnych dopuszcza się lokalizację instalacji do produkcji energii elektrycznej ze źródeł odnawialnych – słonecznej, w postaci naziemnych instalacji fotowoltaicznych o mocy przekraczającej 150 kW na użytkach rolnych klasy IV oraz na gruntach innych niż klasy I – IV o mocy zainstalowanej elektrycznej większej niż 1000 kW; należy lokalizować zgodnie z zasadami:
 - dopuszcza się lokalizowanie instalacji naziemnych w skupieniach (klastrach) o powierzchni całkowitej łącznie dla wszystkich sąsiadujących ze sobą inwestycji nie przekraczającej 10 ha,
 - dopuszcza się lokalizowanie klastrow w odległościach nie mniejszych niż 1 km pomiędzy poszczególnymi klastrami,
 - dopuszcza się lokalizowanie klastrow wyłącznie na gruntach rolnych nie wymagających zgody na zmianę przeznaczenia na cele nierolnicze,
 - dopuszcza się lokowanie instalacji fotowoltaicznych na terenach zamkniętych składowisk odpadów komunalnych, podlegających rekultywacji,
 - dokładna lokalizacja terenów dopuszczających możliwość lokalizowania naziemnych instalacji fotowoltaicznych nie będących mikroinstalacjami będzie każdorazowo doprecyzowywana w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a podczas ich lokalizacji brane będą pod uwagę w szczególności oddziaływanie instalacji fotowoltaicznych na krajobraz przyrodniczy i kulturowy;
- na terenie gminy dopuszcza się lokalizację biogazowni rolniczych w ramach instalacji przy indywidualnych gospodarstwach rolnych lub w ramach grupy gospodarstw z terenu gminy;
- dopuszcza się lokalizowanie elektrowni geotermalnych lub pomp ciepła.

6.8. Zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

Zagospodarowanie terenów objętych formami ochrony przyrody tych terenów powinno uwzględniać przepisy ochrony przyrody i krajobrazu, które narzucają konkretne cele, nakazy i zakazy. Większość tych przepisów ogranicza lokalizację inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, co należy uwzględnić przy ich projektowaniu lokalizacji. Dodatkowo, inwestycje o znaczącym wpływie na środowisko powinny być realizowane z dala od zwartej zabudowy mieszkaniowej lub przewidywać rozwiązania zmniejszające ich oddziaływanie, aby unikać konfliktów przestrzennych.

Co do zasady lokalizacja inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko powinna uwzględniać:

- lokalizowanie nowych instalacji w pobliżu istniejących zakładów przemysłu drzewnego w Bysławiu;
- ograniczenie oddziaływania na tereny działek sąsiednich;
- lokalizowanie zabudowy w oparciu o miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

6.9. Zasady kształtowania rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

Na podstawie przeprowadzonej analizy uwarunkowań przyrodniczych, zasobów siły roboczej w rolnictwie, struktury agrarnej, poziomu produktywności terenów rolniczych, oceny otoczenia rolnictwa, proponuje się przyjąć dla nich następujące zasady kształtowania rolniczej przestrzeni produkcyjnej:

- racjonalne wykorzystywanie rolniczej przestrzeni produkcyjnej uwzględniające dostosowanie kierunków produkcji rolnej, technologii produkcji i poziomu jej intensywności do walorów przyrodniczych danego obszaru,
- stymulowanie rozwoju różnych form przedsiębiorczości szczególnie w przetwórstwie rolno-spożywczym i w działalnościach związanych z rolnictwem i jego otoczeniem,
- wyłączenie z produkcji rolnej gruntów nie wykorzystywanych rolniczo,
- wspieranie działań producentów rolnych na rzecz organizowania się w grupy producenckie, menedżerskie i marketingowe,
- zwiększenie koncentracji i specjalizacji produkcji rolnej na terenach najbardziej przydatnych rolniczo, wyznaczenie priorytetowych kierunków lokalnej produkcji o największych szansach rozwoju,
- stymulowanie rozwoju infrastruktury technicznej oraz modernizacji i restrukturyzacji gospodarstw rolnych na rzecz tworzenia wielofunkcyjnego modelu wsi, dzięki większemu zatrudnieniu w usługach, turystyce i rekreacji (agroturystyka),
- tworzenie sprzyjających warunków dla podniesienia poziomu wykształcenia młodzieży wiejskiej i restrukturyzacji szkolnictwa i doradztwa dostosowanego do zmienności rynku pracy i lokalnych potrzeb gminy,
- dalsze przeciwdziałanie degradacji i zanieczyszczeniu środowiska przyrodniczego (gleb) i wspieranie działań na rzecz rekultywacji gruntów,
- rozwój agroturystyki i budownictwa pensjonatowego powiązanego z osadnictwem wiejskim, przede wszystkim w rejonach atrakcyjnych krajobrazowo,
- rozwój zagospodarowania związanego z różnymi formami turystyki z uwzględnieniem ochrony i kształtowania najcenniejszych zasobów środowiska przyrodniczego,
- rozwój nieuciążliwych działalności produkcyjno-usługowych związanych z przetwórstwem drewna, runa leśnego i produktów pochodzących z gospodarstw ekologicznych,
- na glebach o niskiej bonitacji dopuszcza się możliwość eksploatacji złóż kopalin pospolitych pod warunkiem ich udokumentowania, zgodnie z przepisami odrębnymi.

Wszelkie podejmowane działania w zakresie gospodarki leśnej służyć mają zachowaniu i wzrostowi zasobów leśnych. Ważnym celem jest renaturalizacja obszarów leśnych dla osiągnięcia wzrostu zapasów i przyrostu masy drzewnej (efekt ekonomiczny) oraz ochrona gatunków najbardziej zagrożonych sukcesją, poprawa ogólnego stanu zdrowotności lasów, jak również ochrona przed pożarami (efekt ekologiczny). W ramach realizacji polityki przestrzennej, na obszarach leśnych gminy niezbędne jest podejmowanie i kontynuacja następujących działań:

- stymulacja wielkości powierzchni leśnej poprzez realizację zalesień zgodnie z przepisami odrębnymi,
- kontynuowanie zrównoważonej gospodarki leśnej zgodnie z planami urządzenia lasów,
- ochrona terenów leśnych i prowadzenie działalności profilaktycznej, celem niedopuszczenia do ich degradacji,

- zachowanie i odtwarzanie walorów lasów poprzez wprowadzanie dolesień na gruntach o niskiej przydatności rolnej, z uwzględnieniem doboru drzewostanów odpowiadających danym warunkom siedliskowym.

6.10. Zasady kształtowania zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszarem zdegradowanym jest teren gminy dotknięty problemami społecznymi, gospodarczymi, środowiskowymi, przestrzenno-funkcjonalnymi lub technicznymi, jak bezrobocie, ubóstwo, niski poziom edukacji, zły stan infrastruktury czy degradacja środowiska. Lokalny program rewitalizacji, który obowiązywał do 2023 r., określał sposób naprawy tych terenów, obejmując m.in. modernizację infrastruktury, adaptację pustostanów, tworzenie przestrzeni publicznych i rozbudowę sieci technicznych. Tereny zurbanizowane wymagają przekształceń ze względu na ich zły stan wynikający z niekontrolowanej suburbanizacji. Obecnie program został już zakończony. Niemniej w ramach rewitalizacji należy dążyć do wykorzystania istniejących niezabudowanych terenów oraz rewitalizacji zabytkowych założeń folwarcznych, minimalizując konflikty przestrzenne i poprawiając estetykę przestrzeni. Szczególne działania dotyczą również terenów eksploatacyjnych, które wymagają rekultywacji zgodnej z koncesjami i ochrony terenów sąsiednich.

W granicach gminy nie występują obszary wymagające przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji. W graniach administracyjnych gminy Lubiewo nie występują pomniki zagłady i ich strefy ochronne.

Rozdział VII.

Obszary strategicznej interwencji określone w strategii rozwoju województwa wraz z zakresem planowanych działań

Warunkiem efektywnej polityki rozwoju jest pogłębiona diagnoza terytoriów, czyli rozpoznanie zasobów endogenicznych i potencjałów, możliwych do wykorzystania do rozwoju, a także określenia barier rozwojowych i obszarów, które należałoby wesprzeć, co umożliwi większe różnicowanie i lepsze dopasowanie interwencji w zależności od specyfiki tych terytoriów. W ten sposób identyfikowane są obszary wsparcia, w tym o szczególnym charakterze, tzw. obszary strategicznej interwencji.

Schemat 3. Obszary strategicznej interwencji – sposób rozumienia, rodzaje i sens ich identyfikacji



Źródło: *Strategia Rozwoju Gminy – poradnik praktyczny*

Według ustawy, obszar strategicznej interwencji (OSI) to określony w strategii rozwoju obszar o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych, lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych czy przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania, potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna łącząca inwestycje, w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne albo w zasoby ludzkie, finansowane z różnych źródeł, czy też rozwiązania regulacyjne.

Na poziomie regionalnym Samorząd Województwa kujawsko-pomorskiego wyznaczył własne obszary strategicznej interwencji.

7.1. „Strategia Przyspieszenia 2030+”

Strategia rozwoju jest najważniejszym dokumentem, który opracowuje Samorząd Województwa celem wyznaczenia kierunków rozwoju województwa na najbliższe lata. Kierunki te są realizowane poprzez bardzo różne działania władz, ale także innych podmiotów zainteresowanych rozwojem.

Dla województwa strategia jest zbiorem wiedzy o potrzebach województwa oraz o tym, w jaki sposób zamierza je realizować. Jako, że jest to strategia dla całego województwa, skupia się na działaniach, z których efektów skorzystają wszyscy lub większość jego mieszkańców.

7.2. Wyzwania rozwojowe województwa kujawsko-pomorskiego wynikające ze Strategii Przyspieszenia 2030+

W wyniku prac diagnostycznych zawartych w Strategii Przyspieszenia 2030+ zidentyfikowano następujące wyzwania rozwojowe:

- 1) Poprawa poziomu rozwoju społecznego mieszkańców województwa.
- 2) Dostosowanie kierunków rozwoju województwa do transformacji demograficznej i konsekwencji starzenia społeczeństwa.
- 3) Rozwój gospodarczy.
- 4) Wzrost innowacyjności gospodarki województwa.
- 5) Poprawa dostępności zewnętrznej oraz wykorzystanie potencjału logistycznego województwa.
- 6) Poprawa dostępności komunikacyjnej stolic województwa z terenu całego województwa.
- 7) Wzmocnienie potencjału Bydgoszczy i Torunia jako ośrodków współodpowiedzialnych za rozwój społeczno-gospodarczy i konkurencyjność województwa.
- 8) Nowoczesny sektor rolno-spożywczy.
- 9) Rozwój uzdrowisk.
- 10) Powszechna dostępność technologii informacyjnych.
- 11) Zapewnienie dobrego stanu powietrza.
- 12) Zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.
- 13) Bezpieczeństwo i transformacja energetyczna.
- 14) Odbudowa gospodarki regionu po epidemii COVID-19.

7.3. Wizja rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego

Istotą funkcjonowania i rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego jest zapewnienie jak najwyższej jakości życia jego mieszkańców.

Zakłada się, że końcowym efektem kształtowania jakości życia mieszkańców województwa kujawsko-pomorskiego będzie przede wszystkim wzrost zamożności społeczeństwa, jak również większa satysfakcja z możliwości realizacji aspiracji życiowych na jego terenie i komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska oraz wysokiej jakości oferowanych usług.

Pierwszym filarem „Strategii Przyspieszenia 2030+” jest konieczność przezwyciężenia problemu wciąż zbyt niskiego poziomu rozwoju społecznego.

Drugim filarem jest dążenie do poprawy stanu rozwoju gospodarczego województwa.

Trzeci filar stanowią działania na rzecz zapewnienia warunków dla wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, związanych z jakością przestrzeni województwa.

Oprócz tych trzech filarów określających dziedziny „Strategii Przyspieszenia 2030+”, należy wskazać obszar zagadnień wspólnych dla nich (horyzontalnych) i tworzących między nimi powiązania i relacje, które są niezbędne do sprawnego funkcjonowania województwa, jako spójnego systemu społeczno-gospodarczego o integralnej strukturze funkcjonalno-przestrzennej. Zalicza się do nich zagadnienia dotyczące: bezpieczeństwa, cyfryzacji, transportu publicznego oraz współpracy wszystkich podmiotów i środowisk na rzecz rozwoju, tworzące czwarty filar.

Tabela 11. Filary „Strategii Przyspieszenia 2030+” oraz ich rola w kształtowaniu jakości życia i konkurencyjności gospodarki

Filary Strategii Przyspieszenia 2030+			
Rozwój społeczny	Zrównoważony rozwój gospodarczy	Kształtowanie przestrzeni	Sprawne funkcjonowanie systemów
Kształtuje jakość życia związaną z umiejętnościami i aktywnością mieszkańców	Kształtuje jakość życia związaną z dochodami gospodarstw domowych i zdolnością samorządów do inwestowania	Kształtuje jakość życia związaną ze stanem środowiska oraz zagospodarowaniem przestrzeni	Kształtuje jakość życia związaną z dostępnością, zaufaniem społecznym i instytucjonalnym, jakością i odpowiedzialnością zarządzania, poczuciem bezpieczeństwa
Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z umiejętnościami i zaangażowaniem mieszkańców	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z jej nowoczesnością i różnorodnością	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z atrakcyjnością dla lokalizacji działalności gospodarczych	Kształtuje konkurencyjność gospodarki związaną z otwartością regionu i prorozwojowymi postawami wszystkich interesariuszy

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy, finalne efekty Strategii Przyspieszenia 2030+ to:

- 1) Wzrost zamożności mieszkańców.
- 2) Możliwości realizacji aspiracji życiowych na terenie województwa.
- 3) Komfort zamieszkiwania w regionie o dobrym stanie środowiska i wysokiej jakości oferowanych usług.

7.4. Cele i kierunki rozwoju województwa

Celem nadrzędnym „Strategii Przyspieszenia 2030+” jest „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”.

Powyższy cel osiągnięty zostanie przez koncentrację działań w czterech obszarach tematycznych rozwoju:

- 1) **Spółeczeństwo** – w ramach tego obszaru zakłada się poprawę poziomu rozwoju społecznego, głównie w aspekcie zmian postaw społecznych i rozwoju edukacji. Celami operacyjnymi tego obszaru są: edukacja, aktywność społeczna, zdrowie, kultura i sport.

Obszar ten wyróżnia dwa cele główne:

- **Skuteczna edukacja.**
- **Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo.**

- 2) **Gospodarka** – w ramach tego obszaru dążyć się będzie do rozwoju i unowocześnienia gospodarki województwa, który jest warunkiem wzrostu jego konkurencyjności w aspekcie miejsca zamieszkania. Celem operacyjnym tego obszaru jest: jakościowy i ilościowy rozwój przedsiębiorczości.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Konkurencyjna gospodarka.**

- 3) **Przestrzeń** – obszar ten ma za zadanie zapewnienie wysokiej jakości życia oraz konkurencyjności gospodarki, w zagadnieniach związanych z jakością przestrzeni województwa. Celami operacyjnymi tego obszaru są: dostępność usług, infrastruktury transportowej, przestrzeni dla rozwoju gospodarczego, wykorzystania potencjałów endogenicznych w rozwoju lokalnym.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Dostępna przestrzeń i czyste środowisko.**

- 4) **Spójność** – obszar ten zmierza do zapewnienia wysokiej sprawności funkcjonowania systemu społeczno-gospodarczego, tak by przestrzeń województwa była spójna komunikacyjnie, bezpieczna i odporna na zagrożenia. Jednocześnie cechą realizowanych w województwie procesów powinna być innowacyjność, przy jednoczesnej nowoczesności struktur. Celami operacyjnymi tego obszaru są: informatyzacja (cyfryzacja), bezpieczeństwo publiczne, transport publiczny, współpraca na rzecz rozwoju regionu.

Obszar ten wyróżnia jeden cel główny:

- **Spójne i bezpieczne województwo.**

W ramach poszczególnych celów głównych, sformułowano cele operacyjne, które zaprezentowano w poniższej tabeli:

Tabela 12. Cel nadrzędny, cele główne oraz cele operacyjne „Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+”

Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich				
1. Skuteczna edukacja	2. Zdrowe, aktywne i zamożne społeczeństwo	3. Konkurencyjna gospodarka	4. Dostępna przestrzeń i czyste środowisko	5. Spójne i bezpieczne województwo
1.1. Podniesienie jakości kształcenia i wychowania 1.2. Edukacja dla gospodarki opartej na wiedzy i nowoczesnych technologiach 1.3. Kształtowanie środowiska edukacyjnego 1.4. Rozwój szkolnictwa wyższego	2.1. Aktywność społeczna i rozwój społeczeństwa obywatelskiego 2.2. Rozwój wrażliwy społecznie 2.3. Zdrowie 2.4. Kultura, sztuka i dziedzictwo narodowe 2.5. Sport i aktywność fizyczna	3.1. Odbudowa gospodarki po COVID-19 3.2. Innowacyjna gospodarka – nauka, badania i wdrożenia 3.3. Rozwój przedsiębiorczości 3.4. Rozwój sektora rolno-spożywczego 3.5. Rozwój turystyki 3.6. Internacjonalizacja gospodarki 3.7. Nowoczesny rynek pracy	4.1. Infrastruktura rozwoju społecznego 4.2. Środowisko przyrodnicze 4.3. Przestrzeń kulturowa 4.4. Przestrzeń dla gospodarki 4.5. Infrastruktura transportu 4.6. Infrastruktura techniczna 4.7. Czysta energia i bezpieczeństwo energetyczne 4.8. Potencjały endogeniczne	5.1. Transport publiczny 5.2. Cyfryzacja 5.3. Bezpieczeństwo 5.4. Współpraca dla rozwoju regionu

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

7.5. Obszary Strategicznej Interwencji w województwie kujawsko-pomorskim

„Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030” kontynuuje wprowadzoną w „KSRR 2010-2020” ideę obszarów strategicznej interwencji (OSI). OSI są obecnie wiązane bezpośrednio z zasadą koncentracji terytorialnej, która z kolei jest definiowana jako „ukierunkowanie interwencji w ramach polityki regionalnej na rzecz wsparcia ograniczonej liczby terytoriów”. Uzasadnieniem tej zasady jest fakt, że każdy obszar charakteryzuje się określonymi wyzwaniami, barierami bądź potencjałami, których rozwój jest szczególnie istotny z punktu widzenia spójności regionu bądź kraju. Obszary te charakteryzują się zbiorem cech (funkcjonalnych, społeczno-gospodarczych, przestrzennych i innych), które w sposób pozytywny lub negatywny wyodrębniają je z otoczenia, co pozwala określić granice tego obszaru.

W „Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030” wskazano następujące OSI, które dotyczą województwa kujawsko-pomorskiego:

- miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze,
- obszary zagrożone trwałą marginalizacją.

Dodatkowo KSRR 2030 dopuszcza na poziomie polityki regionalnej danego województwa identyfikację obszarów strategicznej interwencji będących odpowiedzią na problemy rozwojowe, o ile będzie to wiązało się z zapewnieniem konkretnych instrumentów wsparcia lub mechanizmów uzgodnień.

Obszary Strategicznej Interwencji wskazywane w polityce regionalnej województwa kujawsko-pomorskiego do realizacji w okresie do roku 2030, przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela 13. Obszary Strategicznej Interwencji na terenie województwa kujawsko-pomorskiego ustanowione do roku 2030

Nazwa OSI	Wyjaśnienia	Rodzaj OSI wg KSRR2030	Możliwy rodzaj instrumentu wsparcia / mechanizmu uzgodnień	Przynależność Gminy Lubiewo do danego OSI
Zidentyfikowane na poziomie krajowym, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Rada Ministrów RP				
Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Przynależność miast wg materiałów ministerstwa właściwego ds. prowadzenia polityki regionalnej (aktualnie opublikowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju – „Zaktualizowana imienna lista 139 miast średnich tracących funkcje społeczno-gospodarcze”).	Miasta średnie tracące funkcje społeczno-gospodarcze	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE
Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Przynależność miast wg materiałów ministerstwa właściwego ds. prowadzenia polityki regionalnej (aktualnie opublikowana przez Ministerstwo Funduszy i Polityki Rozwoju – „Zaktualizowana lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją, programowanie 2021-2027”).	Obszary zagrożone trwałą marginalizacją	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE
Zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzi Samorząd Województwa				
Miejski obszar funkcjonalny Bydgoszczy i Torunia	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
Miejski obszar funkcjonalny Włocławka	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
Miejski obszar funkcjonalny Grudziądz	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE

Miejski obszar funkcjonalny Inowrocławia	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030”	Miejski obszar funkcjonalny	Instrument ZIT lub IIT/ Interwencja na podstawie uzgadnianego dokumentu programowego	NIE
OSI gmin wykazujących negatywną sytuację społeczno-gospodarczą	Zasięg terytorialny określony na mapie uzupełniającej „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” Dopuszcza się aktualizacje przyjmowane przez Zarząd Województwa Kujawsko-Pomorskiego	Wewnętrzne peryferia	Instrument IIT, wsparcie poprzez preferencje w RPO / brak uzgodnień	TAK
OSI obszarów cechujących się skrajnym niedoborem wody dla rolnictwa	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” – do uszczegółowienia na etapie sporządzania Planu zagospodarowania przestrzennego województwa	Subregion	Instrument IIT, wsparcie poprzez dedykowane działania przestrzenne / brak uzgodnień	TAK
OSI obszarów peryferyjności transportowej	Zasięg terytorialny określony na mapie pt. „Model struktury funkcjonalno-przestrzennej województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2030” – do uszczegółowienia na etapie sporządzania Planu zagospodarowania przestrzennego województwa.	Wewnętrzne peryferia	Instrument IIT, wsparcie na etapie planowania funkcjonowania transportu publicznego / brak uzgodnień	TAK
Zidentyfikowane na poziomie wojewódzkim, wobec których politykę rozwoju adekwatną do przedmiotu delimitacji prowadzą organy administracji rządowej				
Obszar poprzemysłowego wielkoobszarowego skażenia środowiska	Teren miasta Bydgoszcz oraz gminy Solec Kujawski. Rozpoznane ogniska zanieczyszczeń znajdują się na terenie dawnych Zakładów Chemicznych Zachem w Bydgoszczy. Niezbędne jest precyzyjne określenie zasięgu terytorialnego zanieczyszczeń, zwłaszcza w zakresie zasięgu zanieczyszczeń wód.	Obszary zdegradowane	Określany z poziomu polityki krajowej	NIE

Źródło: Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategia Przyspieszenia 2030+

7.6. Spójność kierunków działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii Przyspieszenia 2030+

Wszystkie kierunki działań wskazane w Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo są spójne z kierunkami rozwoju określonymi w Strategii Przyspieszenia 2030+.

Szczegółowe zestawienie powiązań przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 14. Spójność kierunków działań Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo z kierunkami rozwoju Strategii Przyspieszenia 2030+

Kierunki działań zaplanowanych w Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo	Kierunki rozwoju określone w Strategii Przyspieszenia 2030+
Rozbudowa i przebudowa istniejącej świetlicy wiejskiej usytuowanej na terenie działki o nr ewid. 243/5 położonej w miejscowości Trutnowo, gm. Lubiewo wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną, utwardzeniem terenu z budową obiektów małej architektury w miejscu publicznym w postaci urządzeń do zabawy dla dzieci	Projekt zgodny z kierunkiem 4106. Rozwój infrastruktury dla aktywności, integracji i włączenia społecznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu stymulowania rozwoju społecznego na poziomie lokalnym, animacji i integracji społecznej, w tym także jako miejsca aktywizacji i włączenia społecznego seniorów oraz jako baza lokalowa dla funkcjonowania lokalnych organizacji sektora pozarządowego. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu	Projekt zgodny z kierunkiem 4106. Rozwój infrastruktury dla aktywności, integracji i włączenia społecznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu stymulowania rozwoju społecznego na poziomie lokalnym, animacji i integracji społecznej, w tym także jako miejsca aktywizacji i włączenia społecznego seniorów oraz jako baza lokalowa dla funkcjonowania lokalnych organizacji sektora pozarządowego. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4106. Rozwój infrastruktury dla aktywności, integracji i włączenia społecznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działań z zakresu stymulowania rozwoju społecznego na poziomie lokalnym, animacji i integracji społecznej, w tym także jako miejsca aktywizacji i włączenia społecznego seniorów oraz jako baza lokalowa dla funkcjonowania lokalnych organizacji sektora pozarządowego. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.

Odnowa przestrzeni publicznej w m. Bysław	Projekt zgodny z kierunkiem 4113. Rozwój przestrzeni publicznych. Kierunek dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę stanu przestrzeni służących celom publicznym.
Odnowa przestrzeni publicznej w m. Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4113. Rozwój przestrzeni publicznych. Kierunek dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę stanu przestrzeni służących celom publicznym.
Budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych (m. in. doposażenie i remonty placów zabaw oraz boisk sportowych na terenie Gminy)	Projekt zgodny z kierunkiem 4113. Rozwój przestrzeni publicznych. Kierunek dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę stanu przestrzeni służących celom publicznym.
Zagospodarowanie terenu przy B-CKiP, w tym: budowa zadaszanej sceny z zapleczem i magazynem do przechowywania sprzętów, budowa altan, oświetlenia zewnętrznego, przenośnych trybun zewnętrznych, ogrodzenie terenu i wykonanie nasadzeń	Projekt zgodny z kierunkiem 4113. Rozwój przestrzeni publicznych. Kierunek dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę stanu przestrzeni służących celom publicznym.
Zakup mobilnej sceny	Projekt zgodny z kierunkiem 2102. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, który dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu aktywności społeczeństwa, przejawiających się w większej aktywności na rzecz rozwoju lokalnego oraz wysokim poziomem integracji społecznej (więzi społecznych). Obejmuje także kształtowanie lokalnych liderów.
Rozwój oferty kulturalnej	Projekt zgodny z kierunkiem 2102. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, który dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu aktywności społeczeństwa, przejawiających się w większej aktywności na rzecz rozwoju lokalnego oraz wysokim poziomem integracji społecznej (więzi społecznych). Obejmuje także kształtowanie lokalnych liderów.
Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Projekt zgodny z kierunkiem 2102. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, który dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu aktywności społeczeństwa, przejawiających się w większej aktywności na rzecz rozwoju lokalnego oraz wysokim poziomem integracji społecznej (więzi społecznych). Obejmuje także kształtowanie lokalnych liderów.
Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające

	na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej.
Bieżące remonty budynków szkół i przedszkola wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele edukacyjne	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej. Projekt zgodny z kierunkiem 4102. Rozwój infrastruktury edukacji przedszkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji przedszkolnej.
Doposażenie szkół i przedszkola w niezbędne wyposażenie, w tym m. in. w pomoce dydaktyczne, monitory interaktywne, meble i sprzęt komputerowy	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej. Projekt zgodny z kierunkiem 4102. Rozwój infrastruktury edukacji przedszkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji przedszkolnej.
Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkół	Projekt zgodny z kierunkiem 4103. Rozwój infrastruktury edukacji szkolnej, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia edukacji szkolnej na poziomie podstawowym i ponadpodstawowym. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej, w tym sportowej, warsztatów i pracowni, internatów, infrastruktury dla edukacji doświadczalnej i innowacyjnej.

Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach	Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.
Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.
Realizacja zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów	Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.
Realizacja programu „Aktywna szkoła”	Projekt zgodny z kierunkiem 1102. Zapewnienie wysokiej jakości kształcenia na wszystkich etapach edukacji, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań o charakterze edukacyjnym, promocyjnym lub organizacyjnym, których efektem będzie poprawa wyników egzaminów zewnętrznych, w tym organizacji zajęć dodatkowych ze szczególnym uwzględnieniem przedmiotów matematycznych, przyrodniczych, technicznych i artystycznych.
Organizacja warsztatów dla rodziców uczniów w ramach pomocy specjalistycznej	Projekt zgodny z kierunkiem 2102. Rozwój społeczeństwa obywatelskiego, który dotyczy ogółu działań mających na celu kształtowanie społeczeństwa obywatelskiego i wzrostu aktywności społeczeństwa, przejawiających się w większej aktywności na rzecz rozwoju lokalnego oraz wysokim poziomem integracji społecznej (więzi społecznych). Obejmuje także kształtowanie lokalnych liderów.
Dokształcanie kadry pedagogicznej szkół i przedszkola	Projekt jest zgodny z kierunkiem 1303. Doskonalenie kompetencji nauczycieli oraz rozwój doradztwa metodycznego, który dotyczy działań o charakterze szkoleniowym, mających na celu poprawę kompetencji nauczycieli.
Rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy (m. in. asystent osoby niepełnosprawnej, opieka wychowawcza)	Projekt zgodny z kierunkiem 2201. Rozwój struktur instytucjonalnych oraz potencjału nieinstytucjonalnego w zakresie działalności opiekuńczych, adekwatnie do zwiększających się potrzeb, który dotyczy działań o charakterze organizacyjnym, mających na celu dostosowanie i rozwój struktur instytucjonalnych (także tworzenie nowych podmiotów) i nieinstytucjonalnych oraz działalności opiekuńczych adekwatnie do zwiększających się potrzeb wynikających z prognoz demograficznych.
Rozwój systemu pomocy społecznej	Projekt zgodny z kierunkiem 2201. Rozwój struktur instytucjonalnych oraz potencjału nieinstytucjonalnego w zakresie działalności opiekuńczych, adekwatnie do zwiększających się potrzeb, który dotyczy działań o charakterze organizacyjnym, mających na celu dostosowanie i rozwój struktur instytucjonalnych (także tworzenie nowych podmiotów)

	i nieinstytucjonalnych oraz działalności opiekuńczych adekwatnie do zwiększających się potrzeb wynikających z prognoz demograficznych.
Rozwój oferty zajęć dla seniorów	Projekt zgodny z kierunkiem 2103. Aktywizacja seniorów oraz integracja międzypokoleniowa, który dotyczy ogółu działań mających na celu przeciwdziałanie wykluczeniom i włączeniu społecznemu seniorów oraz działań na rzecz integracji międzypokoleniowej.
Zakup busa dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	Projekt zgodny z kierunkiem 2201. Rozwój struktur instytucjonalnych oraz potencjału nieinstytucjonalnego w zakresie działalności opiekuńczych, adekwatnie do zwiększających się potrzeb, który dotyczy działań o charakterze organizacyjnym, mających na celu dostosowanie i rozwój struktur instytucjonalnych (także tworzenie nowych podmiotów) i nieinstytucjonalnych oraz działalności opiekuńczych adekwatnie do zwiększających się potrzeb wynikających z prognoz demograficznych.
Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Projekt zgodny z kierunkiem 4115. Dostosowanie bazy infrastrukturalnej usług publicznych wszelkiego rodzaju oraz przestrzeni publicznych, a także budynków mieszkalnych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych i starszych, który dotyczy działań związanych z dostosowaniem bazy infrastrukturalnej usług publicznych wszelkich rodzajów oraz przestrzeni publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, niesamodzielnych i starszych. Dotyczy prac projektowych oraz budowlanych.
Rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4107. Rozwój infrastruktury ochrony zdrowia, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności z zakresu podstawowej, specjalistycznej, w tym szpitalnej ochrony zdrowia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje również działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia, ale w zależności od specyfiki, mogą one być także zawarte w ramach kierunków „2304. Rozwój diagnostyki na rzecz szybkiego wykrywania chorób” oraz „2305. Rozwój telemedycyny” (zwłaszcza jeśli dotyczy tylko inwestycji małej skali, modernizacji, „doposażania” placówek bez zasadniczego poszerzania ich funkcjonalności).
Realizacja programów profilaktycznych	Projekt zgodny z kierunkiem 2303. Rozwój profilaktyki zdrowotnej i promocji zdrowia, który dotyczy ogółu działań o charakterze organizacyjnym, edukacyjnym, promocyjnym polegających na kształtowaniu właściwych postaw i zachowań w zakresie zdrowego trybu życia. Kierunek dotyczy także wykonywania badań diagnostycznych w ramach profilaktyki oraz współpracy z samorządami lokalnymi na rzecz upowszechniania wiedzy o zachowaniach prozdrowotnych.
Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja	Projekt zgodny z kierunkiem 4114. Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności służb

pomieszczeń w budynku Ochotniczej Staży Pożarnej w Bysławiu	ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych powołanych dla ochrony bezpieczeństwa życia i mienia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Wymiana samochodu w OSP Bysław oraz doposażenie remiz OSP na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4114. Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych powołanych dla ochrony bezpieczeństwa życia i mienia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Rozwój systemu monitoringu na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4114. Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych powołanych dla ochrony bezpieczeństwa życia i mienia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Rozbudowa i przebudowa budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim	Projekt zgodny z kierunkiem 4110. Rozwój infrastruktury sportu, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków dla prowadzenia działalności sportowej, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowego zagospodarowania, w tym obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejącego, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu zagospodarowania samodzielnego, dedykowanego do tego celu, jak i tworzeniu bazy dla realizacji tego typu aktywności przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej. Kierunek dotyczy wszelkiego rodzaju obiektów służących aktywnemu spędzaniu wolnego czasu, w tym także placów zabaw

	dla dzieci. Kierunek dotyczy także realizacji hal widowiskowych i widowiskowo-sportowych. W ramach kierunku mieści się także rozwój infrastruktury sportowej wielodyscyplinowej.
Odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami	Projekt zgodny z kierunkiem 4803. Tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych, służących udostępnianiu walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), oraz stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru.
Odnowa infrastruktury na trasie PZU Zdrowie	Projekt zgodny z kierunkiem 4803. Tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych, służących udostępnianiu walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), oraz stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru.
Modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	Projekt zgodny z kierunkiem 4803. Tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i zagospodarowanie szlaków turystycznych, służących udostępnianiu walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych), oraz stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru.
Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4110. Rozwój infrastruktury sportu, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków dla prowadzenia działalności sportowej, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowego zagospodarowania, w tym obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejącego, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje również działania polegające na tworzeniu zagospodarowania samodzielnego, dedykowanego do tego celu, jak i tworzeniu bazy dla realizacji tego typu aktywności przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej. Kierunek dotyczy wszelkiego rodzaju obiektów służących aktywnemu spędzaniu wolnego czasu, w tym także placów zabaw dla dzieci. Kierunek dotyczy także realizacji hal widowiskowych i widowiskowo-sportowych. W ramach kierunku mieści się także rozwój infrastruktury sportowej wielodyscyplinowej.
Odnowa/przebudowa/rozbudowa obiektów zabytkowych na terenie Gminy Lubiewo	Projekt jest zgodny z kierunkiem 4301. Ochrona, zachowanie, odnowa, wzmacnianie i promocja dziedzictwa kulturowego województwa, który dotyczy wszystkich działań mających na celu ochronę, zachowanie, wzmacnianie potencjału oraz promocję dziedzictwa kulturowego województwa.
Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej	Projekt zgodny z kierunkiem 4804. Tworzenie nowych i rozwój istniejących tras rowerowych o znaczeniu turystycznym i rekreacyjnym, który dotyczy ogółu działań mających na celu tworzenie i rozwój tras rowerowych oraz towarzyszącej im infrastruktury, istotnych dla udostępniania walorów środowiskowych i kulturowych (potencjałów endogenicznych),

	stanowiących infrastrukturę wzmacniającą atrakcyjność turystyczną danego obszaru, jak też istotnych dla zaspokajania potrzeb rekreacyjnych lokalnej społeczności.
Rozbudowa drogi gminnej nr 010612C Lubiewo - Jania Góra	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010646C Minikowo – Rabuškowo	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi Klonowo - Wypychowo	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010639C ul. Witosa	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010647C Klonowo – Osady etap II	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.

Budowa drogi gminnej nr 010631C ul. Zbysława oraz drogi gminnej nr 010645C Modrakowa w Bysławiu	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Rozbudowa drogi gminnej nr 010616C Sucha – Jania Góra	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Rozbudowa drogi wewnętrznej Płazowo – Dziuki	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010606C Bysław – Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa dróg wewnętrznych w Bysławku	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi wewnętrznej Wełpin - Teolog	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym

	dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa/przebudowa drogi gminnej nr 010620C Sucha Młyn - Cierplewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010605C Bysław - Trutnowo	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi wewnętrznej w Trutnowie	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Budowa drogi gminnej nr 010601C Nowe Dziuki - Szumiąca	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Przebudowa dróg gminnych i dojazdowych pozostałych	Projekt zgodny z kierunkiem 4508. Rozwój sieci dróg lokalnych poprzez ich budowę i modernizację, który dotyczy rozwoju sieci dróg gminnych, istotnych dla: jakości życia mieszkańców, funkcjonowania gospodarki na poziomie lokalnym (w tym dostępności terenów rolnych), bezpieczeństwa poruszania się w relacjach do pracy, do szkół, do instytucji usługowych. Dotyczy następujących działań: przebudowy, poprawy stanu technicznego, poprawy klasy technicznej, optymalizacji sieci

	dróg na poziomie gmin i powiatów (przejmowania w zasób odcinków dróg uznanych za niezbędne dla spójności sieci), budowy nowych odcinków dróg.
Rozwój infrastruktury światłowodowej	Projekt zgodny z kierunkiem 5204. Rozwój infrastruktury IT dla rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz nowoczesnej gospodarki, który dotyczy ogółu działań związanych z rozwojem infrastruktury IT niezbędnej dla rozwoju publicznych i komercyjnych zastosowań technologii informacyjnych.
Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław i Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń. Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.
Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu	Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.
Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.
Rekultywacja stawów – mała retencja	Projekt zgodny z kierunkiem 4202. Ochrona, zwiększanie zasobów i poprawa jakości zasobów wody, który dotyczy wszystkich działań mających na celu ochronę wód powierzchniowych i podziemnych, rozumianych jako walor środowiskowy. W szczególności dotyczy takich działań jak: czynne i bierne zabezpieczanie zasobów wód przed zanieczyszczeniem lub uszczuplaniem, działania na rzecz wszystkich sposobów retencji wody: mała, glebowa, krajobrazowa, retencja na obszarach zurbanizowanych i duża (nawet jeśli jednym z ich celów, ale niedominującym, mają być nawodnienia rolnicze), działania na rzecz poprawy jakości (stanu czystości) wód, także działania o charakterze środowiskowym wobec zbiorników i cieków wodnych (w tym rekultywacja, renaturyzacja), a także wszelkiego rodzaju działań zmierzających do ograniczania zużycia wody (działania o charakterze organizacyjnym, technicznym, prawnym, edukacyjnym, badania naukowe i wdrożenia ściśle ukierunkowane na tego typu cele).
Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4602. Rozwój infrastruktury odprowadzania i oczyszczania ścieków, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej odprowadzaniu i oczyszczaniu ścieków.

Modernizacja/przebudowa/rozbudowa SUW w Suchej	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Budowa ujęcia wody w miejscowości Sucha	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Stworzenie elektronicznego systemu sczytywania liczników wody	Projekt zgodny z kierunkiem 4601. Zapewnienie zaopatrzenia w wodę pitną wysokiej jakości, który dotyczy budowy nowej, rozbudowy oraz przebudowy istniejącej infrastruktury służącej zaopatrzeniu w wodę pitną wysokiej jakości. Dotyczy infrastruktury ujęć wody, stacji uzdatniania oraz sieci wodociągowej i innych niezbędnych urządzeń.
Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4708. Promocja budownictwa energooszczędnego, który dotyczy działań mających na celu ograniczanie zużycia energii poprzez promocję i wsparcie realizacji budownictwa energooszczędnego.
Wymiana źródeł ciepła w budynkach socjalnych i budynkach użyteczności publicznej	Projekt zgodny z kierunkiem 4704. Modernizacja indywidualnych oraz zbiorczych systemów grzewczych w kierunku rozwiązań niskoemisyjnych lub bezemisyjnych, który dotyczy działań mających na celu obniżanie skali emisji zanieczyszczeń powietrza w indywidualnych oraz zbiorczych systemach grzewczych.
Rozwój OZE na budynkach użyteczności publicznej	Projekt zgodny z kierunkiem 4706. Upowszechnienie zachowań prosumenckich wśród indywidualnych odbiorców energii, który dotyczy działań mających na celu ograniczenie zużycia energii pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych poprzez wzrost udziału konsumpcji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, osiąganę poprzez rozwój małych instalacji lub mikroinstalacji odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej lub ciepła, realizowanych przy zabudowie mieszkaniowej.
Budowa siedziby Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo wraz z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi i warsztatowo-magazynowymi	Projekt zgodny z kierunkiem 4114. Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych powołanych dla ochrony bezpieczeństwa życia i mienia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.

Doposażenie Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4114. Rozwój infrastruktury służącej zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego, który dotyczy działań inwestycyjnych mających na celu stworzenie lub poprawę warunków lokalowych dla prowadzenia działalności służb ratownictwa medycznego, straży pożarnej, policji i innych służb publicznych powołanych dla ochrony bezpieczeństwa życia i mienia. Obejmuje zarówno działania polegające na budowie nowych obiektów, modernizacji, przebudowie i rozbudowie istniejących, jak i adaptacji obiektów o innym przeznaczeniu. Obejmuje zarówno działania polegające na tworzeniu obiektów samodzielnych, dedykowanych do tego celu, jak i tworzeniu bazy lokalowej dla realizacji tego typu usług przy obiektach/instytucjach prowadzących zasadniczo działalność innego rodzaju. Obejmuje także działania dotyczące realizacji niezbędnej infrastruktury towarzyszącej oraz działania polegające na zakupie i montażu niezbędnego wyposażenia.
Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	Projekt zgodny z kierunkiem 4116. Wyznaczanie, wyposażenie terenów oraz rozwój budownictwa mieszkaniowego, który obejmuje działania związane ze sporządzaniem miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego mających na celu wyznaczenie terenów na cele mieszkaniowe (z towarzyszącymi niezbędnymi usługami publicznymi i komercyjnymi), a także działania na rzecz ich wyposażania w niezbędną infrastrukturę oraz działania polegające na realizacji zabudowy mieszkaniowej o zróżnicowanych formach własności. Podstawą ewentualnego wsparcia będzie zgodność z wytycznymi wyznaczania terenów rozwojowych dla samorządów lokalnych na potrzeby SUIKZP. Kierunek dotyczy także ogółu działań związanych z rozwojem budownictwa komunalnego.
Budowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Lubiewo	Projekt zgodny z kierunkiem 4707. Rozwój technologii oraz promocja zachowań oszczędzających zużycie energii, który dotyczy wszelkiego rodzaju działań zmierzających do ograniczania zużycia energii elektrycznej oraz energii cieplnej (działania o charakterze organizacyjnym, technicznym, prawnym, edukacyjnym, promocyjnym, badania naukowe i wdrożenia ściśle ukierunkowane na tego typu cele).
Promowanie lokalnych przedsiębiorców	Projekt zgodny z kierunkiem 3308. Promocja gospodarcza województwa, który dotyczy ogółu działań promocyjnych województwa ukierunkowanych na rozwój potencjału gospodarczego.
Aktywizacja osób poszukujących pracy	Projekt zgodny z kierunkiem 3701. Zwiększenie poziomu aktywności zawodowej, który dotyczy ogółu działań organizacyjnych, szkoleniowych i promocyjnych, których celem jest zwiększenie poziomu aktywności zawodowej.

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział VIII.

System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Stopień wdrożenia w życie celów i działań strategii rozwoju zweryfikuje skuteczność działania władz lokalnych oraz słuszność założeń przyjętych w niniejszej Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo. Organizację procesów wdrażających strategię określa scharakteryzowany w dalszej części dokumentu system realizacji strategii, który w szczególności:

- wskazuje podmioty zaangażowane w realizację strategii, biorąc pod uwagę ich rolę i kompetencje oraz relacje między nimi,
- przedstawia podział zadań,
- określa zasady współpracy,
- proponuje mechanizmy i narzędzia wdrażania strategii,
- określa wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych,
- określa sposób monitorowania i ewaluacji realizacji strategii oraz jej aktualizacji.

8.1. Odpowiedzialność za realizację strategii

Instytucje i podmioty zaangażowane w proces wdrażania strategii można podzielić na trzy główne grupy (zgodnie z zasadą „trójkąta współpracy”):

- sektor publiczny – władze samorządowe gminy, urząd gminy i jednostki gminne, jednostki samorządu terytorialnego różnych szczebli, w tym np. gminy sąsiednie,
- sektor biznesowy – przedsiębiorcy, kluczowi pracodawcy, organizacje otoczenia biznesu, zrzeszenia gospodarcze itp.,
- sektor społeczny – mieszkańcy, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne, liderzy społeczni i osoby publiczne, reprezentanci młodzieży itp.

Instytucjonalną strukturę systemu wdrażania, jak również monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii tworzą:

- Wójt, jako organ wykonawczy, którego rola polega na stymulowaniu i koordynacji działań podejmowanych przez różnorodne podmioty i środowiska, jak również na mobilizowaniu oraz integrowaniu zasobów pozostających w ich dyspozycji – na rzecz realizacji celów oraz kierunków interwencji,
- Rada Gminy, jako organ uchwałodawczy, będący wsparciem merytorycznym w zakresie dbałości o osiągnięcie założonych w strategii celów, jej ewaluacji i podejmowania decyzji strategicznych dla realizacji zapisów strategii (jak np. aktualizacja strategii),
- Zastępca Wójta/pracownik Referatu Infrastruktury i Planowania Przestrzennego – osoba zarządzająca wdrażaniem strategii, odpowiedzialna za koordynację realizacji kierunków działań, w tym harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa, poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań, a także monitoring i ewaluację oraz przygotowywanie zmian w ramach strategii czy zapewnienie działań w zakresie informacji i promocji przyjętej wizji rozwoju gminy i sposobów jej urzeczywistnienia,
- poszczególne referaty i samodzielne stanowiska urzędu gminy oraz jednostki podległe gminie.

Schemat 4. Instytucjonalna struktura systemu wdrażania, monitorowania, ewaluacji oraz aktualizacji strategii

WÓJT	RADA GMINY	Z-CA WÓJTA/PR. REFERATU IiPP	REFERATY I JEDNOSTKI
• Stymulowanie i koordynacja działań • Integrowanie zasobów	• Wsparcie merytoryczne przy realizacji i ewaluacji strategii • Wsparcie merytoryczne przy podejmowaniu decyzji strategicznych	• Koordynacja działań • Harmonizowanie i poszerzanie partnerstw • Poszukiwanie nowych źródeł finansowania • Monitoring, ewaluacja i przygotowywanie zmian do aktualizacji • Promocja	• Realizacja

Źródło: Opracowanie własne

Dla każdego z kierunków działań przedstawionych w niniejszej strategii określono ramy realizacyjno-organizacyjne obejmujące:

- podmiot odpowiedzialny za realizację,
- podmioty uczestniczące w realizacji,
- podmiot monitorujący.

Realizację strategii oparto na poniższych zasadach:

- partycypacja i partnerstwo, czyli współpraca i równorzędne traktowanie reprezentantów różnych środowisk i instytucji, przy zachowaniu ich suwerenności, z założeniem stałego dążenia do wzajemnego rozumienia się,
- otwartość, pozwalająca uczestniczyć jak największej liczbie osób i organizacji w partnerstwie, gwarantująca jego zróżnicowany skład (jeden z kluczowych warunków kreatywności i innowacyjności),
- zintegrowana aktywność, będącą efektem podzielenia wspólnej wizji rozwoju gminy,
- transparentność, czyli przejrzystość działań, założenie dialogu, informowanie i konsultowanie decyzji oraz rozwiązań rozwojowych,
- determinacja, rozumiana jako konsekwencja i odpowiedzialność we wdrażaniu przyjętych priorytetów i działań,
- elastyczność reagowania, zakładająca możliwość modyfikacji i dostosowania strategii w zależności od zmian zachodzących na terenie gminy i jej otoczenia,
- efektywność, oznaczająca dokonywanie takich wyborów sposobu wykorzystania zasobów, który zapewni celowość i oszczędność realizacji działania, przy uzyskaniu najlepszych efektów z poniesionych nakładów,
- priorytet finansowania dla kierunków działań wpisanych do strategii oraz tych, które z niej bezpośrednio wynikają, dotyczący zarówno budżetu gminy, jak i źródeł zewnętrznych.

Tabela 15. Ramy realizacyjno-organizacyjne planowanych działań strategii

Lp.	Kierunki działań	Podmiot odpowiedzialny za realizację	Podmioty uczestniczące w realizacji	Podmiot monitorujący
Cel strategiczny I. Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi				
I.1.1	Rozbudowa i przebudowa istniejącej świetlicy wiejskiej usytuowanej na terenie działki o nr ewid. 243/5 położonej w miejscowości Trutnowo, gm. Lubiewo wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną, utwardzeniem terenu z budową obiektów małej architektury w miejscu publicznym w postaci urządzeń do zabawy dla dzieci	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.2	Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.3	Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.4	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Bysław	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.5	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.6	Budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych (m. in. doposażenie i remonty placów	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy

	zabaw oraz boisk sportowych na terenie Gminy)			
I.1.7	Zagospodarowanie terenu przy B-CKiP, w tym: budowa zadaszanej sceny z zapleczem i magazynem do przechowywania sprzętów, budowa altan, oświetlenia zewnętrznego, przenośnych trybun zewnętrznych, ogrodzenie terenu i wykonanie nasadzeń	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.1.8	Zakup mobilnej sceny	Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
I.1.9	Rozwój oferty kulturalnej	Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
I.1.10	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych, Stowarzyszenia działające na terenie Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.2. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej				
I.2.1	Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Dyrektor Szkoły Podstawowej w Bysławiu	Wójt Gminy
I.2.2	Bieżące remonty budynków szkół i przedszkola wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele edukacyjne	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie, Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie, Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
I.2.3	Doposażenie szkół i przedszkola w niezbędne wyposażenie, w tym	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie,	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie,	Wójt Gminy

	m. in. w pomoce dydaktyczne, monitory interaktywne, meble i sprzęt komputerowy	Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	
I.2.4	Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkół	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Wójt Gminy
I.2.5	Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach	Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
I.2.6	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Wójt Gminy
I.2.7	Realizacja zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów	Referat Oświaty i Spraw Społecznych Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Wójt Gminy
I.2.8	Realizacja programu „Aktywna szkoła”	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Wójt Gminy
I.2.9	Organizacja warsztatów dla rodziców uczniów w ramach pomocy specjalistycznej	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie	Wójt Gminy
I.2.10	Dokształcanie kadry pedagogicznej szkół i przedszkola	Dyrektorzy Szkół Podstawowych w Bysławiu i w Lubiewie, Dyrektor Przedszkola Samorządowego Gminy Lubiewo	Firmy szkoleniowe	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców				
I.3.1	Rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy (m. in. asystent osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa)	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje pozarządowe,	Wójt Gminy

I.3.2	Rozwój systemu pomocy społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Organizacje Pozarządowe,	Wójt Gminy
I.3.3	Rozwój oferty zajęć dla seniorów	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo Organizacje pozarządowe	Wójt Gminy
I.3.4	Zakup busa dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
I.3.5	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Dyrektorzy szkół	Wójt Gminy
I.3.6	Rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.3.7	Realizacja programów profilaktycznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Wójt Gminy
Cel operacyjny I.4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców				
I.4.1	Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
I.4.2	Wymiana samochodu w OSP Bysław oraz doposażenie remizy OSP na terenie Gminy Lubiewo	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy

I.4.3	Rozwój systemu monitoringu na terenie Gminy Lubiewo	Informatyk w Urzędzie Gminy Lubiewo	Informatyk w Urzędzie Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
Cel strategiczny II. Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom				
Cel operacyjny II.1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego				
II.1.1	Rozbudowa i przebudowa budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.1.2	Odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Wójt Gminy
II.1.3	Odnowa infrastruktury na trasie PZU Zdrowie	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Referat Oświaty i Spraw Społecznych	Wójt Gminy
II.1.4	Modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	Powiat Bydgoski	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.1.5	Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.1.6	Odnowa/przebudowa/rozbudowa obiektów zabytkowych na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
Cel operacyjny II.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej				
II.2.1	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej	Powiat Tucholski	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy

II.2.2	Rozbudowa drogi gminnej nr 010612C Lubiewo - Jania Góra	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.3	Budowa drogi gminnej nr 010646C Minikowo – Rabuškowo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.4	Budowa drogi Klonowo - Wypychowo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.5	Budowa drogi gminnej nr 010639C ul. Witosa	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.6	Budowa drogi gminnej nr 010647C Klonowo – Osady etap II	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.7	Budowa drogi gminnej nr 010631C ul. Zbysława oraz drogi gminnej nr 010645C Modrakowa w Bysławiu	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.8	Rozbudowa drogi gminnej nr 010616C Sucha – Jania Góra	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.9	Rozbudowa drogi wewnętrznej Płazowo – Dziuki	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.10	Budowa drogi gminnej nr 010606C Bysław – Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.11	Budowa dróg wewnętrznych w Bysławku	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.12	Budowa drogi wewnętrznej Wępin - Teolog	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.13	Budowa/przebudowa drogi gminnej nr 010620C Sucha Młyn - Cierplewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy

II.2.14	Budowa drogi gminnej nr 010605C Bysław - Trutnowo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.15	Budowa drogi wewnętrznej w Trutnowie	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.16	Budowa drogi gminnej nr 010601C Nowe Dziuki - Szumiąca	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.17	Przebudowa dróg gminnych i dojazdowych pozostałych	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.2.18	Rozwój infrastruktury światłowodowej	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej				
II.3.1	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław i Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.3.2	Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.3.3	Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.3.4	Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy

II.3.5	Rekultywacja stawów – mała retencja	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa	Wójt Gminy
II.3.6	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.3.7	Modernizacja/przebudowa/rozbudowa SUW w Suchej	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.3.8	Budowa ujęcia wody w miejscowości Sucha	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.3.9	Stworzenie elektronicznego systemu szczytywania liczników wody	Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
Cel operacyjny II.4. Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne				
II.4.1	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.4.2	Wymiana źródeł ciepła w budynkach socjalnych i budynkach użyteczności publicznej	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.4.3	Rozwój OZE na budynkach użyteczności publicznej	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.4.4	Budowa siedziby Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo wraz z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi i warsztatowo-magazynowymi	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy

II.4.5	Doposażenie Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego Zakład Komunalny Gminy Lubiewo	Wójt Gminy
II.4.6	Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Ochrony Środowiska i Rolnictwa Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
II.4.7	Budowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Lubiewo	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego	Wójt Gminy
Cel strategiczny III. Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki				
Cel operacyjny III.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości				
III.1.1	Promowanie lokalnych przedsiębiorców	Referat Organizacyjno-Administracyjny	Referat Organizacyjno-Administracyjny	Wójt Gminy
Cel operacyjny III.2. Promocja zatrudnienia				
III.2.1	Aktywizacja osób poszukujących pracy	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Integracji Społecznej	Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Integracji Społecznej	Wójt Gminy

Źródło: Opracowanie własne

8.2. Wytyczne do sporządzenia dokumentów wykonawczych

W związku z tym, że strategia jest zapisem intencji, konieczne było zidentyfikowanie instrumentów realizacji. Instrumenty te zapewniają osiągnięcie celów strategii i są spójne z przyjętym modelem struktury funkcjonalno-przestrzennej, prezentującym wizję rozwoju gminy w ujęciu przestrzennym.

Instrumenty te mają różną naturę, mogą m.in. przyjąć formę:

- wdrożeniową, np. gminne strategie sektorowe/branżowe, plany, modele, procedury, projekty, uszczegóławiające priorytety oraz strategie postępowania w ramach konkretnych obszarów rozwojowych,
- organizacyjno-zarządczą, np. regulaminy wydziałów i jednostek, wydział lub zespół zarządzający strategią,
- finansową, np. uchwały budżetowe i inne dokumenty finansowe, określające krótko- i długofalowe kierunki koncentracji środków finansowych, budżet zadaniowy, projekty społeczne realizowane w ramach funduszy europejskich, otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych, system małych grantów dla organizacji pozarządowych, budżet obywatelski, inicjatywa lokalna, fundusze kierowane, np. senioralny, młodzieżowy, podatki i opłaty,
- prawną, wynikającą z przepisów ustawowych, np. stosowne uchwały rady, regulacje w postaci aktów prawa miejscowego, decyzje administracyjne,
- planowania przestrzennego, np. miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, procedury zapewniające udział mieszkańców w planowaniu przestrzennym,
- społeczną, np. działania edukacyjne, kampanie społeczne i informacyjne, działania promocyjne, konsultacje wewnętrzne, konsultacje społeczne, strony internetowe, profile w mediach społecznościowych, systemy informacji przestrzennej,
- kadrową, np. kadra kierownicza, koordynatorzy programów i projektów, liderzy lokalni, system doskonalenia kadr, wymiana doświadczeń, dobre praktyki,
- ekonomii społecznej, np. klauzule społeczne w konkursach i przetargach, system przekazywania lokali mieszkalnych z zasobów gminy na cele społeczne,
- koordynacji, np. ciała o charakterze opiniotwórczo-doradczym (rada działalności pożytku publicznego, rada przedsiębiorczości, rada seniorów), partnerstwa lokalne, regionalne, krajowe, międzynarodowe, w różnych konfiguracjach, w tym o charakterze międzysamorządowym, międzysektorowym i międzyorganizacyjnym, uwzględniając również partnerstwo publiczno-prywatne, zespoły zadaniowe i wdrożeniowe,
- kontrolną, np. aktualizacja ewidencji i rejestrów, monitoring stanu zagospodarowania przestrzennego.

Dobór poszczególnych instrumentów realizacyjnych oparty został na ocenie efektywności i skuteczności dotychczasowych instrumentów oraz doświadczeniach Gminy Lubiewo.

Jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju rozumiane są obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w Gminie Lubiewo. Poniżej, w formie tabelarycznej, wskazano dokumenty istniejące bądź przewidziane do sporządzenia lub zmiany.

Tabela 16. Dokumenty wykonawcze systemu realizacji strategii

Lp.	Obszar tematyczny	Dokument wykonawczy	Aktualność w kontekście treści strategii oraz wskazanie do zmian
1.	Polityka społeczna	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubiewo na lata 2021-2027 z perspektywą na kolejne lata.	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XL/294/2021 Rady Gminy Lubiewo z dnia 25.11.2021r.
		Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2024-2026 dla Gminy Lubiewo	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr LXXVII/522/2024 Rady Gminy Lubiewo z dnia 18.04.2024 r.
		Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2022-2024	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XLI/297/2021 Rady Gminy Lubiewo z dnia 20.12.2021. W kolejnych latach planuje się realizację kolejnych programów.
		Uchwała nr XLII/308/2021 Rady Gminy Lubiewo z dnia 30.12.2021 w sprawie zmiany Uchwały w sprawie utworzenia Klubu Integracji Społecznej w Lubiewie	Dokument obowiązujący zatwierdzony przez Radę Gminy w Lubiewie.
		Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024	Uchwała nr LII/389/2022 Rady Gminy Lubiewo z dnia 7 października 2022 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024, wymaga aktualizacji.
		Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024.	Uchwała nr LXIII/462/2023 Rady Gminy Lubiewo z dnia 25 maja 2023 r. w sprawie zmiany uchwały w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2022-2024, wymaga aktualizacji.
2.	Edukacja	Sieci prowadzone przez Gminę Lubiewo publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXII/249/2021 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ustalenia sieci prowadzonych przez Gminę Lubiewo publicznych przedszkoli i oddziałów przedszkolnych w szkołach podstawowych
		Plan sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2021 r.	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXXII/247/2021 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 kwietnia 2021 r. w sprawie ustalenia planu sieci publicznych szkół podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo oraz określenia granic obwodów publicznych szkół podstawowych od dnia 1 września 2021 r.
3.	Zarządzanie kryzysowe	Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego	Dokument obowiązujący, zatwierdzony przez Starostę Tucholskiego w 2020 r.
4.	Gospodarka komunalna	Wieloletni program gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Lubiewo na lata 2019 – 2024	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr VII/48/2019 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 kwietnia 2019 r.
		Plan wykorzystania zasobu nieruchomości Gminy Lubiewo na lata 2023 – 2025	Dokument obowiązujący, przyjęty Zarządzeniem Wójta Gminy Lubiewo nr 1/2023 z dnia 2 stycznia 2023 r.
		Wyrażenie zgody na utworzenie spółki Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa „Kujawy i Pomorze” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Brodnicy	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr LXVII/489/2023 Rady Gminy Lubiewo z dnia 12 września 2023 r.
		Aglomeracja Lubiewo	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XI/83/2019 Rady Gminy Lubiewo z dnia 26 września 2019 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Lubiewo Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXVII/217/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 grudnia 2020 r. w sprawie aktualizacji aglomeracji Lubiewo, wymaga aktualizacji.

5.	Kultura i turystyka	Program Opieki nad Zabytkami Gminy Lubiewo na lata 2024-2027	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą VI/39/2024 Rady Gminy Lubiewo z dnia 24 października 2024 r. w sprawie przyjęcia „Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Lubiewo na lata 2024-2027”
6.	Ochrona środowiska	Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla gminy Lubiewo na lata 2017-2032.	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą XXXVII/265/2017 Rady Gminy Lubiewo z dnia 28 grudnia 2017r.
		Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lubiewo na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą XXVII/218/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 29 grudnia 2020r. W trakcie opracowywania „Program ochrony środowiska dla Gminy Lubiewo na lata 2025-2029”.
		Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Lubiewo.	Dokument obowiązujący, przyjęty uchwałą LV/402/2022 Rady Gminy Lubiewo z dnia 24 listopada 2022r.
7.	Energetyka	Projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lubiewo na lata 2020 - 2035	Dokument obowiązujący, przyjęty Uchwałą nr XXV/199/2020 RADY GMINY LUBIEWO z dnia 25 listopada 2020 r. w sprawie uchwalenia „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Lubiewo na lata 2020 - 2035”
8.	Planowanie przestrzenne	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	Dokument przyjęty Uchwałą nr XLV/316/2018 Rady Gminy Lubiewo z dnia 28 czerwca 2018 r.
		Miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego	Wg stanu na 26.09.2024 r. na terenie Gminy Lubiewo obowiązuje 171 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego
		Plan ogólny Gminy Lubiewo	Rada Gminy Lubiewo w dniu 25.01.2024 r. podjęła Uchwałę nr LXXIV/529/2024 o przystąpieniu do sporządzania planu ogólnego gminy Lubiewo
		Plan rozwoju sieci dróg gminnych gminy Lubiewo na lata 2019-2024	Dokument obowiązujący, przyjęty Zarządzeniem nr 42/2019 Wójta Gminy Lubiewo z dnia 04.06.2019 r. zmieniony Zarządzeniem Nr 22/2021 Wójta Gminy Lubiewo z dnia 19 marca 2021 r., wymaga aktualizacji.
9.	Finanse publiczne	Wieloletnia prognoza finansowa gminy	Jest, uchwalana rokrocznie w grudniu na kolejny rok budżetowy, podlega zmianom w sytuacjach przewidzianych w ustawie o finansach publicznych
		Uchwała budżetowa	Jest, uchwalana rokrocznie w grudniu na kolejny rok budżetowy, podlega zmianom każdorazowo przy wprowadzaniu zmian do budżetu gminy na dany rok

Źródło: Opracowanie własne

8.3. System monitoringu, ewaluacji i aktualizacji strategii

Podstawą skutecznego wdrażania strategii jest dysponowanie wiedzą na temat postępów w zakresie realizacji wskazanych w niej instrumentów i działań oraz zdolność do reagowania na pojawiające się różnice pomiędzy przyjętymi założeniami a uzyskiwanymi efektami.

Sprawozdawczość realizowana będzie w szczególności w oparciu o analizę wskaźnikową, opracowywaną na podstawie własnych danych i informacji, statystyki publicznej (przede wszystkim generowanej przez Główny Urząd Statystyczny w ramach Banku Danych Lokalnych oraz gminę i jej jednostki), a także statystyk realizatorów poszczególnych kierunków działań wyznaczonych w ramach niniejszej strategii. Analiza wskaźnikowa uwzględniać będzie określone w niniejszym dokumencie wskaźniki i prowadzona będzie w sposób dynamiczny, wskazując zmianę, jej zakres i kierunek (w tym w odniesieniu do roku bazowego) oraz – w przypadku niepożądanych tendencji – rekomendacje zmierzające do poprawy funkcjonowania systemu wdrażania. Analiza wskaźnikowa realizowana będzie co najmniej raz na 3 lata.

Tabela 17. Lista wskaźników wraz z określeniem wartości oraz tendencji zmian, których osiągnięcie będzie świadczyć o prawidłowym tempie realizacji strategii

Nr	Wskaźnik	Źródło danych	Wartość bazowa, zakładana tendencja zmian oraz spodziewana wartość
Cel strategiczny I. Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy			
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi			
1.	Liczba rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
2.	Liczba osób korzystających z oferty rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 750 osób/rok
3.	Liczba rozbudowanych/przebudowanych świetlic wiejskich	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 4 szt.
4.	Liczba osób korzystających z oferty przebudowanych/zmodernizowanych świetlic wiejskich	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 800 osób/rok
5.	Liczba zagospodarowanych przestrzeni publicznych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 7 szt.
6.	Liczba osób korzystających z oferty rekreacyjnej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2960 osób/rok
7.	Liczba zorganizowanych wydarzeń kulturalnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 6 szt./rok
8.	Liczba osób biorących udział w zorganizowanych wydarzeniach kulturalnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1300 osób/rok

9.	Liczba wspartych organizacji pozarządowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 25 szt./rok
Cel operacyjny I.2. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej			
1.	Liczba rozbudowanych/przebudowanych obiektów przyszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
2.	Liczba osób korzystających ze rozbudowanych/przebudowanych obiektów przyszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 600 os./rok
3.	Liczba wyremontowanych budynków szkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
4.	Liczba wyremontowanych budynków przedszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
5.	Liczba doposażonych budynków szkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
6.	Liczba doposażonych budynków przedszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
7.	Liczba osób korzystających z budynków szkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 660 os./rok
8.	Liczba osób korzystających z budynków przedszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 220 os./rok
9.	Liczba zagospodarowanych terenów przyszkolnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
10.	Liczba uczniów objętych wsparciem w ramach programów edukacyjnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 600 os.
11.	Liczba uczniów, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programów edukacyjnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 540 os.
12.	Liczba nauczycieli objętych wsparciem w ramach programów edukacyjnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 60 os.
13.	Liczba nauczycieli, którzy nabyli kompetencje po opuszczeniu programów edukacyjnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 55 os.
14.	Liczba osób biorących udział w warsztatach specjalistycznych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 400 os.

Cel operacyjny I.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców			
1.	Liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych i specjalistycznych, w tym asystenta osobistego osób niepełnosprawnych, opieki wytchnieniowej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 20 os./rok
2.	Liczba pozaustawowych (dodatkowych) form wsparcia realizowanych przez GOPS dla osób zagrożonych lub dotkniętych problematyką przemocy domowej, trudnościami opiekuńczo – wychowawczymi	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt./rok
3.	Liczba pracowników GOPS podnoszących i/lub uzupełniających kwalifikacje, kompetencje, umiejętności	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 7 os./rok
4.	Liczba seniorów korzystających z dedykowanej im oferty	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 300 os./rok
5.	Liczba zakupionych pojazdów do przewozu osób niepełnosprawnych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
6.	Liczba obiektów dostosowanych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 4 szt./rok
7.	Liczba osób korzystających z budynków użyteczności publicznej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 6600 os./rok
8.	Liczba rozbudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych ośrodków zdrowia	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt./rok
9.	Liczba osób korzystających z rozbudowanych/przebudowanych/zmodernizowanych ośrodków zdrowia	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 5450 os./rok
10.	Liczba zrealizowanych programów profilaktycznych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt./rok
11.	Liczba osób korzystających z programów profilaktycznych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 50 os./rok
Cel operacyjny I.4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców			
1.	Liczba przebudowanych/rozbudowanych/zmodernizowanych remiz	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
2.	Liczba zakupionych pojazdów na potrzeby OSP	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
3.	Liczba doposażonych remiz	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 10 szt.

4.	Liczba monitorowanych obiektów użyteczności publicznej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 11 szt.
Cel strategiczny II. Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom			
Cel operacyjny II.1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego			
1.	Liczba rozbudowanych/przebudowanych/odnowionych/zmodernizowanych obiektów turystycznych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 7 szt.
2.	Liczba osób korzystających z oferty turystycznej i rekreacyjnej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 28 700 os./rok
3.	Liczba odnowionych obiektów zabytkowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 3 szt.
Cel operacyjny II.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej			
1.	Długość wybudowanych ciągów pieszo-rowerowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 4 km
2.	Długość przebudowanych/rozbudowanych/wybudowanych dróg	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 19,791 km
3.	Długość wybudowanej sieci światłowodowej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 km
Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej			
1.	Liczba wybudowanych studni głębinowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2 szt.
2.	Liczba osób korzystających z wybudowanych studni głębinowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2650 os.
3.	Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wodociągowej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 km
4.	Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacji sanitarnej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 6 km
5.	Długość wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci kanalizacji deszczowej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 km

6.	Liczba osób korzystających z wybudowanej/przebudowanej/rozbudowanej sieci wod-kan	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 200 os.
7.	Liczba przebudowanych/rozbudowanych oczyszczalni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
8.	Liczba osób korzystających z przebudowanych/rozbudowanych oczyszczalni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2700 os.
9.	Liczba przebudowanych/rozbudowanych przepompowni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 9 szt.
10.	Liczba osób korzystających z przebudowanych/rozbudowanych przepompowni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 2700 os.
11.	Liczba zrekultywowanych stawów	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
12.	Liczba wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 10 szt.
13.	Liczba osób korzystających z wybudowanych przydomowych oczyszczalni ścieków	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 30 os.
14.	Liczba zmodernizowanych/przebudowanych/rozbudowanych stacji uzdatniania wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
15.	Liczba osób korzystających ze zmodernizowanych/przebudowanych/ rozbudowanych stacji uzdatniania wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 330 os.
16.	Liczba wybudowanych ujęć wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
17.	Liczba osób korzystających z wybudowanych ujęć wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 330 os.
18.	Liczba wprowadzonych elektronicznych systemów sczytywania liczników wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
19.	Liczba osób korzystających z elektronicznych systemów sczytywania liczników wody	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 3000 os.
Cel operacyjny II.4. Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne			
1.	Liczba obiektów poddanych modernizacji energetycznej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.

2.	Liczba budynków, w których wymieniono źródło ciepła	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 5 szt.
3.	Liczba budynków, w których zamontowano instalacje OZE	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 3 szt.
4.	Liczba wybudowanych budynków (ZKG Lubiewo)	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
5.	Liczba osób korzystających z budynku ZKG Lubiewo	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1000 os./rok
6.	Zakupione wyposażenie służące rozwojowi infrastruktury wod.-kan. na terenie gminy Lubiewo oraz poprawie funkcjonowania PSZOK i Oczyszczalni ścieków w m. Bysław	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt.
7.	Liczba wybudowanych obiektów (budynki mieszkalne)	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 1 szt. (12 mieszkań)
8.	Liczba wybudowanych punktów oświetleniowych	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 10 szt.
Cel strategiczny III. Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki			
Cel operacyjny III.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości			
1.	Liczba przedsiębiorstw, z którymi podjęto współpracę w zakresie promocji lokalnej przedsiębiorczości	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 5 szt./rok
Cel operacyjny III.2. Promocja zatrudnienia			
1.	Liczba osób, które podniosły/uzupełniły/nabyły nowe umiejętności/kompetencje/kwalifikacje	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 4 os./rok
2.	Liczba wydanych Kart aktywności zawodowej	UG	Rok 2025 – 0 Tendencja wzrostowa Rok 2033 – 8 szt./rok

Źródło: Opracowanie własne

Sprawozdawczość z realizacji strategii oparta zostanie również o raporty z realizacji poszczególnych działań, przygotowywane przez jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych kierunków działań. Jednostki te zostaną poproszone o przedstawienie okresowych raportów z realizacji powierzonych działań określonych w strategii.

Monitoring prowadzony będzie w celu zapewnienia ciągłości, prawidłowości i efektywności realizacji strategii. Pozwoli to wykryć zagrożenia i ewentualną konieczność modyfikacji planowanych działań.

Zaplanowana jest także ewaluacja strategii – w połowie i na koniec okresu jej realizacji. Ewaluacja ma na celu podnoszenie jakości działań poprzez zwiększenie ich adekwatności, skuteczności, użyteczności, efektywności i trwałości. Na podstawie wniosków z monitoringu i ewaluacji podejmowane będą decyzje odnośnie do uzupełnień i modyfikacji dokumentu strategii.

Rozdział IX.

Ramy finansowe i źródła finansowania

Planując realizację działań, zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i społecznym, należy wziąć pod uwagę realne możliwości ich wdrożenia. Wiąże się to z koniecznością oszacowania wydatków na rozwój poszczególnych sfer gminy oraz określenia potencjalnych źródeł finansowania.

Szczególne znacznie odgrywają środki finansowe przewidziane w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza, który w obecnej perspektywie jest programem finansowanym z EFRR i z EFS+. Znaczące środki dla gmin wiejskich dostępne są także z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, który jest podstawowym instrumentem finansowym do przeprowadzania zmian strukturalnych i inwestycyjnych na terenach wiejskich.

Cele rozwojowe Polski, które w założeniach Umowy Partnerstwa wskazano do finansowania z funduszy unijnych 2021-2027 to:

- zwiększenie konkurencyjności gospodarki,
- ograniczenie emisji zanieczyszczeń,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- wzmocnienie cyfrowego rozwoju kraju,
- przejście na gospodarkę niskoemisyjną,
- zrównoważenie systemu energetycznego,
- poprawa stabilności dostaw paliw i energii,
- dobry stan środowiska naturalnego, zgodny z zasadą zrównoważonego rozwoju,
- zwiększanie efektywności funkcjonowania instytucji państwa,
- wzmocnienie połączeń komunikacyjnych, w tym transeuropejskich,
- poprawa warunków świadczenia usług związanych z przewozem towarów i pasażerów,
- zwiększenie dostępności transportowej kraju,
- poprawa jakości kapitału ludzkiego oraz zwiększenie udziału kapitału społecznego w rozwoju społeczno-gospodarczym kraju,
- ograniczenie ubóstwa i wykluczenia społecznego,
- poprawa dostępności usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne.

Kryzys wywołany pandemią koronawirusa i wojną w Ukrainie spowodował zaplanowanie w budżecie Unii Europejskiej na lata 2021-2027 instrumentu ożywienia gospodarczego, w ramach którego wsparcie zostanie skierowane przede wszystkim na cele ochrony życia i środków utrzymania, naprawy jednolitego rynku, a także rozpoczęcia trwałej i udanej odbudowy.

Tabela 18. Ramy finansowe i źródła finansowanie działań Gminy Lubiewo

Lp.	Kierunki działań	Szacowana wartość działania	Źródła finansowania	Termin realizacji działania (lata)
Cel strategiczny I. Zrównoważony rozwój społeczny, wpływający na wzrost jakości życia mieszkańców Gminy				
Cel operacyjny I.1. Rozwój infrastruktury społecznej i oferty kulturalno-sportowej oraz współpracy z organizacjami pozarządowymi				
I.1.1	Rozbudowa i przebudowa istniejącej świetlicy wiejskiej usytuowanej na terenie działki o nr ewid. 243/5 położonej w miejscowości Trutnowo, gm. Lubiewo wraz z wewnętrzną instalacją elektryczną, utwardzeniem terenu z budową obiektów małej architektury w miejscu publicznym w postaci urządzeń do zabawy dla dzieci	50 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027
I.1.2	Dokończenie budowy zaplecza sanitarnego i kuchennego wraz z wyposażeniem przy budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu	550 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2027
I.1.3	Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo	500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2027
I.1.4	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Bysław	450 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027
I.1.5	Odnowa przestrzeni publicznej w m. Lubiewo	2 400 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027
I.1.6	Budowa obiektów małej architektury w miejscach publicznych (m. in. doposażenie i remonty placów zabaw oraz boisk sportowych na terenie Gminy)	350 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027
I.1.7	Zagospodarowanie terenu przy B-CKiP, w tym: budowa zadaszonej sceny z zapleczem i magazynem do przechowywania sprzętów, budowa altan, oświetlenia zewnętrznego,	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2030

	przenośnych trybun zewnętrznych, ogrodzenie terenu i wykonanie nasadzeń			
I.1.8	Zakup mobilnej sceny	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
I.1.9	Rozwój oferty kulturalnej	150 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
I.1.10	Rozwój współpracy z organizacjami pozarządowymi	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
Cel operacyjny I.2. Poprawa jakości infrastruktury i oferty edukacyjnej				
I.2.1	Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu	800 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026
I.2.2	Bieżące remonty budynków szkół i przedszkola wraz z adaptacją dodatkowych pomieszczeń na cele edukacyjne	1.500.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.2.3	Doposażenie szkół i przedszkola w niezbędne wyposażenie, w tym m. in. w pomoce dydaktyczne, monitory interaktywne, meble i sprzęt komputerowy	1.200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.2.4	Zagospodarowanie terenu wokół budynków szkół	700.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027
I.2.5	Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach	950.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.2.6	Organizacja zajęć pozalekcyjnych rozwijających kompetencje kluczowe w szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę Lubiewo	3.000.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.2.7	Realizacja zajęć dodatkowych rozwijających kompetencje i zainteresowania uczniów	500.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033

I.2.8	Realizacja programu „Aktywna szkoła”	650.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2026
I.2.9	Organizacja warsztatów dla rodziców uczniów w ramach pomocy specjalistycznej	20.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.2.10	Dokształcanie kadry pedagogicznej szkół i przedszkola	700.000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
Cel operacyjny I.3. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu i dbałość o zdrowie mieszkańców				
I.3.1	Rozwój usług opiekuńczych na terenie Gminy (m. in. asystent osoby niepełnosprawnej, opieka wytchnieniowa)	2 150 000,00 zł 2 250 000,00 zł 2 250 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2027 2028 – 2030 2031 – 2033
I.3.2	Rozwój systemu pomocy społecznej	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.3.3	Rozwój oferty zajęć dla seniorów	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
I.3.4	Zakup busa dostosowanego do przewozu osób niepełnosprawnych	300 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2028
I.3.5	Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych	2 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2028
I.3.6	Rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia na terenie Gminy Lubiewo	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2031
I.3.7	Realizacja programów profilaktycznych	100 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025-2033
Cel operacyjny I.4. Wzrost poczucia bezpieczeństwa mieszkańców				
I.4.1	Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja	838 685,57 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028

	pomieszczeń w budynku Ochotniczej Staży Pożarnej w Bysławiu			
I.4.2	Wymiana samochodu w OSP Bysław oraz doposażenie remiz OSP na terenie Gminy Lubiewo	2 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2030
I.4.3	Rozwój systemu monitoringu na terenie Gminy Lubiewo	250 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2030
Cel strategiczny II. Nowoczesna infrastruktura techniczna, przyjazna środowisku, mieszkańcom i turystom				
Cel operacyjny II.1. Podnoszenie atrakcyjności turystycznej Gminy i ochrona dziedzictwa kulturowego				
II.1.1	Rozbudowa i przebudowa budynku gastronomiczno-socjalnego wraz z zagospodarowaniem terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim	1 963 695,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025
II.1.2	Odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami	50 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
II.1.3	Odnowa infrastruktury na trasie PZU Zdrowie	150 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
II.1.4	Modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego	600 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
II.1.5	Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo	500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2028
II.1.6	Odnowa/przebudowa/rozbudowa obiektów zabytkowych na terenie Gminy Lubiewo	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
Cel operacyjny II.2. Rozwój infrastruktury komunikacyjnej i telekomunikacyjnej				

II.2.1	Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej	2 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2031
II.2.2	Rozbudowa drogi gminnej nr 010612C Lubiewo - Jania Góra	5 040 640,81 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2026
II.2.3	Budowa drogi gminnej nr 010646C Minikowo – Rabuškowo	2 758 215,83 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2028
II.2.4	Budowa drogi Klonowo - Wypychowo	1 700 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
II.2.5	Budowa drogi gminnej nr 010639C ul. Witosa	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2030
II.2.6	Budowa drogi gminnej nr 010647C Klonowo – Osady etap II	1 700 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2030
II.2.7	Budowa drogi gminnej nr 010631C ul. Zbysława oraz drogi gminnej nr 010645C Modrakowa w Bysławiu	3 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
II.2.8	Rozbudowa drogi gminnej nr 010616C Sucha – Jania Góra	3 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2029 – 2031
II.2.9	Rozbudowa drogi wewnętrznej Płazowo – Dziuki	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2029
II.2.10	Budowa drogi gminnej nr 010606C Bysław – Lubiewo	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2028
II.2.11	Budowa dróg wewnętrznych w Bysławku	2 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2030
II.2.12	Budowa drogi wewnętrznej Wępin - Teolog	2 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2029 – 2031
II.2.13	Budowa/przebudowa drogi gminnej nr 010620C Sucha Młyn - Cierplewo	2 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2029 – 2031

II.2.14	Budowa drogi gminnej nr 010605C Bysław - Trutnowo	3 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2030 – 2032
II.2.15	Budowa drogi wewnętrznej w Trutnowie	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2028 – 2030
II.2.16	Budowa drogi gminnej nr 010601C Nowe Dziuki - Szumiąca	4 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2031 – 2033
II.2.17	Przebudowa dróg gminnych i dojazdowych pozostałych	3 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2031 – 2033
II.2.18	Rozwój infrastruktury światłowodowej	10 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
Cel operacyjny II.3. Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uporządkowanie gospodarki wodno - ściekowej				
II.3.1	Budowa studni głębinowych na potrzeby funkcjonowania stacji uzdatniania wody w miejscowości Bysław i Lubiewo	950 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2027
II.3.2	Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo	10 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2033
II.3.3	Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bysławiu	5 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
II.3.4	Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	1 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
II.3.5	Rekultywacja stawów – mała retencja	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2027 – 2033
II.3.6	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Lubiewo	500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2029 – 2031
II.3.7	Modernizacja/przebudowa/rozbudowa SUW w Suchej	1 500 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028

II.3.8	Budowa ujęcia wody w miejscowości Sucha	400 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
II.3.9	Stworzenie elektronicznego systemu szczytowania liczników wody	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2030
Cel operacyjny II.4. Rozwój gospodarki mieszkaniowej i infrastruktury komunalnej w oparciu o rozwiązania ekologiczne				
II.4.1	Modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej na terenie Gminy Lubiewo	1 900 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2027
II.4.2	Wymiana źródeł ciepła w budynkach socjalnych i budynkach użyteczności publicznej	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2033
II.4.3	Rozwój OZE na budynkach użyteczności publicznej	1 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2033
II.4.4	Budowa siedziby Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo wraz z pomieszczeniami biurowymi, socjalnymi i warsztatowo-magazynowymi	4 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
II.4.5	Doposażenie Zakładu Komunalnego Gminy Lubiewo	5 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2025 – 2028
II.4.6	Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej	3 000 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2027
II.4.7	Budowa nowych punktów oświetleniowych na terenie Gminy Lubiewo	250 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2033
Cel strategiczny III. Konkurencyjna gospodarka lokalna, wykorzystująca potencjał ludzki				
Cel operacyjny III.1. Rozwój lokalnej przedsiębiorczości				
III.1.1	Promowanie lokalnych przedsiębiorców	150 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2033
Cel operacyjny III.2. Promocja zatrudnienia				

III.2.1	Aktywizacja osób poszukujących pracy	200 000,00 zł	Środki własne, budżet państwa, środki UE	2026 – 2033
---------	--------------------------------------	---------------	--	-------------

Źródło: Opracowanie własne

Rozdział X.

Odstąpienia od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

Opinia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 został przedłożony Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska pismem z dnia 14.02.2025 r. nr WOO.410.22.2025.KB uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Opinia Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego

Zgodnie z ustawą z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko projekt Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 został przedłożony do Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Bydgoszczy celem uzgodnienia konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu dokumentu. Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny pismem z dnia 19.02.2025 r. nr NNZ.9022.4.16.2025 uzgodnił odstąpienie od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla niniejszego dokumentu.

Załączniki

Załącznik nr 1 – Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Lubiewo na potrzeby opracowania Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033

Załącznik nr 2 – Raport z ankiety na temat uwarunkowań oraz potrzeb rozwojowych Gminy Lubiewo

Załącznik nr 3 – Ustalenia modelu struktury funkcjonalno – przestrzennej Gminy Lubiewo

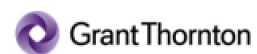
Załącznik nr 4 – Raport z konsultacji społecznych

Diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Lubiewo

**na potrzeby opracowania
Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo
na lata 2024-2033**



Wykonawca: Grant Thornton Frąckowiak Prosta spółka akcyjna
ul. Głowackiego 20
87-100 Toruń
T +48 56 657 55 91
F +48 56 475 45 47
www.GrantThornton.pl



Data: Lipiec 2024 r.

Spis treści

SPIS TREŚCI	3
SPIS TABEL	4
SPIS WYKRESÓW	4
SPIS MAP	5
SPIS ZDJĘĆ	5
WPROWADZENIE	6
1. SFERA SPOŁECZNA	8
1.1. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY	8
1.1.1. Rys historyczny	8
1.1.2. Położenie geograficzne i podział administracyjny	8
1.1.3. Liczba ludności	9
1.1.4. Prognozy demograficzne	10
1.2. SFERA SPOŁECZNA	13
1.2.1. Kultura i sport	13
1.2.2. Edukacja	20
1.2.3. Pomoc społeczna	25
1.2.4. Ochrona zdrowia	27
1.2.5. Działalność organizacji pozarządowych	28
1.2.6. Bezpieczeństwo	31
2. SFERA PRZESTRZENNA	34
2.1. ŚRODOWISKO PRZYRODNICZE I DZIEDZICTWO KULTUROWE	34
2.1.1. Rzeźba terenu	34
2.1.2. Gleby	34
2.1.3. Szata leśna	34
2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne	35
2.1.5. Klimat	36
2.1.6. Ochrona przyrody	37
2.1.7. Turystyka i rekreacja	38
2.1.8. Dziedzictwo kulturowe	43
2.2. ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE I INFRASTRUKTURA TECHNICZNA	45
2.2.1. Infrastruktura transportowa	45
2.2.2. Punkty oświetleniowe	49
2.2.3. Infrastruktura telekomunikacyjna	50
2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa	52
2.2.5. Sieć gazowa	53
2.2.6. Gospodarka odpadami	54
2.2.7. Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii	55
2.2.8. Mieszkalnictwo	58
3. SFERA GOSPODARCZA	58
3.1. GOSPODARKA	58
3.1.1. Podmioty Gospodarcze	58
3.1.2. Rolnictwo i leśnictwo	60
3.1.3. Tereny inwestycyjne	61
3.1.4. Rynek pracy	61
3.1.5. Budżet Gminy	62

Spis tabel

Tabela 1. Prognozy demograficzne dla Gminy Lubiewo na lata 2024-2030.....	11
Tabela 2. Dane Biblioteki Gminy Lubiewo.....	15
Tabela 3. Obiekty sportowe (i rekreacyjne) na terenie Gminy Lubiewo.....	16
Tabela 4. Wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Lubiewo w latach 2018-2022	22
Tabela 5. Wychowanie podstawowe na terenie Gminy Lubiewo w latach 2018-2022	24
Tabela 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022/2023 roku.....	24
Tabela 7. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Lubiewo w latach 2016, 2018, 2021 i 2023.....	26
Tabela 8. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Lubiewo w 2022 i 2023 r.....	27
Tabela 9. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Lubiewo (2019-2023).....	28
Tabela 10. Organizacje pozarządowe Gminy Lubiewo	28
Tabela 11. Interwencje i zdarzenia na terenie Gminy Lubiewo w latach 2019-2023.....	31
Tabela 12. Zestawienie ilości zdarzeń, zastępów oraz ratowników na terenie Gminy Lubiewo w latach 2019 - 2023	32
Tabela 13. Monitoring na terenie Gminy Lubiewo.....	33
Tabela 14. Lasy na terenie Gminy Lubiewo	35
Tabela 15. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Lubiewo	42
Tabela 16. Zabytki na terenie Gminy Lubiewo	43
Tabela 17. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Lubiewo	46
Tabela 18. Drogi planowane do remontu, przebudowy i rozbudowy	47
Tabela 19. Długości ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Lubiewo.....	48
Tabela 20. Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy Lubiewo [km]	48
Tabela 21. Infrastruktura oświetleniowa na terenie Gminy Lubiewo.....	49
Tabela 22. Sieć budowana ze środków POPC	51
Tabela 23. Sieć wodociągowa w Gminie Lubiewo	52
Tabela 24. Sieć kanalizacyjna w Gminie Lubiewo	53
Tabela 25. Sieć gazowa w Gminie Lubiewo.....	53
Tabela 26. Gospodarka odpadami na terenie Gminy Lubiewo	54
Tabela 27. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Lubiewo	58
Tabela 28. Przeznaczenie użytkowe gruntów stanowiących własności Gminy Lubiewo	60
Tabela 29. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Lubiewo w latach 2013, 2018, 2023	61
Tabela 30. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Lubiewo w latach 2021 – 2023 (w zł).....	62
Tabela 31. Kwoty długoterminowych kredytów i pożyczek Gminy Lubiewo (stan na 31.12.2023r.).....	62

Spis wykresów

Wykres 1. Liczba ludności Gminy Lubiewo w latach 2013-2023	10
Wykres 2. Liczba ludności Gminy Lubiewo w podziale ze względu na płeć (2013-2023)	10
Wykres 3. Prognozy demograficzne dla Gminy Lubiewo na lata 2024-2030.....	12
Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2023	27
Wykres 5. Klimatogram Gminy Lubiewo	36
Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Lubiewo.....	36
Wykres 7. Tabela klimatu Gminy Lubiewo	37
Wykres 8. Godziny słoneczne Gminie Lubiewo	37
Wykres 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON	59
Wykres 10. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2023 rok).....	59
Wykres 11. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Lubiewo na jednego mieszkańca w latach 2021 – 2023 (w zł)	63

Spis map

Mapa 1. Gmina Lubiewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu tucholskiego	9
--	---

Spis zdjęć

Zdjęcie 1. Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	16
Zdjęcie 2. Wybrane obiekty sportowe na terenie Gminy Lubiewo	19
Zdjęcie 3. Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza”	20
Zdjęcie 4. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Bysławiu	22
Zdjęcie 5. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie	23
Zdjęcie 6. Szkoła Podstawowa w Klonowie	24
Zdjęcie 7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie	25
Zdjęcie 8. Obiekty lecznicze na terenie Gminy Lubiewo	28
Zdjęcie 9. Zalew Koronowski.....	39
Zdjęcie 10. Kąpielisko Bysław	39
Zdjęcie 11. 18 południk.....	40
Zdjęcie 12. PZU Trasa.....	41
Zdjęcie 13. Prom	41
Zdjęcie 14. Zespół kościoła p. w. Przemienienia Pańskiego w Bysławiu	44
Zdjęcie 15. Zespół klasztorny (klasztór wraz z kościołem pw. św. Wincentego a Paulo w Bysławku)	44
Zdjęcie 16. Kościół pw. św. Mikołaja w Lubiewie	45

Wprowadzenie

Na wstępie zaznaczyć trzeba, że kompleksowa i pogłębiona diagnoza stanowi punkt wyjścia i bazę dla opracowania strategii rozwoju gminy. Zgodnie z obowiązującym prawem, diagnoza nie jest tylko dobrą praktyką czy standardem realizacyjnym, ale obowiązkiem ustawowym (art. 10a ust 1 uzppr). W niniejszym przypadku diagnoza została przygotowana jako odrębny dokument (raport diagnostyczny), z kolei wnioski płynące z przeprowadzonej diagnozy wskazane zostaną w samej strategii.

Diagnoza została podzielona na trzy główne sfery, w ramach których zawarto opis poszczególnych dziedzin życia w gminie. Podział ten przedstawia się następująco:

- 1) Sfera społeczna, w ramach której przedstawione zostały:
 - ogólna charakterystyka gminy, w tym:
 - rys historyczny,
 - położenie geograficzne i podział administracyjny,
 - liczba ludności,
 - prognozy demograficzne,
 - kultura i sport,
 - edukacja,
 - pomoc społeczna,
 - ochrona zdrowia,
 - działalność organizacji pozarządowych,
 - bezpieczeństwo.
- 2) Sfera przestrzenna, w ramach której przedstawione zostały:
 - środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe, w tym:
 - rzeźba terenu,
 - gleby,
 - szata leśna,
 - wody powierzchniowe i podziemne,
 - klimat,
 - ochrona przyrody,
 - turystyka i rekreacja,
 - dziedzictwo kulturowe,
 - zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna, w tym:
 - infrastruktura transportowa,
 - punkty oświetleniowe,
 - infrastruktura telekomunikacyjna,
 - gospodarka wodno-ściekowa,
 - sieć gazowa,
 - gospodarka odpadami,
 - energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii,
 - mieszkalnictwo.
- 3) Sfera gospodarcza, w ramach której przedstawione zostały:
 - podmioty gospodarcze,
 - rolnictwo i leśnictwo,
 - tereny inwestycyjne,
 - rynek pracy,
 - budżet gminy.

Niniejsza diagnoza została przygotowana w oparciu o szereg dokumentów, w szczególności o:

- Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Lubiewo na lata 2020-2023

- Plan rozwoju sieci dróg gminnych gminy Lubiewo na lata 2019-2024
- ANALIZA SYSTEMU
- GOSPODARKI ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE GMINY LUBIEWO ZA ROK 2023
- PLAN GOSPODARKI NISKOEMISYJNEJ DLA GMINY LUBIEWO
- Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lubiewie
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Lubiewo na lata 2021 – 2027 z perspektywą na kolejne lata
- Raport o stanie Gminy Lubiewo za rok 2022 i 2023
- Sprawozdania z wykonania budżetu Gminy Lubiewo za lata 2021, 2022 i 2023
- Program Ochrony Środowiska dla Gminy Lubiewo na lata 2016-2020

oraz danych źródłowych dostępnych w sieci:

- google.com
- lubiewo.pl
- GUS BDL
- www.waszaedukacja.pl
- lubiewo.bip.net.pl
- pl.climate-data.org
- Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody prowadzony przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska
- lubiewodlaturysty.filu.pl

a także z danych jednostek organizacyjnych:

- Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo
- Urząd Gminy Lubiewo
- GOPS w Lubiewie
- Komenda Powiatowa Policji w Tucholi
- Powiatowy Urząd Pracy w Tucholi

Diagnoza przygotowana została w dwóch wariantach:

- 1) Dynamicznym – przeprowadzona została analiza trendów/tendencji społeczno-gospodarczych i przestrzennych zachodzących w gminie i jej otoczeniu w ostatnich latach. Diagnoza została zatem przeprowadzana w układzie dynamicznym (kilkuletnim), który pozwolił na uzyskanie informacji o dokonujących się zmianach,
- 2) Porównawczym – w diagnozie zastosowane zostały porównania, które pozwoliły umiejscowić gminę w szerszym kontekście, a jednocześnie mogą posłużyć jako podstawa do samodoskonalenia. Kluczowy w tym przypadku był dobór tła porównawczego. Gminę przedstawiono na tle powiatu, województwa, a niekiedy również kraju.

Na sam koniec warto wspomnieć, że diagnoza nie jest w procesie planowania celem samym w sobie, ale stanowi podstawę do dalszych prac. Ma ona bowiem umożliwić podejmowanie właściwych decyzji strategicznych, takich jak: określenie wizji rozwoju gminy, ustalenie celów, ukierunkowanie działań i instrumentów realizacyjnych, zdefiniowanie oczekiwanych rezultatów i wskaźników ich osiągnięcia, wskazanie obszarów strategicznej interwencji.

1. Sfera społeczna

Przy tej sferze warto wspomnieć, że infrastruktura społeczna jest również w niej omawiana, jednakże ze względu na większe znaczenie działań miękkich o charakterze społecznym (np. programy edukacyjne, programy społeczne skierowane do osób starszych czy niepełnosprawnych, działania o charakterze kulturalnym itp.) realizowanych z wykorzystaniem infrastruktury społecznej, infrastruktura społeczna została opisana w powiązaniu z działaniami społecznymi.

1.1. Ogólna charakterystyka gminy

1.1.1. Rys historyczny

1 stycznia 1973 r. zniesiono gromady, będące jednostkami najniższego szczebla podziału administracyjnego w PRL. W ich miejsce powołane zostały gminy.

Jednocześnie utworzono sołectwa, które stały się jednostkami pomocniczymi powstałych gmin. Od 1973 do 1990 r. gmina była podstawowym szczeblem administracji w PRL. Na jej czele stał naczelnik gminy, który był jednoosobowym organem administracji państwowej oraz organem wykonawczo-zarządzającym gminnej rady narodowej. Pierwszym Naczelnikiem Gminy Lubiewo był Jan Odrzygóźdź, kolejnym Stanisław Dziewicky i Michał Skąlecki, zaś pierwszym Przewodniczącym Prezydium Gminnej Rady Narodowej w Lubiewie był Jan Kufel.

Ostateczna przemiana ustrojowa gmin nastąpiła w 1990 r. kiedy wdrożono w życie ustawę o samorządzie terytorialnym.

W 1990 r. przywrócony został samorząd terytorialny, ogłoszono pierwsze wolne wybory samorządowe. Zlikwidowane zostały gminne rady narodowe. W ich miejsce powołano wybierane przez mieszkańców rady gmin, będące organami stanowiącymi i kontrolnymi gminy. Zniesione zostało również stanowisko naczelnika gminy, a na czele gmin stanął wójt gminy, jako organ wykonawczy. Do 1998 r. wójtów wybierały rady gmin. Od 2002 r. wójtowie wybierani są przez mieszkańców gmin w wyborach powszechnych. Pierwszym Wójtem Gminy Lubiewo był Michał Skąlecki. Pierwszym przewodniczącym Rady Gminy Lubiewo był Józef Krzywoszyński

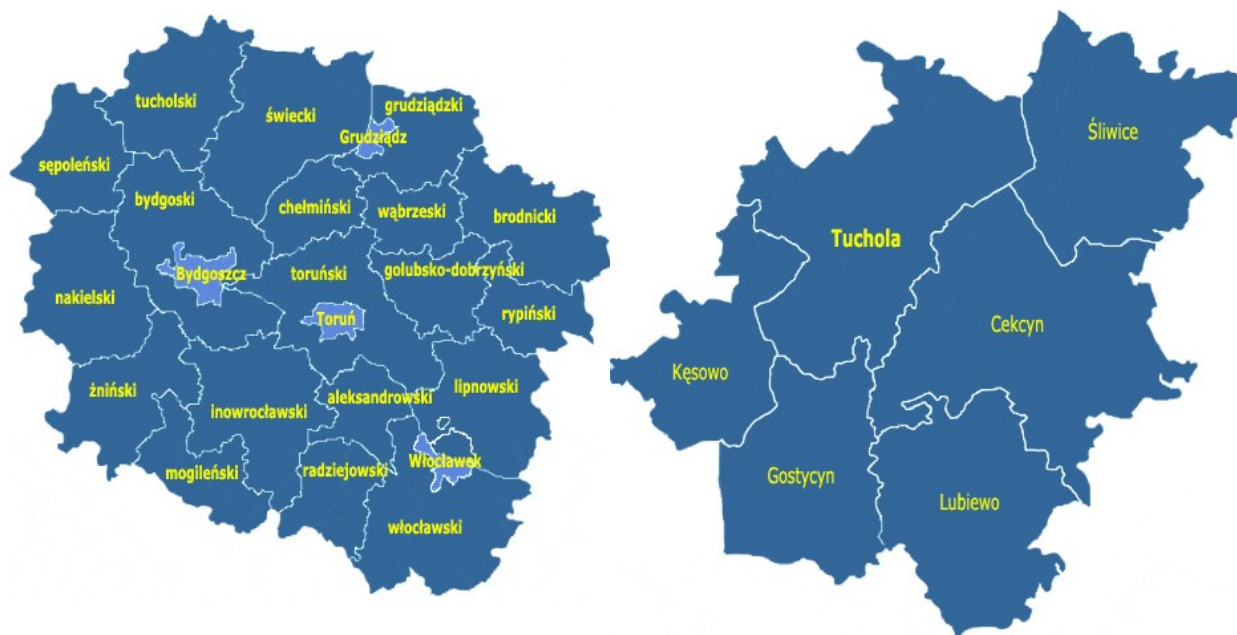
W 2023 r. przypadło dokładnie 50 lat od utworzenia Gminy Lubiewo¹.

1.1.2. Położenie geograficzne i podział administracyjny

Gmina Lubiewo zlokalizowana jest w północno – zachodniej części województwa kujawsko – pomorskiego, w południowej części powiatu tucholskiego. Pod względem fizyczno – geograficznym stanowi teren pogranicza południowej części Borów Tucholskich i Wysoczyzny Świeckiej, położony nad wschodnim brzegiem rzeki Brdy i Zalewu Koronowskiego. Powierzchnia gminy wynosi 16 274 ha, co stanowi około 15% powierzchni powiatu. W odniesieniu do innych gmin województwa kujawsko – pomorskiego jest to gmina o ponadprzeciętnej wielkości.

¹ <https://lubiewo.pl/informacje-ogolne.html>

Mapa 1. Gmina Lubiewo na tle województwa kujawsko-pomorskiego i powiatu tucholskiego



Źródło: Raport o stanie Gminy Lubiewo za 2023 rok

Gmina Lubiewo graniczy z czterema gminami:

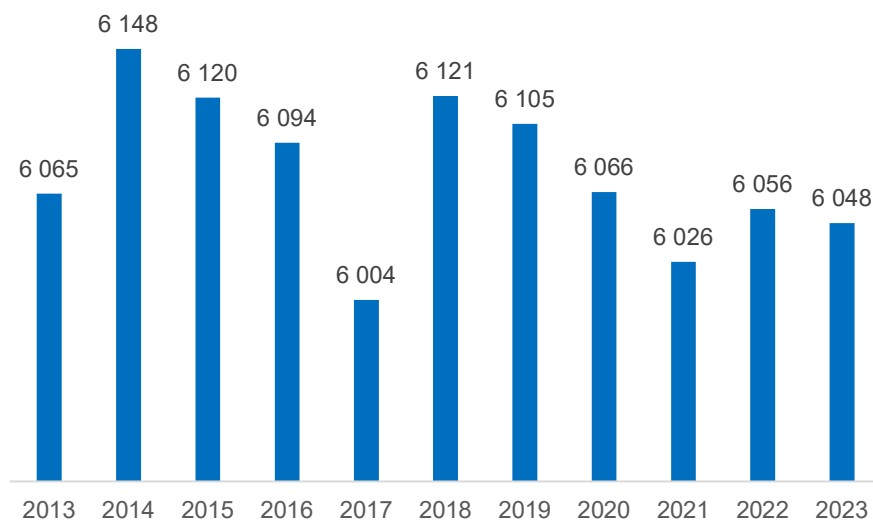
- od południa jest to Gmina Koronowo leżąca w powiecie bydgoskim,
- od wschodu Gmina Świekatowo (powiat świecki),
- od północy i zachodu leżące również w powiecie tucholskim gminy Cekcyn i Gostycyn.

Gmina Lubiewo podzielona jest na 11 sołectw, w obrębie których znajduje się łącznie 20 miejscowości.

1.1.3. Liczba ludności

W roku 2023 Gminę Lubiewo zamieszkiwało 6 048 osób. Tym samym mieszkańcy Gminy stanowili 12,89% ludności powiatu tucholskiego oraz 0,30% ludności województwa kujawsko-pomorskiego. Na przestrzeni lat 2013-2023 liczba ludności utrzymywała się na podobnym poziomie. W 2023 roku w porównaniu z rokiem 2013 liczba ludności zmniejszyła się o 0,28% (spadek o 17 osób).

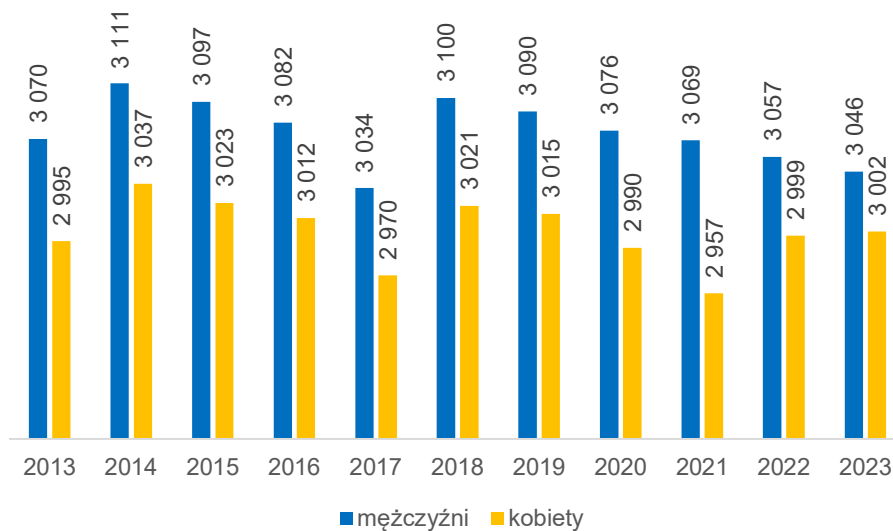
Wykres 1. Liczba ludności Gminy Lubiewo w latach 2013-2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lubiewo

W 2023 roku kobiety w ogólnej liczbie ludności stanowiły 49,64%, a mężczyźni 50,36%.

Wykres 2. Liczba ludności Gminy Lubiewo w podziale ze względu na płeć (2013-2023)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lubiewo

1.1.4. Prognozy demograficzne

Prognozy demograficzne dla Gminy Lubiewo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 1. Prognozy demograficzne dla Gminy Lubiewo na lata 2024-2030

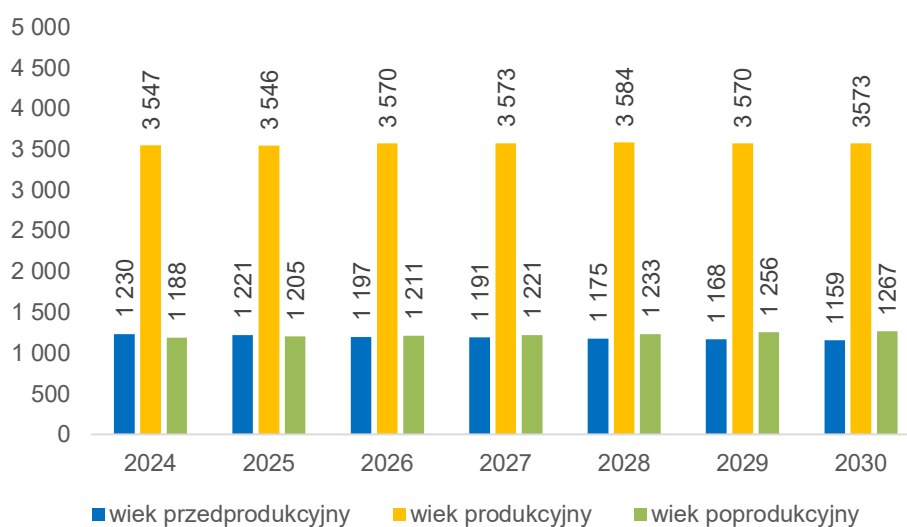
Prognoza dla 2024 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 230	653	577
produkcyjny	3 547	1 932	1 615
poprodukcyjny	1 188	453	735
Prognoza dla 2025 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 221	645	576
produkcyjny	3 546	1 933	1 613
poprodukcyjny	1 205	465	740
Prognoza dla 2026 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 197	634	563
produkcyjny	3 570	1 942	1 628
poprodukcyjny	1 211	470	741
Prognoza dla 2027 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 191	625	566
produkcyjny	3 573	1 946	1 627
poprodukcyjny	1 221	478	743
Prognoza dla 2028 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
przedprodukcyjny	1 175	615	560
produkcyjny	3 584	1 955	1 629
poprodukcyjny	1 233	481	752
Prognoza dla 2029 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety

przedprodukcyjny	1 168	611	557
produkcyjny	3 570	1 950	1 620
poprodukcyjny	1 256	485	771
Prognoza dla 2030 roku			
Wiek	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Przedprodukcyjny	1 159	606	553
Produkcyjny	3 573	1 947	1 626
Poprodukcyjny	1 267	490	777

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Zaprezentowane powyżej prognozy wskazują, że w 2030 r. prognozowana liczba mieszkańców Gminy Lubiewo zmaleje o 0,57% w porównaniu z rokiem 2024.

Wykres 3. Prognozy demograficzne dla Gminy Lubiewo na lata 2024-2030



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Liczba mieszkańców Gminy Lubiewo w wieku przedprodukcyjnym wykazuje tendencję spadkową. Prognozuje się, że wzrost nastąpi w grupie ludności w wieku poprodukcyjnym, co jest odzwierciedleniem ogólnokrajowego trendu starzenia się społeczeństwa.

Trwający proces starzenia się społeczeństwa jest wynikiem korzystnych zjawisk, jakimi są: wydłużanie się trwania życia, postęp cywilizacyjny i poprawa jakości życia. Niepokój budzić może nie sam fakt wzrostu liczby starszych osób, co wzrost jej udziału w strukturze ludności, który spowodowany jest spadkiem udziału ludności w wieku przedprodukcyjnym w strukturze demograficznej społeczeństwa.

1.2. Sfera społeczna

1.2.1. Kultura i sport

Kultura

Dotychczasową działalność w zakresie kultury na terenie Gminy Lubiewo prowadzi Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo.

Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo:

Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo to instytucja kultury, w której skład wchodzi:

- dom kultury,
- biblioteki w Lubiewie i Bysławiu,
- świetlice wiejskie na terenie gminy Lubiewo (Lubiewo, Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Lubiewice, Minikowo, Płazowo, Sucha, Trutnowo, Welpin).

Biblioteka od 2007 roku stała się instytucją kultury, a w 2016 roku rozszerzyła swoją działalność o centrum kultury i świetlice wiejskie. Jest jedyną instytucją kultury działającą na terenie Gminy, dlatego szczególnie dba o tworzenie kompleksowej oferty kulturalnej. Zadaniem B-CKiP jest tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej i edukacyjnej dla mieszkańców Gminy Lubiewo dla różnych grup wiekowych. Dla dzieci i młodzieży instytucja stanowi często jedyną pozaszkolną przestrzeń do rozwijania swoich pasji w sposób kreatywny i nieszablony. W ofercie znajdują się zarówno zajęcia odpłatne, jak i bezpłatne (z przewagą tych drugich).

Organizując zajęcia dla dzieci i młodzieży instytucja kładzie szczególny nacisk, by były to zajęcia rozwijające umiejętności twórcze. Odbiorcy oferty nie są biernymi uczestnikami, ale zaangażowanymi partnerami, dlatego współpracują z B-CKiP przez wiele lat.

Centrum kultury skupia swoją działalność wokół organizacji otwartych wydarzeń kulturalnych, stwarzania przestrzeni do rozwoju w zakresie edukacji kulturalnej, a także pozyskuje środki zewnętrzne i realizuje projekty o charakterze społeczno-kulturalnym. Okazjonalnie instytucja włącza się również w akcje charytatywne (np. WOŚP).

Wydarzenia kulturalne mają często charakter cykliczny. Ważnym wyznacznikiem organizacji wydarzeń kulturalnych jest przygotowanie tematycznego programu artystycznego. Instytucja korzysta zarówno z oferty różnych i sprawdzonych grup artystycznych, jak i angażuje dzieci i młodzież, rozwijające swoje talenty w czasie zajęć artystycznych. W czasie największych wydarzeń poza przygotowaniem programu artystycznego, B-CKiP organizuje również strefę animacji dla dzieci i młodzieży, czy też tematyczne, rodzinne warsztaty.

Jako instytucja kultury B-CKiP dba o tworzenie różnorodnej oferty kulturalnej dla osób w różnym wieku. Co roku jest organizatorem m. in. takich wydarzeń jak:

- Koncert Kolęd,
- Dzień Kobiet,
- Dzień Dziecka,
- Dożynki Gminne w Lubiewie (współorganizacja),
- Narodowe Czytanie,
- Dzień Seniora,
- Mikołajki z B-CKiP.

B-CKiP włącza się również i współorganizuje wydarzenia inicjowane przez stowarzyszenia, sołectwa, Ochotniczą Straż Pożarną, Koła Gospodyń Wiejskich, najczęściej zapewniając atrakcje w strefie animacji.

Zajęcia artystyczne organizowane są od września do czerwca i prowadzi je profesjonalni instruktorzy. Poza zajęciami teatralnymi, pozostałe mają charakter odpłatny. W 2024 w B-CKiP odbywały się następujące zajęcia artystyczne:

- zajęcia z tańca współczesnego dla dzieci i młodzieży,
- zajęcia wokalne,
- ognisko muzyczne – nauka gry na gitarze,
- nauka gry na ukulele i keyboardzie,
- zajęcia teatralne.

Od 2017 roku B-CKiP realizowało kilkanaście projektów z programów MKiDN (Partnerstwo dla książki, Kultura Dostępna, Edukacja Kulturalna), a także NCK (Dom Kultury+, BLISKO, Konwersja Cyfrowa Domów Kultury, EtnoPolska, Kultura-Interwencje). Ważnym wycinkiem działania instytucji były również wielokrotnie realizowane projekty w ramach programu Lokalne Partnerstwa PAFW, czy lato w teatrze z Instytutu Teatralnego im. Z. Raszewskiego. Pozyskane dofinansowania i realizacja projektów pozwala na stworzenie wysokiej jakości oferty kulturalnej z włączeniem artystów i twórców z różnych stron Polski. Dodatkowo dzięki realizowanym projektom instytucja miała możliwość tworzenia diagnozy potrzeb kulturalnych odbiorców, czy też korzystania z pakietu szkoleń dla zespołu B-CKiP

Od 2022 B-CKiP prowadzi również cykliczne zajęcia w Klubie Seniora dla osób 60+ z gminy Lubiewo. W zajęciach uczestniczy stała grupa osób (od 15 do 20), która pracuje pod okiem animatora na cotygodniowych spotkaniach. Instytucja organizuje cykl zajęć wiosennych i jesienno-zimowych. W czasie spotkań uczestniczki i uczestnicy działają rękodzielniczo, ogrodniczo, florystycznie, kulinarnie, ruchowo, a także teatralnie. Poza działaniami twórczymi i kreatywnymi ważna jest również przestrzeń na wspólne rozmowy, wymianę doświadczeń i nawiązywanie relacji.

Głównym zadaniem bibliotek jest promocja czytelnictwa, ale także włączanie się w organizację wydarzeń kulturalnych instytucji. Pracownicy bibliotek organizują także dla dorosłych czytelników warsztaty rękodzielnicze i kursy komputerowe, a dla dzieci spotkania z książką oraz gry terenowe.

Od 2007 roku, kiedy biblioteka stała się instytucją kultury, stale rozszerza swoją ofertę i formy promocji książki i czytelnictwa. Prowadzi działania mające na celu realizację wizji i misji biblioteki, tj. spotkania autorskie, tzw. spotkania z książką, czy też uruchomienie systemu bibliotecznego MAK+. Biblioteki B-CKiP (biblioteka w Lubiewie i filia w Bysławiu) poszerzają ofertę, bazując na analizie potrzeb czytelnich, monitorując rynek wydawniczy oraz korzystając z nowych technologii. Włączają się również w ogólnopolskie akcje promujące czytelnictwo, tj. Tydzień Bibliotek, Noc Bibliotek czy Odjazdowy Bibliotekarz.

Dzięki dofinansowaniom z MKiDN z programu Partnerstwo dla książki zorganizowano spotkania autorskie z Elizą Piotrowską, Zofią Stanecką, Magdaleną Witkiewicz, Kaliną Jerzykowską, Agniską Frączek, Joanną Jagiełło, Marcinem Koziołem, Barbarą Kosmowską, Grzegorzem Kasdepke, Pawłem Beręsewiczem, Roksana Jędrzejewską-Wróbel, Anną Barczyk-Mews, podróżnikami: Jarosławem Kretem, Jakubem Poradą, Marcinem Mellerem, Marzeną Filipczak, Anną i Krzysztofem Kobus, także ilustratorem Danielem de Latour oraz ilustratorką Joanną Zagner-Kołat.

Biblioteki są miejscem spędzania wspólnego czasu, integrują wszystkie grupy wiekowe, a zarazem proponują różne działania kształtujące nawyki czytelnicze. Co roku biblioteka pozyskuje dofinansowanie z NPRCz 2.0 Priorytet 1 K.I. 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych, a co za tym idzie systematycznie wzbogaca księgozbiór o nowości wydawnicze.

W poniższej tabeli zebrano wszystkie najważniejsze dane z Biblioteki.

Tabela 2. Dane Biblioteki Gminy Lubiewo

	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Liczba woluminów	30 663	29 265	29 788	30 358	30 940
Liczba zarejestrowanych czytelników	385	395	408	382	356
Liczba wypożyczeń	7 115	7 571	7 806	8 502	7 269
Liczba odwiedzin czytelników	7 559	6 626	7 000	6 485	6 323
Liczba zatrudnionych pracowników	2	2	2	2	2

Źródło: Opracowanie na podstawie informacji Biblioteki – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Jak wynika z powyższej tabeli liczba woluminów na przestrzeni badanych lat stopniowo wzrastała (od roku 2020 do roku 2023 zwiększyła się o 1 675 pozycji). Ponadto w ostatnich latach malała liczba odwiedzin czytelników. Jeżeli chodzi o zatrudnionych pracowników to w badanych latach liczba ta nie uległa zmianie i wynosiła 2.

Zadaniem pracowników świetlic jest organizacja różnorodnych zajęć dla dzieci i dorosłych. Osoby te włączają się również w organizację wydarzeń kulturalnych, festynów.

Opiekunki świetlic wiejskich w głównej mierze organizują zajęcia dla dzieci i młodzieży, jednakże nie brakuje oferty dla osób dorosłych, szczególnie w okresach przedświątecznych (wiosna i zima). Ponad to opiekunki świetlic otwarte są na realizację inicjatyw oddolnych oraz współpracę z innymi osobami oraz instytucjami jak: Koło Gospodyń Wiejskich, Sołtys i Rada Sołecka (imprezy, spotkania tematyczne), Ochotnicza Straż Pożarna, (Posterunek Policji w Cekcynie (zajęcia prewencyjne dla dzieci i młodzieży) czy Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie (integracja międzypokoleniowa z Klubem Seniora).

Zajęcia w świetlicy mają głównie charakter zajęć rękodzielniczych, gier i zabaw ruchowych oraz rozwojowych, a także działań edukacyjnych. Korzystając z odpowiedniej pogody podejmowana jest aktywność na siłowni plenerowej oraz terenie zielonym przyległym do świetlicy, gdzie wszyscy grają w różne gry i zabawy zespołowe, a także spacerują i pikniki.

Przy wykonywaniu szeroko pojętych działań plastycznych często nawiązuje się do aktualnych zagadnień związanych z terminarzem świąt, w tym również świąt nietypowych oraz różnych innych okoliczności przekazując dzieciom wiedzę na dany temat np. podając wyjaśnienia podstawowych terminów, przedstawiając rys historyczny, najważniejsze fakty, a także przedstawienie przysłów, bajek, legend czy wierszy związanych z daną tematyką). Często poruszany jest też temat bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w różnych sytuacjach np. bezpieczeństwo w sieci lub też podczas wakacji, zasady przechodzenia przez drogę czy kontaktów z nieznanymi, dbania o inne osoby przy wspólnej zabawie, itp.

Myślą przewodnią planowania, a także realizacji działań dla dzieci oraz młodzieży podczas zajęć w świetlicach jest odejście od wirtualnych i elektronicznych form spędzania czasu na rzecz tradycyjnych form – gry zabawy planszowe rozwijające refleks, logiczne myślenie, współdziałanie, ale również kolorowanie i malowanie różnymi metodami, prace plastyczne i rękodzielnicze rozwijające twórcze myślenie, ale również świadomość ekologiczną (oszczędność i wykorzystywanych dostępnych materiałów, ale również recykling innych przedmiotów np. słoiczków, rolek po papierze toaletowym, papieru pakownego, itd.).

Dużym zainteresowaniem dzieci cieszą się również zajęcia kulinarne lub ich elementy – uczestnicy zajęć chętnie uczą się przygotowywać proste potrawy, a jeszcze chętniej je konsumować.

Działania podejmowane wobec dzieci i młodzieży mają również odzwierciedlenie w ich potrzebach, gdyż otrzymują dowolność w wyborze tematyki zajęć, a przynajmniej możliwość wyboru chociaż dwóch zaproponowanych form spędzania czasu lub podają propozycje własnych zajęć (np. gofry, slime, itd.).

Do działań podejmowanych przez opiekuna świetlicy należy także prowadzenie strony Świetlicy Wiejskiej na Facebooku, rozprzestrzenianie informacji na temat realizowanych przy BCKiP w Lubiewie działań kulturalnych poprzez umieszczanie plakatów informacyjnych w gablocie przy budynku Świetlicy Wiejskiej w Suchej oraz na dedykowanej podstronie na Facebooku.

Zdjęcie 1. Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo



Źródło: Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Sport

Na terenie Gminy Lubiewo istnieje bardzo dużo obiektów sportowych, placów zabaw, siłowni plenerowych i innych służących na co dzień mieszkańcom. Plac zabaw i kompleksy boisk sportowych stwarzają szereg możliwości uprawiania sportu i aktywnego wypoczynku. Wśród tych obiektów znajdują się:

Tabela 3. Obiekty sportowe (i rekreacyjne) na terenie Gminy Lubiewo

SALE GIMNASTYCZNE / HALE SPORTOWE	- Sala gimnastyczna przy SP w Bysławiu - działka nr ewid. 481/3 obręb Bysław, - Sala Gimnastyczna przy SP w Lubiewie - działka nr ewid. 488/3 obręb Lubiewo.
BOISKA	1) Boiska piłkarskie z trawą naturalną: - w Lubiewie działka nr ewid. 109/8 obręb Lubiewo, - w Lubiewicach działka nr ewid. 205/3 obręb Lubiewice, - w Klonowie - działka nr ewid. 406 obręb Klonowo, - w Cierplewie - działka nr ewid. 7/1 obręb Cierplewo, - w Trutnowie - działka nr ewid. 137/2 obręb Trutnowo, - w Bysławku - działka nr ewid. 187/20 obręb Bysławek,

	• w Suchej - działka nr ewid. 471/2 obręb Sucha, • w Płazowie - działka nr ewid. 123/2 obręb Płazowo, 2) Boiska piłkarskie z nawierzchnią trawy sztucznej wraz z 4 - torową bieżnią 200m oraz 100 m zakończoną skokiem w dal przy SP w Bysławiu - działka nr ewid. 481/3 obręb Bysław, 3) Boisko wielofunkcyjne z nawierzchnią sztuczną przy SP w Bysławiu - działka nr ewid. 481/2 obręb Bysław, 4) Boiska do piłki siatkówki plażowej: • w Bysławiu przy jeziorze działka nr ewid. 981 obręb Bysław, • w Lubiewicach przy świetlicy działka nr ewid. 205/3 obręb Lubiewice, • w Wępinie przy jeziorze działka nr ewid. 683/6 obręb Bysław, • w Suchej przy jeziorze, • w Bysławku działka nr ewid. 187/35 obręb Bysławek.
PLACE ZABAW	• w Bysławiu na plaży - działka nr ewid. 981 obręb Bysław, • w Bysławiu przy żłobku - działka nr ewid. 288 obręb Bysław, • w Bysławiu przy przedszkolu - działka nr ewid. 481/3 obręb Bysław, • w Lubiewicach – działki nr ewid. 204/5, 204/6 i 205/3 obręb Lubiewice, • w Trutnowie przy świetlicy - działka nr ewid. 243/5 obręb Trutnowo, • w Trutnowie przy stawie - działka nr ewid. 127/1 obręb Trutnowo, • w Lubiewie przy boisku (nivea) - działka nr ewid. 109/8 obręb Lubiewo, • w Lubiewie przy szkole działka nr ewid. 488/8 obręb Lubiewo, • w Suchej przy świetlicy – działka nr ewid. 844/5 obręb Sucha, • w Cierplewie przy świetlicy - działka nr ewid. 7/1 obręb Cierplewo, • w Bysławku przy świetlicy - działka nr ewid. 187/18 obręb Bysławek, • w Minikowie przy świetlicy - działka nr ewid. 285/9 obręb Minikowo, • w Płazowie przy świetlicy - działka nr ewid. 121/3 obręb Płazowo, • w Płazowie działka od KOWR-u - działka nr ewid. 123/2 obręb Płazowo, • w Wępinie przy świetlicy - działka nr ewid. 258/17 obręb Wępin, • w Klonowie przy świetlicy – działka nr ewid. 194 obręb Klonowo, • w Teologu - działka nr ewid. 136/4 obręb Bysław.

SIŁOWNIE PLENEROWE	• w Bysławiu na plaży - działka nr ewid. 981 obręb Bysław, • w Bysławiu przy szkole - działka nr ewid. 481/3 obręb Bysław, • w Trutnowie przy stawie - działka nr ewid. 127/1 obręb Trutnowo, • w Lubiewie przy boisku - działka nr ewid. 109/8 obręb Lubiewo, • w Suchej przy świetlicy - działka nr ewid. 844/5 obręb Sucha, • w Minikowie przy świetlicy - działka nr ewid. 285/9 obręb Minikowo, • w Płazowie działka od KOWR-u - działka nr ewid. 123/2 obręb Płazowo, • w Zamrzenicy – przy siedzibie nadleśnictwa – inwestycja wykonana przez Nadleśnictwo Zamrzenica.
INNE	• street workout w Lubiewie przy boisku - działka nr ewid. 109/8 obręb Lubiewo, • pomost na jeziorze Jeziorzki - działka nr ewid. 78 obręb Lubiewo, • pomost na jeziorze Małe Bysławskie - - działka nr ewid. 176/6 obręb Bysławek, • pomost na jeziorze Gwiazda -- działka nr ewid. 1062 obręb Cekcyn, Gmina Cekcyn, • wiatra nad jeziorem Suskim Wielkim - działka nr ewid. 284/2 obręb Sucha, • wiatra w Bruchniewie – działka nr ewid. 444/6 obręb Sucha, • wiatra w Teologu - działka nr ewid. 136/4 obręb Bysław, • wiatra w Cierplewie - działka nr ewid. 7/1 obręb Cierplewo, • wiatra w Trutnowie przy stawie - działka nr ewid. 127/1 obręb Trutnowo, • park przy stawie w Lubiewie - działka nr ewid. 458 obręb Lubiewo, • park 700-lecia w Bysławiu - działka nr ewid. 55/19 obręb Bysław, • kąpielisko w Bysławiu - działka nr ewid. 981 obręb Bysław, • „muszla” w Lubiewie - działka nr ewid. 497/4 obręb Lubiewo, • Ścieżka przyrodnicza nadleśnictwa Zamrzenica – przy siedzibie nadleśnictwa • PZU Trasa Zdrowia Lubiewice – Trutnowo długość 2,7 km kompleks sportowo-rekreacyjny, wyposażony w instalacje treningowe • wiatra w Lubiewie, stoiska do gry w warcaby ul. Wincentego Witosa - działka nr ewid. 109/8 obręb Lubiewo

	• gry podwórkowe przy SP w Bysławiu - działka nr ewid. 481/2 obręb Bysław • kosz do koszykówki w Bysławku działka nr ewid. 187/35 obręb Bysławek, • kosz do koszykówki w Minikowie - działka nr ewid. 285/4 obręb Minikowo, • miasteczko ruchu drogowego przy SP w Bysławiu działka nr ewid. 482/2 obręb Bysław.
--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Lubiewo

Powyżej wymienione obiekty mają duży wpływ na możliwość spędzania wolnego czasu i rozwój aktywności ruchowej. Umożliwiają także rozwój działalności zorganizowanych – w postaci klubów sportowych, czy zajęć ruchowych dla różnych grup wiekowych. Wszystkie obiekty są ogólnodostępne. Są w dobrym lub bardzo dobrym stanie. Są na bieżąco modernizowane, remontowane, a znaczna ich część jest stosunkowo nowa – powstała w ostatnich latach.

Ponadto na terenie Gminy Lubiewo organizowane są liczne sportowe imprezy cykliczne, wśród których wymienić należy:

- Mistrzostwa Lekkoatletyki o puchar Wójta Gminy Lubiewo,
- Turniej Wędkarski z okazji Dnia Dziecka,
- Liga tenisa ziemnego,
- Aktywne weekendy sportowe na obiektach sportowych przy SP,
- Aktywny Orlik,
- Turniej w Szachy,
- Lubiewska Olimpiada Seniorów o puchar Wójta Gminy Lubiewo,
- Europejski Tydzień Sportu, Sportowy Turniej Miast i Gmin,
- Turniej tenisa ziemnego o Puchar Wójta Gminy Lubiewo,
- Turniej Wędkarski o Puchar Wójta Gminy Lubiewo,
- Rodzinne animacje,
- Bieg Krainy Trzech Wież nad Borami,
- Biegi uliczne dla dzieci i młodzieży.

Zdjęcie 2. Wybrane obiekty sportowe na terenie Gminy Lubiewo





Źródło: *lubiewo.pl*

1.2.2. Edukacja

Żłobki

Na terenie Gminy Lubiewo funkcjonuje żłobek, którego podmiotem prowadzącym jest Gmina Lubiewo. Obecnie podmiotem, któremu powierzono prowadzenie żłobka w ramach otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego polegającego na organizacji opieki nad dziećmi w formie żłobka na terenie Gminy Lubiewo w miejscowości Bysław, ul. Wodna 8 jest: Żłobek Opieka nad dziećmi „Bajkowa Kraina” Agnieszka Sierosławska, ul. Madera 1, 89 – 511 Cekcyn.

W 2023 r. dzieci w wieku do 3 lat ogółem było 166, z czego dzieci objęte opieką w żłobkach to 19. Wobec tego odsetek dzieci objętych opieką w żłobkach to zaledwie 11,45%.

Wychowanie przedszkolne

Na terenie Gminy Lubiewo znajduje się jedno Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza”.

Przedszkole posiada swoje oddziały w Bysławiu, Lubiewie i w Sucheju.

Przedszkole jest rozpoznawalne w środowisku lokalnym, które ma swój własny styl. Dzieci wychowywane są tu w duchu tradycji regionalnych i szacunku dla wartości narodowych z zaangażowanymi rodzicami i kompetentną kadrą pedagogiczną, wrażliwą na potrzeby indywidualne dziecka, gwarantującą wszechstronny rozwój jego osobowości z wykorzystaniem nowoczesnych metod nauczania.

Zdjęcie 3. Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo „Borowiacka Tęcza”



Źródło: *Urząd Gminy w Lubiewie*

Przedszkole poprzez realizację idei „Borowiackiej Tęczy” składającej się z czterech „borowiackich” kolorów, obejmuje swoim ciepłym, radosnym i przyjaznym wpływem pracę wszystkich grup przedszkolnych w Bysławiu, Lubiewie i Suchej.

Poprzez organizację życia przedszkolnego uwarunkowanego ideą „kolorowych dni” przedszkole zapoznaje dzieci z tradycjami borowiackimi.

- DZIEŃ ŻÓŁTY – codzienne życie Borowiaków.
- DZIEŃ POMARAŃCZOWY – gwara, tańce, przyśpiewki.
- DZIEŃ BRAZOWY – twórczość ludowa.
- DZIEŃ ZIELONY – borowiackie jadło.

Formy współpracy z rodzicami organizowane przez przedszkole:

- zebrania ogólne z rodzicami oraz Radą Rodziców,
- zebrania grupowe,
- zajęcia adaptacyjne dla nowo przyjętych dzieci,
- konsultacje indywidualne,
- prowadzenie kącika dla rodziców (informacje, eksponowanie prac),
- comiesięczne gazetki dla rodziców informujące o realizowanej tematyce,
- „Pocztą przedszkolną”
- organizowanie zajęć otwartych dla rodziców,
- organizacja warsztatów i szkoleń dla rodziców,
- organizacja uroczystości, inscenizacji, konkursów, festynów, zabawy karnawałowej dla rodziców
- włączenie rodziców do organizacji imprez przedszkolnych,
- angażowanie rodziców w pracę na rzecz przedszkola i poszczególnych grup.

Sposoby współpracy ze środowiskiem lokalnym realizowane przez przedszkole:

- współpraca z innymi przedszkolami i szkołami:
- przedszkolaki uczestniczą w przeglądach i konkursach, wspólnie z innymi przedszkolami,
- prezentacja przedstawień przygotowywanych przez dzieci ze szkoły
- zapraszanie koleżanek z innych placówek w celu prezentowania pracy, szkolenia, warsztatów i wymiany doświadczeń,
- badanie losów absolwentów

Współpraca z innymi instytucjami prowadzona przez przedszkole:

- Radą Sołecką
- Kołem Gospodyń Wiejskich
- Frantówkami Bysławskimi
- Biblioteką – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo
- Świetlicą wiejską w Bysławiu
- Ochotniczą Strażą Pożarną
- Posterunkiem Policji
- Tucholskim Parkiem Krajobrazowym
- Muzeum Borów Tucholskich
- Poradnią Psychologiczną – Pedagogiczną w Tucholi
- Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Tucholi
- Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Lubiewie
- Nadleśnictwem Zamrzenica
- Sponsorami

W poniższej tabeli zestawiono najważniejsze informacje na temat wychowania przedszkolnego na terenie Gminy Lubiewo.

Tabela 4. Wychowanie przedszkolne na terenie Gminy Lubiewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
dzieci w wieku przedszkolnym	216	215	208	217	223
dzieci objęte wychowaniem przedszkolnym	152	159	174	174	193
odsetek dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym	70,4	74,0	83,7	80,2	86,5

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni lat 2018-2022 wzrosła liczba dzieci w wieku przedszkolnym i dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym, a co za tym idzie odsetek tych dzieci. W 2022 r. odsetek tych dzieci wynosił 86,5%.

Edukacja podstawowa

Po ustaleniu planu sieci publicznych szkół podstawowych od dnia 01.09.2019 r. w Gminie Lubiewo funkcjonują dwie publiczne szkoły podstawowe:

- 1) Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Bysławiu,
- 2) Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie,
- 3) Szkoła Podstawowa w Klonowie – niepubliczna szkoła podstawowa.

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Bysławiu:

Szkoła Podstawowa w Bysławiu to placówka kształcąca dzieci i młodzież z terenu siedmiu wsi położonych w Gminie Lubiewo. Szkoła mieści się w budynku (oddanym do użytku w roku 2000) wraz z salą sportową (2007 r.). Uczniowie mają do dyspozycji rozległy teren zielony wokół szkoły a w nim wielofunkcyjne boisko, miasteczko ruchu drogowego i boisko sportowe do gry w piłkę nożną ze sztuczną nawierzchnią oraz bieżnię lekkoatletyczną. Na terenie szkolnym znajduje się architektura edukacyjna o charakterze przyrodniczym – „Klasa z Drewna”. Umiejscowiona jest także „Strefa gier podwórkowych”. Na terenie szkoły rosną liczne krzewy i drzewa w tym „Alejka 700lecia Bysławia”.

Baza dydaktyczna to 22 sale lekcyjne – gabinety przedmiotowe, świetlica, stołówka, dwie pracownie komputerowe, sala multimedialną oraz biblioteka z centrum multimedialnym, gabinet pedagoga, sala terapeutyczna oraz gabinet stomatologa także sala Biofeedback, sala VR.

Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Bysławiu w roku szkolnym 2023/2024 - liczy 16 oddziałów, a w nich 286 uczniów z klas I-VIII.

Zdjęcie 4. Szkoła Podstawowa im. Janusza Korczaka w Bysławiu



Źródło: Urząd Gminy w Lubiewie

Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie:

Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego jest położona w miejscowości Lubiewo w Borach Tucholskich (15 km od Tucholi). Posiada wieloletnią tradycję, której początki datują się na lata 20. XX wieku. W latach 2004 – 2017 szkoła podstawowa wchodziła w skład Zespołu Szkół, do którego należały: Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego, Gimnazjum im. Wojska Polskiego oraz Szkoła Podstawowa – filia w Suchej.

Od maja 2010 roku szkoła posiada imię Wojska Polskiego. Trzeba wspomnieć, iż już wcześniej, bo do roku 1990 szkoła miała podobnego patrona, mianowicie Ludowe Wojsko Polskie.

Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie w roku szkolnym 2023/2024 - liczy 15 oddziałów, a w nich 237 uczniów z klas I-VIII.

Zdjęcie 5. Szkoła Podstawowa im. Wojska Polskiego w Lubiewie



Źródło: *Urząd Gminy w Lubiewie*

Szkoła Podstawowa w Klonowie (niepubliczna):

Szkoła Podstawowa w Klonowie, pierwotnie była filią Szkoły Podstawowej w Lubiewie.

Decyzją władz gminy została postawiona w stan likwidacji. Mieszkańcy wsi Klonowo postanowili zawalczyć o szkołę i 19.06.2001r. roku i założyli Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo n/Brdą „KLON”, które stało się organem prowadzącym placówkę.

Ze względu na brak przestrzeni oraz funduszy, edukacją objęto dzieci w wieku przedszkolnym i wczesnoszkolnym i taki stan utrzymuje się niezmiennie od 23 lat.

Budynek szkolny został przez Wójta Gminy Lubiewo oddany organizacji w użyczenie.

W salach lekcyjnych były piece kaflowe, stolarka okienna, podłogi i wiele innych elementów budynku wymagało gruntownej wymiany.

Stowarzyszenie przez lata dokłada wszelkich starań, aby edukacja w Szkole Podstawowej w Klonowie była prowadzona w nienagannych warunkach i na najwyższym poziomie, dlatego też napisano wiele projektów, aby wyremontować i wyposażać budynek szkolny na miarę nowoczesnej szkoły.

Udało się dokonać termomodernizacji całego obiektu, wymienić okna, drzwi, wyposażać klasy we wszelkie pomoce niezbędne do prowadzenia wartościowych zajęć.

Wokół budynku dokonano aranżacji przestrzeni, zamontowano nowoczesny plac zabaw i ogrodzono szkołę nowym płotem.

Dziś szkoła jest w pełni wyremontowana i wyposażona i jest stawiana przez władze kuratorskie jako wzór do naśladowania pod względem warunków i poziomu edukacji.

Zdjęcie 6. Szkoła Podstawowa w Klonowie



Źródło: [google.com](https://www.google.com)

W poniższej tabeli zestawiono najważniejsze informacje na temat wychowania podstawowego na terenie Gminy Lubiewo w latach 2018-2022.

Tabela 5. Wychowanie podstawowe na terenie Gminy Lubiewo w latach 2018-2022

	2018	2019	2020	2021	2022
Uczniowie wychowanie podstawowe	468	543	526	530	551
Oddziały w szkołach	24	29	28	27	33
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	20	19	19	20	17
	2018	2019	2020	2021	2022
Uczniowie wychowanie gimnazjalne	134	65	0	0	0
Oddziały w gimnazjum	7	3	0	0	0
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	19	22	0	0	0
	2018	2019	2020	2021	2022
Uczniowie oddziału przedszkolnego w szkole	36	29	34	43	23
Oddziały w szkołach	2	2	2	2	1
Uczniowie przypadający na 1 oddział w szkołach podstawowych	18	15	17	22	23

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubiewo

Jak wynika z powyższej tabeli, w ostatnich latach zarówno liczba uczniów, jak i oddziałów w szkołach wahała się.

W poniższej tabeli zestawiono wyniki egzaminu ósmoklasisty w roku 2022/2023.

Tabela 6. Wyniki egzaminu ósmoklasisty w 2022/2023 roku

Rok	2022/2023		
Przedmiot	Język polski	Matematyka	Język angielski
Polska	66%	53%	66%
Województwo kujawsko-pomorskie	66%	49%	62%
Powiat tucholski	63%	45%	52%
Gmina Lubiewo	60%	47%	49%

Źródło: www.waszaedukacja.pl

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie Gminy Lubiewo najlepiej wypadł egzamin ósmoklasisty z języka polskiego, jednak wynik na poziomie 60% jest poniżej średniej zarówno dla powiatu, województwa, jak i kraju. Jeżeli chodzi o egzamin z języka matematyki to tutaj wypadł on najslabiej pod

względem średniej, bowiem wynik na poziomie 47% jest powyżej średniej dla powiatu, ale poniżej średniej dla województwa oraz całego kraju. Podobna sytuacja ma się z językiem angielskim, którego wynik kształtował się poniżej wszystkich średnich (49%) – dla powiatu, województwa i całego kraju.

Edukacja ponadpodstawowa:

Jeżeli chodzi o publiczną edukację ponadpodstawową to na terenie Gminy Lubiewo nie występują żadne placówki publiczne.

1.2.3. Pomoc społeczna

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej to budżetowa jednostka organizacyjna Gminy Lubiewo utworzona do realizacji zadań własnych i zleconych z zakresu pomocy społecznej.

Celem działalności Ośrodka jest:

- 1) Umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.
- 2) Wspieranie osób i rodzin w wysiłkach, zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka.
- 3) Zapobieganie sytuacjom, o których mowa wyżej przez podejmowania działań, zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.
- 4) Zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwianie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka.
- 5) Doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Zdjęcie 7. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lubiewie



Źródło: *Urząd Gminy w Lubiewie*

Poniżej przedstawiono główne zadania realizowane przez GOPS w Lubiewie:

- 1) Świadczenia pieniężne w ramach ustawy o pomocy społecznej (zasiłki stałe, okresowe, celowe)
- 2) Świadczenia niepieniężne w ramach ustawy o pomocy społecznej (praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, usługi opiekuńcze, Specjalistyczne usługi opiekuńcze, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej).
- 3) Dodatki mieszkaniowe.
- 4) Świadczenia rodzinne i fundusz alimentacyjny.
- 5) Świadczenia rodzicielskie.
- 6) Pomoc materialna dla uczniów (stypendia i zasiłki szkolne).
- 7) Karta Dużej Rodziny.
- 8) Realizacja Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej oraz Ochrony Osób doznających Przemocy Domowej
- 9) Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny.
- 10) Współpraca ze Stowarzyszeniem Bank Żywności w Chojnicach.

11) Realizacja projektów i programów np. Kujawsko – Pomorska Teleopieka, Asystent osobisty Osoby z Niepełnosprawnością, Opieka Wytchnieniowa.

12) Inne działania.

Analiza liczby oraz zmian korzystających z pomocy społecznej, według przyczyn korzystania (powodu trudnej sytuacji życiowej) pozwala na identyfikację głównych problemów społeczno-gospodarczych gminy, które skutkują koniecznością korzystania z pomocy społecznej. Identyfikacja tych uwarunkowań pozwala więc na programowanie takich kierunków interwencji, które pozwolą wyeliminować lub ograniczyć występowanie tych sytuacji kryzysowych

W poniższej tabeli przedstawiono liczbę osób korzystających z pomocy społecznej wg powodów.

Tabela 7. Liczba osób/rodzin korzystających z pomocy społecznej wg powodów trudnej sytuacji życiowej na terenie Gminy Lubiewo w latach 2016, 2018, 2021 i 2023.

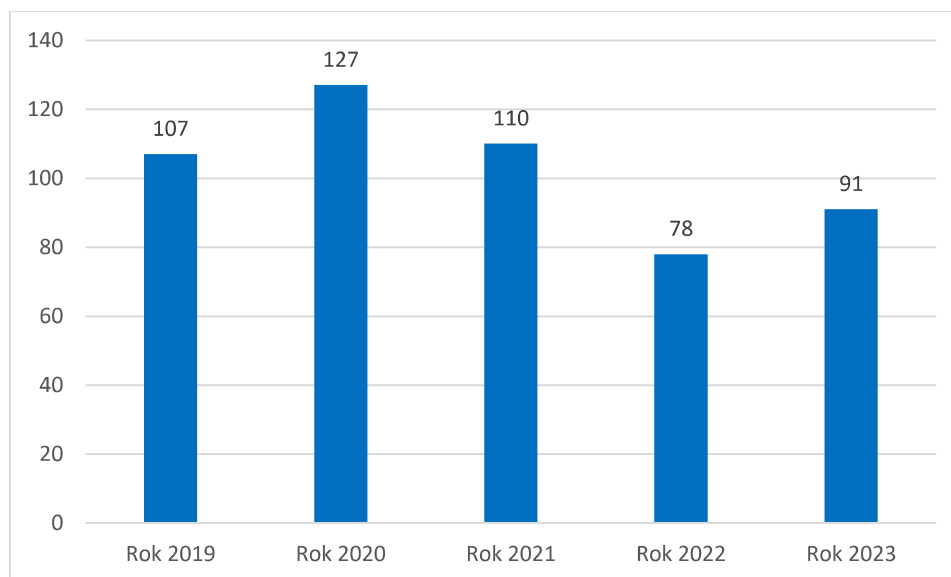
Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin				Liczba osób w tych rodzinach			
	2016	2018	2021	2023	2016	2018	2021	2023
Ubóstwo	187	97	51	39	701	315	128	95
Sieroctwo	0	0	0	0	0	0	0	0
Bezdomność	0	1	1	2	0	1	1	2
Potrzeba ochrony macierzyństwa	60	62	25	25	326	330	131	132
Bezrobocie	92	59	39	18	335	201	118	55
Niepełnosprawność	88	79	46	47	291	219	122	143
Długotrwała choroba	40	40	34	29	131	126	86	80
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego, w tym:	30	17	13	15	120	72	53	61
- rodziny niepełne	19	9	7	9	58	34	25	31
- rodziny wielodzietne	9	5	5	5	53	28	27	27
Alkoholizm	4	10	11	7	16	39	21	20
Narkomania	0	0	0	0	0	0	0	0
Trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego	0	0	0	0	0	0	0	0
Przemoc w rodzinie	1	2	1	0	4	13	1	0
Brak umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze	0	0	0	0	0	0	0	0
Zdarzenie losowe i sytuacja kryzysowa	0	3	1	1	0	13	6	5
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy	0	0	0	0	0	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Lubiewie.

Jak wynika z powyższej tabeli, najważniejsze przyczyny korzystania z pomocy to ubóstwo oraz bezrobocie. Również ważnym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była niepełnosprawność oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Na plus natomiast odnotować należy fakt, że na terenie Gminy Lubiewo nie występuje sieroctwo oraz narkomania.

W roku 2023 pomocą społeczną objęte zostało 91 rodzin w Gminie. Na przestrzeni ostatnich lat ogólnie da się zauważyć tendencję spadkową.

Wykres 4. Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej w latach 2019-2023



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Lubiewie

Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej przedstawia poniższa tabela. Największa wartość, bo ok. 102 tys. zł przypadła w 2023 roku na zasiłki stałe i tendencja ta utrzymała się również w roku 2022. Z kolei najmniejsze kwoty w badanych latach zostały przydzielone na schronienie.

Tabela 8. Kwoty udzielonych świadczeń pomocy społecznej w Gminie Lubiewo w 2022 i 2023 r.

Forma pomocy	Kwota świadczeń (zł) w 2022 r.	Kwota świadczeń (zł) w 2023 r.
Specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi	86 300	96 073,00
Zasiłki stałe ogółem	120 392,00	102 856,00
Zasiłki okresowe ogółem	27 700,00	19 385,00
Schronienie	4 100,00	365,00
Posiłek	36 263,00	55 522,00
Usługi opiekuńcze ogółem	5 886,00	2 258,00
Inne zasiłki celowe i w naturze ogółem	41 830,00	54 660,00

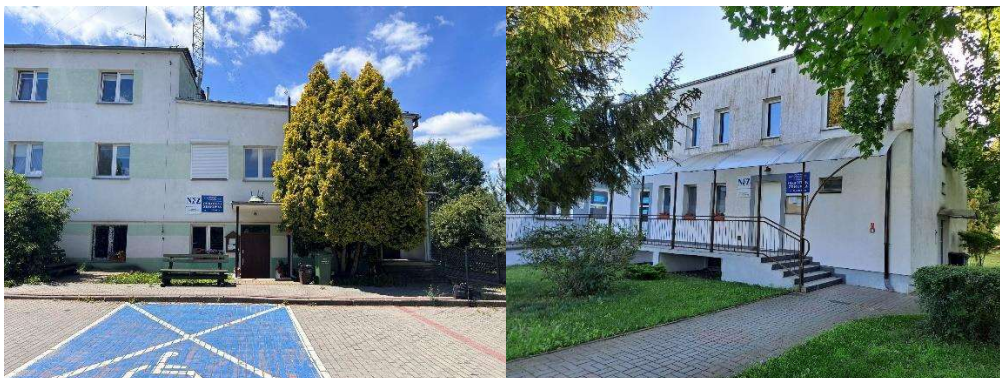
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GOPS w Lubiewie

1.2.4. Ochrona zdrowia

Na terenie Gminy Lubiewo funkcjonują następujące jednostki służby zdrowia:

- 1) Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Lubiewie s.c.,:
 - Ośrodek Zdrowia w Bysławiu z gabinetem rehabilitacji,
 - Ośrodek Zdrowia w Lubiewie,
- 2) Apteka w Bysławiu,
- 3) Punkt Apteczny w Lubiewie.

Zdjęcie 8. Obiekty lecznicze na terenie Gminy Lubiewo



Ośrodek Zdrowia w Lubiewie

Ośrodek Zdrowia w Bysławiu z gabinetem rehabilitacji

Źródło: Urząd Gminy w Lubiewie

Liczba porad udzielonych w 2023 roku w ramach podstawowej opieki zdrowotnej (porady lekarskie) wynosiła 23 863 i była większa niż w roku 2022.

Tabela 9. Liczba porad zdrowotnych udzielonych na terenie Gminy Lubiewo (2019-2023)

	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok	2023 rok
Ambulatoryjna opieka zdrowotna - porady lekarskie	25 168	20 311	21 993	22 836	23 863

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

1.2.5. Działalność organizacji pozarządowych

Współpraca Gminy Lubiewo z organizacjami pozarządowymi w latach 2019-2024 osiągnęła wiele ważnych celów i licznych inicjatyw mających na celu poprawę jakości życia lokalnej społeczności. Działania skupiały się w zakresie podtrzymywania tradycji i pielęgnowania kultury, kultury fizycznej, przeciwdziałaniu patologii i uzależnieniom oraz rozwoju turystyki i zdrowia. Osiągnięcia są efektem wspólnego wysiłku i zaangażowania, które wkładane były w każdy projekt i inicjatywę.

Listę organizacji pozarządowych na terenie Gminy Lubiewo przedstawia poniższa tabela.

Tabela 10. Organizacje pozarządowe Gminy Lubiewo

L.p.	Nazwa stowarzyszenia – adres	Przedstawiciel	Dane kontaktowe
1.	Parafialny oddział Akcji Katolickiej Diecezji Pelplińskiej Parafii Przemienienia Pańskiego w Bysławiu ul. Główna 69, 89-510 Bysław	Bernard Juraszewski	zofia-reszka@wp.pl
2.	Parafialny Zespół CARITAS ul. Słoneczna 2, 89- 525 Sucha	Ks. Piotr Lubecki	52 334 90 61 666 389 092 plubecki@wp.pl
3.	Fundacja Chrześcijańska „JEREMIASZ” w Suchej ul. Leśna 4, 89-525 Sucha	Michał Blachnierek	792 901 901 fundacja.jeremiasz@gmail.com
4.	Polski Komitet Pomocy Społecznej Bysławek 51, 89-510 Bysław	Bożena Ziółkowska	609 347 666 pkpslubiewo@gmail.com

5.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło nr 5 w Lubiewie Lubiewice 56, 89-526 Lubiewo	Władysława Socha	501 282 820
6.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów koło nr 6 w Bysławiu Lińsk 95 a, 89-530 Śliwice	Krystyna Kawczyńska	691 978 114
7.	Polski Związek Wędkarski- Zarząd Koła nr 102 Lubiewo ul. Kwiatowa 49, 89-510 Bysław	Tadeusz Muntowski	513 694 008 694 606 645
8.	Fundacja CUDAWIANKI Lubiewice 59, 89-526 Lubiewo	Małgorzata Oparka	782 306 696 gosia.oparka@onet.eu
9.	Stowarzyszenie Bysławska Grupa Odtwórstwa Historycznego w Bysławiu ul. Okrężna 24, 89-510 Bysław	Marcin Biliński	534 868 992 574 480 368 byslawskagoh19@gmail.com
10.	Stowarzyszenie „Wrzos” w Wielonku Sucha 69A, 89-525 Sucha	Krzysztof Kowalewski	607 338 120 wielonek.wrzos1@wp.pl
11.	Stowarzyszenie Kulturalne „Cisowy Łuk” ul. Wodna 6, 89-510 Bysław	Edyta Hoppe	513 990 282 weronika.hoppe@gmail.com
12.	Stowarzyszenie Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory” ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	Ewa Zielazna	668 338 892 srglbory@gmail.com
13.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi Bysławek „OdNowa” Bysławek 32, 89-510 Bysław	Renata Pieczka	665 433 464 mituch@wp.pl
14.	Stowarzyszenie Edukacji i Rozwoju Wsi Klonowo n. Brdą „Klon” w Klonowie Klonowo 21, 89-526 Lubiewo	Elżbieta Zakrys	601 811 276 ela@zakrys.pl
15.	Stowarzyszenie wspierania zdolnej i aktywnej młodzieży „SKAŁA” ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	Michał Skąlecki	509 265 556 skalecki16@wp.pl
16.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Szkoły Lubiewo „Szkoła z Pomysłem” ul. Wojska Polskiego 16, 89-526 Lubiewo	Grażyna Śliwińska	605 885 481 szkolazpomyslem@wp.pl
17.	Osada Leśna Borowiak Sokole-Kuźnica, Sucha	Wiesława Grabowska	osadaborowiak@wp.pl
18.	Gminny Ludowy Klub Sportowy „Sokół” w Lubiewie ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	Adam Neumann	691 368 677 neumannadam@wp.pl
19.	Uczniowski Klub Sportowy „Kadet” przy Szkole Podstawowej w Bysławiu ul. Kwiatowa 9, 89-510 Bysław	Iwona Skorupa	52 334 99 09 iwona.skorupa@wp.pl
20.	Uczniowski Klub Sportowy „Grom” przy Szkole Podstawowej w Lubiewie ul. Wojska Polskiego 16, 89-526 Lubiewo	Waldemar Górecki	501 207 236 waldek.gorecki@wp.pl
21.	Akademia Piłkarska Gminy Lubiewo ul. Przemysłowa 29, 89-510 Bysław	Adam Neumann	691 368 677 neumannadam@wp.pl

22.	Bysławski Klub Piłkarski ul. Wiatrakowa 46F, 89-510 Bysław	Sławomir Gołembiewski	bkpbyślaw@wp.pl
23.	Związek Ochotniczych Straży Pożarnych RP Zarząd Gminny w Lubiewie Bysławek 51 A, 89-510 Bysław	Tadeusz Juraszewski	601 914 295 tadeuszjuraszewski@wp.pl
24.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bysławiu ul. Strażacka 1, 89-510 Bysław	Paweł Urban	693 972 012 507 429 800 rodzina.urban@wp.pl ospbyślaw@gmail.com
25.	Ochotnicza Straż Pożarna w Bysławku Bysławek 51 A, 89-510 Bysław	Tadeusz Juraszewski	601 914 295 tadeuszjuraszewski@wp.pl 512 864 181
26.	Ochotnicza Straż Pożarna w Klonowie Klonowo 21, 89-526 Lubiewo	Aleksander Pilarski	bogusiapilarska@wp.pl
27.	Ochotnicza Straż Pożarna w Suchej ul. Słoneczna 19, 89-525 Sucha	Przemysław Ziegert	504 086 336
28.	Ochotnicza Straż Pożarna w Minikowie Minikowo 52, 89-510 Bysław	Grzegorz Rybczyński	607 356 436
29.	Ochotnicza Straż Pożarna w Wępinie Wępin 8, 89-510 Bysław	Paweł Łepek	791 389 800
30.	Ochotnicza Straż Pożarna w Trutnowie Trutnowo 47, 89-526 Lubiewo	Krzysztof Glazik	667 203 724
31.	Ochotnicza Straż Pożarna w Pławowie Pławowo 47, 89-510 Bysław	Lech Haffke	
32.	Ochotnicza Straż Pożarna w Cierplewie Cierplewo 9, 89-526 Lubiewo	Łukasz Woitmann	883 003 414
33.	Ochotnicza Straż Pożarna w Lubiewie ul. Wojska Polskiego 8, 89-526 Lubiewo	Wiesław Zabłocki	518 505 098
34.	Stowarzyszenie „Gminna Rada Kół Gospodyń Wiejskich w Lubiewie” ul. Hallera 9, 89-526 Lubiewo	Julita Winowiecka	697 893 944 julistawinowiecka@wp.pl
35.	Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławiu „Borowiacka Kraina” ul. Strażacka 1, 89-510 Bysław	Bogumiła Kobierowska	661 088 041 bogusiakobierowska@wp.pl
36.	Koło Gospodyń Wiejskich w Lubiewie „Lubiewianki” ul. Wojska Polskiego 8, 89-526 Lubiewo	Ilona Wamka	530 448 950 lonia109@wp.pl
37.	Koło Gospodyń Wiejskich w Klonowie Klonowo 21, 89-526 Lubiewo	Julita Winowiecka	697 893 944 julistawinowiecka@wp.pl
38.	Koło Gospodyń Wiejskich w Bysławku Bysławek 32, 89-510 Bysław	Renata Pieczka	665 433 464 mituch@wp.pl
39.	Koło Gospodyń Wiejskich w Lubiewicach Lubiewice 25, 89-526 Lubiewo	Wioleta Rybak	797 494 809 Kazimierz.rybak@wp.pl
40.	Koło Gospodyń Wiejskich w Trutnowie Trutnowo 47, 89-526 Lubiewo	Aleksandra Nowak	669 718 100 kgwtrutnowo1@wp.pl
41.	Stowarzyszenie Morsy z Borów Tucholskich ul. Kwiatowa 2A, 89-510 Bysław	Hanna Pozorska	kontakt@morsyborytucholskie.pl

42.	Koło Gospodyń Wiejskich "WESOŁE BABKI" w Płazowie Płazowo 14, 89-510 Bysław	Elżbieta Grzędzicka	788-347 331 grzedzicka@lubiewo.pl
43.	Koło Gospodyń Wiejskich w Suchej "Słowianki" ul. Główna 19, 89-525 Sucha	Ksenia Ziegert	508 206 934
44.	Koło Gospodyń Wiejskich w Cierplewie Cierplewo 9, 89-525 Sucha	Rozalia Remus	kgwcierplewo@op.pl 725250036
45.	Koło Gospodyń Wiejskich w Wępinie Wępin 8, 89-510 Bysław	Joanna Średzińska	508877551 KgwWępin@o2.pl
46.	Stowarzyszenie CON AMORE ul. Główna 7, 89-525 Sucha	Krzysztof Duks	
47.	Stowarzyszenie "Dobrze, że jesteś!" ul. Kwiatowa 9, 89-510 Bysław	Aleksandra Pik	697 350 322 dobrzezejestes@spbyslaw.edu.pl

Źródło: Urząd Gminy w Lubiewie

1.2.6. Bezpieczeństwo

Polityka bezpieczeństwa są to działania administracyjne mające na celu realizację przedsięwzięć związanych z tworzeniem i wykorzystaniem potencjału ochronnego, w celu zapobiegania i przeciwdziałania różnego rodzaju zagrożeniom. Realizacja skutecznej polityki bezpieczeństwa w Gminie jest podstawowym zadaniem samorządu terytorialnego. Od tego jak będzie ona zorganizowana, będzie zależał rozwój Gminy. Realizacja polityki bezpieczeństwa będzie też uzależniona od występujących zagrożeń. Pożądane są także działania mające na celu wykorzystanie istniejącego potencjału organizacji pozarządowych, działających w formie pracy społecznej. Koordynowanie działań i kierunków rozwoju tych organizacji będzie pomocne w reagowaniu na zagrożenia, które godzą w bezpieczne życie i rozwój Gminy.

Policja:

Od 1 lipca 2013 r. Gmina jest obsługiwana przez Międzygminny Posterunek Policji w Cekcynie. W skali powiatu gmina Lubiewo nie wyróżnia się negatywnie pod względem poziomu bezpieczeństwa – z wyjątkiem bezpieczeństwa na drodze nr 240, która jest prawdopodobnie najsilniej obciążoną ruchem drogą w powiecie.

W poniższej tabeli zebrano najważniejsze informacje z Policji dotyczące bezpieczeństwa na terenie Gminy Lubiewo.

Tabela 11. Interwencje i zdarzenia na terenie Gminy Lubiewo w latach 2019-2023

Interwencje i zdarzenia	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023
Interwencje publiczne	236	200	432	465	301
Interwencje domowe	35	45	30	25	20
Niebieskie karty	12	14	7	8	17

Wypadki	4	2	0	0	3
Kolizje	42	35	48	49	32
Zabici	1	0	0	0	1
Ranni	4	2	0	0	2

Źródło: Komenda Powiatowa Policji w Tucholi

Jak wynika z powyższej tabeli w ostatnich latach zwiększyła się łączna liczba podjętych interwencji publicznych, w tym wydaniu niebieskich kart. Z kolei liczba interwencji domowych zmalała. Natomiast liczba wypadków, kolizji oraz rannych wahała się.

Ochotnicze Straże Pożarne:

Na terenie Gminy Ochotnicze Straże Pożarne działają w następujących miejscowościach: Bysław, Bysławek, Cierplewo, Klonowo, Trutnowo, Minikowo, Sucha, Wełpin, Lubiewo, Płazowo. Dwie jednostki należą do Krajowego Systemu Ratowniczo Gaśniczego (Bysław i Lubiewo).

Działalność Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Lubiewo to m.in.:

- Coroczne obchody Dnia Strażaka.
- Gminne Zwody Sportowo- Pożarnicze.
- Coroczny Konkurs plastyczny pn. „Zapobiegajmy Pożarom” – eliminacje gminne.
- Coroczny Ogólnopolski Turniej Wiedzy Pożarniczej – eliminacje gminne.
- Zakupy samochodów ratowniczo – gaśniczych dla jednostek z terenu Gminy Lubiewo.
- Liczne zakupy wyposażenia Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu Gminy Lubiewo.

Tabela 12. Zestawienie ilości zdarzeń, zastępów oraz ratowników na terenie Gminy Lubiewo w latach 2019 - 2023

	Rok 2019			Rok 2020			Rok 2021			Rok 2022			Rok 2023		
	Ilość	Załóg	Strażaków	Ilość	Załóg	Strażaków	Ilość	Załóg	Strażaków	Ilość	Załóg	Strażaków	Ilość	Załóg	Strażaków
Pożary	20	46	235	17	37	187	18	36	187	28	28	301	21	51	281
Miejscowe zagrożenia	97	104	503	72	84	411	170	174	739	202	225	1112	202	218	1076
Alarmy fałszywe	7	7	28	7	7	28	8	8	32	6	6	34	1	1	4

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubiewo

Zgodnie z powyższą tabelą w roku 2023 odnotowano 21 pożarów, co było liczbą porównywalną do poprzednich badanych lat. Z kolei jeżeli chodzi o miejscowe zagrożenia to w roku 2023 było ich 202 i wynik ten był najwyższym spośród wszystkich badanych lat. Jeżeli chodzi o alarmy fałszywe to w 2023

roku odnotowano jeden, podczas gdy w badanych latach poprzednich zdarzały się w znacznie większej ilości.

Monitoring:

Jeżeli chodzi o bezpieczeństwo w zakresie monitoringu obiektów znajdujących się na terenie Gminy Lubiewo, to sytuację aktualną przedstawia poniższa tabela.

Tabela 13. Monitoring na terenie Gminy Lubiewo

L.p.	Miejsce	Urządzenia monitoringu
1.	Szkoła Podstawowa w Lubiewie	Liczba kamer: 15 sztuk; Liczba monitorowanych miejsc: 15 miejsc – boisko szkolne, korytarze szkolne i klatki schodowe.
2.	Szkoła Podstawowa w Bysławiu	Liczba kamer: 20 sztuk; Liczba monitorowanych miejsc: 20 miejsc (9 kamer wewnętrznych, 11 kamer zewnętrznych).
3.	Przedszkole Samorządowe Gminy Lubiewo – budynek w Suchej	Liczba kamer: 0 sztuk; Liczba monitorowanych miejsc: 0 miejsc.
4.	Boisko w Lubiewie ul. Wincentego Witosa 1	Liczba kamer: 3 sztuki; Liczba monitorowanych miejsc: 3 miejsca – kamery zamontowane na budynku gospodarczym, skierowane na: podwórko NIVEA, plac street workout, boisko piłkarskie.
5.	Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo	6 kamer na budynku Biblioteki – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo, ul. W. Witosa 1, Lubiewo 3 kamery z przodu budynku oraz 3 kamery z tyłu budynku
6.	OSP Lubiewo	16 szt. kamer, park za OSP, teren wokół OSP, wewnątrz remizy
7.	OSP Minikowo	6 szt. kamer, teren wokół remizy, plac zabaw za remizą, fragment drogi powiatowej,
8.	OSP Bysławek	3 szt. kamer, wewnątrz remizy, teren wokół OSP
9.	Urząd Gminy w Lubiewie	Rejestrator - monitoruje: Targowisko Gminne w Lubiewie – 1 kamera
10.	GOPS w Lubiewie	1 kamera w środku
11.	Kąpielisko w Bysławiu	teren kąpieliska – 5 kamer
12.	Zakład Komunalny	na terenie PSZOK – teren zakładu – 5
13.	SUW w Bysławiu	teren SUW – 4 kamery
14.	SUW w Lubiewie	teren SUW – 3 kamery

Źródło: Dane jednostek organizacyjnych Gminy Lubiewo

2. Sfera przestrzenna

2.1. Środowisko przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe

2.1.1. Rzeźba terenu

Gmina Lubiewo (jak i cały powiat tucholski) charakteryzuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, w tym krajobrazowymi, z uwagi na wysoką bioróżnorodność oraz mnogość form ukształtowania terenu będącą rezultatem procesów i zjawisk przyrodniczych kształtujących oblicze tego terenu przed kilkunastoma tysiącami lat (procesy glacialne i fluwioglacialne).

Gmina Lubiewo położona jest w obrębie dwóch mezoregionów. Zachodnia część gminy należy do mezoregionu Doliny Brdy, który charakteryzuje się młodoglacjalnym krajobrazem doliny rzecznej przecinającej formacje sandrowe, porośnięte borem sosnowym. Pozostały teren gminy wchodzi w skład mezoregionu Wysoczyzny Świeckiej, na którym dominuje krajobraz młodoglacjalnych równin i wzniesień morenowych, a miejscami płatów sandrów na pojezierzu. Obszar gminy jest z reguły równinny, tylko sołectwo Minikowo charakteryzuje ukształtowanie pagórkowate. Oba te mezoregiony wchodzi w skład makroregionu Pojezierza Południowo Pomorskiego.

2.1.2. Gleby

Występowanie i rozmieszczenie poszczególnych typów gleb na terenie Gminy Lubiewo związane jest m.in. z budową geologiczną terenu, zmiennością litologicznych utworów powierzchniowych, rzeźbą terenu, a także w pewnym stopniu z warunkami wodnymi. Przeważają gleby powstałe z gliny zwałowej, wykształcone w postaci gleb płowych i brunatnych wylugowanych. Szczególnie charakterystyczne są one dla części centralnej i wschodniej gminy. Kolejną grupę najczęściej występujących gleb stanowią gleby powstałe z piasków akumulacji wodno-łodowcowej, wykształcone jako gleby rdzawe. Zajmują one głównie tereny położone w zachodniej części gminy, zajętej przez zwartą równinę sandrową. Ponadto na obszarze gminy, w dnach rynien polodowcowych, wytopisk, czy w rejonie dolin rzecznych występują gleby murszowo-mineralne, mułowo-torfowe, torfowe oraz murszowo-torfowe. Należy dodać, że na terenie gminy wszystkie wspomniane gleby nie występują tylko w formie zwartych powierzchni, ale również w formie licznych płatów o niewielkiej powierzchni, tworzących swoisty rodzaj mozaiki.

Na obszarze Gminy Lubiewo najlepsze gleby występują w okolicach siedziby gminy (płat kompleksu 4 A). W części zachodniej w układzie mozaikowym występują gleby kompleksów : 4 Bw , 5 A i 6 Bw. Niewielki płat gleb kompleksu 4 Bw występuje na wschód od jeziora Bysławskiego i koło Bysławka. Na pozostałym obszarze gminy, ponownie w strukturze mozaikowej występują gleby kompleksów: 5 Bw, 6 AB i 7 AB, z przewagą gleb kompleksu 7 AB. Dużą wartością terenów rolniczych gminy jest występowanie w formie rozrzuconych płatów gleb pochodzenia organogenicznego (torfy niskie, gleby mułowo-torfowe, murszowomineralne, czarne ziemie). Mają one różną wartość jako użytki zielone, ale równie ważna jest ich rola ekologiczna i środowiskotwórcza.

2.1.3. Szata leśna

Powiat tucholski należy do terenów o największej lesistości w województwie kujawsko-pomorskim i wysokiej w skali kraju. Gmina Lubiewo położna jest w obszarze Borów Tucholskich (jednego z największych kompleksów leśnych w Polsce), charakteryzującym się bardzo dużą atrakcyjnością dla turystyki pobytowej i krajoznawczej. To właśnie obszary leśne i liczne zbiorniki wodne są główną atrakcją przyciągającą turystów do gminy.

Teren Gminy Lubiewo charakteryzuje się wysokim poziomem lesistości. Pod względem wskaźnika lesistości gmina zajmuje czwarte miejsce spośród wszystkich gmin powiatu tucholskiego.

Powierzchnia lasów na terenie Gminy Lubiewo wynosi 6 788,92 ha, co stanowi aż 41,7% ogólnej powierzchni gminy. Mimo, że jest to wartość niższa niż średnia dla powiatu tucholskiego (48,7%), to jest zdecydowanie wyższa niż średnia dla województwa kujawsko-pomorskiego (23,5%).

Tereny leśne w Gminie Lubiewo zarządzane są przez Nadleśnictwo Tuchola i Zamrzenica. Nadleśnictwa wchodzą w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Toruniu.

Na obszarze gminy dominują lasy na siedliskach borowych wytworzonych na glebach piaszczystych, natomiast gatunkiem panującym jest sosna zwyczajna. Siedliska borowe występują głównie w dolinie Brdy oraz na obszarach sandrowych (Bory Tucholskie).

Ważną rolę w krajobrazie gminy odgrywają zadrzewienia śródpolne, przydrożne, zieleń przyrodna, zieleń parkowa, cmentarna, sady i ogrody przydomowe, które spełniają nie tylko funkcję krajobrazową, lecz również ochronną. Wpływają na kształtowanie lokalnego klimatu obszarów, na których występują, podnoszą walory estetyczne – krajobrazowe oraz spełniają rolę wiatro- i glebochroną.

Tabela 14. Lasy na terenie Gminy Lubiewo

	2013	2018	2022
Grunty leśne ogółem (ha)	6 952,40	6 962,97	6 952,41
Lasy ogółem (ha)	6 787,32	6 798,11	6 788,92
Lesistość w %	41,7	41,8	41,7
Grunty leśne publiczne ogółem (ha)	6 094,31	6 096,56	6 088,78
Grunty leśne prywatne ogółem (ha)	858,09	866,41	863,63
Lasy publiczne ogółem (ha)	5 929,23	5 931,70	5 925,29
Lasy prywatne ogółem (ha)	858,09	866,41	863,63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z GUS BDL

2.1.4. Wody powierzchniowe i podziemne

Wody powierzchniowe

Gmina Lubiewo pod względem hydrograficznym należy do lewobrzeżnej zlewni rzeki Brdy, a w szczególności do Zalewu Koronowskiego, stanowiącego sztuczną, zachodnią granicę gminy na długości ok. 20 km. Kompleksowe odprowadzenie wody z terenu gminy gwarantują trzy ciekі podstawowe, tj.: Rów Trutnowski, Struga Zamrzonka, Struga Szumiąca.

Poza ciekami na terenie Gminy Lubiewo występują różnej wielkości jeziora, które zajmują łącznie powierzchnię około 316 ha. Najwięcej jezior zlokalizowanych jest w północnej części gminy, między Bysławiem a Zamrzenicą. Są to jeziora: Bysławskie, Lucimskie, Tyniec, Małe Bysławskie, Minikowskie i Zamrzeńskie. Na terenie Gminy Lubiewo występuje łącznie aż 21 jezior. Do największych z nich zalicza się: Jezioro Bysławskie, Jezioro Suskie Wielkie, Jezioro Lucimskie, Jezioro Minikowskie, Jezioro Suskie Małe, Jezioro Małe Bysławskie, Jezioro Strzyżyny, Jezioro Jeziorki, Jezioro Zamrzeńskie, Jezioro Wępińskie.

Ponadto na terenie gminy Lubiewo występują także małe zbiorniki retencyjne oraz stawy rybne.

Wody podziemne

Zasoby wód podziemnych o znaczeniu użytkowym występują w utworach czwartorzędowych. Na obszarze Gminy Lubiewo nie ma głównych zbiorników wód podziemnych.

Gmina Lubiewo położona jest w obrębie JCWPd nr 36, regionu Dolnej Wisły, która jest niezagrażona nieosiągnięciem celów środowiskowych. Celem środowiskowym dla wyznaczonych JCWPd jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i ilościowego.

Zagrożenie powodziowe

Na obszarze Gminy Lubiewo wyznaczono obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi (ONNP) od strony rzeki Brdy. Dla powyższych obszarów Prezes Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej sporządził mapy zagrożenia powodziowego oraz mapy ryzyka powodziowego, na których zostały przedstawione „obszary szczególnego zagrożenia powodzią”, zdefiniowane w art. 9 ust.1 pkt 6c ustawy Prawo wodne. Są to obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi raz na 100 lat (Q 1%) oraz obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi raz na 10 lat (Q 10%).

Na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią stosuje się przepisy odrębne wynikające z ustawy Prawo wodne z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (Dz. U. 2023, poz. 1478).

2.1.5. Klimat

Wg pl.climate-data.org na terenie Gminy Lubiewo klimat wg klasyfikacji Köppena-Geigera Cfb. jest umiarkowanie ciepły. Występują tu znaczne opady deszczu. Średnioroczna temperatura wynosi 8.7°C. W ciągu roku, średnie opady wynoszą 662 mm.

Na kolejnym wykresie przedstawiono klimatogram Gminy Lubiewo.

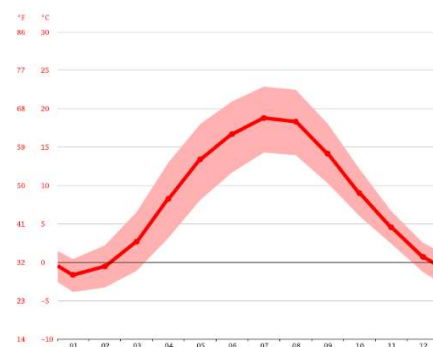
Wykres 5. Klimatogram Gminy Lubiewo



Źródło: pl.climate-data.org

Najsuchszym miesiącem jest luty. Występują w tym czasie opady na poziomie 36 mm. Większość opadów przypada na lipiec, średnio 94 mm.

Wykres 6. Wykres temperaturowy Gminy Lubiewo



Źródło: pl.climate-data.org

Ze średnią 18.8°C, lipiec jest najcieplejszym miesiącem. Styczeń jest najzimniejszym miesiącem, z temperaturami w okolicach -1.6°C.

Wykres 7. Tabela klimatu Gminy Lubiewo

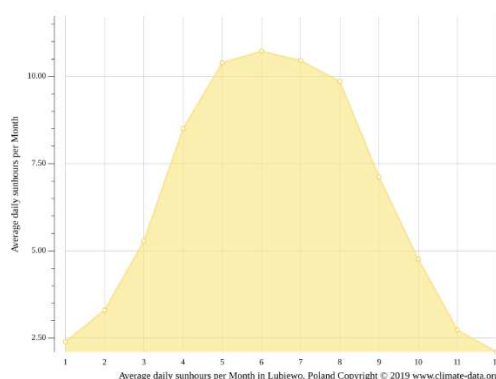
	styczeń	luty	marzec	kwiecień	maj	czerwiec	lipiec	sierpień	wrzesień	październik	listopad	grudzień
Śr. Temperatura (° C)	-1.6	-0.5	2.7	8.3	13.4	16.7	18.8	18.3	14.2	9	4.6	0.7
Min. Temperatura (° C)	-3.9	-3.3	-1.1	3.2	8.1	11.7	14.3	13.9	10.3	6	2.4	-1.3
Max. Temperatura (° C)	0.4	2.2	6.5	13	18	21	22.9	22.5	18.1	12.2	6.7	2.5
Opady / Opady deszczu (mm)	44	36	46	41	67	72	94	71	57	46	42	46
Wilgotność(%)	85%	83%	78%	70%	67%	67%	71%	71%	75%	81%	88%	87%
Deszczowe dni (d)	8	7	8	8	9	9	10	9	7	7	7	8
Godziny słoneczne (g)	2.4	3.3	5.3	8.5	10.4	10.7	10.5	9.9	7.1	4.8	2.7	2.1

Źródło: pl.climate-data.org

Opady wahają się na poziomie 58 mm pomiędzy najsuchszym, a najmokrzejszym miesiącem. Przez rok, temperatura waha się o 20.4°C.

Najwyższą wilgotność względną mierzy się w listopadzie (87.68%). Najniższa w czerwcu (66,93 %). W lipcu (13,17 dni) występuje średnio najwięcej deszczowych dni w miesiącu. Najmniej dni deszczowych mierzy się w listopadzie (9,33 dni).

Wykres 8. Godziny słoneczne Gminie Lubiewo



Źródło: pl.climate-data.org

W czerwcu jest średnio 10,45 godzin słonecznych dziennie. W styczniu jest średnio 2,1 godzin słonecznych dziennie. W Lubiewie przez cały rok liczy się około 2367,92 słonecznych godzin. Średnio w miesiącu jest 77,64 godzin słonecznych.

2.1.6. Ochrona przyrody

Zgodnie z Centralnym Rejestrem Form Ochrony Przyrody prowadzonym przez Generalną Dyrekcję Ochrony Środowiska na terenie Gminy Lubiewo znajdują się następujące formy ochrony przyrody:

Parki krajobrazowe:

Tucholski Park Krajobrazowy:

Tucholski Park Krajobrazowy zajmuje w Gminie powierzchnię 225.14 ha.

Obszary chronionego krajobrazu:

Zalewu Koronowskiego:

Zalew Koronowski zajmuje w Gminie powierzchnię 6 029,41 ha.

Śliwicki:

Śliwicki obszar chronionego krajobrazu zajmuje w Gminie powierzchnię 13,89 ha.

Obszary Natura 2000:

Bory Tucholskie:

Bory Tucholskie zajmują w Gminie powierzchnię 3 087,77 ha.

Pomniki przyrody:

Pomniki przyrody są ważnym elementem składowym krajobrazu, podnoszą jego piękno, posiadają wysokie walory dydaktyczne i edukacyjne. Na terenie Gminy Lubiewo występuje 16 pomników przyrody.

Użytki ekologiczne:

Na terenie Gminy Lubiewo występują także liczne użytki ekologiczne. Istotnym powodem tworzenia użytków ekologicznych jest potrzeba objęcia ochroną niewielkich powierzchniowo obiektów, ale cennych pod względem przyrodniczym, o dużym znaczeniu dla zachowania unikatowych zasobów genowych. Z reguły nie mogły one zostać objęte ochroną rezerwatową ze względu na niewielką powierzchnię i mniejszą rangę walorów przyrodniczych. Użytki ekologiczne należą do obiektowych, czyli indywidualnych form ochrony przyrody. Na terenie Gminy znajdują się 104 użytki ekologiczne.

2.1.7. Turystyka i rekreacja

Atrakcje turystyczne:

Na terenie Gminy Lubiewo znajduje się wiele miejsc posiadających wyjątkowe walory przyrodnicze. Ze względu na posiadane cechy takie jak: urozmaiconą rzeźbę terenu, obecność terenów leśnych i jezior, stanowiących o wysokich walorach krajobrazowych, niektóre obszary są predysponowane do rozwoju funkcji rekreacyjno-wypoczynkowych.

Poniżej opisano najważniejsze atrakcje turystyczne występujące na terenie Gminy.

Zalew Koronowski:

Akwen ten obejmuje obszar ok. 1600 ha, ma kształt wydłużony, jego długość wynosi 36 km, a maksymalna głębokość to przeszło 20 m. Wokół niego rozciągają się: na zachodzie Pojezierze Krajeńskie, na północy Bory Tucholskie, na wschodzie Wysoczyzna Świecka, a na południu Kotlina Toruńsko-Bydgoska. Wobec daleko zaawansowanych procesów przyrodniczej i krajobrazowej symbiozy Zalewu z otaczającym go środowiskiem, po przeszło czterdziestu latach jego istnienia, można go uznać za najbardziej atrakcyjny rekreacyjnie akwen na południowym skraju polskich pojezierzy, w centrum między pojeziernymi krainami Mazur i Pojezierza Pomorskiego. Na uroki tego obszaru wpływa głównie rzeźba doliny Brdy, składająca się z rynien jeziornych, będących efektem wytopienia się brył martwego lodu, a także otoczenie zbiornika przez kompleksy leśne. Zalew Koronowski leży w obrębie Obszaru Chronionego Krajobrazu, łączącego się na północy ze strefą ochronną Tucholskiego Parku Krajobrazowego, na zachodzie z obszarami chronionego krajobrazu dolin rzek Kamionki i Sępolenki, a na południowym zachodzie rynnny jezior byszewskich.

Zdjęcie 9. Zalew Koronowski



Źródło: lubiewodlaturysty.filu.pl

Zalew i jego okolice są rajem dla uprawiających turystykę wodną, pieszą i rowerową. Są także rajem dla wędkarzy, myśliwych, ichtiologów, ornitologów, a także grzybiarzy i fotografów. Przede wszystkim jednak Zalew Koronowski jest doskonałym akwenem do uprawiania żeglarstwa, a przy jego brzegach usytuowanych jest wiele przystani i ośrodków wczasowych. Co roku organizowane są tutaj liczne regaty, rejsy i kursy żeglarskie.

Mówiąc o walorach turystycznych Zalewu Koronowskiego nie można także zapominać, że leży on na szlaku Brdy, czyli jednym z najpopularniejszych w Polsce szlaków spływów kajakowych.

Kąpielisko Bysław:

Jezioro Bysławskie Wielkie w Bysławiu jest niewątpliwie najładniejszym, najczystszym i największym spośród aż 21 jezior w Gminie Lubiewo. Zajmuje powierzchnię 69 ha. Usytuowane przy drodze wojewódzkiej w kierunku na Tucholę.

Na kąpielisku w Bysławiu zlokalizowane są pomosty, budynek gastronomiczno – socjalny, pole namiotowe, plac zabaw, siłownia plenerowa i parking. W 2024 r. zrealizowano inwestycję, dzięki której powstała ścieżka spacerowa, ścieżka dydaktyczno-sensoryczna, altana wypoczynkowa z ławkami i stolikiem do gry w szachy oraz chińczyka, 2 zadaszone ławki wypoczynkowe, boisko do siatkówki plażowej, szachy chodnikowe wraz z wyposażeniem w figury szachowe plenerowe oraz plażowe prysznice z przebieralniami. Na przedmiotowym terenie organizowane są lokalne imprezy kulturalne i sportowe.

Zdjęcie 10. Kąpielisko Bysław



Źródło: lubiewodlaturysty.filu.pl

Jezioro bysławskie pełni nie tylko funkcję rekreacyjną ale również jest wspaniałym miejscem treningowym dla kajakarzy, wioślarzy, woprowców czy strażaków, którzy doskonalą swoje umiejętności.

Od lat Gmina Lubiewo współpracuje z Zarządem i instruktorami Stowarzyszenia kajakowego CWZS Zawisza Bydgoszcz, którzy organizują obozy kajakarskie i korzystają z tego akwenu, gdzie dzielnie trenują poznając techniki wiosłowania czy umiejętności balansowania by utrzymać się w kajaku.

Kąpielisko w Bysławiu w okresie wakacyjnym jest strzeżone przez doświadczonych ratowników.

18 południk:

Południki to umowne linie łączące bieguny. Te z numerami 0 i 180 dzielą Ziemię na półkule: wschodnią i zachodnią. Przez Polskę (leżymy na półkuli wschodniej) przebiega 10 południków, ale jeden z nich jest wyróżniający – południk 18. długości geograficznej.

Zdjęcie 11. 18 południk



Źródło: lubiewodlaturysty.filu.pl

Przechodzi on przez wiele krajów i wiele miejsc - nie tylko przez duże miasta, tj. Sztokholm, Kapsztad, i Bydgoszcz. W Gminie już dwie miejscowości są zlokalizowane na trasie 18. południka, tj. Bysław i Cierplewo. Jest to symboliczne przyłączenie się do społeczności osób zamieszkujących miejsca na ziemi, które w tym samym momencie mają ten sam czas (bo taka jest definicja południka).

Niewątpliwie nie tylko dla miłośników geografii jest to ciekawostka w ofercie turystycznej.

PZU Trasa:

PZU Trasa Zdrowia to mini kompleks rekreacyjno-sportowy, którego centralnym elementem jest wytyczona, oznakowana i wyposażona w proste instalacje ścieżka.

Zdjęcie 12. PZU Trasa



Źródło: lubiewodlaturysty.filu.pl

PZU Trasa Zdrowia zaczyna się przy świetlicy wiejskiej w Lubiewicach, a kończy w Trutnowie.

Prom:

Wyjątkową atrakcją turystyczną jest przeprawa samochodowo - osobowa promem w Wielonku przez Zalew Koronowski. Prom mieści max 6 samochodów, a przewozy odbywają się nieodpłatnie. Kursuje od ostatniego weekendu kwietnia do października. Prom na Zalewie Koronowskim łączy powiat tucholski z bydgoskim i gminę Koronowo z Lubiewem i stanowi nie tylko ciekawą atrakcję turystyczną, ale również znaczne udogodnienie dla ruchu lokalnego, skracając drogę np. do Koronowa czy Bydgoszczy.

Zdjęcie 13. Prom



Źródło: lubiewodlaturysty.filu.pl

Prom w ostatnich latach stał się również ciekawym planem filmowym, tu nagrywano zdjęcia do filmu „Disco polo”, teledysku Doroty Osieckiej, nagrań programów „Pytanie na śniadanie” i „Agropasji”.

Od kilku lat, Gmina Lubiewo wraz ze Stowarzyszeniem Rozwoju Gminy Lubiewo „Bory” na promie symbolicznie otwiera sezon turystyczny poprzez organizację imprezy integracyjnej z wieloma atrakcjami dla mieszkańców i turystów.

Szlaki turystyczne:

Atrakcję stanowią również utworzone na bazie zasobów Gminy Lubiewo szlaki o walorach rekreacyjno-edukacyjnych:

Tabela 15. Zestawienie szlaków turystycznych występujących na terenie Gminy Lubiewo

Rodzaj szlaku	Opis
Rowerowy	Szlak czerwony - Szlak Trzech Wież nad Borami im. Włodzimierza Dębickiego Trasa szlaku wytyczona w formie pętli wyłącznie po bocznych drogach asfaltowych pomiędzy 4 miejscowościami: Lubiewem, Bysławiem, Bysławkiem i Minikowem na terenie Gminy Lubiewo. Na trasie szlaku można zobaczyć w miejscowości Lubiewo XIX-wieczny kościół rzymskokatolicki, halowy, trzynawowy pod wezwaniem św. Mikołaja z punkiem widokowym na wieży. W Bysławiu znajduje się kościół neogotycki z lat 1886-1888 oraz zabytkowy cmentarz. Natomiast w Bysławku warto zobaczyć barokowo-klasycystyczny kościół pw. Św. Wawrzyńca z początku XVII w., który powstał z przebudowanego dworu Żalińskich, dawnych właścicieli wsi. Przy kościele położony jest zabytkowy cmentarz. Ponadto można przemierzyć 6 km Drogę Krzyżową. Nieopodal, w Kozim Borku, znajduje się źródło i kapliczka. Minikowo jest malowniczą, pagórkowatą, niewielką wsią położoną między rynnowymi jeziorami w okolicy lasów - Bory Tucholskie. W 2000 roku zbudowano kościół filialny św. Floriana, patrona strażaków. Długość trasy szlaku wynosi 19km.
Pieszy	Szlak niebieski – Szlak Brdy Trasa szlaku pieszego na odcinku od Bydgoszczy do miejscowości Konarzyny wynosi 159,3 km i częściowo przebiega w Gminie Lubiewo przez miejscowości, tj. Zamrzenica i Sokole Kuźnica. Po drodze towarzyszą nam wyjątkowo urokliwe krajobrazy. Warto zobaczyć ścieżkę przyrodniczo – edukacyjną w Zamrzenicy. Ścieżka edukacyjna „Nad Zamrzonką” przebiega przez lasy przecinając miejscami dolinę strugi Zamrzonka. Jej długość to około 2,7 km. Na trasie ścieżki możemy zobaczyć m. in. stanowiska związane z ochroną lasów, pożytecznych ptaków i innych zwierząt, uprawami leśnymi oraz restytucją cisa pospolitego.
Rowerowy	Szlak niebieski – Szlak Brdy Trasa szlaku rowerowego na odcinku od Bydgoszczy do Chojnic ma długość ok. 160 km. Przebiega w Gminie Lubiewo w okolicy miejscowości, tj. Bysławek, Klonowo, Lubiewo, Minikowo, Płazowo i Sucha. Na trasie można podziwiać wyjątkowo urokliwe krajobrazy, niewielkie wzniesienia pokryte polami i lasami z malowniczymi widokami wież kościołów. W Bysławku znajduje się wystawa narzędzi rzemieślniczych. W Klonowie zasługuje na uwagę zabytkowy kompleks dworca kolejowego z początku XX w. położony przy nieczynnej linii kolejowej jak również pomnik poświęcony pamięci pomordowanych ofiar II wojny światowej.
Pieszy	Szlak żółty – Szlak im. Bartłomieja Nowodworskiego Szlak upamiętniający urodzonego w Tucholi Bartłomieja Nowodworskiego, kawalera maltańskiego, dworzanina Stefana Batorego i Zygmunta III Wazy. Trasa szlaku przebiega na odcinku od Płaskosza do Cekcyna i mierzy ok. 35 km. Na terenie gminy szlak rozpoczyna się w okolicy leśniczówki Wandowo i podąża drogą asfaltową w kierunku Szumiącej, następnie przebiega polną drogą wzdłuż rynien połodowcowych jezior w okolicy Szumiącej, w kierunku Cekcyna. Szumiąca dawniej była osadą młyńską.
Pieszy	Szlak żółty – Szlak Pawła Gackowskiego Trasa szlaku przebiega na odcinku Bysław – Błędzim i mierzy 22 km. Szlak upamiętniający postać Pawła Gackowskiego, który na początku XX w. aby uniknąć płacenia podatków kilkanaście lat mieszkał w wozie cygańskim, podobnie jak słynny Michał Drzymała. Na terenie Gminy Lubiewo trasa szlaku obejmuje miejscowość Bysław, gdzie ma swój początek. Bysław przyciąga turystów i okolicznych mieszkańców gminnym kąpieliskiem. W okolicy jest możliwość skorzystania z ofert lokalnych przedsiębiorców w formie: restauracji, barów, sklepów, itp. W Bysławiu jest parafialny kościół wybudowany w stylu neogotyckim oraz cmentarz wpisany do rejestru zabytków. Nieopodal cmentarza powstał Park 700-lecia Bysławia z kilkunastoma „drzewami rodowymi”. Ponadto ułożono lapidarium bysławskie – zbiór siedmiu dużych głazów symbolizujących siedem wieków Bysławia. Przez Bysław przebiega 18 południk długości geograficznej wschodniej
Pieszy	Szlak zielony – Szlak Jezior Koronowskich Trasa szlaku przebiega od miejscowości Wudzyn do Stronna i obejmuje na terenie Gminy Lubiewo miejscowość Sokole – Kuźnica. Długość szlaku mierzy 79 km. Szlak tworzy pętlę, która opasa rejon Zalewu Koronowskiego i jezior Byszewskich. Ze względu na poprowadzenie szlaku przez prom w Sokole Kuźnicy, ten odcinek szlaku Jezior Koronowskich jest dostępny w okresie kursowania promu na Zalewie Koronowskim.

Pieszy	Szlak żółty – Szlak im. L. Wyczółkowskiego Trasa pieszego szlaku mierzy 68 km długości i rozciąga się w pasie miejscowości od Bydgoszczy Osowa Góra do Pruszcza, obejmując swoim zasięgiem teren Gminy Lubiewo w miejscowościach: Cierplewo, Lubiewo, Minikowo, Sokole-Kuźnica oraz Sucha. Trasa kluczy po leśnych i polnych duktach wzdłuż Jeziora Koronowskiego, dociera przez Wielonek do przystanku sezonowego promu osobowo-samochodowego na zalewie w Sokole -Kuźnicy, dociera do Stacji Wodnej PTTK w Sokole Kuźnicy. Pośród leśnego szlaku możemy zachwycić się widokiem łańcuchów wodnych m. in. Jezioro Strzyżyny Małe i Strzyżyny Wielkie oraz zobaczyć most kolejowy nad Zalewem. Natomiast wieś Sucha leży między dwoma jeziorami: Wielkim i Małym Suskim.
---------------	---

Źródło: Urząd Gminy Lubiewo

2.1.8. Dziedzictwo kulturowe

Gmina Lubiewo podjęła Uchwałę Nr XVI/126/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 27 lutego 2020 r. w sprawie przyjęcia "Programu Opieki nad Zabytkami dla Gminy Lubiewo na lata 2020-2023".

Dziedzictwo kulturowe mieszczące się w granicach administracyjnych Gminy Lubiewo stanowi wartość duchową i obyczajową zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających Bory Tucholskie turystów. Zasób materialny noszący znamiona zabytków powinien powodować przywiązanie podmiotów do danego obszaru na zasadzie identyfikacji jednostek z rodzimą kulturą. Aspekt ten zwraca zatem uwagę na wysokie znaczenie dobrze zachowanych form zabytkowych.

Rodzaje i ilość zabytków została przedstawiona w poniższej tabeli:

Tabela 16. Zabytki na terenie Gminy Lubiewo

Rodzaj zabytku	Ilość
Zabytki nieruchome	219
Zabytki ruchome	3
Stanowiska archeologiczne	340

Źródło: Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Lubiewo na lata 2020-2023

Wśród zabytków wpisanych do rejestru zabytków, a także obiektów ujętych w gminnej ewidencji niewątpliwie każdy zasób ma istotne znaczenie dla Gminy Lubiewo pod względem dziedzictwa kulturowego. Jednakże obiekty wpisane do rejestru zabytków stanowią najwyższą wartość kulturową dla gminy.

Zespół kościoła pw. Przemienienia Pańskiego w Bysławiu:

Neogotycki, wolnostojący, orientowany budynek kościoła parafialnego, usytuowany na niewielkim wzniesieniu, na parceli przy drodze z Tucholi do Świecia. Plac o nieregularnym kształcie otoczony murem z ogrodzeniem pochodzącym z początku XX w., którego niektóre przęsła w ostatnich latach odrestaurowano. W najbliższym otoczeniu świątyni po południowo – zachodniej stronie budynek plebanii, po południowo – wschodniej stronie natomiast groby poprzednich kapłanów parafii.

Zdjęcie 14. Zespół kościoła p. w. Przemienienia Pańskiego w Bysławiu



Źródło: Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Lubiewo na lata 2020-2023

Zespół klasztorny (klasztor wraz z kościołem pw. św. Wincentego a Paulo w Bysławku):

Zespół klasztorny, w którego skład wchodzi kościół wraz z klasztorem tworzy jeden budynek usytuowany szczytem do drogi. Całość zlokalizowana na prostokątnej parceli oddzielonej od południa murem, w którym znajduje się brama flankowana a w jej pobliżu dwa rozłożyste drzewa. W południowo – wschodniej części parceli cmentarz Sióstr Miłosierdzia.

Zdjęcie 15. Zespół klasztorny (klasztor wraz z kościołem pw. św. Wincentego a Paulo w Bysławku)



Źródło: Program Opieki nad Zabytkami dla Gminy Lubiewo na lata 2020-2023

Kościół parafialny rzymskokatolicki pw. św. Mikołaja w Lubiewie:

Neoromańska świątynia wybudowana na przełomie 1841 / 1842 r. usytuowana w centralnej części wsi, pomiędzy dwiema najbardziej znaczącymi ulicami Lubiewa zajmuje miejsce dawnego drewnianego kościółka zniszczonego podczas pożaru, który miał miejsce w 1836 r. W najbliższym otoczeniu budynku znajduje się cmentarz parafialny, a po jego północnej stronie plebania. Murowane ściany kościoła powstały z kamienia ciosanego oraz cegły wykorzystanej w obramowaniu okien i drzwi. Całość budynku zwieńczona została dwuspadowym dachem. Budynek założony na rzucie prostokąta z

kwadratowym prezbiterium, z półkolistą apsydą oraz dwiema dobudówkami, z kruchtą od północy oraz zakrystią od południa.

Zdjęcie 16. Kościół pw. św. Mikołaja w Lubiewie



Źródło: Urząd Gminy w Lubiewie

2.2. Zagospodarowanie przestrzenne i infrastruktura techniczna

2.2.1. Infrastruktura transportowa

Drogi

Na sieć dróg na terenie Gminy Lubiewo składają się:

- Drogi wojewódzkie:
Droga wojewódzka 240 to droga o długości 78 km biegnąca od Świecia przez Tucholę do Chojnic. Droga ta, pomimo że jest drogą wojewódzką, jest postrzegana jako droga istotna dla dostępności zewnętrznej województwa kujawsko-pomorskiego. Prowadzony jest na niej ruch o charakterze tranzytowym- droga ta jest często wykorzystywana jako połączenie centralnej części kraju (DK nr 91) i Pomorza Środkowego, szczególnie wyraźnie to zjawisko obserwuje się w okresie letnim. Istotny jest tu fakt, że część tej drogi stanowi arterię największej miejscowości gminy, czyli Bysławia, co rodzi istotne zagrożenie bezpieczeństwa ruchu drogowego w obrębie miejscowości oraz wydatnie wpływa na komfort zamieszkania (hałas, drgania). W roku 2019 zakończyła się modernizacja ww. drogi na odcinku Tuchola – Bysław, w ramach której na całym modernizowanym odcinku wybudowano m.in. ścieżkę rowerową, powstała również obwodnica Płazowa. W roku 2023 zrealizowano remont 3 km przedmiotowej drogi na odcinku Bysław – Lubiewice. Problemem poruszonym przez mieszkańców jest kwestia skrzyżowania drogi wojewódzkiej nr 240 z drogą powiatową 1030C. Mieszkańcy zwracają uwagę na kiepską widoczność oraz przejezdną przedmiotowego skrzyżowania, co wiąże się z poziomem bezpieczeństwa.
- Drogi powiatowe:
Na terenie gminy występuje dziewięć dróg powiatowych o następujących relacjach:
 - Nr 1030 – Granica gminy Cekcyn (kierunek Cekcyn) – Wełpin – Bysław – Lubiewo – Bruchniewo - Sucha -Cierplewo – Granica gminy Koronowo (prom);
 - Nr 1034 – Szumiąca (DW 240) – Granica gminy Cekcyn (kierunek Świt);
 - Nr 1035 – Wełpin- Granica gminy Cekcyn (kierunek Iwiec);
 - Nr 1036 – Szumiąca (DW 240) – Bysławek – Klonowo- Koźliny – Granica gminy –Świekatowo (kierunek Jania Góra);
 - Nr 1037- DW 240 – Teolog;
 - Nr 1038 – Bysław (DW 240) – Bysławek – Minikowo- Granica gminy Cekcyn (kierunek Gostycyn);

- Nr 1039 – Lubiewo – DW 240 (Lubiewice);
- Nr 1040 – Minikowo – Lubiewo – Trutnowo – Granica gminy Świekatowo (kierunek Błędzim/Zalesie Królewskie)
- Nr 1045 – Lubiewo – Klonowo.

Drogi powiatowe mają w sumie 74,2 km długości, z czego ok. 1,8 km nie posiada nawierzchni bitumicznej.

Zgodnie z opracowaniem stanu nawierzchni dróg powiatowych z sierpnia 2021 r. stan przedmiotowych dróg w gminie Lubiewo przedstawiał się następująco:

- 20 % stan dobry,
- 26 % stan zadawalający,
- 30 % stan niezadawalający,
- 24 % stan zły.

Po względem procentowym ww. wyniki są najgorsze z terenu całego Powiatu Tucholskiego.

Od czasu sporządzenia ww. opracowania przeprowadzono remont około 2 km drogi powiatowej 1045C oraz doraźne miejscowe remonty innych dróg. Zaznaczyć trzeba, że w tym czasie stan techniczny pozostałych dróg zakwalifikowanych do grup niezadawalające i złe oraz części o zadawalających uległ znacznej degradacji.

– Drogi gminne:

Łączna długość dróg gminnych to ok. 78,393 km, z czego:

- ok. 30,235 km to drogi bitumiczne,
- ok. 4,025 drogi z kostki betonowej,
- ok. 0,162 km drogi z prefabrykatów,
- ok. 43, 941 drogi gruntowe.

W zdecydowanej większości, ciągi komunikacyjne w gminie są drogami gruntowymi, niewielkie odcinki ulepszone żwirem lub żużlem czasem kruszywem, których stan nawierzchni szczególnie w okresie wiosennym i jesiennym jest znacznym utrudnieniem dla wszystkich jej użytkowników, zarówno zmotoryzowanych jak i pieszych (liczne wyboje, koleiny, kałuże), a w okresie suszy silne pylenie.

Długość dróg w poszczególnych kategoriach na terenie Gminy Lubiewo przedstawia poniższa tabela:

Tabela 17. Kategorie i długości dróg na terenie Gminy Lubiewo

Kategoria drogi	Długość [km] – stan na 2023 r.
Krajowe	0 km
Wojewódzkie	11 km
Powiatowe	74,2 km
Gminne	78,393 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lubiewo

Ponadto dokonywane corocznie naprawy mają charakter doraźny i nie rozwiązują problemu. Zgodnie z planem rozwoju sieci dróg gminnych gminy Lubiewo na lata 2019-2024 do remontu, przebudowy i rozbudowy przewidziano:

Tabela 18. Drogi planowane do remontu, przebudowy i rozbudowy

Lp.	Numer drogi	Nazwa drogi	Odcinek	Długość (w km)
1.	010601C	Nowe Dziuki- Szumiąca	Cała droga	2,013
2.	010605C	Bysław - Trutnowo	Od końca ul. Wiatrakowej do skrzyżowania z drogą powiatową 1039C	Ok 2,8
3.	010607C	Lubiewice- Błędzim	Lubiewice od istniejącego asfaltu w stronę DW 240	ok 1,200
4.	010608C	Bysławek- Lubiewo	Cała droga	3,563
5.	010612C	Lubiewo- Jania Góra	Od skrzyżowania z drogą 1039C	ok. 0,830
6.	010618C	Koźliny-Sucha	Od skrzyżowania z drogą 010641C do granicy lasu	Ok. 1,05
7.	010620C	Sucha Młyn- Cierplewo	Od skrzyżowania z droga 010643C do istniejącego asfaltu	0,55
8.	010621C	Bysław ul. Wiatrakowa	Od skrzyżowania z drogą powiatową 1030C do skrzyżowania z ul. Kwiatową i Polną	ok. 0,4
9.	010622C	Bysław ul. Spokojna	Cała droga	0,220
10.	010623C	Bysław ul. Szkolna	Cała droga	0,177
11.	010624C	Bysław ul. Krótka	Pomiędzy ul. Wiatrakową a drogą powiatową 1030C	ok. 0,100
12.	010626C	Bysław ul. Polna	Cała droga	0,433
13.	010628C	Bysław ul. Kwiatowa	Od skrzyżowania z ul. Wiatrakową do istniejącej kostki betonowej.	0,495
14.	010631C	Bysław ul. Zbysława	Cała droga	0,334
15.	010633C	Lubiewo ul. Hallera	Cała droga	0,852
16.	010636C	Lubiewo ul. Księdza Czarnowskiego	Cała droga	0,236
17.	010639C	Lubiewo, ul. Wincentego Witosa	Cała droga	0,162
18.	010640C	Sucha ul. Leśna	350 m od drogi powiatowej 1030C	0,350
19.	010641C	Sucha- ul. Słoneczna	Cała droga	0,586
20.	010644C	Bysław- Teolog	Od granicy gm. Cekcyn do istniejącego asfaltu	0,72
21.	010645C	Bysław- ul. Modrakowa	Cała droga	0,220
22.	010646C	Minikowo – Rabuškowo	Cała droga	1,794
23.	010647C	Klonowo - Osady	Cała droga	2,724
Suma				21,809

Źródło: Plan rozwoju sieci dróg gminnych gminy Lubiewo na lata 2019-2024

Zrealizowane z tego zostały:

- przebudowa drogi nr 010608C Bysławek - Lubiewo,

- rozbudowa drogi nr 010621C Bysław ul. Wiatrakowa,
- remont drogi nr 010622 Bysław ul. Spokojna,
- remont drogi nr 010622C Bysław ul. Szkolna,
- przebudowa drogi nr 010624C Bysław ul. Krótka,
- rozbudowa drogi nr 010626C Bysław ul. Polna,
- remont drogi nr 010628C Bysław ul. Kwiatowa,
- rozbudowa drogi nr 010636C Lubiewo ul. Ks. Czarnowskiego,
- przebudowę drogi nr 010640C Sucha ul. Leśna,
- przebudowa drogi nr 010644C Bysław – Teolog,
- rozbudowa drogi nr 010633C Lubiewo ul. Hallera.

W trakcie realizacji są:

- rozbudowa drogi nr 010641C Sucha ul. Słoneczna.

Ścieżki rowerowe

Na terenie Lubiewo istnieje sieć ścieżek rowerowych, której długość na rok 2023 przedstawia poniższa tabela:

Tabela 19. Długości ścieżek pieszo-rowerowych na terenie Gminy Lubiewo

Istniejące ścieżki pieszo-rowerowe	
Odcinek	Długość [km]
Lipowa – Ks. Czarnowskiego (gminna)	ok. 0,093 km
Sportowa – Lipowa (gminna)	ok. 0,074 km
Bysławek – Bysław (gminno – powiatowa)	ok. 2,22 km
Bysław w stronę Tucholi (wojewódzka)	ok. 5,3 km
Lubiewo ul. Wojska Polskiego przy rondzie (powiatowa)	ok. 0,64 km

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lubiewo

Zmieniającą się długość ścieżek rowerowych na przestrzeni ostatnich lat przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 20. Długość ścieżek rowerowych na terenie Gminy Lubiewo [km]

Rok	2018 rok	2019 rok	2020 rok	2021 rok	2022 rok
drogi dla rowerów ogółem	0,8	7,9	7,9	7,9	7,9

Źródło: GUS BDL.

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie Gminy Lubiewo w ostatnich pięciu latach długość ścieżek rowerowych nie uległa zmianie.

Linie kolejowe

Na terenie Gminy Lubiewo znajduje się nieczynna linia kolejowa nr 240 relacji Świecie and Wisła – Złotów.

Spore utrudnienie w komunikacji na terenie Gminy Lubiewo stanowi nieczynna linia kolejowa nr 240. Wiadukty zlokalizowane w jej biegu stanowią barierę komunikacyjną dla pojazdów ciężarowych, autobusów, sprzętu rolniczego oraz czasem służb ratunkowych. Przedmiotowa linia odcina środkową i północną część Gminy Lubiewo od jej południowej części. Najbliższą alternatywą jest droga powiatowa 1240C w Gminie Świekatowo lecz wymaga to nadrobienia ok 20-30 km zależnie od wybranej trasy. Obecnie Zarząd Dróg Powiatowych w Tucholi pracuje nad rozwiązaniem, które pozwoli ww. pojazdom

korzystać z wiaduktu kolejowego w ciągu drogi powiatowej 1036C zlokalizowanego na przedmiotowej linii kolejowej.

2.2.2. Punkty oświetleniowe

Stan infrastruktury oświetleniowej na obszarze Gminy Lubiewo przedstawia się następująco:

1. Obiekty oświetleniowe należące do Grupy Kapitałowej ENEA:

- ilość szafek – 38 szt.
- ilość obwodów – 57 szt.
- ilość uziemień – 12 szt.
- ilość opraw (szt.) – na sieci wydzielonej – 114, na sieci wspólnej – 506
- ilość słupów ENEA Operator sp. z o.o. (szt) – na sieci wspólnej z oprawami Operatora lub ENEA Oświetlenie - 495, na sieci wydzielonej: napowietrznej z oprawami Operatora lub ENEA Oświetlenie – 0, kablowej z oprawami Operatora lub ENEA Oświetlenie – 81
- długość linii (km): kablowej - 1,49, napowietrznej – 29,428

2. Obiekty oświetleniowe należące do Gminy Lubiewo:

- ilość szafek – 13 szt.
- ilość obwodów – 18 szt.
- ilość uziemień – 45 szt.
- ilość opraw (szt.) – na sieci wydzielonej – 167, na sieci wspólnej – 0
- ilość słupów ENEA Operator sp. z o.o. (szt) – na sieci wspólnej z oprawami Gminy Lubiewo - 0, na sieci wydzielonej: napowietrznej z oprawami Gminy Lubiewo – 0, kablowej z oprawami Gminy Lubiewo – 90
- długość linii (km): kablowej – 8,39, napowietrznej – 0,00

Zbiorcze zestawienie infrastruktury oświetleniowej na obszarze gminy przedstawione zostało w tabeli.

Tabela 21. Infrastruktura oświetleniowa na terenie Gminy Lubiewo

	Jednostka miary	Majątek oświetleniowy ENEA Oświetlenie Sp. z o.o. i ENEA Operator Sp. z o.o.	Majątek Gminy Lubiewo	Razem
Ilość punktów oświetleniowych (opraw)	szt.	620	167	787
Długość linii oświetleniowych kablowych	km	1,49	8,39	9,88
Długość linii oświetleniowych napowietrznych	km	29,43	-	29,43
Ilość obwodów oświetleniowych	szt.	57	18	75
Ilość uziemień roboczych (tylko instalacji oświatl.)	szt.	128	45	173
Ilość szafek oświetleniowych	szt.	38	13	51

(rozdzielnic zasilających)				
-------------------------------	--	--	--	--

Źródło: Dane z Urzędu Gminy Lubiewo

Gmina Lubiewo zmodernizowała oświetlenie uliczne na obszarze gminy. Projekty zrealizowane w ostatnich latach to:

Rok 2021:

- 1) „Budowa oświetlenia drogowego drogi powiatowej przy ul. Strażackiej w Bysławiu”. Przedmiotowe zadanie obejmowało budowę 11 punktów oświetlenia drogowego w technologii LED, linii kablowej o dł. 406 m oraz złącza sterowniczego.
- 2) „Modernizacja oświetlenia ulicznego z zastosowaniem technologii LED na terenie Gminy Lubiewo”. Inwestycja polegała na dostawie i montażu 246 szt. drogowych opraw oświetleniowych w Bysławiu, Bysławku i Klonowie.

Rok 2022:

- 1) „Rozbudowa drogi gminnej nr 010626C Bysław ul. Polna oraz budowa drogi Sucha Przydatki-Cierplewo”. W ramach ww. projektu zostało pobudowanych 14 słupów oświetleniowych drogowych z oprawami ledowymi, w tym doświetlono przejścia dla pieszych na ul. Polnej w Bysławiu.

Rok 2023:

- 1) „Poprawa jakości i efektywności energetycznej oświetlania ulicznego oraz bieżącego utrzymania urządzeń oświetleniowych – w ramach umowy na wykonanie usługi oświetleniowej na terenie administrowanym przez Gminę Lubiewo”. Zadanie polegało na świadczeniu usług oświetlania w zakresie poprawy jakości i efektywności energetycznej oświetlania ulicznego poprzez wymianę 270 opraw sodowych na oprawy oświetleniowe drogowe w technologii LED na istniejących słupach oświetleniowych w miejscowościach: Bruchniewo, Cierplewo, Lubiewo, Minikowo, Płazowo, Sucha, Trutnowo, Wępin i Zamrzenica. Realizacja ww. przedsięwzięcia zakończyła wymianę opraw sodowych na energooszczędne oprawy ledowe na terenie Gminy Lubiewo.

2.2.3. Infrastruktura telekomunikacyjna

W 2010 roku wskaźnik dla województwa kujawsko-pomorskiego wynosił 180,8 telefonicznych łączy głównych na 1 000 mieszkańców, w roku 2014 wskaźnik ten wynosił już tylko 113,6, a w 2017 roku jedynie 81,2 (dane: GUS). Spadek zainteresowania telefonią stacjonarną wiąże się z prężnym rozwojem i popularyzacją telefonii komórkowej. Na obszarze gminy występuje zasięg telefonii komórkowej sieci: T-Mobile, Plus, Orange i Play.

Na terenie Gminy Lubiewo występuje sieć światłowodowa. Zestawienie długości linii światłowodowych będących własnością Gminy Lubiewo przedstawia się następująco:

- linie główne: 48 km
- linie dodatkowe: ok. 7 km
- linie zamykające ring: 28 km

RAZEM: 83 km

Szkieletowa sieć pasywna składa się z takich elementów jak:

- Rurociąg kablowy 2xHDPE 40/3,7, 4x HDPE 40/3.7
- Kable światłowodowe o profilu 70J, 48J, 12J (długość optyczna relacji – 28 341 km)

Lokalizacja węzłów:

1. Świetlica Wiejska Płazowo
2. Świetlica Wiejska Wępin
3. Bysław – Dom Strażaka
4. Szkoła Podstawowa w Bysławiu
5. Szkoła Podstawowa w Lubiewie
6. Szkoła w Suchej
7. Świetlica Wiejska Bysławek
8. Świetlica Wiejska Minikowo
9. Świetlica Wiejska Lubiewice
10. Świetlica Wiejska Trutnowo
11. Świetlica Wiejska Klonowo
12. Sucha – Dom Kultury
13. Świetlica Wiejska Cierplewo
14. Biblioteka – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo

Teren Gminy Lubiewo objęty jest budową nowoczesnej sieci światłowodowej, która pozwoli na dostęp do szybkiego szerokopasmowego Internetu, telewizji cyfrowej oraz innych usług telekomunikacyjnych dla mieszkańców gminy. Przedsięwzięcie realizowane jest w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa nr 1 „Powszechny dostęp do szybkiego internetu” Działanie nr 1.1 „Wyeliminowanie terytorialnych różnic w możliwościach dostępu do szerokopasmowego internetu w wysokich przepustowościach”, na obszarze województwa łódzkiego, świętokrzyskiego, kujawsko-pomorskiego i warmińsko-mazurskiego. Inwestycję realizuje przedsiębiorstwo telekomunikacyjne – NEXERA Sp. z o.o.

Tabela 22. Sieć budowana ze środków POPC

Odcinek	całkowita długość	kanalizacja istniejąca	kanalizacja nowa	słupy
KUJ_ŚWIE_LNI_BŁĄDZIM_1	3 811	0	957	2 854
KUJ_TUCH_CEK_IWIEC_1	2 432	0	1 809	623
KUJ_TUCH_LUB_BYŚŁAW_1	7 558	955	3 032	3 571
KUJ_TUCH_LUB_BYŚŁAW_2	4 917	0	3 274	1 643
KUJ_TUCH_LUB_BYŚŁAW_3	3 096	0	2 804	292
KUJ_TUCH_LUB_KLONOWO_1	12 030	11 177	853	0
KUJ_TUCH_LUB_LUBIEWO_1	3 552	0	3 454	98
KUJ_TUCH_LUB_MINIKOWO_1	11 461	5 400	3 777	2 284
KUJ_TUCH_LUB_PŁAZOWO_1	8 721	2 792	4 930	999
KUJ_TUCH_LUB_TRUTNOWO_1	4 101	0	2 236	1 865
RAZEM	61 679	20 324	27 126	14 229

Źródło: Dane Urzędu Gminy Lubiewo

Ponadto firma G. Art Technology posiada na terenie Gminy Lubiewo ok. 15-16 km sieci światłowodowej.

2.2.4. Gospodarka wodno-ściekowa

Gmina Lubiewo w ostatnich latach starała się, aby w jak największym wymiarze pozyskiwać środki zewnętrzne na realizację zadań inwestycyjnych. Priorytetem były inwestycje związane z rozbudową i przebudową stacji uzdatniania wody i polepszeniem infrastruktury wodno – kanalizacyjnej, na które udało się zdobyć ponad 5 mln dofinansowania z różnych źródeł. Rozwój infrastruktury technicznej w tym zakresie pozwolił na ochronę zdrowia i poprawę nie tylko standardu życia mieszkańców Gminy Lubiewo, ale przyczynił się również do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej.

Najważniejszymi przedsięwzięciami związanymi z gospodarką wodną była rozbudowa i przebudowa stacji uzdatniania wody w Bysławiu oraz przebudowa i remont stacji uzdatniania wody w Lubiewie. Realizacja tych inwestycji przyczyniła się do poprawy jakości wody przeznaczonej do spożycia przez mieszkańców.

W Bysławiu, Bysławku, Lubiewie i Płazowie wybudowano 7 odcinków sieci wodociągowej o łącznej długości 3,27 km.

W roku 2022 r. z sieci wodociągowej korzystało 97,5% mieszkańców.

Tabela 23. Sieć wodociągowa w Gminie Lubiewo

Wskaźnik	Wartość (2018 rok)	Wartość (2019 rok)	Wartość (2020 rok)	Wartość (2021 rok)	Wartość (2022 rok)
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	168,6	170,3	170,4	170,6	b/d
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	179,1	181,6	174,6	182,4	181,7
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	30,1	30,3	30,0	31,2	31,3
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	5 840	5 823	5 698	5 646	5 694

Źródło: GUS BDL

Zgodnie z danymi w powyższej tabeli, na terenie Gminy Lubiewo długość czynnej sieci rozdzielczej w latach 2018-2022 uległa zwiększeniu, podobnie jak zużycie wody. Zwiększyła się także liczba ludności korzystającej z sieci wodociągowej.

Z zakresu gospodarki ściekowej przebudowano i wyremontowano 9 przepompowni ścieków zlokalizowanych w miejscowości: Bysław, Bysławek, Lubiewo i Minikowo. Na przepompowniach zastosowany został nowoczesny monitoring, a także pompy o zdecydowanie lepszych parametrach.

Nowa sieć kanalizacji sanitarnej o długości 430 m została wybudowana w Bysławku w obrębie ulicy Siewnej, Kłosowej, Lnianej i Zbożowej. Ponadto obecnie trwa realizacja projektu zadania polegającego na budowie kolejnego odcinka sieci kanalizacji sanitarnej z przepompownią ścieków w Bysławiu, obejmującego ulicę Piaskową, Jeziorną i częściowo ul. Strażacką.

W 2022 r. z sieci kanalizacyjnej korzystało 48,2% mieszkańców.

Poniżej przedstawiono tabelę, która zawiera dane liczbowe dotyczące korzystania z sieci kanalizacyjnej.

Tabela 24. Sieć kanalizacyjna w Gminie Lubiewo

Wskaźnik	Wartość (2018)	Wartość (2019)	Wartość (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)
długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	49,6	49,6	49,6	49,6	49,6
przylączya prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	787	787	793	817	822
ścieki bytowe odprowadzone siecią kanalizacyjną [dam ³]	69,1	71,7	70,0	72,0	74,1
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	2 829	2 821	2 768	2 782	2 813

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli w 2022 r. na terenie Gminy Lubiewo długość sieci kanalizacyjnej pozostawała na tym samym poziomie (49,6 km). Zwiększyła się natomiast liczba przyłączy (obecnie 822). Zwiększyła się także ilość odprowadzanych ścieków (74,1 dam³) i ludność korzystająca z sieci (2 813 osób).

2.2.5. Sieć gazowa

Dystrybucją gazu ziemnego na terenie Gminy Lubiewo zajmuje się Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo S.A. Oddział Gazowniczy Bydgoszcz.

Na terenie gminy zgazyfikowana jest jedynie miejscowość Lubiewo. Gaz dostarczany jest za pomocą gazociągu wysokiego ciśnienia Świecie – Tuchola – Sępólno Krajeńskie. Na pozostałym terenie nie występuje sieć gazownicza, z której mogliby korzystać mieszkańcy oraz zakłady pracy. Obecnie bardzo powszechne jest korzystanie z gazu butlowego, w który wyposażona jest większość mieszkań i gospodarstw.

W 2022 r. z sieci gazowej korzystało 9,5% mieszkańców.

Tabela 25. Sieć gazowa w Gminie Lubiewo

Wskaźnik	Wartość (2018)	Wartość (2019)	Wartość (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)
długość czynnej sieci ogółem [m]	28 477	28 517	28 517	28 517	28 570
czynne przyłącza do budynków ogółem (mieszkalnych i niemieszkalnych) [szt.]	146	147	148	151	156
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań przez gospodarstwa domowe [MWh]	168,0	523,9	671,0	812,8	853,4

ludność korzystająca z sieci gazowej	336	342	521	528	553
--------------------------------------	-----	-----	-----	-----	-----

Źródło: GUS BDL

Jak wynika z powyższej tabeli na przestrzeni badanych lat zwiększyła się długość sieci gazowej (o 93 m) oraz przyłączy (o 10 szt.), a co za tym idzie zużycie gazu (o 685,4 MWh). Zwiększyła się również ludność korzystająca z niego (o 217 osób).

2.2.6. Gospodarka odpadami

Obecnie na terenie Gminy Lubiewo w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości funkcjonują następujące podmioty:

- 1) Przedsiębiorstwo Komunalne w Tucholi Spółka z o.o.,
- 2) Zakład Usług Komunalnych Spółka z o.o.,
- 3) Zakład Sprzętowo – Transportowy Czesław Pawłowski,
- 4) Zakład Usługowo – Handlowy i Wywóz Nieczystości Płynnych i Stałych Jerzy Kołodziejcki,
- 5) Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o.o.,
- 6) „Remondis Bydgoszcz” Spółka Akcyjna.

Tabela 26. Gospodarka odpadami na terenie Gminy Lubiewo

Wskaźnik	Wartość (2018)	Wartość (2019)	Wartość (2020)	Wartość (2021)	Wartość (2022)
Odpady zebrane w ciągu roku [t]	1 452,72	1 571,02	1 706,76	1 864,10	1 802,13
Odpady zebrane selektywnie w ciągu roku	629,42	692,81	817,37	871,96	852,33
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku [t]	823,30	878,21	889,39	992,14	949,80
Zmieszane odpady zebrane w ciągu roku na 1 mieszkańca [kg]	138,5	146,5	152,9	169,9	163,6

Źródło: GUS BDL

Liczba odpadów zebranych w ciągu roku na terenie Gminy Lubiewo w 2022 r. wyniosła 1 802,13 ton, z kolei zmieszanych odpadów było 949,80 ton, a selektywnie zebranych w ciągu roku 852,33 ton. Na przestrzeni badanych lat obie te wartości utrzymywały się na podobnym poziomie. Zmieszanych odpadów zebranych w ciągu roku na 1 mieszkańca w 2022 roku było 163,6 kg na osobę.

Na terenie Gminy Lubiewo funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Słonecznej 14 w Bysławiu.

Ponadto w obiektach użyteczności publicznej (Urząd Gminy w Lubiewie, Szkoła Podstawowa w Lubiewie, Szkoła Podstawowa w Bysławiu, Szkoła Podstawowa w Klonowie, Nadleśnictwo Zamrzenica) ustawiono pojemniki na zużyte baterie. Przeterminowane leki dostarczane są do aptek w Lubiewie i Bysławiu, natomiast zużytą odzież i obuwie do pojemników ustawionych na terenie gminy.

2.2.7. Energetyka, ciepłownictwo i odnawialne źródła energii

Sieć energetyczna:

Dystrybucją energii elektrycznej na terenie Gminy Lubiewo obecnie zajmuje się ENEA Operator Sp. z o.o. zależna od ENEA S.A.

System ciepłowniczy:

Na terenie gminy Lubiewo dominują indywidualne systemy zaopatrzenia w ciepło. Podstawowymi nośnikami energii pierwotnej potrzebnej do wytworzenia energii cieplnej w gminie są drewno i paliwa kopalne stałe w postaci węgla. Dość małe znaczenie w ogrzewaniu mieszkań ma olej opałowy i gaz.

Podstawowym problemem z jakim boryka się Gmina Lubiewo, podobnie jak w całym kraju jest budownictwo komunalne, zły stan techniczny obiektów, wysoka energochłonność oraz sposób ogrzewania budynków, głównie paliwami stałymi, często niskiej jakości. Energia jest często pozyskiwana w sposób nieefektywny, przy wykorzystaniu niskiej jakości surowca, co przekłada się na jego emisyjność. W miesiącach jesiennych i zimowych może to doprowadzić do powstania smogu i dużego stężenia niebezpiecznych substancji w powietrzu. Sytuacja taka tworzy zjawisko zwane „niską emisją” i dotyczy głównie źródeł emitujących zanieczyszczenia przez kominy do 40 m wysokości.

Odnawialne Źródła Energii:

Dokumentem strategicznym wyznaczającym kierunek proekologicznych zmian na terenie Gminy Lubiewo jest Plan Gospodarki Niskoemisyjnej. Realizacja zadań w nim ujętych ma na celu redukcję emisji gazów cieplarnianych z terenu Gminy, zwiększenie udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych, redukcję zużycia energii finalnej, poprzez podniesienie efektywności energetycznej oraz rozwój gospodarki niskoemisyjnej przy zapewnieniu zrównoważonego rozwoju Gminy Lubiewo.

Energia wiatru:

Średnia prędkość wiatru w województwie kujawsko-pomorskim waha się od 4,7 m/s do 5,3 m/s. Największe średnie miesięczne wartości prędkości wiatru miały miejsce w miesiącach zimowych (styczeń, luty, marzec). Najniższe średnie miesięczne wartości prędkości wiatru odnotowano w sierpniu. Natomiast prawdopodobieństwo wystąpienia ciszy atmosferycznej (prędkość wiatru poniżej 1,5 m/s) wynosi około 4%. Gmina Lubiewo znajduje się w strefie III, czyli „korzystnej” dla lokalizacji siłowni wiatrowych.

Aby elektrownia wiatrowa była opłacalna, wiatr powinien wiać z prędkością powyżej 4 m/s i mieć stałe natężenie. Energia użyteczna wiatru w tej strefie na wysokości 30 m kształtuje się na poziomie 1 000 - 1 250 kWh/m²/rok.

Problematyczny okazać się może wpływ inwestycji z zakresu rozwoju energetyki wiatrowej na obszary cenne przyrodniczo, zwłaszcza na obszary Natura 2000 reprezentowane na terenie gminy przez obszar specjalnej ochrony ptaków Bory Tucholskie. Lokalizacja i budowa siłowni wiatrowych na terenie gminy powinna być zatem przedmiotem szczególnego traktowania.

Energia wody:

Pod względem hydrograficznym Gmina Lubiewo jest położona na obszarze zlewni rzeki Brdy. Do najważniejszych rzek przepływających przez teren gminy należą: Brda, Szumionka (lewoboczny dopływ Brdy o długości 21,5 km). Zasoby energetyczne rzeki Brdy sięgają 15,60 MW. Poza ciekami na terenie Gminy Lubiewo występują różnej wielkości jeziora, które zajmują łącznie powierzchnię około 316 ha.

Energia słoneczna:

Gmina Lubiewo znajduje się w strefie nasłonecznienia do 1 000 kWh/m².

Możliwości do zastosowania kolektorów w gminie Lubiewo, to przede wszystkim przygotowanie ciepłej wody użytkowej, dogrzewanie indywidualnych budynków takich jak szkoły, domki letniskowe, itd. Trzeba wiedzieć, że kolektor słoneczny nie zapewni podgrzewu ciepłej wody w 100%. W naszej strefie klimatycznej kolektor może maksymalnie pokryć 70-80% zapotrzebowania na ciepłą wodę użytkową w skali roku. Niezbędne jest drugie, dogrzewające wodę źródło energii. Instalacje z jakimi można powiązać system słoneczny to np.: piec gazowy lub pompa ciepła. Ogniwa fotowoltaiczne mogą posłużyć do zasilania np. urządzeń komunalnych, telekomunikacyjnych, sygnalizacyjnych, oświetlenia itd.

Energia geotermalna:

W naszym kraju istnieją bogate zasoby energii geotermalnej. Ze wszystkich odnawialnych źródeł energii najwyższy potencjał techniczny posiada właśnie energia geotermalna. Jest on szacowany na poziomie 1512 PJ/rok, co stanowi ok. 30% krajowego zapotrzebowania na ciepło.

Potencjalne zdefiniowane zasoby energii geotermalnej w gminie Lubiewo należą do zbiornika jury dolnej i jury środkowej. Strop utworów jury środkowej zalega na głębokościach od 250 m p.p.m. Temperatury w stropie zmieniają się w granicach do 40 do 60°C. Stropy utworów jury dolnej są mocno zróżnicowane, miejscami poniżej 250 m p.p.m, a miejscami jest pograżona do głębokości nawet 3250 m p.p.m. Temperatury w stropie zmieniają się w granicach do 45 do 90°C.

Energia z biomasy:

Biomasa to substancje pochodzenia roślinnego lub zwierzęcego, które ulegają biodegradacji, pochodzące z produktów, odpadów i pozostałości z produkcji rolnej oraz leśnej, a także przemysłu przetwarzającego ich produkty, a także inne części odpadów, które ulegają biodegradacji.

Gmina Lubiewo jest gminą wiejską, w której kompleksy rolne stanowią 49%, a leśne 43%. Można przyjąć, że potencjał biomasy na obszarze Gminy Lubiewo będzie pochodzić z produkcji rolnej i leśnej.

Biomasę pochodzenia rolniczego dzieli się na dwie grupy, które mają potencjalnie istotne znaczenie dla energetycznego wykorzystania. Są to: ziarno zbóż oraz słoma. Wśród wielu gatunków zbóż, których ziarna z powodzeniem mogą być wykorzystywane do uzyskania energii cieplnej najpopularniejszy jest owies. Chociaż wskaźnik efektywności energetycznej tego surowca jest niższy w stosunku do innych zbóż to jego właściwości fizyczne czy fitosanitarne predestynują owies jako ziarno najlepsze do spalania, a więc produkcji „czystej energii”.

Do celów grzewczych może być wykorzystywany każdy rodzaj słomy: zbożowa, rzepakowa, z roślin motylkowatych, zielarskich, traw, włóknistych (len, konopie) i nowych gatunków zalecanych na wieloletnie plantacje energetyczne. W ostatnim czasie rolnicze wykorzystanie słomy w Polsce spada, głównie ze względu na tendencję obniżania się pogłowia zwierząt hodowlanych. Rosną więc jej nadwyżki, na co wpływ ma również duży udział roślin zbożowych w ogólnej strukturze zasiewów. Taki stan rzeczy wymusza poszukiwanie alternatywnych metod zagospodarowania słomy. Jedną z możliwości jest jej wykorzystanie do celów energetycznych. Słoma wykorzystywana do celów energetycznych musi spełniać określone wymagania technologiczne. Najczęściej oceny jakości dokonuje się na podstawie: wartości opałowej oraz wilgotności. Najważniejszymi parametrami termofizycznymi paliw są: wartość opałowa oraz ciepło spalania. Parametry te zależą przede wszystkim od składu chemicznego i wilgotności materiału.

Biomasa z produkcji leśnej to głównie drewno wykorzystywane do celów energetycznych, które może występować w różnych postaciach: drewna kawałkowego (rąbanego), zrębków drzewnych, kory, trocin, wiórów oraz produktów przetworzonych tj. brykietu drzewnego i pelletu (granulatu).

Energia z biogazu:

Biogaz to gaz palny, produkt fermentacji beztlenowej związków pochodzenia organicznego (np. ścieki, odpady komunalne, odchody zwierzęce, gnojowica, odpady przemysłu rolno-spożywczego, biomasa), a częściowo także ich rozpadu gnilnego. Gaz wysypiskowy to rodzaj biogazu, powstający w wyniku fermentacji związków organicznych na składowiskach odpadów. Głównymi składnikami biogazu są metan, którego zawartość w zależności od technologii jego wytwarzania oraz rodzaju fermentowanych substancji może zmieniać się w szerokim zakresie od 40 do 85% (przeważnie 55 – 65%), pozostałą część stanowi dwutlenek węgla oraz inne składniki w ilościach śladowych.

Na terenie gminy szacuje się niski potencjał wykorzystania biogazu, gdyż nie funkcjonuje składowisko odpadów, a oczyszczalnia ścieków posiada maksymalną chłonność 712 m³/dobę. Ze względów ekonomicznych pozyskanie biogazu do celów energetycznych jest uzasadnione tylko na większych oczyszczalniach ścieków przyjmujących średnio ponad 8 000 - 10 000 m³/dobę.

Instalacje OZE na terenie Gminy Lubiewo:

W lipcu 2020 r. Gmina Lubiewo zakończyła realizację projektu pn.: „Poprawa bezpieczeństwa energetycznego poprzez dywersyfikację źródeł energii na terenie Gminy Lubiewo”. Inwestycja polegała na dostawie i montażu 54 zestawów instalacji fotowoltaicznych na nieruchomościach stanowiących własność mieszkańców Gminy Lubiewo. Łączna moc elektryczna zainstalowanej fotowoltaiki wynosi 323,615 kW. Koszt dostawy i montażu ww. instalacji to kwota 1 218 008,64 zł brutto.

Na realizację ww. projektu Gmina Lubiewo pozyskała dotację z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Osi priorytetowej 3. Efektywność energetyczna i gospodarka niskoemisyjna w regionie Działanie 3.1 Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020. Poziom dofinansowania wydatków kwalifikowanych wyniósł 50%. Zadanie zostało sfinansowane również ze środków własnych mieszkańców i budżetu gminy.

Instalacje fotowoltaiczne zamontowane na budynkach stanowiących własność Gminy Lubiewo:

- 1) na budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu: data montażu – lipiec 2019 r., moc instalacji 6 kW, instalację zamontowano w ramach projektu pn.: „Przebudowa I piętra budynku świetlicy wiejskiej w Bysławiu” dofinansowanego ze środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 dla operacji typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” w ramach działania „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich”,
- 2) na budynku edukacyjno-promocyjnym w Bysławiu (na PSZOK-U): data montażu – listopad 2018 r. moc instalacji 5 kW, instalację zamontowano w ramach projektu pn.: „Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z budynkiem edukacyjno-promocyjnym w Bysławiu” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 4. Region przyjazny środowisku Działanie 4.2 Gospodarka odpadami (Projekt grantowy nr RPKP.04.02.00-04-0001/16 pn. „Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018”),
- 3) na budynku mieszkalno-usługowym w Lubiewie: data montażu – 2015 r., moc instalacji 2,65 kW.

Powietrzne pompy ciepła zamontowane na budynkach stanowiących własność Gminy Lubiewo:

- 1) w budynku edukacyjno-promocyjnym w Bysławiu (na PSZOK-U): data montażu – listopad 2018 r. moc pompy - 6 kW: pompę zamontowano w ramach projektu pn.: „Budowa Punktu Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych wraz z budynkiem edukacyjno-promocyjnym w Bysławiu” dofinansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020 Oś Priorytetowa 4. Region przyjazny środowisku Działanie 4.2 Gospodarka

odpadami (Projekt grantowy nr RPKP.04.02.00-04-0001/16 pn. „Wsparcie rozwoju Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych na terenie województwa kujawsko-pomorskiego w latach 2016-2018”),

- 2) w budynku żłobka w Bysławiu (na PSZOK-U): data montażu – grudzień 2016 r., moc pompy - 9 kW: pompę zamontowano w ramach projektu pn.: „Przebudowa, rozbudowa budynku po posterunku policji oraz zmiana sposobu użytkowania jego części (parter) z przeznaczeniem na żłobek wraz z instalacjami wewnętrznymi” dofinansowanego ze środków rządowego programu Maluch 2017.

2.2.8. Mieszkalnictwo

Na terenie Gminy Lubiewo znajdują się poniższe lokale, będące w posiadaniu Gminy:

Tabela 27. Zasoby mieszkaniowe na terenie Gminy Lubiewo

Lp.	Lokale z umową najmu socjalnego	Powierzchnia
1.	Bruchniewo 5/1, 89 – 526 Sucha	36,72 m ²
2.	Bruchniewo 5/2, 89 – 526 Sucha	34,72 m ²
3.	Bruchniewo 5/3, 89 – 526 Sucha	32,99 m ²
4.	Bruchniewo 5/4, 89 – 526 Sucha	24,35 m ²
5.	Bruchniewo 5/5, 89 – 526 Sucha	35,67 m ²
6.	Klonowo 99/1, 89 – 526 Lubiewo	37,43 m ²
7.	Klonowo 99/2, 89 – 526 Lubiewo	34,49 m ²
8.	Klonowo 99/3, 89 – 526 Lubiewo	58,39 m ²
9.	Klonowo 99/4, 89 – 526 Lubiewo	45,20 m ²
Lp.	Lokale z umową najmu komunalnego	Powierzchnia
1.	ul. Słoneczna 7/2, 89 – 510 Bysław	56,9 m ²
2.	ul. Wojska Polskiego 16/3, 89 – 526 Lubiewo	26,90 m ²
3.	ul. Wojska Polskiego 16/5, 89 – 526 Lubiewo	26,09 m ²
4.	ul. Wojska Polskiego 41/1, 89 – 526 Lubiewo	84,90 m ²
5.	ul. Wojska Polskiego 41/2, 89 – 526 Lubiewo	84,90 m ²
Lp.	Lokale przeznaczone do wynajmu i inne	Powierzchnia
1.	ul. Wojska Polskiego 16/3, 89 – 526 Lubiewo	43,10 m ²
2.	ul. Kościuszki 1/m.2, 89-526 Lubiewo	108,46 m ²
3.	ul. Lipowa 4, 89 – 526 Lubiewo	159,49 m ²

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lubiewo

Jak wynika z powyższej tabeli na terenie Gminy Lubiewo znajduje się 17 lokali o łącznej powierzchni 930,70 m². Zdecydowaną większość tych lokali, bo blisko 53% (stanowią lokale z umową najmu socjalnego, mniej jest lokali socjalnych (ok. 29%) i innych (ok. 18%).

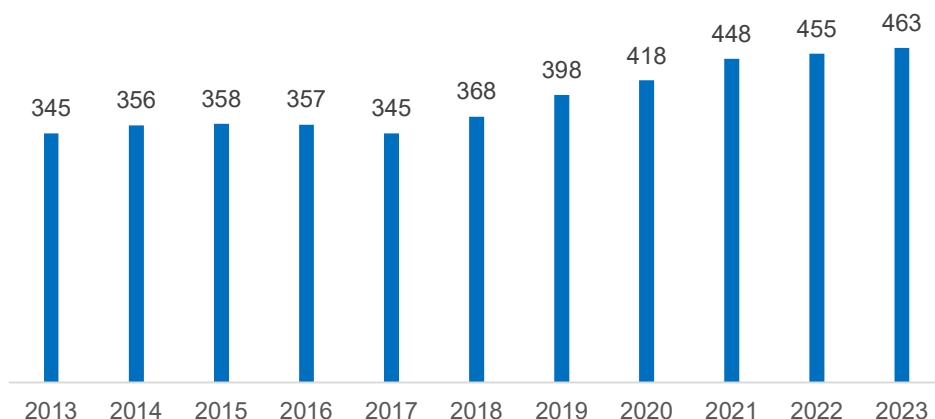
3. Sfera gospodarcza

3.1 Gospodarka

3.1.1. Podmioty Gospodarcze

Liczba podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na terenie Gminy Lubiewo według stanu na koniec 2023 roku wynosi 463. W odniesieniu do roku 2013 liczba przedsiębiorstw wzrosła o 34,20%. W ostatnich latach liczba podmiotów gospodarczych systematycznie rośnie.

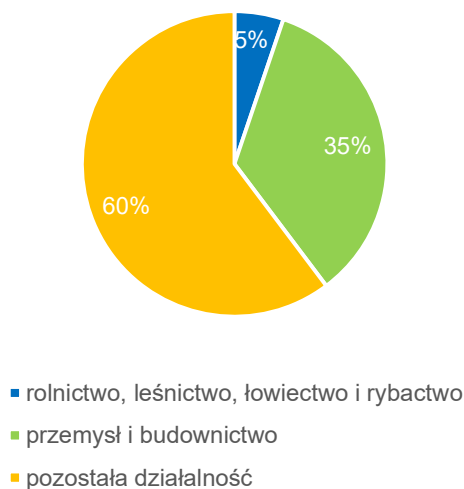
Wykres 9. Podmioty gospodarcze wpisane do rejestru REGON



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na terenie Gminy Lubiewo najmniej jest przedsiębiorstw działających w branży: rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo – 24. W branży przemysł i budownictwo funkcjonuje 160 firm, natomiast w kategorii: pozostała działalność jest ich 279.

Wykres 10. Podział przedsiębiorstw wg grup sekcji prowadzonej działalności (2023 rok)



Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Najczęściej przedmiotem działalności przedsiębiorstw jest: transport drogowy towarów, obróbka mechaniczna elementów metalowych, szeroko rozumiane usługi budowlane, konserwacja i naprawa pojazdów samochodowych, usługi fryzjerskie i kosmetyczne, wykonywanie konstrukcji i pokryć dachowych oraz działalność usługowa i handlowa.

Znaczące zakłady produkcyjne na terenie Gminy Lubiewo:

- Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy JK Miłosz Kiedrowski
- "Bazdrew" zakład produkcyjno-usługowo-handlowy Andrzej Kutnik
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe DREW-TOM Tomasz Jaśtak
- Przedsiębiorstwo Produkcyjne Usługowo Handlowe "ARKA" Zdzisława Węgrzyn

Znaczący przedsiębiorcy świadczący usługi transportowe to:

- "Fh" - Jerzy Finc

- Przewóz Osób Zofia Chmara-Rink
- Jan Kaniowski Handel Usługi Transport
- Zujago Kaniowski Rafał
- Usługi Transportowe-Samochodowe Grzegorz Glazik
- Usługi Transportowe Marek Pik
- Pradi-Trans Marta Prądyńska

Znaczące zakłady usługowe, handlowe:

- "BOGSIA" Handel Artykułami Spożywczymi i Przemysłowymi Grzegorz Krzyżelewski w spadku
- Produkcja Handel Usługi DREW-MET Joanna Jankowska
- Zakład Produkcyjno-Usługowo-Handlowy "DUBLET" Krzysztof Piasek
- Firma Handlowo Usługowa Grzegorz Pilarski
- Sklep wielobranżowy u Adama Adam Grubicki
- Sprzedaż Hurtowa i Detaliczna Marek Pianowski
- Usługi Transportowe Samochodowe Handel Hurtowy i Detaliczny Artykułami Spożywczymi i Przemysłowymi Bogdan Gwiazdowski
- SAN-Pasz Grzegorz Finc
- Patryk Adler
- Zakład Usług Przeciwpowodziowych „Marszałek” Krzysztof Glazik
- Przedsiębiorstwo Wielobranżowe "WODNIK" Hanna Sobacka
- Zakład Mechaniki Pojazdowej i Wulkanizacji Marian Roda
- "PIOMAR" Piotr Warzyński
- Warsztatownia Kreatywności Grzegorz Oparka

Znaczące punkty gastronomiczne:

- F.H.U. "SŁONKO" Agnieszka Steltman
- Usługi Gastronomiczne Marcin Białach
- Przedsiębiorstwo Handlowo Usługowe Wojciech Iwicki
- Usługi Gastronomiczne Szymon Regent
- Waldi-Trans Waldemar Górecki (Zajazd U Marcela)
- Karczma Borowiacka Aneta Jaskólska
- PHUP "WRZOS" Krzysztof Kowalewski

oraz ośrodki wczasowe działające na terenie Gminy Lubiewo.

3.1.2. Rolnictwo i leśnictwo

Obszar Gminy Lubiewo charakteryzuje się specyficzną strukturą gruntów wykorzystywanych głównie rolniczo.

Poniżej przedstawiono szczegółowy wykaz gruntów stanowiących własność Gminy Lubiewo pogrupowanych wg użytków wskazanych w ewidencji gruntów.

Tabela 28. Przeznaczenie użytkowe gruntów stanowiących własności Gminy Lubiewo

Lp.	Przeznaczenie użytkowe gruntów stanowiących własności Gminy	Powierzchnia Gruntów
I	Użytki rolne	23,2698
1	Grunty orne	21,0652
2	Sady	0
3	Łąki	1,3483
4	Pastwiska	0,8324
5	Grunty rolne zabudowane	0,0239
II	Grunty leśne	8,0948

1	Lasy	7,3359
2	Grunty zadrzewione i zakrzewione	0,7589
III	Grunty zabudowane i zurbanizowane	158,9928
1	Tereny mieszkalne	5,6211
2	Tereny przemysłowe	0,2176
3	Tereny zabudowane pozostałe	11,0316
4	Zurbanizowane tereny niezabudowane	0,2962
5	Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe	3,0426
6	Tereny komunikacyjne	138,7837
IV	Tereny różne	0,1121
V	Wody	12,8122
VI	Nieużytki	3,8332
Razem powierzchnia gruntów [ha]		207,1149

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy Lubiewo

W strukturze gruntów Gminy Lubiewo użytki rolne stanowią 11,24% powierzchni gminy, grunty leśne – 3,91%, natomiast grunty zabudowane i zurbanizowane – 76,77% powierzchni.

3.1.3. Tereny inwestycyjne

Tereny inwestycyjne będące własnością Gminy Lubiewo stanowią:

- działki o nr ewid. 801 (pow. 1,4140 ha) oraz nr 804 (pow. 1,9200 ha) obręb Sucha, które znajdują się w strefie objętej miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego z przeznaczeniem na tereny obiektów produkcyjnych, składów i magazynów oraz zabudowy usługowej zgodnie z Uchwałą Nr XXII/178/2020 Rady Gminy Lubiewo z dnia 17 września 2020 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu działek o nr ewidencyjnych 789/5, 801, 802/1, 802/2, 803/1, 803/2 i 804 położonych w m. Bruchniewo, obręb ewidencyjny Sucha, gmina Lubiewo.

3.1.4. Rynek pracy

Stopa bezrobocia na koniec roku 2023 w powiecie tucholskim kształtowała się na poziomie 10,6%, przy średnim poziomie stopy bezrobocia w województwie kujawsko-pomorskim – 7,1%.

Liczbę bezrobotnych na obszarze Gminy Lubiewo na tle danych dla powiatu tucholskiego oraz województwa kujawsko-pomorskiego przedstawia poniższa tabela.

Tabela 29. Liczba bezrobotnych na terenie Gminy Lubiewo w latach 2013, 2018, 2023

Jednostka terytorialna	Liczba bezrobotnych		Rok
	Mężczyźni	Kobiety	
Gmina Lubiewo	69	113	2023
Powiat tucholski	795	977	
Województwo kujawsko-pomorskie	23 086	31 290	
Gmina Lubiewo	68	137	2018
Powiat tucholski	791	1 212	
Województwo kujawsko-pomorskie	28 440	44 215	
Gmina Lubiewo	192	214	2013
Powiat tucholski	1 813	2 175	
Województwo kujawsko-pomorskie	69 143	81 002	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie GUS BDL

W 2023 r. na terenie Gminy Lubiewo były zarejestrowane 182 osoby bezrobotne. W porównaniu z rokiem 2013 ogólna liczba bezrobotnych zmniejszyła się o 224 osób (spadek o 55,17%).

Według danych GUS, znaczną część osób bezrobotnych na obszarze gminy w roku 2023 stanowiły kobiety (62,09%). Jest to wartość zdecydowanie wyższa niż dla powiatu (55,14%) i województwa (57,54%).

3.1.5. Budżet Gminy

Z analizy danych dotyczących budżetu Gminy Lubiewo zrealizowanego w latach 2021-2023 w zakresie dochodów i wydatków wynika, że w latach 2021-2022 dochody, jak i wydatki rosły, a w 2023 r. nastąpił ich spadek. W 2021 roku dochody Gminy Lubiewo były równe kwocie 41 932 117,81 zł, w 2022 roku – 46 452 862,39 zł, natomiast w 2023 roku wyniosły 44 829 949,73 zł. Największy udział w kwocie ogólnej dochodów Gminy Lubiewo w poszczególnych latach miały dochody bieżące, które w 2023 roku stanowiły 79,07% wszystkich dochodów.

W latach 2021-2023 zmieniały się wydatki ponoszone przez gminę. W 2021 roku były równe kwocie 39 578 851,37 zł, w 2022 roku – 45 352 484,09 zł, natomiast w 2023 roku wyniosły 44 947 757,73 zł. Największy udział w kwocie ogólnej wydatków Gminy Lubiewo w poszczególnych latach miały wydatki bieżące, które w 2023 roku stanowiły 79,77% wszystkich wydatków.

Tabela 30. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Lubiewo w latach 2021 – 2023 (w zł)

	2021	2022	2023
I. Dochody ogółem, w tym:	41 932 117,81	46 452 862,39	44 829 949,73
1. Dochody bieżące	37 853 910,98	42 420 192,69	35 448 597,00
2. Dochody majątkowe	4 078 206,83	4 032 669,70	9 381 352,73
II. Wydatki ogółem, w tym:	39 578 851,37	45 352 484,09	44 947 757,73
1. Wydatki bieżące	33 909 700,94	39 237 399,80	35 857 067,65
2. Wydatki majątkowe	5 669 150,43	6 115 084,29	9 090 690,08
III. Deficyt/ nadwyżka budżetowa (I-II)	2 353 266,44	1 100 378,30	-117 808,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Lubiewo

Budżet Gminy Lubiewo zrealizowany w latach 2021-2023 pokazuje, że w latach 2021-2022 wystąpiła nadwyżka budżetowa – dochody w tych latach były wyższe niż poniesione wydatki, natomiast w roku 2023 wystąpił deficyt - wydatki w tym roku były wyższe niż uzyskane dochody.

W 2023 r. zaciągnięto kredyt w łącznej wysokości 2 330 000,00 zł, w tym 2 230 000,00 zł na pokrycie deficytu i 100 000,00 zł na spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów.

W 2023r. spłacono zadłużenie z tytułu pożyczek i kredytów w kwocie:

- kredyty 1 577 500,00 zł
- pożyczki z WFOŚiGW 47 060,00 zł

Razem: 1 624 560,00 zł

Zestawienie łącznego zadłużenia Gminy Lubiewo przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 31. Kwoty długoterminowych kredytów i pożyczek Gminy Lubiewo (stan na 31.12.2023r.)

Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
Pożyczka w WFOŚiGW z 2019r. (200.000) na zakup samochodu pożarniczego dla OSP Bysław	58 820,00
Pożyczka z WFOŚiGW z 2023r. (700.000,00) na dofinansowanie zakupu ciężkiego wozu gaśniczego dla OSP Lubiewo	700 000,00

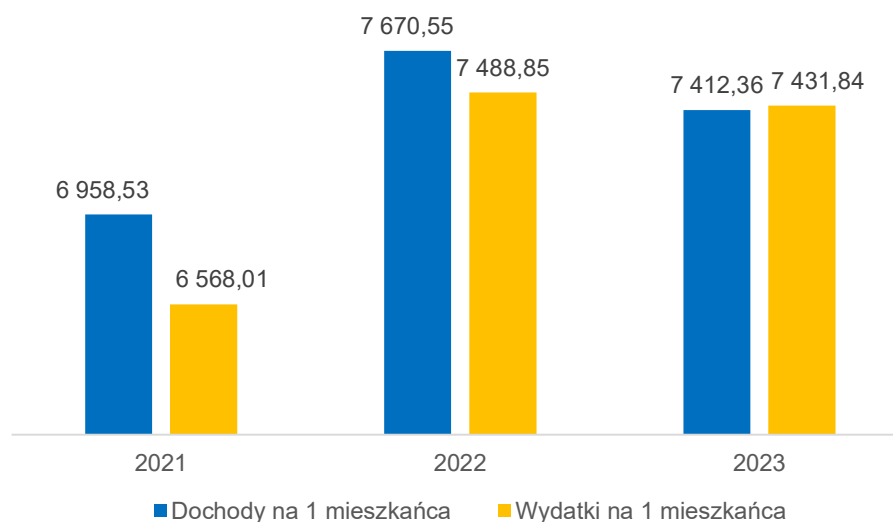
Kredyt z BS Koronowo z 2013r. (2.100.000) na sfinansowanie deficytu oraz spłatę wcześniej zaciągniętych kredytów i pożyczek	475 000,00
Obligacje wyemitowane w 2014r i 2015r. (1.050.000)	550 000,00
Kredyt z BS Koronowo O Lubiewo z 2018r. (2.420.000) na inwestycje	1 970 000,00
Kredyt z BS Koronowo O Lubiewo z 2018r. (3.000.000) na inwestycje	2 800 000,00
Kredyt z BS Koronowo O Lubiewo z 2017r. (1.000.000) na rozbudowę i przebudowę ZS w Lubiewie	240 000,00
Kredyt z BS Koronowo z (1.000.000) (wykorz. 930.000) na pokrycie deficytu	630 000,00
Kredyt z BS Tczew z (1.700.000) (wykorz. 1.262.000) na pokrycie deficytu	1 112 000,00
Kredyt z BS Koronowo O Lubiewo z 2022r. (1.320.000) na pokrycie deficytu	1 320 000,00
Kredyt z BS Koronowo O Lubiewo z 2023r. (1.530.000,00) na pokrycie deficytu i 1000.000,00 na spł. kredytów	1 630 000,00
RAZEM:	11 485 820,00

Źródło: Raport o stanie Gminy Lubiewo za 2023 rok

Zadłużenie Gminy Lubiewo wg stanu na dzień 31.12.2023 r. z tytułu kredytów, pożyczek długoterminowych oraz obligacji wyniosło 11 485 820,00 zł, co razem stanowi 25,6 % w relacji do wykonanych dochodów. Sytuacja finansowa Gminy Lubiewo jest stabilna.

Dochody budżetowe Gminy Lubiewo w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2021-2023 ulegały zmianie i w roku 2023 na osobę zamieszkującą gminę przypadało 7 412,36 zł. Analiza wydatków w tym okresie również wskazuje, że na przestrzeni lat 2021-2023 wydatki uległy zmianie – w roku 2020 wynosiły 6 568,01 zł na osobę, natomiast w 2023 r. wzrosły do 7 431,84 zł na osobę.

Wykres 11. Dochody i wydatki budżetowe Gminy Lubiewo na jednego mieszkańca w latach 2021 – 2023 (w zł)



Źródło: Opracowanie na podstawie danych Urzędu Gminy Lubiewo oraz sprawozdań z wykonania budżetu Gminy Lubiewo

RAPORT Z ANKIETY DOT. UWARUNKOWAŃ I POTRZEB ROZWOJOWYCH GMINY LUBIEWO

W terminie od 1 lipca do 15 lipca 2024 r. mieszkańcy zostali poproszeni o wypełnienie ankiet, poprzez które uzyskali możliwość wypowiedzenia się odnośnie tego, jak im się żyje w Gminie Lubiewo oraz co należałoby zmienić, aby żyło się lepiej. W wyniku prowadzonej ankietyzacji, wpłynęło 127 ankiet, a ich wyniki zostały przedstawione poniżej.

Ankieta została przeprowadzona w ramach prac przygotowawczych do opracowania strategii, a więc w okresie przed podjęciem przez Radnych uchwały w sprawie przystąpienia do opracowania strategii. Początkowo zakładano, że Strategia Rozwoju obejmie lata 2024 – 2033, jednak z uwagi na długą procedurę prowadzenia prac nad nią, najwcześniejszym możliwym terminem przyjęcia Strategii stał się grudzień 2024 r. W związku z tym Radni podjęli decyzję o zmianie okresu obowiązywania tego dokumentu. Zgodnie z podjętą uchwałą nr IV/28/2024 Rady Gminy Lubiewo z dnia 26 lipca 2024 r., okres obowiązywania strategii to lata 2025 – 2033.

W związku z powyższym okres obowiązywania strategii wynikający z ankiety nie będzie spójny z okresem obowiązywania strategii, wynikającym z pozostałych dokumentów. Jednakże brak spójności w tym przypadku w żadnym stopniu nie wpływa na merytoryczną wartość ankiet i ich wpływ na proces planowania strategicznego.

ANKIETA:

Do mieszkańców Gminy Lubiewo została skierowana ankieta składająca się z 16 następujących pytań:

Sekcja 1:

1. Jak oceniasz swój poziom zadowolenia z faktu zamieszkiwania w Gminie Lubiewo?

- ☐ Bardzo wysoko
- ☐ Wysoko
- ☐ Średnio - mogłoby być lepiej
- ☐ Nisko - jest więcej wad, niż zalet zamieszkiwania w mieście

2. Czy interesujesz się tym, co się dzieje na terenie Gminy Lubiewo?

- ☐ Bardzo
- ☐ Średnio
- ☐ Prawie w ogóle
- ☐ Nie interesuję się

3. Jak oceniasz poszczególne dziedziny życia na terenie Gminy Lubiewo?
Ocena w skali 1-5, gdzie 1 jest oceną najniższą, a 5 najwyższą.

- Stan i ochrona środowiska naturalnego
- Porządek i czystość
- Bezpieczeństwo publiczne
- Opieka zdrowotna
- Opieka społeczna
- Możliwości uzyskania zatrudnienia
- Warunki do prowadzenia działalności gospodarczej
- Możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji
- Życie kulturalne i działalność instytucji kultury
- Oferta aktywnego spędzania wolnego czasu
- Stan infrastruktury oświatowej
- Stan infrastruktury drogowej
- Stan infrastruktury komunalnej (wod.-kan., gaz)
- Stan infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej

- Promocja miasta
- Działalność organizacji pozarządowych
- Działalność władz samorządu

4. Wymień trzy kluczowe mocne strony (atut, przewaga, zaleta) Gminy Lubiewo:

5. Wymień trzy najważniejsze słabe strony (braki, problemy, bariery) Gminy Lubiewo:

6. Jak oceniasz możliwości rozwojowe Gminy Lubiewo?

- ☐ Bardzo dobrze
- ☐ Dobrze
- ☐ Średnio
- ☐ Źle
- ☐ Bardzo źle

7. Wymień trzy kluczowe szanse (możliwości korzystnej zmiany) Gminy Lubiewo:

8. Wymień trzy największe zagrożenia (niebezpieczeństwo) dla rozwoju Gminy Lubiewo:

9. Jaki kierunek rozwoju Gminy Lubiewo uważasz za najlepszy?

- ☐ Rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, w tym lokalnych producentów
- ☐ Tworzenie przestrzeni dla działań kulturalnych, artystycznych i społecznych
- ☐ Poprawa dostępności komunikacyjnej w tym rozwój komunikacji publicznej
- ☐ Przyciągnięcie nowych inwestorów, aktywizacja gospodarcza miasta
- ☐ Stworzenie lub rozszerzenie bazy turystycznej (i okołoturystycznej)
- ☐ Wzrost aktywności obywatelskiej mieszkańców

- ☐ Tworzenie przestrzeni do uprawiania sportów, wypoczynku i rekreacji
- ☐ Zatrzymanie w gminie ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem
- ☐ Odnowa i ochrona zabytków, dziedzictwa historycznego i kulturowego
- ☐ Poprawa stanu dróg i chodników oraz budowa ścieżek rowerowych
- ☐ Podniesienie dostępności do komunalnych usług sieciowych (kanalizacja, gaz)
- ☐ Przeciwdziałanie problemom społecznym w różnych grupach osób
- ☐ Poprawa i rozbudowa infrastruktury okołodrogowej (np. oświetlenie gminy, mała architektura itd.)
- ☐ Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców
- ☐ Poprawa warunków do prowadzenia działalności rolniczej, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego
- ☐ Włączenie społeczne osób starszych, zapewnienie odpowiedniej opieki i oferty dla seniorów
- ☐ Ochrona środowiska naturalnego i przeciwdziałanie zmianom klimatu
- ☐ Przyspieszenie cyfryzacji i zwiększenie dostępności e-usług
- ☐ Inne (jakie?)

10. Na jaki cel przede wszystkim powinny zostać przeznaczone pieniądze z budżetu Gminy Lubiewo w latach 2024-2033?

Proszę zaznaczyć maksymalnie 3 odpowiedzi.

- ☐ Oświata i opieka przedszkolna
- ☐ Kultura i działalność instytucji kultury
- ☐ Organizacje pozarządowe
- ☐ Pomoc społeczna
- ☐ Ochrona i profilaktyka zdrowia
- ☐ Ochrona środowiska
- ☐ Infrastruktura komunalna (wod.-kan, gaz, energia)
- ☐ Infrastruktura drogowa

15. Reprezentowany sektor:

- ☐ rolnictwo

- ☐ Bezpieczeństwo publiczne
- ☐ Sport, rekreacja i organizacja wolnego czasu
- ☐ Inwestycje turystyczne
- ☐ Porządek i czystość w mieście
- ☐ Promocja i reklama miasta
- ☐ Wspieranie przedsiębiorczości
- ☐ Inne

11. Wskaż trzy przedsięwzięcia, które Twoim zdaniem powinny zostać zrealizowane w Gminie Lubiewo w latach 2024-2033:

Sekcja 2

Metryczka

12. Płeć:

- ☐ Kobieta
- ☐ Mężczyzna

13. Wiek:

- ☐ do 19 lat
- ☐ 20-29
- ☐ 30-39
- ☐ 40-49
- ☐ 50-59
- ☐ 60 lat i więcej

14. Wykształcenie:

- ☐ podstawowe
- ☐ gimnazjalne
- ☐ ponadgimnazjalne/średnie/zawodowe
- ☐ wyższe

- ☐ przemysł
- ☐ usługi
- ☐ administracja
- ☐ szkolnictwo
- ☐ uczeń/-nica
- ☐ emeryt/-ka
- ☐ bezrobotny/-a

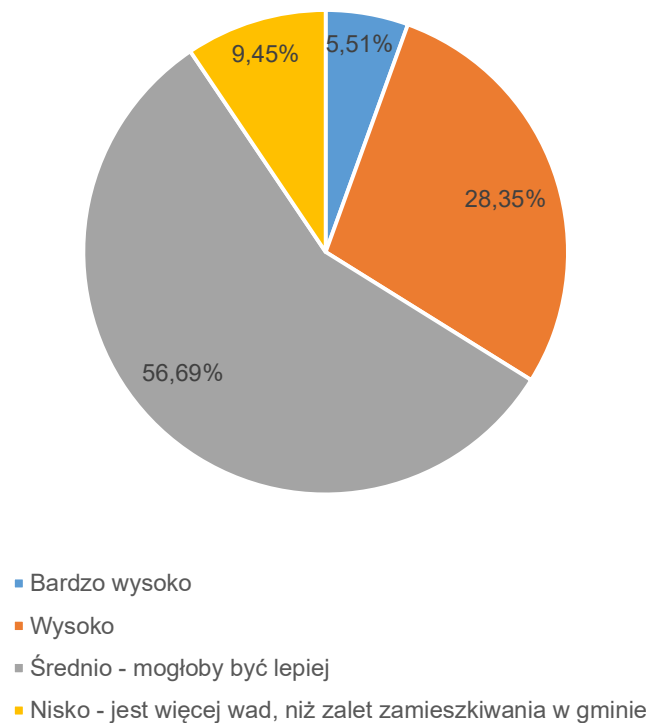
16. Czy jesteś mieszkańcem Gminy Lubiewo?

- ☐ TAK
- ☐ NIE

ODPOWIEDZI:

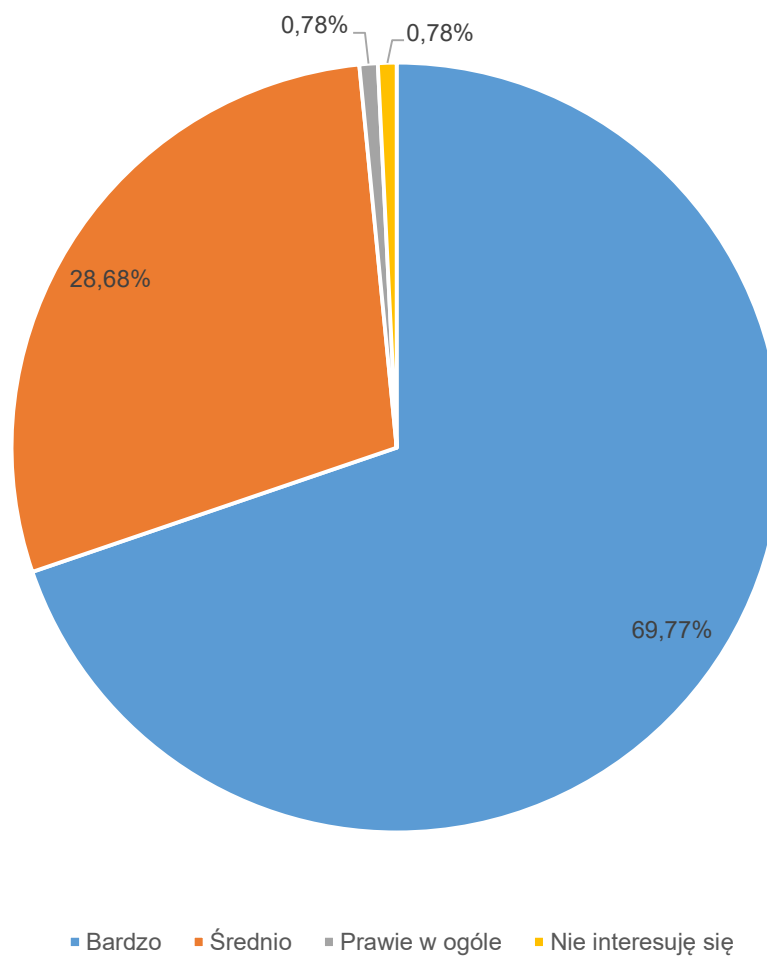
1. Jak oceniasz swój poziom zadowolenia z faktu zamieszkiwania w Gminie Lubiewo?

Ponad połowa ankietowanych (56,69%) średnio ocenia poziom zadowolenia z faktu, że mieszka w Gminie Lubiewo, z kolei 28,35% ocenia ten fakt wysoko, a 9,45% - nisko twierdząc, że jest więcej wad niż zalet zamieszkiwania na tym obszarze. 5,51% ankietowanych oceniło fakt zamieszkiwania w Gminie Lubiewo bardzo wysoko.



2. Czy interesujesz się tym, co się dzieje na terenie Gminy Lubiewo?

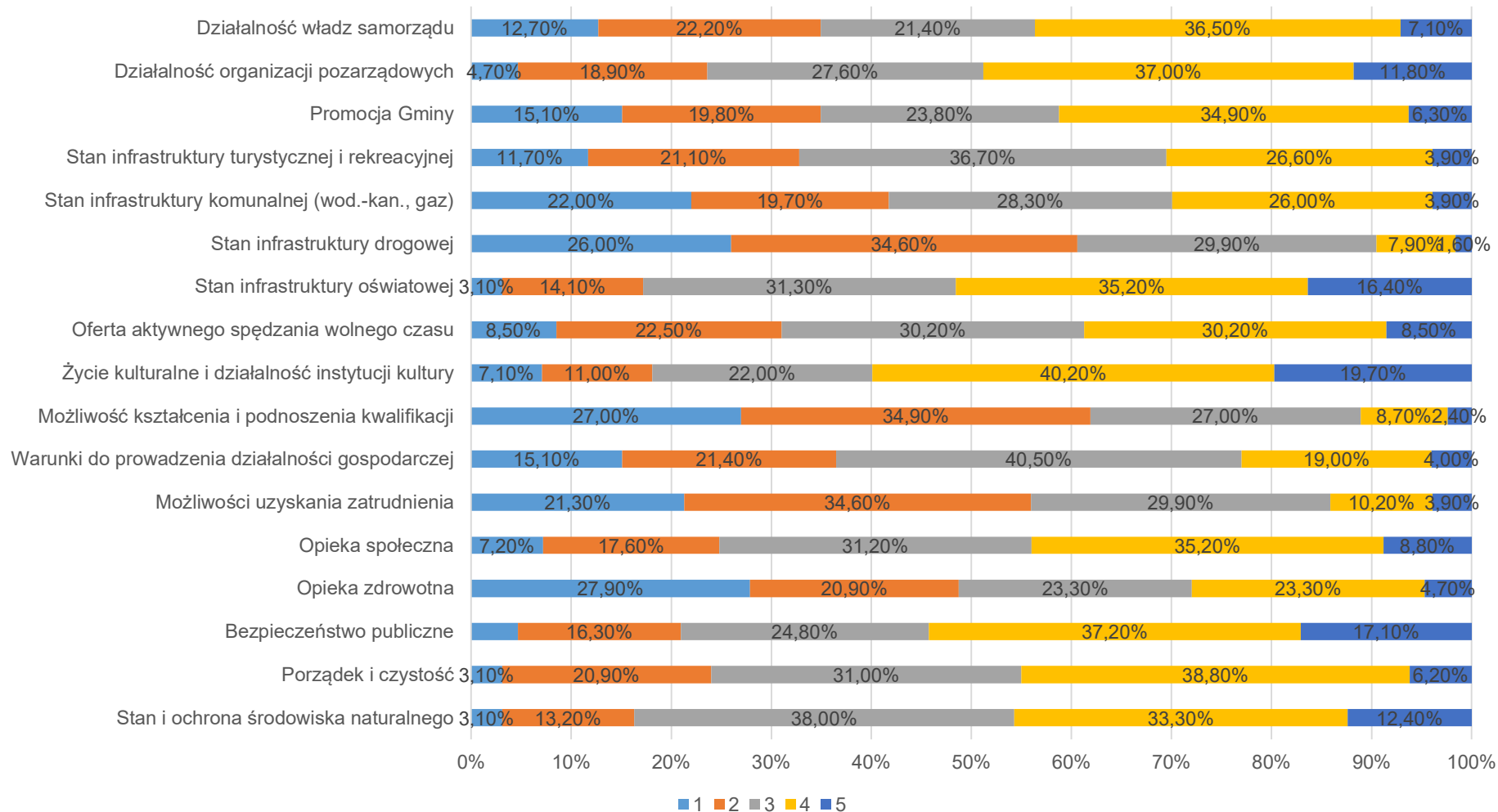
Zdecydowana większość ankietowanych (69,77%) bardzo interesuje się tym, co dzieje się na terenie Gminy Lubiewo, z kolei 28,68% ankietowanych zainteresowanie to wykazuje na średnim poziomie. Po jednym ankietowanym wybrało opcję, że prawie lub w ogóle nie interesuje się sprawami Gminy.



3. Jak oceniasz poszczególne dziedziny życia na terenie Gminy Lubiewo?

Najwyżej oceniono: życie kulturalne i działalność instytucji kultury, bezpieczeństwo publiczne, stan infrastruktury oświatowej.

Najniżej zaś: opiekę zdrowotną, możliwość kształcenia i podnoszenia kwalifikacji, stan infrastruktury drogowej.



4. Wymień trzy kluczowe mocne strony (atut, przewaga, zaleta) Gminy Lubiewo:

Jako kluczowe mocne strony Gminy Lubiewo ankietowani wskazywali najczęściej:

- 1) Baza turystyczna,
- 2) Lasy i jeziora,
- 3) Plaża w Bysławiu,
- 4) Czystość i bezpieczeństwo.

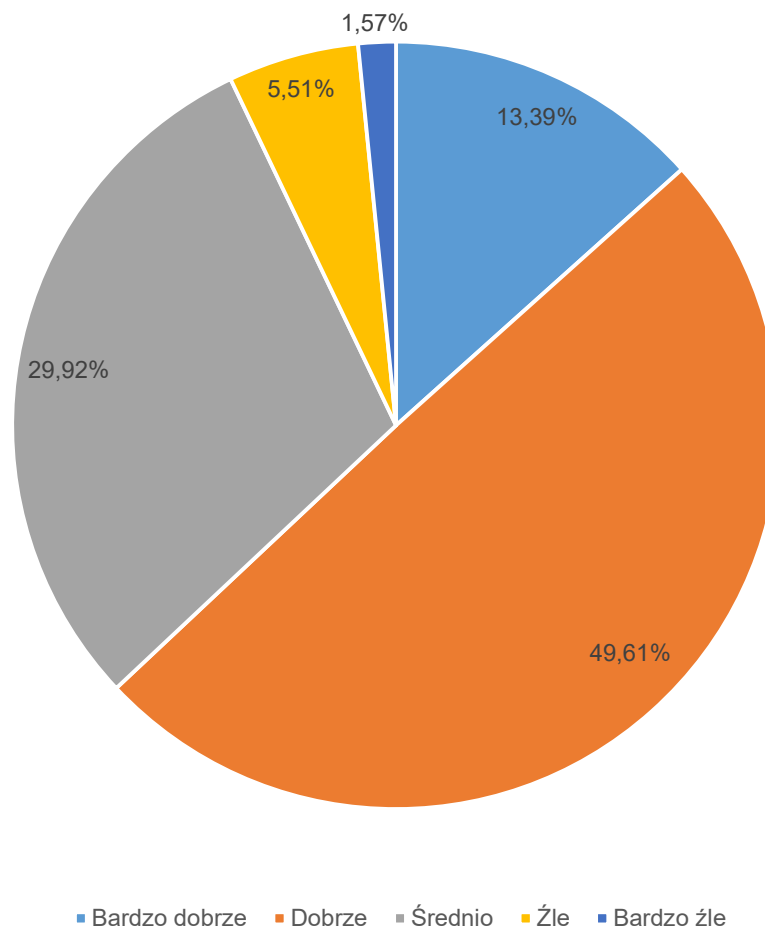
5. Wymień trzy najważniejsze słabe strony (braki, problemy, bariery) Gminy Lubiewo:

Jako najważniejsze słabe strony najczęściej wymieniano:

- 1) Słaba jakość dróg,
- 2) Brak ścieżek rowerowych,
- 3) Opieka zdrowotna,
- 4) Problemy z jakością wody,
- 5) Słaba promocja gminy.

6. Jak oceniasz możliwości rozwojowe Gminy Lubiewo?

49,61% ankietowanych dobrze ocenia możliwości rozwojowe Gminy Lubiewo. 29,92% ankietowanych uważa te możliwości za średnie. 13,39% ankietowanych uważa je za bardzo dobre. 5,51% ankietowanych oceniła możliwości rozwojowe źle, a 1,57% - bardzo źle.



7. Wymień trzy kluczowe szanse (możliwości korzystnej zmiany) Gminy Lubiewo:

Kluczowych szans na dalszy rozwój Gminy Lubiewo ankietowani upatrywali w:

- 1) Zmianach gospodarowania wodą,
- 2) Dalszym rozwoju turystyki,
- 3) Dobrej promocji Gminy,
- 4) Poprawie stanu infrastruktury drogowej,
- 5) Budowie ścieżek rowerowych,
- 6) Pozyskaniu inwestorów zewnętrznych,
- 7) Rozwoju rolnictwa ekologicznego.

8. Wymień trzy największe zagrożenia (niebezpieczeństwa) dla rozwoju Gminy Lubiewo:

Za największe zagrożenia dla prawidłowego rozwoju Gminy Lubiewo ankietowani uznali:

- 1) Odpływ mieszkańców z Gminy,
- 2) Spory między mieszkańcami Bysław - Lubiewo,
- 3) Zadłużenie Gminy,
- 4) Brak miejsc pracy dla ludzi młodych,
- 5) Kłopoty z pozyskiwaniem funduszy zewnętrznych,
- 6) Brak zaangażowania mieszkańców w życie Gminy.

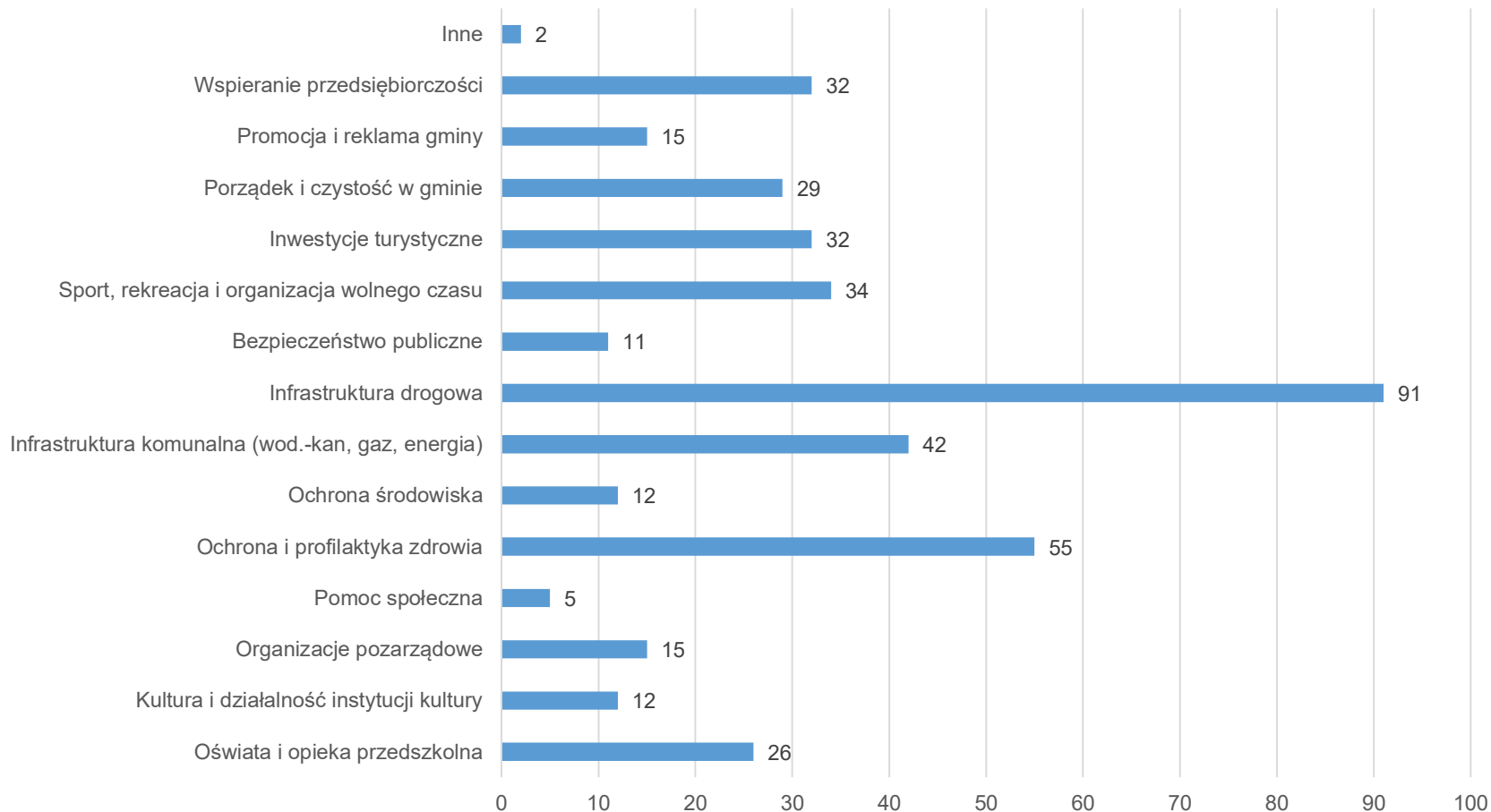
9. Jaki kierunek rozwoju Gminy Lubiewo uważasz za najlepszy?

Jeżeli chodzi o kierunek rozwoju Gminy Lubiewo, który uważany jest za najlepszy to najczęściej wskazywano: poprawę stanu dróg i chodników, rozwój małej i średniej przedsiębiorczości, w tym lokalnych producentów, zatrzymanie ludzi młodych, w tym osób z wyższym wykształceniem.



10. Na jaki cel przede wszystkim powinny zostać przeznaczone pieniądze z budżetu Gminy Lubiewo w latach 2024-2030?

Jako główny cel przeznaczenia środków budżetowych, największa liczba ankietowanych (91 osób) wskazała infrastrukturę drogową. W następnej kolejności ankietowani wskazywali ochronę i profilaktykę zdrowia (55 osób) oraz infrastrukturę komunalną (wod-kan, gaz, energia) (42 osoby).



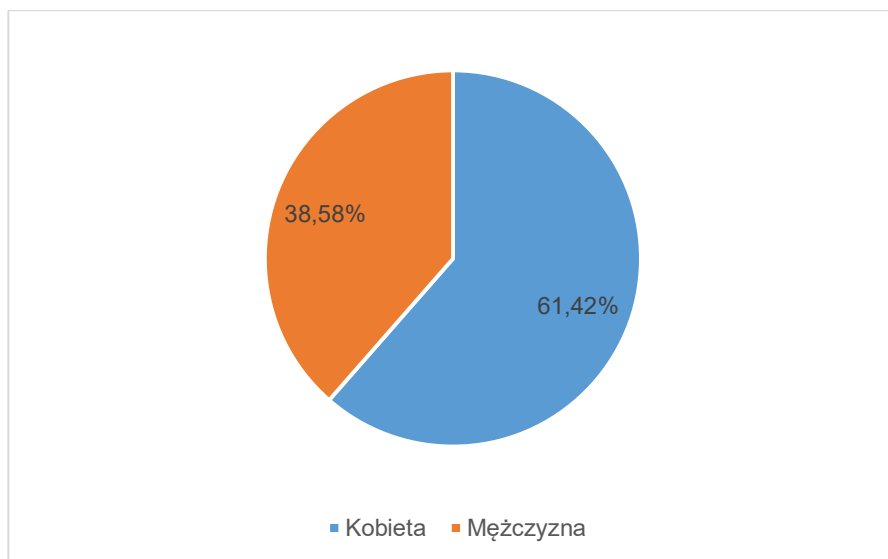
11. Wskaż trzy przedsięwzięcia, które Twoim zdaniem powinny zostać zrealizowane w Gminie Lubiewo w latach 2024-2030:

Jako najważniejsze przedsięwzięcia, które należy zrealizować w Gminie Lubiewo w latach 2024-2030 ankietowani wskazywali:

- 1) Naprawę dróg,
- 2) Budowę ścieżek rowerowych,
- 3) Rozbudowę plaży w Bysławiu,
- 4) Uporządkowanie gospodarki wodno – ściekowej,
- 5) Rozwój promocji Gminy,
- 6) Inwestycje w system ochrony zdrowia,
- 7) Rozwój infrastruktury sportowej,
- 8) Zwiększenie liczby organizowanych wydarzeń kulturalnych.

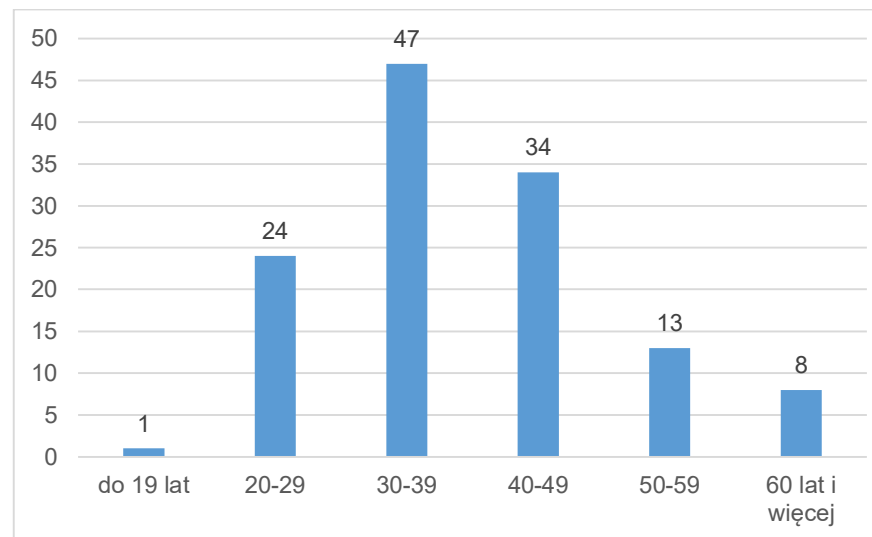
12. Płeć.

Wśród ankietowanych większość stanowiły kobiety (61,42%).



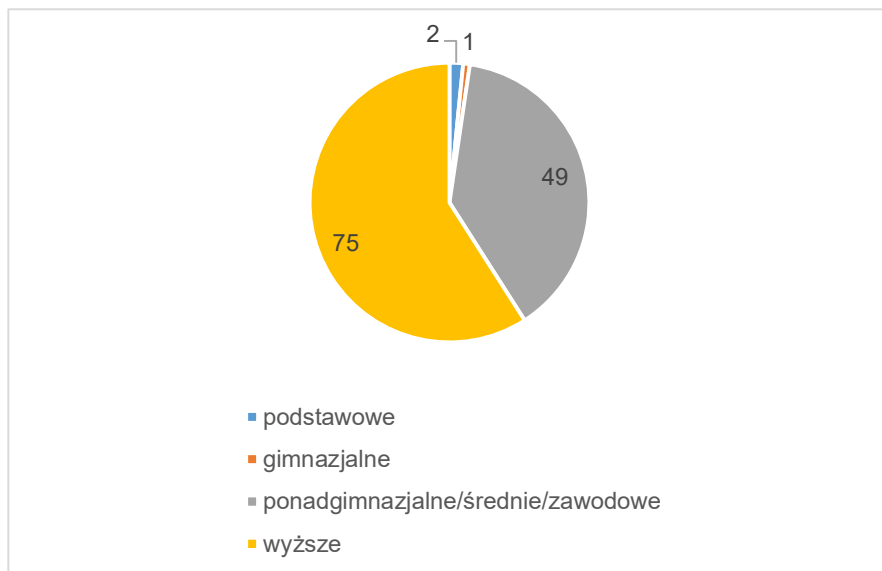
13. Wiek.

Większość ankietowanych to osoby w przedziale wiekowym 30-39 lat oraz 40-49.



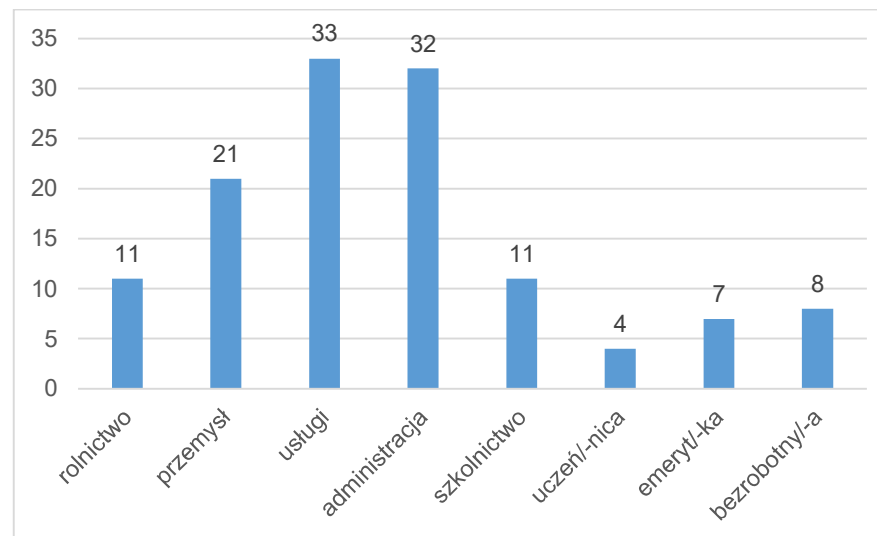
14. Wykształcenie.

Większość ankietowanych to osoby posiadające wykształcenie wyższe lub ponadgimnazjalne/średnie/zawodowe.



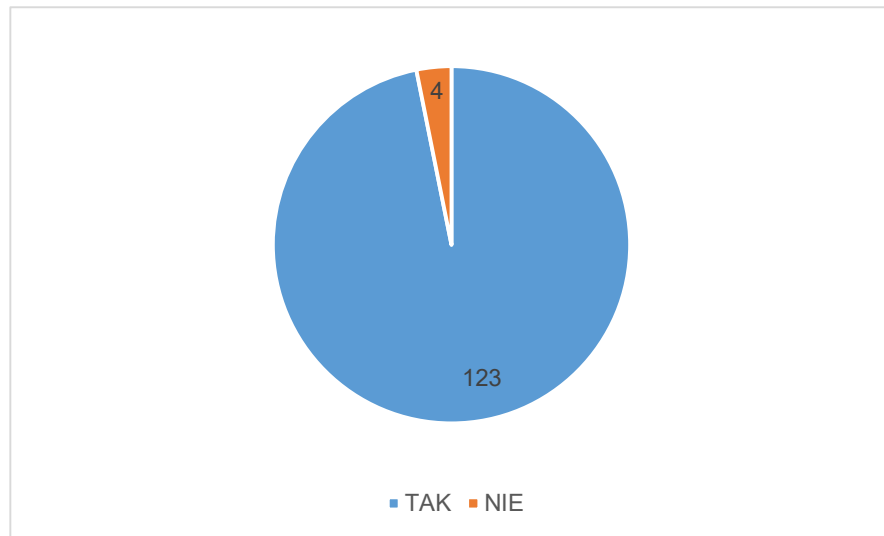
15. Reprezentowany sektor.

Największa liczba ankietowanych pochodziła z sektora usług (33 osoby) i administracji (32 osoby), trzecią co do liczebności grupę stanowiły osoby z sektora przemysłu (21 osób).



16. Czy jesteś mieszkańcem Gminy Lubiewo?

Zdecydowana większość ankietowanych jest mieszkańcami Gminy Lubiewo (123 osoby).



MODEL STRUKTURY FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNEJ GMINY LUBIEWO

Załącznik Nr 3 do Załącznika Nr 1

GŁÓWNY KIERUNEK
POWIĄZAŃ GOSPODARCZYCH
TUCHOLA

HIERARCHIA SIECI OSADNICZEJ



- główny ośrodek administracyjny gminy (ośrodek lokalny w hierarchii sieci osadniczej województwa)
- główny ośrodek usługowy w gminie, wspomagający ośrodek główny
- lokalne centra usługowe
- pozostałe miejscowości

ZAŁOŻENIA POLITYKI TERYTORIALNEJ WOJ. KUJ.-POM.:

- gmina przynależy do Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Tucholi (OPPT Tucholi)

GŁÓWNY KIERUNEK
POWIĄZAŃ GOSPODARCZYCH
ŚWIECIE

KLUCZOWE ELEMENTY BUDUJĄCE POTENCJAŁ PONADREGIONALNY I PRZEWAGI KONKURENCYJNE WOJ. KUJ.POM.:

- gmina wymagająca wsparcia w tworzeniu przestrzeni inwestycyjnych o znaczeniu lokalnym (wg koncepcji rozwoju przestrzeni inwestycyjnych na terenie województwa)

PROJEKTY KLUCZOWE:

- dla gminy Lubiewo nie zidentyfikowano projektów kluczowych w ramach Strategii Przyspieszenia 2030+.
- Niemniej jednak, gmina ta znajduje się w powiecie tucholskim, gdzie zidentyfikowano projekt kluczowy nr 423 „Rozwój podstawowej i strategicznej infrastruktury sportowej – brak basenu/krytej pływalni w powiecie tucholskim”

OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI IDENTYFIKOWANE NA POZIOMIE WOJEWÓDZKIM*

- obszary peryferyjności transportowej
- obszary niedoboru wody dla rolnictwa
- obszar negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej ze względu na niski poziom przedsiębiorczości (obszar całej gminy)

GŁÓWNE KIERUNKI ROZWOJU GMINY

ZAINWESTOWANIE

- tereny osadnicze
- wody powierzchniowe
- tereny zielone: łąki i inne
- tereny leśne i zadrzewione
- tereny o funkcjach rolniczych

SYSTEM PRZYRODNICZO-KULTUROWY

- obszary szczególnie cenne przyrodniczo i krajobrazowo
- zasięg rezerwatu biosfery "Bory Tucholskie"
- rezerваты przyrody
- granice korytarza ekologicznego Bory Tucholskie – Dolina Noteci (KPN-17A)
- obiekty zabytkowe ujęte w Rejestrze Zabytków

INFRASTRUKTURA TECHNICZNA

Lokalna

- komunalna oczyszczalnia ścieków
- punkt selektywnej zbiórki odpadów komunalnych
- ujęcie wód podziemnych

Ponadlokalna

- gazociągi wysokiego ciśnienia

SYSTEM TRANSPORTOWY

Zapewniający dostępność zewnętrzną gminy

- droga wojewódzka 240 Świecie-Tuchola-Chojnice (droga o kluczowym znaczeniu dla spójności komunikacyjnej województwa)

Zapewniający spójność wewnętrzną gminy

- drogi powiatowe
- drogi gminne

Zapewniający dostęp do głównych atrakcji regionu

- piesze szlaki turystyczne
- rowerowy szlak turystyczny
- kajakowy szlak Brdy

DZIAŁANIA NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNEGO

- dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych
- przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów
- rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego
- rozbudowa/przebudowa/modernizacja budynków Ośrodka Zdrowia
- przebudowa i rozbudowa budynku OSP w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku OSP w Bysławiu
- zagospodarowanie terenu przy B-CKIP (Biblioteka - Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo)
- odnowa przestrzeni publicznej

DZIAŁANIA NA RZECZ NOWOCZESNEJ INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ, PRZYJAZNEJ ŚRODOWISKU, MIESZKAŃCOM I TURYSTOM

- zagospodarowanie terenu nad Jeziorem Wielkim Bysławskim
- odnowienie Szlaku Trzech Wież nad Borami, infrastruktury na trasie PZU Zdrowie
- modernizacja promu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego
- budowa/przebudowa/rozbudowa infrastruktury komunalnej (SUW, oczyszczalnia ścieków)
- budowa nowych dróg gminnych (obszar całej gminy)
- obsługa szlaku kajakowego
- rozwój turystyki na terenach atrakcyjnych przyrodniczo-krajobrazowo

RAPORT Z KONSULTACJI SPOŁECZNYCH DOTYCZĄCYCH OPRACOWANEJ STRATEGII ROZWOJU GMINY LUBIEWO NA LATA 2025-2033



Luty 2025 r.

Na podstawie art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 324, 862, 1717) oraz zgodnie z Uchwałą nr IV/28/2024 Rady Gminy Lubiewo z dnia 26 lipca 2024 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 oraz określenia szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii, w tym trybu konsultacji, projekt Strategii Rozwoju Gminy podlega konsultacjom w szczególności z:

- sąsiednimi gminami i ich związkami,
- lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi,
- mieszkańcami gminy,
- oraz z właściwym Dyrektorem Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie.

W związku z powyższym zgodnie z Obwieszczeniem Wójta Gminy Lubiewo z dnia 12 grudnia 2024 roku w sprawie konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 była możliwość wzięcia udziału w konsultacjach społecznych oraz zgłaszania uwag do projektu Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033.

Osoby zainteresowane tematyką objętą zakresem konsultacji mogły składać uwagi w terminie od 19 grudnia 2024 roku do 24 stycznia 2025 roku w formie pisemnej poprzez formularz uwag pisemny (wzór formularza stanowi załącznik A do niniejszego raportu) i:

1. przesłać na adres mailowy: ug@lubiewo.pl, lub
2. przesłać pocztą na adres: Urząd Gminy Lubiewo, Hallera 9, 89-526 Lubiewo, lub
3. dostarczyć do Urzędu Gminy osobiście – Sekretariat.

Ponadto w dniu 8 stycznia 2025 roku o godz. 16.00 w Bibliotece – Centrum Kultury i Promocji Gminy Lubiewo – mieszczącej się przy ul. Wincentego Witosa 1 w Lubiewie odbyło się **spotkanie konsultacyjne**, podczas którego można było poznać wyniki prac oraz zgłaszać uwagi.

Projekt Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033 w okresie konsultacji był dostępny dla wszystkich potencjalnych interesariuszy, w tym w szczególności dla mieszkańców i lokalnych partnerów społecznych i gospodarczych na stronie internetowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Lubiewo oraz w Urzędzie Gminy po wcześniejszym umówieniu się.

Ponadto gminy sąsiadujące z Gminą Lubiewo, tj. Gmina Koronowo, Gmina Gostycyn, Gmina Cekcyn i Gmina Świekatowo, a także Partnerstwo „LGD Bory Tucholskie”, Tucholski Związek Powiatowo – Gminny oraz Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie otrzymały indywidualne, pisemne zaproszenie do udziału w konsultacjach i wniesienia uwag.

W trakcie przeprowadzonych konsultacji nie wpłynęły żadne uwagi na formularzu uwag.

Uwagi zostały przedstawione natomiast przez osoby uczestniczące w spotkaniu konsultacyjnym.

Sposób ustosunkowania się do zgłoszonych uwag przedstawiono w poniższej tabeli:

Podmiot zgłaszający uwagi	Część dokumentu, którego dotyczy uwaga	Treść uwagi	Uzasadnienie uwagi	Sposób ustosunkowania się do uwagi
Uwagi zgłoszone podczas spotkania konsultacyjnego, które odbyło się dnia 8 stycznia 2025 r.	Tabela 1. Analiza SWOT w sferze społecznej	System monitoringu nie jest mocną stroną gminy.	Należy zmienić na „Niewystarczająco rozwinięty system monitoringu na terenie Gminy” i wpisać do słabych stron.	Uwaga uwzględniona.
	Tabela 1. Analiza SWOT w sferze gospodarczej	Gmina nie ma stabilnej sytuacji finansowej.	Należy zmienić na „Pogarszająca się sytuacja finansowa Gminy” i wpisać do słabych stron.	Uwaga uwzględniona.
	Tabela 1. Analiza SWOT w sferze gospodarczej	Mają atrakcyjnych terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod rozwój gospodarczy.	Należy doprecyzować zapis dotyczący terenów inwestycyjnych, dodając sformułowanie „przeznaczonych pod rozwój gospodarczy”.	Uwaga uwzględniona.
	Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.1.3. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich na terenie Gminy Lubiewo” na „Przebudowa i modernizacja świetlic wiejskich wraz z zagospodarowaniem terenów wokół obiektów na obszarze Gminy Lubiewo”.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
	Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.2.1. – prośba o usunięcie kierunku	Należy usunąć kierunek I.2.1. „Dostosowanie budynków edukacyjnych do potrzeb osób niepełnosprawnych” oraz zmienić nazwę kierunku I.3.5. na „Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych”. Po tych zmianach dotychczasowy kierunek I.2.1. będzie zawierał się w kierunku I.3.5.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
	Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.2.2. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Modernizacja boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu” na „Rozbudowa/przebudowa boiska wielofunkcyjnego przy Szkole Podstawowej w Bysławiu”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźników w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.
	Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.2.6. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu” na „Zwiększenie ilości zajęć logopedycznych w przedszkolu i szkołach”.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
	Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.3.3. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Rozbudowa oferty zajęć dla seniorów” na „Rozwój oferty zajęć dla seniorów”.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą

			konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.3.5. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Dostosowanie budynku Urzędu Gminy do potrzeb osób niepełnosprawnych” na „Dostosowanie budynków użyteczności publicznej do potrzeb osób niepełnosprawnych”. Jednocześnie proszę w tabeli 8 zmienić wartość wskaźnika pierwszego na 4 szt., a wskaźnika drugiego na 6600 osób oraz dostosować nazewnictwo wskaźnika drugiego do wprowadzonych zmian. W tabeli 18 proszę zmienić wartość zadania na 2.000.000,00 zł.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15 i 17.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań I.4.1. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Budowa obejmująca przebudowę i rozbudowę istniejącego budynku ochotniczej straży pożarnej w Lubiewie usytuowanego na terenie działki nr ewid. 497/4 położonej przy ulicy Wojska Polskiego 8 w Lubiewie wraz z przebudową hydrantu zewnętrznego” na „Przebudowa i rozbudowa budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Lubiewie oraz modernizacja pomieszczeń w budynku Ochotniczej Straży Pożarnej w Bysławiu”. Jednocześnie proszę w tabeli 8 zmienić wartość wskaźnika na 2 szt. oraz dostosować jego nazewnictwo do wprowadzonych zmian. W tabeli 18 proszę zmienić wartość zadania na 838 685,57 zł.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15 i 17.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.1.4. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Modernizacja promenu na Zalewie Koronowskim” na „Modernizacja promenu na Zalewie Koronowskim wraz z zagospodarowaniem terenu przyległego”.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.1.5. – prośba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Modernizacja pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo” na „Rozbudowa/przebudowa pozostałej infrastruktury turystycznej na terenie Gminy Lubiewo”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźnika pierwszego w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.

Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.2.1. – prosba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Budowa ścieżek rowerowych przy drogach powiatowych” na „Budowa ciągów pieszo-rowerowych przy drogach gminnych, powiatowych oraz przy drodze wojewódzkiej”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźnika w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.3.2. – prosba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Rozwój sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo” na „Budowa/przebudowa/rozbudowa sieci wodociągowej, kanalizacji sanitarnej i deszczowej na terenie Gminy Lubiewo”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźników w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.3.3. – prosba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Modernizacja oczyszczalni ścieków w Bystawiu” na „Przebudowa/rozbudowa oczyszczalni ścieków w Bystawiu”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźników w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.3.4. – prosba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Modernizacja przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo” na „Przebudowa/rozbudowa przepompowni ścieków na terenie Gminy Lubiewo”. Jednocześnie proszę dostosować nazewnictwo wskaźników w tabeli 8 do wprowadzonych zmian.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 14, 15, 17 i 18.
Tabela 7. Planowane kierunki działań	Kierunek działań II.4.6. – prosba o zmianę zapisu.	Należy zmienić zapis z „Społeczna Inicjatywa Mieszkaniowa” na „Budowa budynków mieszkalnych w ramach Społecznej Inicjatywy Mieszkaniowej”.	Uwaga uwzględniona. Uwzględnienie uwagi pociągnęło za sobą konieczność wprowadzenia zmian także w tabelach 8, 14, 15 i 18.
Podrozdział 5.4. Główne elementy infrastruktury technicznej i społecznej	Zapisy odnośnie stopnia zgazyfikowania obszaru gminy.	Proszę doprecyzować zapisy odnośnie stacji gazowych zlokalizowanych na terenie gminy oraz usunąć zdanie: „Na obszarze gminy nie znajdują się zbiorcze systemy dystrybucji ciepła”.	Uwaga uwzględniona. Zapisy odnośnie stacji gazowych zlokalizowanych na terenie gminy zostały doprecyzowane poprzez dodanie zdania „Stanowią one ważne elementy infrastruktury przesyłowej, ale same w sobie nie rozwiązują problemu dostępu mieszkańców do

				gazu w gospodarstwach domowych". Ponadto usunięto zdanie: „Na obszarze gminy nie znajdują się zbiorcze systemy dystrybucji ciepła”.
Podrozdział 6.2. Zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej	Literówka „praz”		Proszę zmienić na „prac”.	Uwaga uwzględniona.
Podrozdział 6.6. Kierunki rozwoju systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej	Sformułowania „realizacja kolektorów”		Proszę zmienić na „budowa kolektorów”.	Uwaga uwzględniona.
Tabela 15, kierunek działań II.4.6.	Prośba o dodanie referatu.		Proszę w kolumnie 3 i 4 tabeli dopisać Referat Infrastruktury i Planowania Przestrzennego.	Uwaga uwzględniona.
Tabela 15, kierunek działań III.1.1.	Prośba o zmianę referatu.		Zamiast Referat Oświaty i Spraw Społecznych proszę wpisać w kolumnie 3 i 4 Referat Organizacyjno-Administracyjny.	Uwaga uwzględniona.

Poza powyżej zebranymi uwagami, w treści dokumentu nie dokonano innych zmian.

Uzasadnienie

„Strategia Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033” jest istotnym dokumentem określającym plany rozwoju lokalnego i określa kluczowe kierunki rozwoju Gminy Lubiewo w przyjętej perspektywie czasowej.

Strategia definiuje mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia wynikające z uwarunkowań rozwoju, wskazuje wizję, cele strategiczne i cele operacyjne oraz kierunki działań wyznaczone do realizacji w okresie jej obowiązywania. Tak zaprojektowane ramy logiczne strategii zyskały wymiar terytorialny w postaci modelu funkcjonalno-przestrzennego i ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania ładu przestrzennego, które stanowią instrumenty integracji planowania strategicznego gminy z dokumentami planistycznymi. Strategia jest jednym z podstawowych instrumentów zarządzania i stanowi podstawę do prowadzenia przez władze samorządowe długookresowej polityki rozwoju gminy.

„Strategia Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033” pozwala określić najbardziej efektywne działania gwarantujące skuteczny rozwój całego obszaru, co bezpośrednio wpływa na rozwój społeczny, przestrzenny i gospodarczy. Strategia wpływa również na budowę wizerunku Gminy Lubiewo, która jest także źródłem informacji dla grona podmiotów gospodarczych, społecznych, inwestorów i mieszkańców.

„Strategia Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033” jest dokumentem wyznaczającym główne kierunki rozwojowe gminy w perspektywie do 2033 roku. Struktura dokumentu została oparta o części merytoryczne, które obejmują:

- 1) Diagnozę stanu gminy - syntezę;
- 2) Strategiczne kierunki rozwoju;
- 3) Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy oraz ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie;
- 4) System realizacji strategii;
- 5) Spójność dokumentu ze strategią Województwa oraz wymogami środowiska.

Ramy logiczne sformułowania celów strategicznych oparte są na wynikających z diagnozy wyzwaniach. Zostały one uszeregowane według wymiarów rozwoju lokalnego: społecznego, przestrzennie - środowiskowego i gospodarczego. Dla każdego z nich zostały sformułowane cele strategiczne i cele operacyjne. Rozwinięciem tych celów są kierunki działań podejmowane dla ich osiągnięcia.

Określając cele i kierunki działań skupiono się na obszarach uznanych za priorytetowe dla rozwoju Gminy Lubiewo. Przyjęcie takiego założenia pozwoliło

na ograniczenie zbyt dużej ilości i wyznaczenie możliwych do zrealizowania w przyjętym horyzoncie czasowym celów. Przyjęte cele operacyjne i kierunki działań stanowią rozwinięcie celów strategicznych, a ich realizacja warunkuje ich osiągnięcie.

Głównym dążeniem jest to, by poprzez realizację zaplanowanych celów i kierunków, Gmina Lubiewo była wspólnotą samorządową, zarządzaną w sposób przemyślany i planowany, aby kreowała coraz lepsze warunki rozwoju, innowacyjną gospodarkę, wysoką atrakcyjność turystyczną, ale także by inspirowała do działania na różnych płaszczyznach, będąc jednocześnie dobrym i bezpiecznym miejscem do życia, nauki, prowadzenia biznesu w poszanowaniu otoczenia przyrodniczego i zdrowego środowiska.

Wszystkie plany i zamierzenia realizowane przez władze samorządowe będą nawiązywać do Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033.

Wobec powyższego oraz stosownie do art. 10 e ust. 1 i 10 f ust. 4 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465, 1572, 1907, 1940) podjęcie niniejszej uchwały w sprawie przyjęcia „Strategii Rozwoju Gminy Lubiewo na lata 2025-2033” uznaje się za zasadne.

Wójt Gminy Lubiewo

Joanna Jastak